

การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู

ปริญญานิพนธ์
ของ
พัชรา สุนทรนนท์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา
มีนาคม 2544
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู

บทคัดย่อ

ของ

พัชรา สุนทรนนท์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา

มีนาคม 2544

พัชรา สุนทรนนท. (2544). การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิศศรี กมลเวช รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน สอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและกลุ่มควบคุม 30 คนสอนตามคู่มือครู ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 16 คาบ คาบละ 50 นาที ใช้เนื้อหาเดียวกันทั้งสองกลุ่มและดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest – Posttest Design

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบทดสอบความสามารถในการใช้คำและแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t – test for Independent และ t - test for Dependent

ผลการทดลองพบว่า

1. ความสามารถในการใช้คำของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกัน
3. ความสามารถในการใช้คำของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ความสามารถในการใช้คำของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A COMPARISON OF MATHAYOM SUKSA II STUDENTS' THAI WORDS
PERFORMANCE AND RESPONSIBILITY IN LEARNING THAI THROUGH THE
INSTRUCTIONAL METHOD BASE ON LEARNING CENTER – PACKAGE WITH
COOPERATIVE LEARNING AND THE TEACHER 'S MANUAL

AN ABSTRACT
BY
PATCHARA SOONTHORNNAN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University

March 2001

Patchara Soonthornnon. (2001). *A Comparison of Mathayom Suksa II Students' Thai Words Performance and Responsibility in learning Thai through the Instructional Method Base on learning Center - Package with Cooperative learning and the Teacher's Manual*. Master thesis, M.Ed. Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Asst.Prof. Pitsri Kamolvej, Asso.Prof. Ajchara Sukharom.

The purpose of this study was to compare Mathayom Suksa II students' Thai words performance and responsibility in learning Thai through the instructional method based on learning center - package with cooperative learning and the Teacher's Manual.

The sample used in this study was 60 Mathayom Suksa II students in the first semester of 1999 academic year at Triamudomsuksanomklao Nonthaburi School, Amphur Pakkret, Nonthaburi Province. The samples were simply randomized and divided into experimental group and control group with 30 students in each. The randomized control group pretest - posttest design was used in this study. The experimental group was taught through learning center – package with cooperative learning method ; whereas the control group was taught through the method in the teacher's manual. Each group was taught with the same content for sixteen 50 minutes Periods.

The instruments were the Thai words performance test and the responsibility in Learning Thai questioniar. The t-test in independent and t-test of dependent were used of Statistical data analysis.

The results of this study indicated that :

1. Thai words performance between the experimental group and control group was significantly different at the .05 level.
2. The responsibility in learning Thai between the experimental group and control group was not different.
3. Thai words performance of the experimental group; before and after the experiment was significantly different at the .01 level.

4. Thai words performance of the control group; before and after the experiment was significantly different at the .01 level.

5. The responsibility in learning Thai of the experimental groups; before and after the experiment was significantly different at the .01 level.

6. The responsibility in learning Thai of the control group; before and after the experiment was significantly different at the .01 level.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู

ของ
นางสาวพัชรา สุนทรนนท์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

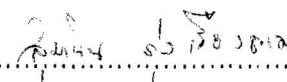
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ ๑ เดือน มีนาคม พ.ศ. 2544

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิศศรี กมลเวชช)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาทิกานนท์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนข้อเสนอแนะ และการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิศศรี กมลเวช รองศาสตราจารย์อัฉรา สุขารมณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานิน รุ่งเรืองธรรม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรศรี ชาทิกานนท์ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความเมตตาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์เริงลักษณ์ โรจนพันธุ์ และรองศาสตราจารย์อรุณศรี กุมุท ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือวิจัย อันทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณนายเชาวนรัตน์ รัตน์ประโลม ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา น้อมเกล้า นนทบุรี นายบงกช ยุวนะเดมิย์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ นายรพีพงษ์ เข้มชมดาว หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ที่ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 และ 2/5 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการทดลองครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และคณาจารย์หมวดวิชาภาษาไทย ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการทดลองหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบใจเพื่อนๆ และน้องๆ วิชาเอกการมัธยมศึกษา กลุ่มการสอนภาษาไทยทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา พร้อมทั้งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของ บิดามารดา ที่อบรมบ่มนิสัยให้ผู้วิจัยมีความเข้มแข็งอดทนและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง รวมทั้ง ครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนและประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัย จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา

พัชรา สุนทรนนท์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้.....	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ.....	16
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู.....	26
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนหลักและการใช้ภาษาไทย.....	27
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ.....	32
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ.....	34
วิธีดำเนินการทดลอง.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	52
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	52
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	52
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	55
อภิปรายผล.....	56
ข้อเสนอแนะ.....	58
บรรณานุกรม.....	59
ภาคผนวก.....	64
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	256

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 เปรียบเทียบการเรียนรู้ในกลุ่มแบบเดิมกับการเรียนแบบร่วมมือ.....	19
2 แบบแผนการทดลอง.....	39
3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	46
4 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	47
5 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำระหว่างก่อนทดลองและหลัง ทดลองของกลุ่มทดลอง.....	48
6 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำระหว่างก่อนทดลองและหลัง ทดลองของกลุ่มควบคุม.....	49
7 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างก่อน ทดลองของกลุ่มทดลอง.....	50
8 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างก่อน ทดลองของกลุ่มควบคุม.....	51

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อสารสำคัญที่เราใช้ในการดำเนินชีวิต ผู้ใช้ภาษาได้ดีและถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของภาษาสามารถพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้าทั้งการศึกษาและอาชีพ เพราะสามารถถ่ายทอดความรู้ ความสามารถออกมาให้ปรากฏได้จากการพูดและการเขียน ตลอดจนฟังและอ่านเรื่องราวต่างๆ ได้เข้าใจง่ายขึ้น ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับหลักภาษาสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารไปสู่ผู้รับสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าผู้ที่ใช้ภาษาโดยไม่รู้หลักภาษา กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงกำหนดให้เยาวชนไทยเรียนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับ ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยเฉพาะจุดประสงค์วิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 : 9) ระบุว่า ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง หลักภาษา แล้วนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารและแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ จากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นกำหนดให้เรียนเรื่อง คำและหน้าที่ของคำ ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ โดยสามารถนำคำไปใช้ในการเรียงเข้าประโยคได้ถูกต้อง แล้วนำไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ

ผู้มีบทบาทสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียนคือครู ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและเลือกวิธีสอน เพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยจัดให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544 : 46 - 48) ที่มุ่งเตรียมคนให้มีคุณลักษณะ “มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี” การจัดกระบวนการเรียนการสอนจึงเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ฝึกกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล อันทำให้นักเรียนรักการเรียนรู้ รู้จักวิเคราะห์ สังเคราะห์ แสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ รวมทั้งรู้จักเชื่อมโยงวิธีเรียนรู้เนื้อหาวิชากับการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง สามารถทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานของนักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพในสังคม

✱ จากการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยสำนักทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2536 : 39) รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2536 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยเฉพาะความสามารถในการส่งสารด้านทักษะการพูดและการเขียนที่เน้นการใช้ถ้อยคำของนักเรียนในเขตการศึกษา 1 อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ต่อมาในปีการศึกษา 2538 ศูนย์พัฒนาหลักสูตร (2538 : 40) ประเมินผลการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย พบว่า นักเรียนไม่กระตือรือร้นและครูส่วนใหญ่สอนเน้นเนื้อหา จากปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การฝึกทักษะเพื่อพัฒนาความสามารถ

ด้านการใช้คำเพื่อการส่งสารของนักเรียนและการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาฝึกทักษะและจัด กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้และสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบสำคัญต่อประสิทธิภาพการส่งสารมีหลายประการได้แก่การจัดรูปแบบ กิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้อิสระแก่ผู้เรียนในการทำงาน การจัดกิจกรรมกลุ่มที่นักเรียน สามารถแสดงความคิดเห็นในกลุ่มจะเป็นสิ่งเร้าให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนและฝึกทักษะต่างๆ ของนักเรียนได้มากขึ้น นอกจากนี้กลุ่มเพื่อนยังมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งทางบวก และทางลบ กลุ่มเพื่อนมีส่วนส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทักษะทางการเรียน ครูจึงควรฝึกให้ นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน โดยให้นักเรียนที่มีความสามารถสูงในแต่ละกลุ่มช่วยพัฒนาทักษะ ด้านต่างๆของเพื่อนในกลุ่มร่วมรับผิดชอบงานของกลุ่มเพื่อความสำเร็จในกลุ่มของตน

แนวคิดหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจนำมาใช้เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้คำของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นคือ การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) สลาวิน (Slavin. 1995) กล่าวถึงการเรียนแบบร่วมมือว่า สามารถช่วยนักเรียนให้เอาชนะอุปสรรคต่างๆ จนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้ เพราะสมาชิกช่วยกันแก้ไขปัญหาต่างๆให้หมดไป ดังนั้นการเรียน แบบร่วมมือจะทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจและความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น

การเรียนแบบร่วมมือมีหลายวิธีด้วยกัน แต่ละวิธียึดกลุ่มเป็นสำคัญ การเรียนแบบ ร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี (Student Teams Achievement Divisions หรือ STAD) เป็นวิธี เรียนที่น่าสนใจเพราะเป็นการเรียนเป็นกลุ่มโดยจัดนักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน ทั้งความ สามารถสูง ปานกลางและต่ำ ทำให้นักเรียนพึ่งพาอาศัยกันทางบวก จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and Johnson. 1994 : 22-23) กล่าวถึงคะแนนของสมาชิกทุกคนในกลุ่มว่า คะแนน แต่ละคะแนนมีผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มต้องปรับปรุงตนเองอยู่เสมอโดยถือว่า ต้องแข่งกับตัวเอง ถ้าไม่เข้าใจเรื่องใดกลุ่มก็ช่วยเหลือให้เข้าใจดีขึ้น เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมนักเรียน ทุกคนทำแบบทดสอบของตนเองด้วยความซื่อสัตย์ ครูเน้นย้ำให้นักเรียนทุกคนระลึกเสมอว่า ไม่มีใครช่วยกันได้และทุกคนต้องช่วยตนเองให้มากที่สุดก่อนให้คนอื่นช่วย เพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายจากการร่วมแรงร่วมใจของสมาชิกทุกคน

วิธีสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางที่ผู้วิจัยสนใจนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนเกี่ยวกับเรื่องคำและหน้าที่ ได้แก่ วิธีสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ที่มุ่งให้ นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มโดยปฏิบัติกิจกรรม ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากศูนย์การเรียนที่จัด ไว้จำนวน 4 – 6 ศูนย์ ครูเป็นผู้ให้คำแนะนำหรือช่วยเหลือในบางโอกาส นักเรียนได้เรียนกับ กลุ่มเพื่อนและมีอิสระในปฏิบัติกิจกรรม เพื่อนในกลุ่มช่วยกันระดมความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหา ต่างๆ นักเรียนช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยกันจนกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ นักเรียนจึงคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและทำงานร่วมกับคนอื่นได้

ผู้วิจัยจึงสนใจใช้วิธีสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนเป็นกลุ่มตามจำนวนของศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งแบ่งเนื้อหาเป็นศูนย์ต่าง ๆ จำนวน 4 - 6 ศูนย์ที่เป็นอิสระจากกัน ภายในศูนย์แต่ละศูนย์ประกอบด้วยบัตรคำสั่ง ใบงาน ใบความรู้ สื่อการสอน แบบฝึกเสริม แบบทดสอบหลังเรียนตามศูนย์ และบัตรเฉลย นักเรียนสามารถเลือกเรียนศูนย์ใดก่อนก็ได้แล้วเวียนให้ครบทุกศูนย์ นอกจากนี้ยังมีศูนย์พิเศษที่เรียกว่า ศูนย์สำรอง ไว้สำหรับให้กลุ่มที่ทำกิจกรรมในศูนย์หลักเสร็จเร็วก่อนเวลาและไม่มีศูนย์อื่นว่างไปทำกิจกรรมเพิ่ม แต่ถ้ามีศูนย์หลักว่างกลุ่มต้องเข้าปฏิบัติกิจกรรมในศูนย์ว่างทันทีจนครบทุกศูนย์ โดยสมาชิกทุกคนอภิปรายและระดมความคิดในการทำงาน ฟังพาทอาศัยกันในการเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์กัน ช่วยเหลือเกื้อกูลและสนับสนุนความสำเร็จร่วมกัน ซึ่งทำให้นักเรียนพัฒนาการเรียนรู้และความรับผิดชอบต่อการเรียนของกลุ่มให้สูงขึ้น เพราะนักเรียนรับผิดชอบงานของตนและกลุ่ม สมาชิกทุกคนถูกตรวจสอบการทำงาน หากสมาชิกคนใดมีปัญหาในเรื่องการเรียนรู้ คนเก่งก็คอยช่วยเหลืออธิบายให้เข้าใจการที่สมาชิกได้ช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ทำให้เกิดทักษะทางสังคม คือ ความสามารถในการทำงานร่วมกันกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนจะบรรลุผลตามเป้าหมายได้นั้น ทุกคนต้องเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการช่วยเหลือให้กลุ่มเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ซึ่งครูใช้รางวัลเป็นตัวเสริมแรงกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและรับผิดชอบต่อการเรียน สมาชิกทุกคนพยายามแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้หมดไป สมาชิกทุกคนจึงเกิดมิตรภาพที่ดีต่อกัน อัดัมส์ (Adams, 1990 : 24) แนะนำการจัดจำนวนสมาชิกที่มีผลตอบแทนในการมีส่วนร่วมว่า ควรใช้สมาชิกประมาณ 5 - 7 คน โดยกลุ่มต้องแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้สมาชิกทุกคน สิ่งสำคัญที่สุดคือ ทุกคนต้องแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของกลุ่มเพื่อให้กลุ่มร่วมมือกันทำงานไปสู่เป้าหมาย ดังนั้นการฝึกนักเรียนให้เรียนรู้ด้วยการทำงานร่วมกันและรับผิดชอบงานให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น เป็นทักษะที่นักเรียนควรได้รับการฝึกเพื่อให้นำไปใช้ในชีวิตจริง เพราะช่วยพัฒนาตน ผู้อื่นและประเทศชาติให้ก้าวหน้าด้วย

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงทดลองสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เพื่อเปรียบเทียบกับการสอนตามคู่มือครูว่า ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้คำและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนและหลังการทดลอง
4. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง
5. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนและหลังการทดลอง
6. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ทราบผลของการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครูที่มีผลต่อความสามารถในการใช้คำและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย อันจะเป็นแนวทางสำหรับครูนำไปพิจารณาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 5 ห้องเรียน รวม 168 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน จำนวน 60 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม แล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมดังนี้

กลุ่มทดลอง ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ

กลุ่มควบคุม ได้รับการสอนตามคู่มือครู

เนื้อหา

เนื้อหา ได้แก่ เรื่อง คำและหน้าที่ของคำ จากหนังสือแบบเรียนหลักภาษาไทย เล่ม 2 ของ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลองคาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 2 คาบ เป็นเวลา 8 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 16 คาบ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีสอน มี 2 วิธี ดังนี้
 1. วิธีสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ
 2. วิธีสอนตามคู่มือครู
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 1. ความสามารถในการใช้คำ
 2. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ

หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาเป็นกลุ่ม โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยย่อยๆ ซึ่งเป็นอิสระจากกันจำนวน 5 ศูนย์ แต่ละศูนย์ประกอบด้วยบัตรคำสั่ง ใบงาน ใบความรู้ ใบกิจกรรมเสริม สื่อการสอน แบบทดสอบหลังเรียนตามศูนย์และบัตรเฉลย ซึ่งนักเรียนสามารถตรวจคำตอบด้วยตนเองและใช้เวลาศึกษาศูนย์ละ 18 นาที เมื่อนักเรียนเรียนจบศูนย์

แล้วให้ย้ายไปเรียนในศูนย์ที่ว่าง หากยังไม่ว่างให้ไปเรียนที่ศูนย์สำรอง เพื่อฝึกทักษะเพิ่มและเมื่อมีศูนย์ว่างให้เข้าศูนย์ว่างนั้นๆ ทักษะและศึกษาให้ครบทุกศูนย์สำหรับการจัดกลุ่มของนักเรียนนั้นแบ่งเป็น 5 กลุ่มตามศูนย์การเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้จัดคุณสมบัติของสมาชิก ซึ่งพิจารณาจากคะแนนรายวิชาภาษาไทย ท 102 นำมาจัดความสามารถให้เท่ากันทุกกลุ่มโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอที ซึ่งประกอบด้วย คนเก่ง 2 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 2 คน รวมเป็นกลุ่มละ 6 คนและทุกกลุ่มกำหนดหน้าที่ของสมาชิกให้รับผิดชอบงานดังนี้

คนที่ 1 เป็นหัวหน้ากลุ่ม ทำหน้าที่ประสานงานกลุ่ม
 คนที่ 2 เป็นเลขานุการกลุ่ม ทำหน้าที่จดบันทึกงานของกลุ่ม
 คนที่ 3 เป็นฝ่ายวิชาการกลุ่ม ทำหน้าที่อธิบายความรู้แก่สมาชิก
 คนที่ 4 เป็นฝ่ายบริการกลุ่ม ทำหน้าที่รับ จัดเก็บและส่งวัสดุอุปกรณ์ของกลุ่ม
 คนที่ 5 เป็นฝ่ายประเมินผลกลุ่ม ทำหน้าที่ตรวจสอบความรู้ของสมาชิกในกลุ่มและแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

คนที่ 6 เป็นผู้สังเกตการณ์ ทำหน้าที่สังเกตและควบคุมการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม โดยเป็นผู้ให้คะแนนในแบบประเมินผลพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

นอกจากนี้กลุ่มต้องช่วยกันพัฒนาสมาชิกของตนให้มีความรู้โดยมีเป้าหมายของกลุ่มคือรางวัลของกลุ่ม หากสมาชิกร่วมมือกันเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งกลุ่มมีสิทธิ์ได้รับรางวัลสะสมไปเรื่อยๆ จนถึงรางวัลสูงสุด กำหนดชั้นการสอน 3 ชั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

นักเรียนเล่นเกมหรือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน แล้วทำแบบทดสอบก่อนเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นประกอบกิจกรรม

นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ที่จับสลากได้เป็นศูนย์เริ่มต้น โดยอ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติไปตามลำดับเริ่มจากการทำใบงาน อ่านใบความรู้ ทำใบกิจกรรมเสริม และทำแบบทดสอบหลังเรียนตามศูนย์ ซึ่งแต่ละกิจกรรมมีบัตรเฉลยไว้ให้นักเรียนตรวจสอบ สำหรับแบบทดสอบหลังเรียนตามศูนย์นั้นให้ทุกคนทำด้วยตนเอง ส่วนกิจกรรมอื่นๆให้ทำเป็นกลุ่ม เมื่อปฏิบัติกิจกรรมในศูนย์ครบแล้วให้เปลี่ยนไปศูนย์อื่นๆ หากไม่มีศูนย์ว่างให้ไปทำกิจกรรมเสริมที่ศูนย์สำรอง เมื่อมีศูนย์ว่างต้องรีบไปที่ศูนย์ว่างนั้นทันที แล้วปฏิบัติกิจกรรมให้ครบทั้ง 5 ศูนย์

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปบทเรียน

นักเรียนเล่นเกมหรือทำแบบฝึกทักษะเพิ่มเติม เพื่อทบทวนเรื่องที่เรียนและให้ตัวแทนกลุ่มสรุปบทเรียนที่เรียนในศูนย์สุดท้าย แล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน

2. การสอนตามคู่มือครู หมายถึง การสอนภาษาไทยตามแผนการสอนของกลุ่มควบคุม โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งใช้เนื้อหาเดียวกันกับกลุ่มทดลอง มีลำดับขั้นตอน 9 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

นักเรียนเล่นเกมหรือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน โดยนักเรียนมีความสนใจต่อบทเรียนใหม่ตามจุดประสงค์นำทางที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 2 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนรับทราบจุดประสงค์ เพื่อกำหนดทิศทางในการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 ทบทวนความรู้เดิม

ครูทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนก่อนได้รับความรู้ใหม่ โดยใช้การซักถาม ให้ปฏิบัติกิจกรรมหรือทดสอบ เพื่อพิจารณาว่า นักเรียนมีพื้นความรู้ในเรื่องที่เรียนมากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่

ครูเสนอบทเรียนใหม่โดยใช้สื่อการสอนกระตุ้นความสนใจของนักเรียน แล้วอธิบายซักถามหรือให้นักเรียนทำกิจกรรมโดยยึดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นที่ 5 ให้แนวทางการเรียนรู้

นักเรียนรับทราบแนวทางในการเรียนรู้ เพื่อปฏิบัติด้วยตนเอง เช่น แนะนำแหล่งค้นคว้าให้ตัวอย่าง ใช้คำถามนำทางและให้แนวทางในการคิด

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติ

นักเรียนแบ่งกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่กำหนดด้วยตนเอง จนสามารถสรุปความคิดรวบยอดจากเรื่องที่เรียนได้

ขั้นที่ 7 แจ้งผลการปฏิบัติ

นักเรียนรับทราบผลการปฏิบัติจากครูโดยการให้คำแนะนำ ให้แนวทางแก้ไขรวมทั้งแสดงความชื่นชมต่อผลงานของนักเรียนทุกคนหลังปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว

ขั้นที่ 8 ประเมินผล

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อพิจารณาว่า พฤติกรรมหรืองานที่ปฏิบัติบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใด

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความแม่นยำและถ่ายโยงการเรียนรู้

นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนและแบบฝึกเพิ่มเติมบนกระดาน เพื่อทบทวนบทเรียนที่เรียน

3. ความสามารถในการใช้คำ หมายถึง นักเรียนมีความเข้าใจเรื่องชนิดของคำหน้าที่ของคำ และสามารถนำคำไปใช้ในประโยคตามบริบทหรือสถานการณ์ต่างๆได้ถูกต้อง ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบความสามารถในการใช้คำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามจุดประสงค์การเรียนรู้ คือ ใช้คำตามหน้าที่ได้ถูกต้อง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วนำไปหาคุณภาพ

4. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยด้วยความกระตือรือร้น มุ่งมั่น สนใจ เอาใจใส่และขยันหมั่นเพียรต่องานที่ได้รับมอบหมาย เมื่อทำงานบกพร่องก็ยอมรับแล้วแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น ควบคุมตนเองได้ ยึดมั่นกฎเกณฑ์ เข้าห้องเรียนและส่งงานตรงเวลา เมื่อไม่เข้าใจบทเรียนก็พยายามศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม โดยใช้แบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงจากแบบสอบถามความรับผิดชอบในการเรียนวิชาภาษาไทยของอัมพา อรุณพราหมณ์ (2539 : 116 – 118) ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปหาคุณภาพ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ความสามารถในการใช้คำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
2. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
3. ความสามารถในการใช้คำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

4. ความสามารถในการใช้คำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

5. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

6. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
 - 1.1 ความหมายของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
 - 1.2 องค์ประกอบของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
 - 1.3 บทบาทของครูและนักเรียนที่ใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
 - 1.4 การสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
 - 1.5 ประโยชน์ของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
 - 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ
 - 2.1 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ
 - 2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ
 - 2.3 องค์ประกอบของการเรียนแบบร่วมมือ
 - 2.4 รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ
 - 2.5 บทบาทของครูและนักเรียนต่อการเรียนแบบร่วมมือ
 - 2.6 ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ
 - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู
 - 3.1 รูปแบบการสอนตามแนวคิดของกาเย่
 - 3.2 หน้าที่ของครูตามแนวการสอนของกาเย่
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนหลักและการใช้ภาษาไทย
 - 4.1 ความหมายของหลักภาษาและการใช้ภาษาไทย
 - 4.2 ความสำคัญของการเรียนหลักภาษาเพื่อการใช้ภาษาไทย
 - 4.3 ความสามารถในการใช้คำเพื่อการสื่อสาร
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ
 - 5.1 ความหมายของความรับผิดชอบ
 - 5.2 พฤติกรรมที่แสดงความรับผิดชอบ
 - 5.3 การฝึกความรับผิดชอบ
 - 5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

1.1 ความหมายของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้ บุญเกื้อ ครวหาเวช (2530 : 87) ให้ความหมายว่าหมายถึงศูนย์การเรียนรู้คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ให้นักเรียนเข้าไปศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยประกอบกิจกรรมต่างๆ ตามที่โปรแกรมกำหนดไว้ ซึ่งอาศัยสื่อการสอนแบบประสมที่จัดเอาไว้ในรูปของชุดการสอน ครูทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ดูแล ประสานงานและควบคุมโปรแกรมของนักเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2537 : 101) ให้ความหมายว่าหมายถึง นวัตกรรมที่เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยแบ่งบทเรียนออกเป็น 4 - 6 กลุ่มตามศูนย์การเรียนรู้ แต่ละกลุ่มมีสื่อการสอนที่จัดไว้ในช่องหรือกล่องวางบนโต๊ะเป็นศูนย์กิจกรรม โดยมีคำสั่ง กิจกรรม เนื้อหา และวัสดุอุปกรณ์แตกต่างกัน แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม 4-6 กลุ่มและมีจำนวนสมาชิก 6 - 8 คน หมุนเวียนกันประกอบกิจกรรมตามศูนย์ต่างๆ ศูนย์ละ 15 - 20 นาทีจนครบทุกศูนย์

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (ม.ป.ป. : 23) ให้ความหมายว่าหมายถึง การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากโปรแกรมการสอนที่จัดไว้ในชุดการสอน นักเรียนหาประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการประกอบกิจกรรมให้ครบทุกศูนย์ โดยครูเป็นผู้ดูแลประสานงาน

สันติ ทองประเสริฐ (2538 : 25) ให้ความหมายว่า วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนประกอบกิจกรรมด้วยตนเอง โดยอาศัยสื่อการสอนแบบประสมและกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เข้าช่วยในการเรียนการสอน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้หมายถึง การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนด้วยตนเอง โดยการแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยย่อยๆตามจำนวนศูนย์การเรียนรู้ที่มี 4 - 6 ศูนย์ที่เป็นอิสระจากกัน แต่ละศูนย์ประกอบด้วยบัตรคำสั่ง ใบกิจกรรม เสริม สื่อการสอน ใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัดและแบบทดสอบหลังเรียนของแต่ละศูนย์ โดยใช้เวลาศึกษาศูนย์ละ 10 - 20 นาทีและนักเรียนเรียนครบทุกศูนย์

1.2 องค์ประกอบของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

พวงเล็ก อุดระ (2539 : 81 - 82) กล่าวถึง องค์ประกอบของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. คู่มือครู เป็นสิ่งที่ครูจะต้องศึกษาก่อนใช้ชุดการสอน ประกอบด้วย

- 1.1 คำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน
- 1.2 เอกสารกำหนดสื่อที่ครูต้องเตรียมเพิ่มเติม
- 1.3 เอกสารกำหนดบทบาทของครูและนักเรียน

1.4 แผนผังการจัดชั้นเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้

1.5 แผนการสอน

1.6 เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

1.7 แบบบันทึกผลการใช้ศูนย์การเรียนรู้สำหรับครูเพื่อประโยชน์ใน

การปรับปรุง

2. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ใช้แบบทดสอบชุดเดียวกัน

3. ศูนย์การเรียนรู้ มี 4 - 6 ศูนย์และศูนย์สำรอง 1 ศูนย์ ภายในศูนย์การเรียนรู้แต่ละศูนย์ประกอบด้วยสื่อการเรียนพื้นฐานที่ต้องจัดไว้ ได้แก่

1) บัตรคำสั่ง ใช้ในการดำเนินกิจกรรมในแต่ละศูนย์ให้เป็นไปตามขั้นตอน

2) ใบความรู้ เป็นความรู้ที่ให้นักเรียนศึกษาลักษณะการให้ความรู้ที่พลิกแพลงสื่อเพื่อสร้างความสนใจของนักเรียน ถ้านักเรียนศึกษาโดยการอ่านข้อความทั่วไปแบบเดียวกันทุกศูนย์จะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย บางศูนย์ครูอาจเสนอความรู้ในลักษณะบทเรียนแบบโปรแกรม บางศูนย์อาจเสนอความรู้ด้วย การอ่านบทสนทนาของบุคคลต่างๆ หรืออาจใช้การ์ตูนประกอบบทความ เป็นต้น

3) ใบงานหรือบัตรกิจกรรม ใช้กำหนดเงื่อนไขให้นักเรียนได้นำความรู้ที่ได้จากใบความรู้ไปใช้ ถ้าเป็นกิจกรรมในลักษณะการตอบคำถามโดยตรงแบบเขียนตอบเรียกว่าบัตรคำถาม แต่บางกรณีงานหรือกิจกรรมอาจเป็นการแข่งขันตอบปัญหา ประกอบเครื่องมือแยกประเภทสิ่งของ ฝึกปฏิบัติก็ได้ ไม่จำเป็นต้องจัดเป็นคำถามเหมือนกันไปทุกศูนย์

4) สื่อการสอนที่ใช้ประกอบกิจกรรมของแต่ละศูนย์ ถ้าเป็นวัสดุขนาดใหญ่หาได้ทั่วไปในห้องทดลองหรือในโรงเรียนก็ไม่จำเป็นต้องบรรจุลงไปในกล่อง แต่ใช้วิธีระบุไว้ให้ครูจัดเตรียมมาก่อนลงมือสอน วัสดุเน้นสิ่งที่ผลิตหรือสร้างขึ้นมาจากตัวครูเอง

5) บัตรเฉลย เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับสำหรับงานหรือกิจกรรมที่นักเรียนต้องทำทุกศูนย์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากองค์ประกอบดังกล่าวสรุปว่า ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ประกอบด้วยคู่มือครูแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ศูนย์การเรียนรู้ 4 - 6 ศูนย์ซึ่งประกอบด้วยใบความรู้ ใบงาน บัตรคำสั่ง สื่อการสอน บัตรเฉลย เพื่อให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเมื่อการปฏิบัติกิจกรรมสิ้นสุด

1.3 บทบาทของครูและนักเรียนที่ใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ มีดังนี้

1. บทบาทของนักเรียน

บทบาทของนักเรียนในการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ บุญชม ศรีสะอาด (2537:102) และบุญเกื้อ ควรหาเวช (2530 : 99 - 100) กล่าวไว้ดังนี้

1) ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

- 2) ควบคุมตนเองเพื่อจะเรียนรู้จากโปรแกรมที่กำหนดไว้
- 3) ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามบัตรคำสั่งที่ระบุไว้ในศูนย์การเรียนรู้แต่ละศูนย์อย่างเคร่งครัด โดยปฏิบัติตามขั้นตอนให้ครบทุกศูนย์
- 4) ร่วมมือกับเพื่อนในกลุ่มประกอบกิจกรรม โดยปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
- 5) พัฒนากิจกรรมประเมินผลและบันทึกความก้าวหน้าในการเรียนด้วยตนเอง
- 6) แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

2. บทบาทของครู

บทบาทของครูนั้น บุญชม ศรีสะอาด (2537:102) และบุญเกื้อ ควรหาเวช (2530 : 99 -100) กล่าวถึงบทบาทของครูดังนี้

1. วางแผนและเตรียมชุดการสอนรวมทั้งอุปกรณ์อื่นๆ ให้พร้อม
2. กำกับการเรียนรู้โดยให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในแต่ละศูนย์ โดยครูดูแลและให้การช่วยเหลือในขณะที่นักเรียนประกอบกิจกรรม นอกจากนี้ต้องคอยสังเกตและแก้ไขนักเรียนที่มีพฤติกรรมขณะที่ทำงานร่วมกันไม่ถูกต้อง
3. ประสานงานกิจกรรมการเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้นำเข้าสู่บทเรียนและสรุปบทเรียน
4. บันทึกพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน บันทึกเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติตามคำสั่งที่กำหนดไว้ ความสามารถในการทำงานให้สำเร็จด้วยตนเอง การทำงานร่วมกับคนอื่น การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
5. เตรียมกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มขึ้น
6. จัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยแบ่งเป็นกลุ่มๆ ตามกลุ่มกิจกรรมที่ระบุไว้ในชุดการสอน
7. มีความเห็นใจและให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน
8. ให้กำลังใจและคอยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน โดยแสดงความคิดเห็นที่เป็นอิสระตามความสามารถของแต่ละคน

จากบทบาทของครูและนักเรียนดังกล่าวสรุปว่า การกำหนดบทบาทของครูและนักเรียนช่วยให้การสอนเป็นไปตามขั้นตอนจนสัมฤทธิ์ผล เมื่อทุกคนรู้หน้าที่และปฏิบัติงานของตนเองได้ถูกต้อง

1.4 การสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

1. ลักษณะการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

บุญเกื้อ คอรวาเวช (2530 : 94) กล่าวถึงการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ นั้นว่าหมายถึง การเปลี่ยนแปลงห้องเรียนแบบธรรมดาที่มีครูเป็นผู้สอนมาเป็นศูนย์กิจกรรมที่นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันภายในศูนย์ และสามารถประเมินผลงานของตนได้ตามประสบการณ์และเนื้อหาที่ครูกำหนดไว้ การจัดห้องเรียนแบบนี้อาศัยการใช้สื่อประสม ซึ่งบูรณาการใช้สื่อการสอนชนิดต่างๆ และกระบวนการกลุ่ม โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 - 6 กลุ่ม กลุ่มละ 5 - 8 คนเป็นจำนวนที่เหมาะสมที่สุด ให้เข้าเรียนในศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งมีเนื้อหาแตกต่างกันไป การเรียนในศูนย์ต่างๆ ใช้เวลาประมาณศูนย์ละ 15 - 20 นาที เมื่อเสร็จศูนย์หนึ่งก็ไปเรียนอีกศูนย์หนึ่งเวียนกันไปจนครบทุกศูนย์

สุพิน บุญชูวงศ์ (2538 : 60) กล่าวถึงการจัดชั้นแบบศูนย์การเรียนรู้ว่า สามารถจัดได้ในชั้นเรียนธรรมดาให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ โดยจัดโต๊ะออกเป็นกลุ่มๆ ประมาณ 4 - 6 กลุ่ม ขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่แบ่งไว้เป็นตอนๆ แต่ละกลุ่มมีเนื้อหา สื่อการสอนและกิจกรรมแตกต่างกันไปซึ่งนักเรียนผลัดเปลี่ยนกันเรียนรู้และทำกิจกรรมจนครบทุกศูนย์โดยมีศูนย์พิเศษ เรียกว่า ศูนย์สำรอง มีไว้สำหรับกลุ่มที่เรียนเร็วกว่ากลุ่มอื่น

2. ขั้นตอนการสร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540 : 131 - 132) กำหนดขั้นตอนในการสร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. เลือกเรื่องที่จะสอน แล้วแบ่งเป็นหัวเรื่องย่อยประมาณ 4 - 6 หัวเรื่อง
2. กำหนดมโนทัศน์หรือความคิดรวบยอดของแต่ละหัวเรื่อง
3. กำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
4. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหัวเรื่องของชุดการสอน
5. กำหนดสื่อการสอน สื่อการสอนที่ใช้ควรมีราคาถูกและสามารถผลิตเองได้ เช่น บัตรคำสั่ง ใบความรู้ ใบงาน เกม บทเรียนโปรแกรม เป็นต้น
6. เตรียมข้อสอบไว้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยสามารถวัดได้ตรงจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้และควรเป็นข้อสอบปรนัย

ส่วนเกอร์แลชและอีลาย (Gerlach and Ely. 1971 : 12 - 13) เสนอรูปแบบการจัดระบบการสอนในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์
2. เลือกเนื้อหา
3. พิจารณาพื้นฐานเดิมของนักเรียน
4. เลือกวิธีการที่จะนำเข้าสู่วัตถุประสงค์
5. จัดกลุ่มนักเรียน

6. กำหนดเวลา
7. กำหนดขนาดของสถานที่เรียน
8. เลือกสื่อการเรียนการสอน
9. ประเมินผล
10. วิเคราะห์ผลที่ได้รับ

จากการกำหนดขั้นตอนของการสร้างชุดการสอนดังกล่าวสรุปว่า การสอนแบบศูนย์การเรียนนั้นนักเรียนได้ศึกษาจากศูนย์การเรียนจำนวน 4 - 6 กลุ่ม โดยครูเป็นผู้จัดกิจกรรมให้นักเรียนแสวงหาความรู้หามุมเวียนกันไปตามศูนย์ต่างๆ แบ่งเนื้อเรื่องที่เป็นอิสระจากกันตามศูนย์การเรียนให้ครบทุกศูนย์ เพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

1.5 ประโยชน์ของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2537 : 103) และอาภรณ์ ใจเที่ยง (2540 : 103) กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนต่อการเรียน
2. ส่งเสริมการทำงานเป็นหมู่คณะ
3. นักเรียนกล้าแสดงออก บรรยายภาคไม่เคร่งเครียด
4. นักเรียนสามารถนำสื่อการเรียนมาทบทวนได้ตามต้องการ
5. นักเรียนได้ศึกษาจากสื่อหลายประเภท
6. ครูมีบทบาทในการสอนน้อยลง แต่นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมมากขึ้น
7. เปิดโอกาสให้ครูได้ใกล้ชิดและสังเกตพัฒนาการของนักเรียนมากขึ้น
8. ส่งเสริมการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

ประโยชน์ของการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเองและกลุ่มจากสื่อการสอนหลายประเภท เพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นต่อการเรียนรู้ ซึ่งทำให้นักเรียนมีนิสัยรักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองต่อไป

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน มีดังต่อไปนี้

จรรยา เอี่ยมสะอาด (2527 : 80) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ความคงทนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ความสนใจในการเรียนไม่แตกต่างกัน

ปราณี ปัญจาละ (2528 : 73) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนกับครูเป็นศูนย์กลาง ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการเรียนไม่แตกต่างกัน

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ

2.1 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนแบบร่วมมือ มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พรรณรัตน์ เก้าธรรมสาร (2533 : 35) ให้ความหมายว่าหมายถึง การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ที่นักเรียนเรียนเป็นกลุ่มเล็ก สมาชิกในกลุ่มจะมีความสามารถที่แตกต่างกัน นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือกันและรับผิดชอบการทำงานของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม

ชูศรี สนิทประชากร (2534 : 46) ให้ความหมายว่าเป็น การสอนที่ครูแนะนำให้นักเรียนทำงานร่วมกัน จนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการเรียนนั้นทุกคน

อำพรพรรณ ทิวไผ่งาม (2536 : 6) กล่าวถึงการเรียนแบบร่วมมือกันคือ การที่นักเรียนทำงานร่วมกันในกลุ่ม เพื่อให้ตนเองและสมาชิกในกลุ่มได้เรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของบทเรียนที่กำหนดไว้ หรือสามารถแก้ปัญหาได้โดยนักเรียนรับรู้ ว่า กลุ่มจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้ ก็ต่อเมื่อสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จในการเรียนรู้เช่นเดียวกัน

บุญชม ศรีสะอาด (2537 : 122) กล่าวว่าหมายถึงวิธีสอนที่มุ่งให้นักเรียนร่วมมือกันในการเรียน

อดัมส์ (Adams. 1990 : 30) กล่าวว่าหมายถึง การที่นักเรียนได้เรียนรู้โดยกำหนด

จุดเป้าหมายสำคัญของกลุ่มไว้ แล้วสมาชิกในกลุ่มช่วยกันระดมความคิดในการทำงาน เพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จ

สลาวิน (Slavin. 1995 : 5) กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือกันว่าเป็น การเรียนที่นักเรียนเรียนรู้และรับผิดชอบร่วมกัน โดยที่กลุ่มจะประสบความสำเร็จได้รับรางวัล เมื่อสมาชิกทุกคนเรียนรู้จนบรรลุจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกัน

จากความหมายการเรียนแบบร่วมมือดังกล่าวสรุปว่า หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียน ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม โดยมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มจะทำความเข้าใจ บทเรียนร่วมกันรับผิดชอบงาน ช่วยเหลือสนับสนุนเกื้อกูลซึ่งกันและกันในการแก้ปัญหาของกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกทุกคนได้พัฒนาผลงานของตน อันจะส่งผลไปยังผลงานของกลุ่มให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ สลาวิน (Slavin. 1995 : 16 - 19) กล่าวว่า การเรียน แบบร่วมมือทำให้นักเรียนเรียนได้ดีกว่าการเรียนกลุ่มแบบเดิม ซึ่งแนะนำลำดับขั้น กว้าง ๆ ของทฤษฎีการเรียน แบบร่วมมือที่เหนือกว่า จากทฤษฎีต่อไปนี้

1. ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation Theories) เป็นเทคนิคจูงใจในการเรียนแบบร่วมมือ โดยเน้นรางวัลเป็นโครงสร้างเป้าหมายในการปฏิบัติที่มีลักษณะเฉพาะ 3 อย่าง คือ

การร่วมมือกันปรับปรุงเป้าหมายเฉพาะบุคคล การแข่งขันกันกำหนดเป้าหมายรายบุคคลและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ใช้ความพยายามไปสู่เป้าหมาย การใช้เทคนิคแรงจูงใจจากโครงสร้างเป้าหมายทำให้สมาชิกบรรลุผลตามเป้าหมายรายบุคคลได้ ซึ่งทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จด้วย นอกจากนี้การประชุมกันเพื่อกำหนดเป้าหมายทำให้สมาชิกต้องระลึกระลึกเสมอว่า ทำอย่างไรให้กลุ่มประสบความสำเร็จซึ่งมีความสำคัญมาก การเสริมกำลังใจของกลุ่มด้วยการให้สมาชิกทำงานเต็มความสามารถ ทำให้การปฏิบัติงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และผลตอบแทนที่กลุ่มได้รับเป็นการเสริมแรงทางสังคมด้วย

จากการเรียนแบบร่วมมือพบว่า เมื่อนักเรียนทำงานด้วยกันจนบรรลุผลตามเป้าหมายของกลุ่ม สมาชิกบางคนจะมีความพิเศษกว่าเดิม คือ กลายเป็นคนโปรดในการทำสิ่งสำคัญให้กลุ่มประสบความสำเร็จ การเรียนแบบร่วมมือทำให้นักเรียนทุกคนมีความมานะพยายาม ตั้งใจ และช่วยเหลือคนอื่นด้วยการชมเชยและให้กำลังใจในการทำงานของกลุ่ม การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม-กรรมของสมาชิกแสดงถึงความก้าวหน้าของกลุ่ม โดยการปรับปรุงฐานะทางสังคมในห้องเรียนซึ่งห้องเรียนแบบเดิมไม่พบ ซึ่งเป็นที่แน่ชัดว่า เป้าหมายของการเรียนแบบร่วมมือสามารถสร้างสมาชิกให้ก้าวหน้าอย่างมีมาตรฐาน และมาตรฐานของนักเรียนมีความสำคัญต่อผลของกลุ่มในการบรรลุความสำเร็จ

2. ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Theories) ให้ความสำคัญต่อผลที่สมาชิกทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม นั่นคือ ความแตกต่างของทฤษฎีความรู้ความเข้าใจที่ปรากฏอยู่ มี 2 ทฤษฎีคือ ทฤษฎีพัฒนาการและทฤษฎีการวางแผนเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ทฤษฎีพัฒนาการ (Development Theories) สันนิษฐานว่า พื้นฐานของทฤษฎีพัฒนาการคือ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับงานที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มอำนาจของความคิดรวบยอด สิ่งที่น่าสนใจความคิดเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กันจนสามารถช่วยเหลือกันได้

2.2 ทฤษฎีการวางแผนเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Elaboration Theories) การใช้เทคนิคการวางแผนทางสติปัญญาเป็นสิ่งที่แตกต่างไปจากภาพของการพัฒนา จากงานวิจัยทางจิตวิทยาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกล่าวว่า การสื่อสารและความสัมพันธ์ของการสื่อสาร จะถูกเก็บอยู่ในความทรงจำอย่างดี ดังนั้นนักเรียนจึงต้องต่อสู้กับการระลึกถึงสิ่งที่จำ หรือการวางแผนที่เกี่ยวข้องกับระบบข้อมูล เช่น การเขียนสรุปหรือทำโครงเรื่องจากการจดบันทึกสิ่งที่เรียนทำให้ นักเรียนจำได้ดีกว่าการจดบันทึกธรรมดา เพราะช่วยให้นักเรียนระลึกถึงสิ่งสำคัญที่เรียนได้ดีกว่า

จากทฤษฎีของการเรียนแบบร่วมมือดังกล่าวสรุปว่า ใช้ทฤษฎีการเสริมแรง ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ และทฤษฎีพัฒนาการในการเรียนรู้ ซึ่งทำให้นักเรียนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

2.3 องค์ประกอบของการเรียนแบบร่วมมือ

องค์ประกอบพื้นฐานของการเรียนแบบร่วมมือที่ จอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson and Johnson. 1994 : 22-23) กล่าวถึงมี 5 ประการ คือ

1. การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเชิงบวก นักเรียนรู้สึกว่ พวกเขาต้องร่วมเป็นร่วมตายด้วยกันและพึ่งพาอาศัยกัน เพื่อให้งานของกลุ่มสำเร็จ ถ้านักเรียนรู้เรื่องใดเพื่อนในกลุ่มต้องเรียนรู้ด้วยเช่นกันและได้รับรางวัลร่วมกัน เช่น ถ้านักเรียนกลุ่มใดได้คะแนนสูง สมาชิกในกลุ่มได้คะแนนสูงเพิ่มในส่วนของตนด้วย
 2. การมีปฏิสัมพันธ์โดยตรง สมาชิกพูดจาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ การสรุปเรื่อง การอธิบาย การขยายความบทเรียนให้เพื่อนในกลุ่ม ซึ่งส่งผลต่อการมีปฏิสัมพันธ์กัน ดังนั้นการที่สมาชิกเสนอความคิดเห็นต่างๆทำให้ได้สิ่งที่ดีและถูกต้องที่สุด
 3. นักเรียนสร้างความสามารถในการเรียนรู้รายบุคคล วัตถุประสงค์ของการเรียนแบบร่วมมือ ต้องการสร้างสมาชิกทุกคนให้แข็งแกร่งกว่าเฉพาะบุคคล นักเรียนที่เรียนเป็นกลุ่มสามารถทำงานมีคุณภาพกว่ารายบุคคล ซึ่งทำให้แน่ใจว่า สมาชิกมีประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มขึ้น เพราะนักเรียนทุกคนต้องรับผิดชอบการทำงานร่วมกัน ความสามารถเฉพาะบุคคลยังคงอยู่เมื่อประเมินผลการปฏิบัติงาน และทราบผลย้อนกลับว่าความสำเร็จเกิดจากความสามารถรายบุคคลและกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มต้องรู้ว่า ใครต้องการความช่วยเหลือ สนับสนุนและให้กำลังใจในการแข่งขันตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งทุกคนระลึกเสมอว่าเขาไม่สามารถอาศัยคนอื่นให้ทำงานแทนได้
 4. นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับคนอื่นและทำงานกลุ่มย่อยได้ การเรียนแบบร่วมมือที่เกี่ยวกับวิชาการมีงานให้ปฏิบัติ การทำงานร่วมกับคนอื่นและกลุ่มย่อยถือเป็นภารกิจของกลุ่ม วิธีเรียนแบบร่วมมือคงทนถาวรกว่าการแข่งขันหรือการเรียนแบบอิสระ เพราะนักเรียนร่วมงานพร้อมกัน ช่วยเหลือกัน มีความมานะพยายามเพื่อให้งานสำเร็จ มีทักษะทางสังคมซึ่งช่วยกระตุ้นการทำงานให้มีคุณภาพสูง
 5. กระบวนการกลุ่ม สมาชิกใช้กระบวนการกลุ่มในการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมาย กลุ่มต้องให้สมาชิกทุกคนได้อภิปราย และบรรยายว่าสมาชิกคนใดต้องการความช่วยเหลือหรือไม่ แล้วตัดสินใจว่าจะปฏิบัติหรือเปลี่ยนแปลงอย่างไร
- จากองค์ประกอบดังกล่าวสรุปว่า การเรียนแบบร่วมมือมีองค์ประกอบพื้นฐานคือ การพึ่งพาอาศัยกัน การมีปฏิสัมพันธ์ การสร้างความสามารถรายบุคคล การทำงานกับกลุ่มย่อย และกระบวนการกลุ่ม ซึ่งเป็นหัวใจของการเรียนแบบร่วมมือให้ประสบความสำเร็จ

สุชา จันทรเอม (2540 : 239) กล่าวถึงการที่มนุษย์มาอยู่รวมกลุ่มกันมีอิทธิพลต่อกลุ่ม ดังนี้

1. มีอิทธิพลต่อการกระทำต่างๆ เมื่อบุคคลเข้ามาอยู่ในกลุ่ม แผนงานต่างๆ ที่เป็นลักษณะของแต่ละคนจะเปลี่ยนไปเป็นลักษณะของกลุ่ม และลักษณะการกระทำก็เป็นการร่วมมือกันทำงานให้สำเร็จเร็วที่สุด

2. มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์และความคิด เด็กที่ทำงานเป็นกลุ่มทำงานเสร็จเร็วกว่าเด็กที่ทำงานคนเดียวและกลุ่มมีอิทธิพลต่อแนวคิดและการใช้เหตุผลของเด็ก โดยเฉพาะการแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยมีอิทธิพลมาก

3. มีอิทธิพลต่อการสนใจในการกระทำต่างๆ พฤติกรรมภายในกลุ่มมีลักษณะที่มีการแข่งขันและให้ความร่วมมือ เพราะฉะนั้นในการวางแผนหรือการจูงใจนั้น จึงควรคำนึงถึงมาตรฐานของกลุ่มเป็นใหญ่ เมื่อนักเรียนเข้ามาอยู่ในกลุ่มก็พยายามปรับปรุงตนเอง ยอมรับมาตรฐานของกลุ่มเพราะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน

จอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson and Johnson. 1994 : 78) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มแบบเดิมกับกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ดังนี้

ตาราง 1 เปรียบเทียบการเรียนรู้กลุ่มแบบเดิมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้เป็นกลุ่มแบบเดิม (Traditional learning)	การเรียนรู้แบบร่วมมือกัน (Cooperative learning)
1. สมาชิกรับผิดชอบเฉพาะการปฏิบัติงานของตนเอง มีการพึ่งพาอาศัยกันน้อย เน้นการปฏิบัติเฉพาะบุคคล	1. สมาชิกต้องรับผิดชอบตนเองและสมาชิกในกลุ่ม มีการพึ่งพาอาศัยกันทางบวก เน้นการปฏิบัติงานร่วมกัน
2. พัฒนาความสามารถเฉพาะบุคคล	2. พัฒนาความสามารถเป็นกลุ่มและรายบุคคล เพื่อให้งานมีคุณภาพสูง
3. สมาชิกมีโอกาสนในการอภิปรายน้อย ต่างคนต่างทำงานที่ได้รับมอบหมาย	3. สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมช่วยเหลือสนับสนุนให้กลุ่มประสบความสำเร็จ
4. ละเลยทักษะการทำงานร่วมกัน ผู้นำกลุ่มเป็นผู้กำหนดหน้าที่ในการทำงานให้สมาชิก	4. เน้นความสำคัญของการทำงานร่วมกันเป็นทีม กลุ่มเป็นผู้กำหนดหน้าที่ให้สมาชิก
5. สมาชิกของกลุ่มไม่มีอิทธิพลต่อการทำงานหรือพัฒนางานของกลุ่ม	5. สมาชิกทุกคนมีอิทธิพลต่อการทำงานและผลงานของกลุ่ม

สำหรับการร่วมมือในกลุ่มเล็กนั้น อัดัมส์ (Adams. 1990 : 24) แนะนำไว้ดังนี้

1. การปรับตัวของกลุ่มตามขนาดสำหรับชุดปฏิบัติงาน กลุ่ม 3 หรือ 4 คน ทำงานได้ดีสำหรับกิจกรรมการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ส่วนกลุ่ม 5 ถึง 7 เหมาะสำหรับกิจกรรมที่มีผลตอบแทนของการมีส่วนร่วมทำงานในกลุ่มใหญ่หรือกิจกรรมการแสดงบทละคร โครงการเรียนทางสังคมที่ใหญ่ๆ หรือโครงการเขียนที่ชัดเจน เป็นต้น
2. ยอมรับการประกาศผลของผู้ที่มีความสามารถสูงในการทำงานในห้องเรียน
3. ไม่ขัดขวางกลุ่มที่ทำงานดี ถ้ากลุ่มได้พยายามถามนักเรียนให้บรรยายว่า กลุ่มอภิปรายหรือบอกเฉพาะปัญหาที่เป็นสาเหตุของความยากลำบากในการทำงาน พยายามไม่พูดเสียงดังกับกลุ่มตรงข้ามในห้องเรียน โดยไปหาเขาถ้าต้องการพูดบางสิ่งบางอย่างด้วย
4. ทดลองความแตกต่างเกี่ยวกับรูปแบบของกลุ่มและขนาด
5. พยายามมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มตามเวลาโดยฟังและอภิปราย
6. ให้นักเรียนสร้างกติกาสำหรับงานของกลุ่ม จากข้อแนะนำดังนี้
 - ความสัมพันธ์รายบุคคลที่ต้องตรวจสอบกับสมาชิกคนอื่นของกลุ่มก่อน โดยการยกมือถามหรือถามครูให้ช่วยเหลือ ซึ่งการช่วยเหลือสามารถให้กลุ่มรวบรวมไว้
 - พยายามเข้ากลุ่มด้วยปัญหาที่คล้ายกัน
 - นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน
 - พิจารณาเรื่องอื่นๆ
 - นักเรียนเป็นผู้ช่วยสมาชิกคนอื่นของกลุ่มโดยการถาม
7. ให้การสนับสนุนแก่สมาชิกทุกคน
 - เลือกหัวหน้ากลุ่มที่มีความรับผิดชอบในการทำงาน
 - บันทึกคำตอบของกลุ่ม
 - ให้การช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม

จากแนวทางการจัดกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือดังกล่าวสรุปได้ว่า การจัดกลุ่มมีความสำคัญมาก โดยจัดจำนวนสมาชิกในกลุ่มตามวัตถุประสงค์ของงาน กำหนดตำแหน่งและหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคน เพื่อให้กลุ่มทำงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งทำให้สมาชิกเกิดความเชื่อมั่นในตนเองยิ่งขึ้น

2.4 รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมืออาศัยโครงสร้างเป้าหมายร่วมกัน เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำงานของกลุ่มให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ช่วยเหลือกัน รับผิดชอบและมีส่วนร่วมในผลงานของกลุ่ม การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบและความกลัวต่อการล้มเหลวมีน้อยลง ซึ่งส่งผลดีต่อผล

สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้น สลาวิน (Slavin. 1995 : 4-13) กล่าวถึงเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สำคัญมีดังนี้

1. Student Teams Achievement Divisions หรือ STAD

1.1 สมาชิกในกลุ่ม 4 คน ระดับสติปัญญาต่างกัน เช่น เก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คนและอ่อน 1 คน ครูกำหนดบทเรียนและงานของกลุ่มไว้แล้ว

1.2 ครูสอนบทเรียนให้นักเรียนทั้งชั้นแล้วให้กลุ่มทำงานตามที่กำหนด นักเรียนในกลุ่มช่วยเหลือกัน เด็กเก่งช่วยสอนและตรวจงานของเพื่อนให้ถูกต้องก่อนนำเสนอครู

1.3 นักเรียนทำข้อสอบแล้วเอาคะแนนของทุกคนมารวมกันเป็นคะแนนทุกกลุ่ม แล้วนำไปปิดประกาศให้ทุกคนทราบ

2. Teams - Games - Tournament (TGT)

จัดกลุ่มเช่นเดียวกับ STAD แต่ไม่มีการสอบทุกสัปดาห์ แต่ละทีมมีความสามารถเท่ากันแข่งขันกันตอบปัญหา และมีการจัดกลุ่มใหม่ทุกสัปดาห์ โดยพิจารณาจากความสามารถของแต่ละบุคคล

3. Team Assisted Individualization (TIA)

สมาชิกของกลุ่ม 4 คนมีระดับความรู้ต่างกันใช้สำหรับระดับประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 ครูเรียกเด็กที่มีระดับความรู้เดียวกันของแต่ละกลุ่มมาสอน ความยากง่ายของเนื้อหาวิชาที่สอนแตกต่างกัน นักเรียนกลับไปยังกลุ่มของตนและต่างคนต่างทำงานที่ได้รับมอบหมาย โดยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แล้วทุกคนทำแบบฝึกหัดโดยไม่ช่วยกัน ครูให้รางวัลแก่ทีมที่ทำคะแนนได้ดีกว่าเดิม

4. Cooperative Intergrated Reading and Composition (CIRC)

วิธีนี้ใช้สำหรับวิชาอ่านเขียนและทักษะอื่นๆ ทางภาษา สมาชิกในกลุ่มมี 4 คนมีพื้นความรู้เท่ากัน 2 คนอีก 2 คนก็เท่ากันแต่ต่างระดับความรู้กับ 2 คนแรก ครูเรียกคู่ที่มีความรู้เท่ากันจากทุกกลุ่มมาสอนแล้วให้กลับเข้ากลุ่ม เรียกคู่ต่อไปจากทุกกลุ่มมาสอนอีกสลับกันไปจนครบ คะแนนของกลุ่มพิจารณาจากคะแนนสอบของสมาชิกในกลุ่มเป็นรายบุคคล

5. Jigsaw

สมาชิกในกลุ่มมี 6 คน ความรู้ต่างระดับกัน สมาชิกแต่ละคนไปเรียนร่วมกับสมาชิกของกลุ่มอื่น ๆ ในหัวข้อที่ต่างกันออกไป แล้วทุกคนกลับมากลุ่มของตน เพื่อสอนเพื่อนในสิ่งที่ตนไปเรียนมา กับสมาชิกของกลุ่มอื่น ต่อจากนั้นนักเรียนทำแบบทดสอบเพื่อประเมินผลรายบุคคล แล้วรวมคะแนนของกลุ่ม

6. Jigsaw II

สมาชิกในกลุ่มมี 4 - 5 คน นักเรียนทุกคนเรียนบทเรียนเดียวกัน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มให้ความสนใจหัวข้อย่อยในบทเรียนต่างกัน ใครที่สนใจหัวข้อเดียวกันไปประชุมกันค้นคว้าและอภิปราย แล้วกลับมาที่กลุ่มเดิมของตน เพื่อสอนเพื่อนจากเรื่องที่ตนไป

ประชุมกับสมาชิกของกลุ่มอื่น ผลการสอบของแต่ละคนเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ทำคะแนนรวมได้ดีกว่าครั้งก่อนจะได้รับรางวัล

7. Learning Together

สมาชิกในกลุ่มมี 4 – 5 คน ระดับความรู้ต่างกัน ใช้สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 2 – 6 ครูสอนนักเรียนทั้งชั้นแล้วนักเรียนแต่ละกลุ่มทำงานตามที่ครูมอบหมาย คะแนนของกลุ่มพิจารณาจากผลงานของกลุ่ม

8. Group Investigation

สมาชิกในกลุ่มมี 2 – 6 คน แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อที่ต้องการค้นคว้า สมาชิกในกลุ่มแบ่งงานกันทำทั้งกลุ่ม เสนอผลงานหรือรายงานหน้าชั้น การให้รางวัลหรือคะแนนให้เป็นกลุ่ม

สลาวิน (Slavin. 1995 : 71 - 81) กำหนดบทเรียนในรูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD ไว้ดังนี้

1. การนำเสนอข้อมูล ครูใช้วิธีสอนโดยการบรรยายหรือใช้สื่อประกอบ ซึ่งเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน

2. การทำงานร่วมกัน ในการสอนบทเรียนหนึ่งๆ นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง โดยการอ่านและศึกษาใบงานร่วมกันกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งครูต้องอธิบายถึงการทำงานแบบร่วมมือให้นักเรียนทราบมาก่อนล่วงหน้า นักเรียนทุกคนตระหนักว่าต้องรับผิดชอบให้สมาชิกเรียนรู้ให้เข้าใจ โดยให้เพื่อนช่วยเหลือกันในกลุ่มก่อนขอความช่วยเหลือจากครู

3. การทดสอบ ใช้เวลาทดสอบเป็นรายบุคคล ซึ่งแต่ละคนทำด้วยตนเองโดยไม่ดูกัน เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าทุกคนเรียนรู้จริงหรือไม่ แล้วแลกเปลี่ยนกระดาษคำตอบกันตรวจภายในกลุ่มด้วยความซื่อสัตย์

4. การปรับปรุงคะแนน เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ โดยสามารถปรับปรุงคะแนนเพื่อแข่งขันกับตัวเอง ผู้บันทึกคะแนนแจ้งผลคะแนนของสมาชิกแต่ละคนให้กลุ่มทราบ กลุ่มมอบหมายให้คนเก่งของกลุ่มอธิบายให้ผู้ที่ยังไม่เข้าใจได้เข้าใจเนื้อหาดีขึ้น แล้วทุกคนต้องไปทดสอบหลังเรียนเนื้อหาทั้งหมดอีกครั้ง

5. การตัดสินผลงานของกลุ่ม ครูแจ้งให้นักเรียนทราบผลคะแนนรายบุคคลที่มีพัฒนาการขึ้น แล้วรวมคะแนนทั้งหมดเป็นของกลุ่ม ซึ่งครูมอบรางวัลแก่กลุ่มที่มีพัฒนาการความก้าวหน้าสูงกว่ากลุ่มอื่น

การประเมินผลรายบุคคลและกลุ่ม สลาวิน (Slavin. 1995 : 80 - 82) ให้แนวทางดังนี้

1. การกำหนดคะแนนพื้นฐาน

นักเรียนแต่ละคนตั้งเป้าหมายของการเรียนว่า นักเรียนจะบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ถ้านักเรียนทำงานที่ยากกว่าและทำคะแนนได้ดีกว่าคะแนนสอบที่ผ่านมา แต่ถ้านักเรียนไม่สามารถ

ทำคะแนนได้ ก็ไม่ได้คะแนนปรับปรุงจากการสอบที่ผ่านมา คะแนนสอบที่ผ่านมาเรียกว่า “คะแนนพื้นฐาน”

2. การหาคะแนนความก้าวหน้า โดยวิธีเปรียบเทียบคะแนนย่อยกับคะแนนพื้นฐาน เพื่อหาความแตกต่างและปรับเป็นคะแนนปรับปรุง

3. การคิดคะแนนกลุ่ม โดยนำคะแนนก้าวหน้าของสมาชิกในกลุ่มมาเฉลี่ยเป็นคะแนนก้าวหน้าของกลุ่ม

4. การให้รางวัล เป็นแรงจูงใจสำคัญที่จะกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเตรียมทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด ซึ่งเปิดโอกาสให้กลุ่มได้รับรางวัล 3 รางวัล คือ รางวัลยอดเยี่ยม รางวัลดีมาก และรางวัลดี ใช้เกณฑ์คะแนนก้าวหน้ามาเป็นเกณฑ์

จากรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจใช้รูปแบบที่ 1 คือ Student Teams Achievement Divisions. หรือ STAD เพราะเป็นการเรียนที่ครูเป็นผู้กำหนดบทเรียนและงานของกลุ่มไว้ แล้วให้กลุ่มทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนเก่งสามารถช่วยสอนและตรวจงานของเพื่อนให้ถูกต้องก่อนส่งครู นักเรียนทำข้อสอบแล้วเอาคะแนนมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มเพื่อนสามารถช่วยพัฒนาสมาชิกในกลุ่มให้มีผลการเรียนที่ดีกว่าเดิม โดยครูใช้รางวัลเป็นสิ่งกระตุ้นความสำเร็จในการเรียนรู้

2.5 บทบาทของครูและนักเรียนในการเรียนแบบร่วมมือ

1. บทบาทของครู

ครูมีบทบาทในการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งชูศรี สนิทประชากร (2534 : 48 - 49) กล่าวถึงบทบาทของครูว่า ครูต้องตั้งจุดมุ่งหมายของการสอนด้านวิชาการและอื่น ๆ ไว้ด้วย นอกจากการตั้งจุดมุ่งหมายแล้วครูควรเอาใจใส่ในเรื่องการจัดกลุ่มด้วย เพราะการจัดกลุ่มมีความสำคัญต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือ ครูควรพิจารณาองค์ประกอบของการจัดกลุ่มว่าควรจัดลักษณะใด เช่น จัดเป็นกลุ่มลักษณะเดียวกันหรือคละกัน ลักษณะดังกล่าวได้แก่ เพศ อายุ เชื้อชาติ สีผิว ความสามารถ ความสนใจหรืออื่นๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูว่าต้องการจุดมุ่งหมายอื่น ๆ อะไรที่นอกเหนือจากจุดมุ่งหมายทางวิชาการ โดยวางแผนในการทำงานดังนี้

1. การจัดกลุ่มอย่างไร เช่น 2 คน 3 คน 4 คน หรือ 5 คน
2. สมาชิกของกลุ่มใครเป็นผู้เลือกให้ ครูเลือกหรือนักเรียนเลือกเอง แต่จากการวิจัยพบว่า การเรียนรู้ที่ดีครูควรเป็นผู้เลือกให้
3. ระยะเวลาที่กลุ่มอยู่ด้วยกัน ควรยาวนานแค่ไหนการเรียนรู้จึงประสบความสำเร็จ ครูควรพิจารณาตามความเหมาะสม

4. การเตรียมเอกสารหรืออุปกรณ์สำหรับนักเรียนว่า ควรมีชุดเดียวสำหรับกลุ่มเพื่อใช้ร่วมกันหรือแบ่งเป็นหลายส่วนหลายชุด แยกตามสมาชิกของกลุ่มแล้วมารวมกันใช้ที่หลัง ซึ่งแล้วแต่ครูเห็นว่าเหมาะสม

5. กำหนดบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะการที่สมาชิกในกลุ่มรับบทบาทของตนเองทำให้เขาปฏิบัติหน้าที่ได้ถูกต้อง ถ้าไม่ระบุหน้าที่บางคนไม่ทำอะไรซึ่งทำให้เกิดปัญหาและความขัดแย้งกัน คอยเอาเปรียบกันโดยไม่ยอมทำงานซึ่งไม่ยุติธรรมในการให้คะแนน การกำหนดบทบาทของสมาชิกในกลุ่มช่วยลดปัญหาดังกล่าวได้ โดยครูเป็นผู้กำหนดบทบาทให้ อาจกำหนดบทบาทดังนี้

ก. ผู้นำกลุ่ม	นำกลุ่มให้งานลุล่วง
ข. ผู้สรุป	สรุปผลการเรียนรู้
ค. ผู้ตรวจสอบ	ตรวจสอบทุกคนในกลุ่มให้รู้ร่วมกันทั้งหมด
ง. ผู้ช่วย	ช่วยให้ความคิดว่าถูกหรือไม่
จ. ผู้ชี้แนะ	เพิ่มเติมความคิดขยายความรู้
ฉ. ผู้หาข้อมูล	หาเอกสารข้อมูลให้กลุ่ม
ช. ผู้กระตุ้นเตือน	คอยให้กำลังใจและกระตุ้นให้ทำงาน
ซ. ผู้สังเกต	ดูแล้วทุกคนทำหน้าที่ของตนหรือยังและไม่ออกนอกเรื่อง

การกำหนดบทบาทนั้นนอกจากการให้ความรู้แลกเปลี่ยนความคิดหรือทำงานร่วมกันเพื่อให้ได้ผลงานตามจุดมุ่งหมายร่วมกันนั้น ก็เพื่อให้ทุกคนรู้จักหน้าที่ของตนและร่วมมือทำงานกลุ่มไปได้ด้วยดี ซึ่งนับว่าเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่ครูควรนำมาใช้ในการทำงานกลุ่ม

2. บทบาทของนักเรียน

บทบาทของนักเรียนในการปฏิบัติงาน อัดัมส์ (Adams. 1990 : 26) กำหนดบทบาทไว้ ดังนี้

1. ผู้ให้การสนับสนุน ทำหน้าที่เป็นองค์กรในการทำงานกลุ่มและสร้างความชัดเจนของนักเรียนต่อความเข้าใจในการทำงานของกลุ่ม นำคำถามของกลุ่มและความเกี่ยวข้องกับครู หลังจากทีกลุ่มพยายามหาทางเลือกในการแก้ไข
2. ผู้ตรวจสอบ ทำหน้าที่ตรวจสอบสมาชิกกลุ่มให้แน่ใจว่าทุกคนเข้าใจงานเหล่านั้น โดยทุกคนเห็นด้วยกับคำตอบของกลุ่มและสามารถอธิบายได้
3. ผู้อ่าน ทำหน้าที่อ่านปัญหาหรือกำหนดทิศทางของกลุ่ม
4. ผู้บันทึก ทำหน้าที่เขียนคำตอบหรือรวบรวมข้อมูลที่เป็นคำตอบของกลุ่มในกระดานหรือบนกระดานดำ
5. ผู้ให้กำลังใจ ทำหน้าที่แสดงการสนับสนุนและการให้กำลังใจสมาชิกกลุ่ม โดยรักษาความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับการทำงานด้วยกัน

ชูศรี สนิทประชากร (2534 : 48-49) กล่าวถึงบทบาทของนักเรียนสำหรับกลุ่มทำงาน การเรียนแบบร่วมมือไว้ ดังนี้

1. กำหนดบทบาทของสมาชิกในกลุ่มให้ชัดเจน เช่น ผู้นำ เลขานุการ เป็นต้น
2. ตั้งเป้าหมายและวางแผนการปฏิบัติงานของกลุ่ม
3. มอบหมายงานให้สมาชิกรับผิดชอบ
4. ติดตามและให้การช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มงาน
5. รวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้น
6. พยายามให้สมาชิกของกลุ่มได้ช่วยกันแก้ปัญหา
7. สมาชิกทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน
8. ประเมินผลการปฏิบัติงาน
9. แสดงความคิดเห็นในการพัฒนางานของกลุ่ม
10. วางแผนแก้ไขข้อบกพร่องของงานที่พบเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากการกำหนดบทบาทดังกล่าวสรุปว่า ครูและนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมการทำงานตามหน้าที่ โดยพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นให้หมดไป ซึ่งส่งผลให้กลุ่มประสบความสำเร็จในการทำงานตามเป้าหมาย

2.6 ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ

ชูศรี สนิทประชากร (2534 : 46 - 47) กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือไว้ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นและความรู้นั้นคงทนกว่า
2. รู้จักใช้เหตุผลมากขึ้น มีความเข้าใจเรื่องลึกซึ้งและมีความคิดสร้างสรรค์มากกว่า
3. มีแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกในการเรียนรู้มากขึ้น
4. สนใจทำงานและลดความไม่เป็นระเบียบของห้องเรียนได้ เพราะทุกคนทำงานร่วมกัน
5. ได้แนวคิดและความสามารถจากเพื่อนมากขึ้น
6. ยอมรับความแตกต่างระหว่างเพื่อนในด้านต่างๆ เช่น ลักษณะนิสัย เพศ ความสามารถ ระดับของสังคมและความแตกต่างอื่นๆ ซึ่งวิธีนี้ช่วยให้เข้าใจกันดีขึ้น
7. มีการช่วยเหลือสนับสนุนกันในด้านต่างๆ
8. มีสุขภาพจิต การปรับตัวและการทำงานในสภาพที่เป็นธรรมชาติดี ไม่เครียด
9. ใช้ความสามารถของตนเองให้กับเพื่อนอย่างเต็มที่
10. มีทักษะด้านสังคมเพิ่มขึ้น

จากวิธีการเรียนแบบร่วมมือนั้นสรุปว่า การเรียนแบบร่วมมือทำให้นักเรียนพัฒนาทั้งด้านความรู้ความคิด ระเบียบวินัย ความเชื่อมั่น การมีปฏิสัมพันธ์ การช่วยเหลือกันและความรับผิดชอบ ต่องานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของกลุ่ม นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ การที่นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ทำให้มีทักษะและเจตคติที่ดีต่อการทำงานเมื่อเป็นผู้ใหญ่

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ มีดังนี้

วาสนา ไตรวัฒนธชัย (2543 : 88) เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอทีกับการสอนตามคู่มือครู ปรากฏว่า ความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบต่อการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู

3.1 รูปแบบการสอนตามแนวคิดของกาเย่

มาลินี จุฑะรพ (2539 : 108) กล่าวถึงวิธีสอนแต่ละวิธีมีจุดเด่นจุดด้อยแตกต่างกัน ซึ่งไม่มีวิธีใดดีที่สุด อย่างไรก็ตามการสอนในระดับมัธยมศึกษาสมควรรับรูปแบบการสอนของกาเย่สาเหตุเนื่องจากสัมฤทธิ์ผลของการศึกษา ขึ้นอยู่กับวิธีสอนของครูที่ยึดจุดประสงค์เป็นหลัก รูปแบบการสอนของ กาเย่ ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ 9 ขั้นตอนดังนี้

1. สร้างความสนใจ ก่อนดำเนินการสอนครูควรสร้างความสนใจ โดยการยั่วยู่ให้นักเรียนอยากรู้และอยากเรียน
2. แจ้งจุดประสงค์ของบทเรียน เป็นการแจ้งให้นักเรียนทราบถึงจุดหมายปลายทางอย่างกว้าง ๆ ของสิ่งที่จะเรียนรู้ว่าจะเรียนอย่างไรและเกิดผลอะไรบ้าง
3. ทบทวนความรู้เดิม เป็นขั้นตอนของการสนทนาซักถามและอภิปรายถึงสิ่งที่นักเรียนเคยเรียนรู้มาแล้ว
4. นำเสนอบทเรียนที่น่าสนใจ เป็นขั้นตอนการนำเสนอบทเรียนใหม่ โดยใช้สื่อการสอนประกอบ เกม หรือจัดกิจกรรมเสริม เพื่อให้ได้เนื้อหาสาระตามจุดประสงค์ของบทเรียน
5. ชี้แนะให้แนวทางในการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนในการชี้แนะและให้แนวทาง เพื่อไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหรือตัวอย่างของบทเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของบทเรียน
6. ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์ของบทเรียน
7. ติดตามผลการปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่ครูจะติดตามกระบวนการทำงานของนักเรียนให้ ความสนใจ รับฟังปัญหา ให้คำแนะนำและแรงเสริม เพื่อเป็นกำลังใจแก่นักเรียน

8. ประเมินผลของการปฏิบัติ เป็นขั้นตอนการประเมินผลว่า นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ของบทเรียนมากน้อยเพียงใด

9. ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโยงการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนการจัดกิจกรรมเสริมจากเนื้อหาในบทเรียน เช่น ให้ทำแบบฝึกหัด ทำการบ้าน ทำรายงาน จัดบอร์ด จัดนิทรรศการจัดงานพิเศษ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้สมบูรณ์ครบตามจุดประสงค์ และสามารถนำไปถ่ายโยงในการเรียนรู้วิชาที่เกี่ยวข้องต่อไป

3.2 หน้าที่ของครูตามแนวการสอนของกาเย

บทบาทของครูในการจัดสภาพการณ์ เพื่อช่วยกระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ถือว่า การฝึกฝนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะก่อให้เกิดการเชื่อมโยงในสิ่งที่เรียน พรรณี ข.เจนจิต (2538 : 418) กำหนดหน้าที่ของครูดังนี้

1. บอกวัตถุประสงค์ในการเรียน
2. เสนอสิ่งเร้า
3. กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ
4. ช่วยให้นักเรียนจำหรือระลึกถึงสิ่งที่เรียนไปแล้วได้
5. จัดสภาพการณ์ที่นำไปสู่การปฏิบัติ
6. กำหนดขั้นตอนของการเรียนรู้
7. ชี้แนะหรือแนะนำนักเรียนในการเรียน

ในขณะเดียวกันครูพยายามกระตุ้นให้นักเรียนสรุปเป็นหลักเกณฑ์โดยทั่วไปในสิ่งที่ได้เรียนไปแล้ว จนกระทั่งเกิดการถ่ายโยงความรู้และทักษะใหม่ไปสู่สถานการณ์อื่น ๆ

คู่มือการจัดกิจกรรมการสอนโดยใช้แนวคิดของกาเย เพราะเป็นแนวคิดที่ผสมผสานทฤษฎีต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความสามารถของมนุษย์ในการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ เช่น สอนจากง่ายไปยาก การปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง การวางแผนใจ การถ่ายโยงการเรียนรู้และการเสริมแรง ซึ่งเป็นการพัฒนานักเรียนตามขั้นตอนของการเรียนรู้ให้เกิดผลดีที่สุด

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนหลักและการใช้ภาษาไทย *

4.1 ความหมายของหลักภาษาและการใช้ภาษาไทย มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

จันทิมา พรหมโชติกุล (2529 : 85,91) ให้ความหมายว่า หลักภาษามุ่งถึง หลักและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เป็นระเบียบแบบแผนสำหรับนำไปใช้ในการสื่อสาร ทั้งด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ส่วนการใช้ภาษาไทยมีความสัมพันธ์กับหลักภาษาอย่างแยกกันไม่ออก เพราะก่อนที่ใช้ภาษาได้ดีจำเป็นต้องรู้กฎเกณฑ์ในการนำไปใช้เสียก่อน จึงสามารถรับด้วยการฟังหรืออ่าน และแสดงออกโดยการพูดหรือเขียนได้ดี

กำชัย ทองหล่อ (2533 : 1) ให้ความหมายว่าหลักภาษาหมายถึง ระเบียบในการใช้อักษร การเขียนอ่าน การใช้คำ ความหมายของคำ การเรียงคำและที่มาของภาษา ซึ่งมีวิวัฒนาการไปในลักษณะต่างๆ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2536 : 2) ให้ความหมายหลักภาษาว่าหมายถึง กฎเกณฑ์ที่ใช้เป็นหลักทั้งในด้านการอธิบายให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาและการให้แนวทางในการออกเสียง การอ่าน การเขียนและการเรียบเรียงข้อความให้ถูกต้องตามแบบแผน และตามความนิยมของผู้มีการศึกษาส่วนใหญ่ในสังคม

สุจริต เพียรชอบ (2538 : 201) ให้ความหมายว่าหลักภาษาหมายถึง ระเบียบแบบแผนของภาษาที่มีไว้ให้ ผู้ใช้ยึดถือเป็นหลักในการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง เพื่อควบคุมคนไทยให้ใช้ภาษาไทยอย่างมีแบบแผน และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั่วประเทศ

จากความหมายดังกล่าวสรุปว่าหลักภาษาหมายถึง ระเบียบแบบแผนการใช้อักษร การเขียน การอ่าน ความหมายของคำ การเรียบเรียงข้อความให้ถูกต้องที่ผู้ใช้ต้องยึดถือเป็นหลักในการใช้ภาษาไทย

4.2 ความสำคัญของการเรียนหลักภาษาเพื่อการใช้ภาษาไทย นักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงความสำคัญของการเรียนหลักภาษาเพื่อการใช้ภาษาไทยไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2522 : 6) กล่าวถึง ความสำคัญของการเรียนหลักภาษาว่า ใช้ควบคุมการใช้ภาษาให้เป็นระเบียบเหมือนกันทั่วประเทศ เพื่อให้มีเอกภาพคือ ความเป็นหนึ่ง หมายถึงความที่ใช้ภาษาเดียวกัน เหมือนกัน เขียนอ่านอย่างเดียวกัน การที่เราจะเรียนภาษาไทยแต่พออ่านออกเขียนได้นั้นไม่เพียงพอ เพราะวิทยาการต่างๆก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ ถ้าเราไม่เรียนให้ดีพออาจใช้ภาษาผิดพลาดทำให้เป็นที่ดูแคลนในเรื่องการศึกษา ถ้าคนในชาติไม่ปรับปรุงให้ดีภาษาอาจสูญหายไปและอาจทำให้ศูนย์ชาติด้วย เพราะภาษาเป็นวัฒนธรรมของชาติ ทั้งนี้เพื่อแสดงว่า ประเทศไทยมีภาษาไทยใช้ร่วมกันทั่วประเทศ ดังนั้นหลักภาษาจึงทำให้ภาษามีระเบียบเป็นหลักให้ยึดถือถ่ายทอดกัน จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งอย่างมั่นคง แต่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ตามความเหมาะสม เมื่อจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงจะมีหลักสำหรับพิจารณาเปรียบเทียบ อะไรดีอยู่ก็คงไว้ อะไรขัดกับความเจริญที่มีขึ้นภายหลังก็แก้ไขให้เหมาะสมกับความเจริญนั้น ดังนั้นประโยชน์ของหลักภาษา ได้แก่

1. ทำให้ฟัง พูด อ่าน เขียนได้ถูกต้อง
2. ทำให้คนทุกรุ่นทุกวัยได้เรียนภาษาของตนเองได้ผลดีและรวดเร็ว เพราะหลักภาษาวางระเบียบแบบแผนไว้แล้ว
3. ใช้สืบสวนวิวัฒนาการของภาษา เพื่อให้ทราบที่มาของภาษาว่าเปลี่ยนแปลงและมีวิวัฒนาการมาอย่างไร เมื่อไรและเหตุใดจึงเปลี่ยนแปลงเช่นนั้น

สุจริต เพียรชอบ (2538 : 201 - 202) กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการสอนหลักภาษาไทยไว้ดังนี้

1. ครูที่สอนหลักภาษาไทยได้ดีจะช่วยให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติและเห็นความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ภาษาไทย เพื่อเป็นระเบียบแบบแผนให้คนไทยได้ใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั่วประเทศ
2. การสอนหลักภาษาจะช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาไทย เป็นอย่างดี และสามารถนำความรู้ที่เรียนไปแล้วไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง
3. เป็นการอนุรักษ์ภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติและเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยให้คงอยู่ตลอดไป
4. เป็นหลักยึดในการรักษาภาษาให้คงรูป แม้ภาษาจะมีการเปลี่ยนแปลงหรือวิวัฒนาการไปบ้างตามธรรมชาติของภาษา ก็จะไม่เปลี่ยนแปลงไปมากหรือรวดเร็วจนเกินไป
5. หลักภาษาจะช่วยให้วิวัฒนาการหรือความงอกงามของภาษาเป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผน
6. เพื่อให้นักเรียนซาบซึ้งในคุณค่าของภาษาไทย และเห็นความจำเป็นในการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องตามลักษณะของภาษา
7. การสอนหลักภาษาที่ดีจะช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียนเกิดความรู้สึกรักสนใจที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย และเล่นสนุกสนานกับภาษาทำให้นักเรียน มีความงอกงามทางภาษามากยิ่งขึ้น
8. การสอนหลักภาษาที่ดีจะช่วยให้นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ทางภาษาที่ดี และเป็นแรงกระตุ้นหรือแรงบันดาลใจให้นักเรียนได้ศึกษาต่อในแขนงภาษาในระดับอุดมศึกษาต่อไป
9. การสอนหลักภาษาโดยการที่ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าหรือรวบรวมข้อมูลทางภาษาต่าง ๆ เป็นแนวทางสำคัญในการสำรวจหรือวิจัยค้นคว้าทางภาษาต่อไป

จากความสำคัญของหลักภาษาดังกล่าวสรุปว่า หลักภาษาเป็นระเบียบแบบแผนที่ใช้ยึดถือร่วมกัน ผู้ใช้ภาษาสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจกัน และเปลี่ยนแปลงได้ตามความต้องการของส่วนรวมในสังคม นอกจากนี้ยังทำให้ผู้ศึกษารู้วิวัฒนาการของภาษาของตนได้ดีด้วย

4.3 ความสามารถในการใช้คำเพื่อการสื่อสาร

จันทิมา พรหมโชติกุล (2529 : 91) กล่าวถึงการใช้ภาษาว่า เป็นทักษะที่ต้องการให้มีความคล่องแคล่วในการปฏิบัติจนถึงขั้นสามารถแสดงออกได้อย่างอัตโนมัติ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2533 : 106) กล่าวถึงการใช้คำว่า การเลือกใช้คำให้ถูกต้องมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพูดหรือการเขียน ถ้าใช้คำผิด ความหมายก็ผิดไปด้วย

ดวงใจ ไทยอุบุญ (2543 : 97) กล่าวถึงการใช้ภาษาให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพนั้น ต้องรู้จักความหมายที่แท้จริงของคำที่นำมาใช้ว่ามีความเหมาะสมและมีความชัดเจนเพียงใด

คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2543 : 17 - 28) ให้ความสำคัญถึงคำไว้ว่า คำคือ เสียงที่เปล่งออกมาหรือตัวอักษรที่ประสมกันแล้วมีความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง คำแต่ละคำแตกต่างกันทั้งด้านหน้าที่และความหมายในการใช้ภาษา ผู้ใช้จึงต้องรู้จักชนิดของคำและความหมายของคำเป็นอย่างดีจึงจะสามารถเลือกใช้คำเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ชนิดของคำ

การเรียนรู้เรื่องชนิดของคำทำให้ผู้เรียนสามารถใช้คำได้ถูกต้อง เหมาะสมกับบุคคล ท่านผู้รู้จึงกำหนดระเบียบไวยากรณ์ขึ้นเพื่อเป็นแบบแผนในการใช้ภาษา การนำคำมาเรียงต่อกันเป็นประโยคที่ได้ใจความสมบูรณ์ คำที่นำมาเรียงต่อกันจะทำหน้าที่แตกต่างกัน อาจเป็นผู้กระทำ ผู้แสดงอาการหรือผู้ถูกกระทำก็ได้

2. ความหมายของคำ

ความหมายของคำอยู่ที่ความเข้าใจร่วมกันของคนในสังคม เพราะคำเป็นเสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่ง ๆ แล้วมีความหมาย ความหมายของคำอาจเกิดจากการที่มนุษย์เลียนเสียงสิ่งต่าง ๆ หรือมนุษย์เป็นผู้กำหนดตกลงร่วมกันในหมู่ผู้ใช้ภาษาเดียวกันก็ได้ ความหมายของคำอาจเปลี่ยนได้ตามเวลา ตามการยอมรับของสังคม นอกจากนี้คำหนึ่งคำอาจมีหลายความหมาย ทั้งความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย

2.1 ความหมายโดยตรง เป็นความหมายประจำคำ พจนานุกรมได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า เป็นความหมายที่ผู้ใช้ภาษาเดียวกันเข้าใจตรงกันเมื่อได้ยินหรือได้อ่านคำหนึ่ง ๆ ทำให้การสื่อสารนั้นประสบผลสำเร็จ

2.2 ความหมายโดยนัย เป็นความหมายแฝง ผู้รับสารอาจตีความหมายได้หลายความหมาย แล้วแต่บริบทของถ้อยคำนั้นๆ

ความหมายของคำเป็นสิ่งสำคัญในภาษา ผู้ใช้ภาษาจึงจำเป็นต้องรู้จักและเข้าใจความหมายต่างๆ ของคำแต่ละคำเป็นอย่างดี เพื่อสื่อสารได้ตรงตามที่ต้องการ

หลักการใช้คำ

ดวงใจ ไทยอุบุญ (2543 : 98 – 125) และคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2543 : 21 – 26) กล่าวถึงการสื่อสารให้ประสบผลสำเร็จนั้นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการใช้คำ เพื่อให้สื่อความหมายได้ตรงตามต้องการ สละสลวยและก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี การใช้คำควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ความถูกต้อง การใช้ภาษาควรระมัดระวังให้ถูกต้องทั้งความหมายและหน้าที่ของคำ รวมทั้งกาลเทศะหรือระดับของภาษา ตลอดจนการสะกดคำผิดพลาด เนื่องจากเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสื่อความหมาย

1.1 การใช้คำให้ถูกความหมาย ผู้ใช้ต้องรู้ความหมายของคำที่นำมาใช้ หากเราไม่ทราบหรือไม่แน่ใจควรตรวจสอบจากหนังสือพจนานุกรม

1.2 การใช้คำให้ถูกหน้าที่ การวางคำให้ถูกตำแหน่งหน้าที่ตามชนิดของคำเป็นสิ่งสำคัญในภาษาไทย เนื่องจากคำไทยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปศัพท์เมื่อทำหน้าที่ต่าง ๆ ในประโยค ถ้าวางตำแหน่งผิดอาจทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่อาจสื่อความได้

1.3 การใช้คำให้ถูกระดับภาษา ภาษาไทยมีคำที่มีความหมายเหมือนกันเป็นจำนวนมาก แต่ไม่สามารถนำมาใช้แทนที่กันได้ เนื่องจากแตกต่างกันที่ระดับของภาษา หากนำมาใช้ต้องคำนึงถึงกาลเทศะด้วยว่า คำใดเหมาะกับโอกาส สถานที่และบุคคลใด

1.4 การใช้คำให้ถูกต้องตามการสะกด คำที่สะกดต่างกันย่อมมีความหมายต่างกัน

2. ความชัดเจน การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารควรคำนึงถึงความหมายที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสับสนหรือเข้าใจผิดหรือไม่เข้าใจเลย ซึ่งเกิดมาจากสาเหตุหลายประการดังนี้

2.1 การใช้คำที่มีความหมายโดยนัย เนื่องจากภาษาโดยนัยเป็นภาษาที่เข้าใจกันเฉพาะกลุ่มคนที่มีประสบการณ์ ผู้ขาดประสบการณ์อาจไม่เข้าใจความหมายโดยนัยนั้น ทำให้แปลความหมายของคำตามความหมายโดยตรงที่เคยเข้าใจหรือรับรู้มา

2.2 การใช้คำกำกวม คำที่มีความหมายไม่ชัดเจน คลุมเครือหรือมีหลายนัย ซึ่งอาจทำให้เข้าใจผิดได้ เนื่องจากสามารถตีความหมายได้หลายความหมาย อาจแก้ไขโดยการเติมคำหรือเปลี่ยนคำเพื่อให้ประโยคชัดเจนขึ้น

2.3 การใช้อักษรย่อ คำย่อที่ไม่เป็นทางการและไม่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้ เนื่องจากผู้รับสารไม่ทราบความหมาย หากคำย่อนั้นซ้ำกับคำย่อที่เป็นทางการอาจทำให้สับสนมากยิ่งขึ้น

2.4 การใช้คำภาษาต่างประเทศ ให้ใช้ตามศัพท์บัญญัติ หากคำใดไม่ได้บัญญัติศัพท์ไว้ก็ให้ใช้ทับศัพท์

3. ความสละสลวย การใช้ภาษานอกจากใช้ให้ถูกต้อง ชัดเจนแล้ว ต้องใช้คำให้เกิดความสละสลวยด้วย มีข้อควรพิจารณาดังนี้

3.1 ความกระชับ เลือกใช้คำสั้นๆ แต่ได้ความหมายตรง

3.2 ระดับของคำ เลือกใช้คำได้เหมาะสมกับบุคคลตามความสัมพันธ์

3.3 การหลีกคำ เป็นการเลือกใช้คำที่เขียนได้ต่างรูปลักษณะกันบริบทต่างๆ เพื่อให้เกิดความงามในภาษา

3.4 สมัยนิยม ภาษามีการเปลี่ยนไปตามกาลเวลา ถ้อยคำที่ใช้ในสมัยหนึ่ง อาจไม่ได้รับความนิยมมาใช้อีก เราจึงต้องระวังในการใช้ภาษา เพื่อให้เกิดความสละสลวยและได้ความชัดเจน

การเลือกใช้คำดี เสียงไพเราะ ความหมายบริบูรณ์จะทำให้ผู้ส่งสารสื่อความรู้ ความคิดและความรู้สึกได้ตรงตามเจตนา

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ

5.1 ความหมายของความรับผิดชอบ

อรุณศรี กุมุทและคณะ (2528 : 53) ให้ความหมายว่าหมายถึง การปฏิบัติตนต่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จด้วยดี โดยรู้จักหน้าที่ ไม่ละทิ้งหน้าที่ ติดตามผลงาน แก้ไขปรับปรุงงานอย่างเต็มใจและเต็มความสามารถ ตลอดจนยอมรับผิดชอบในผลของการกระทำ

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบหมายถึง ความกระตือรือร้น มุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จอย่างดีตามความสามารถของบุคคลนั้น เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานต่าง ๆ จะแสดงพฤติกรรมให้สังเกตได้ เช่น ความสนใจ ความตั้งใจ เอาใจใส่และขยันหมั่นเพียรที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จไม่เลื่อยงาน ติดตามงานและยอมรับผลจากงานที่ตนกระทำ โดยมีความพร้อมในการปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

5.2 พฤติกรรมที่แสดงความรับผิดชอบ

อรุณศรี กุมุท และคณะ (2528 : 53 - 54)

1. กระตือรือร้นทำงานที่ได้รับมอบหมาย
2. อุทิศเวลาให้แก่งาน
3. เอาใจใส่งานเพื่อให้งานนั้นเกิดผลดีมีคุณภาพ
4. ศึกษาและทำความเข้าใจลักษณะของงานโดยละเอียด
5. มุ่งหวังความสำเร็จของงานเป็นที่ตั้ง
6. มีอารมณ์หนักแน่นเมื่อเผชิญต่ออุปสรรค
7. ยอมรับความผิดจากผลการกระทำของตนเอง โดยไม่กล่าวโทษผู้อื่น
8. ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งของตนเองและสังคม

5.3 การฝึกความรับผิดชอบ

มิตตัน และแฮริส (Mitton and Harris. 1962 : 407 - 416) เสนอแนะการฝึกความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานไว้ดังนี้

1. ฝึกความรับผิดชอบตั้งแต่เด็กอายุน้อยๆ
2. ควรฝึกความรับผิดชอบให้กับเด็กทุกคน โดยการปฏิบัติจริงและให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำงาน

3. ควรจัดประสบการณ์ให้เด็กได้รับผิดชอบต่อหน้าที่การงานให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล

4. ควรให้เด็กทราบว่าผู้ใหญ่หวังอะไรจากตัวเขา
5. ผู้ใหญ่ต้องรู้จักยืดหยุ่น และไม่เร่งรัดเด็กเกินไปในการฝึกความรับผิดชอบ
6. ต้องระลึกว่า เด็กต้องการคำแนะนำจากผู้ใหญ่เสมอในการทำงาน
7. ควรให้ความไว้วางใจเด็กในการทำงานตามความรับผิดชอบอย่างเต็มที่
8. อย่าให้เด็กได้รับผิดชอบงานเกินความสามารถ เพราะอาจเป็นอันตราย

จากการฝึกฝนความรับผิดชอบดังกล่าวสรุปว่า ความรับผิดชอบต้องฝึกฝนโดยใช้การเสริมแรง ดูตัวแบบและให้นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติเอง ถ้านักเรียนมีความรับผิดชอบดีย่อมทำให้ครอบครัว สังคมและประเทศเจริญก้าวหน้าไปด้วย นอกจากนี้ความรับผิดชอบยังเป็นพื้นฐานสำคัญที่เอื้อต่อการเกิดคุณลักษณะที่ดีอื่นๆ อีกด้วย เช่น ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความเชื่อมั่นในตนเอง และความอดทน เป็นต้น

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ มีผู้วิจัยไว้ดังต่อไปนี้

แม็คเคลแลนด์ (McClelland, 1953 : 10) ศึกษาลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง พบว่า บุคคลนั้นมีความรับผิดชอบสูงด้วย

เพค (Peck, 1958 : 347 - 350) พบว่า ความรับผิดชอบในหน้าที่การงานขึ้นอยู่กับการฝึกวินัย การฝึกวินัยโดยอาศัยความรัก จะทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านความรับผิดชอบในหน้าที่การงานสูงขึ้นด้วย

ผาณิต เพชรจำรัส (2529 : 6) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อวิชาภาษาไทยและความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบซินติเคกับการสอนตามคู่มือครู พบว่า เจตคติและความรับผิดชอบต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนทั้งสองกลุ่มหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อัมพา อรุณพราหมณ์ (2539 : 77-81) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนกับการสอนตามคู่มือครู ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบสรุปว่า ความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ต้องฝึกฝนและพัฒนาให้เกิดขึ้น โดยใช้วิธีสอนแบบต่างๆ เป็นพื้นฐานในการปลูกฝังความรับผิดชอบแก่นักเรียนและสามารถพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนเพิ่มมากขึ้นได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การดำเนินการทดลอง
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 5 ห้องเรียน รวม 168 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน รวม 60 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการ แล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมดังนี้

กลุ่มทดลอง สอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ

กลุ่มควบคุม สอนด้วยการสอนตามคู่มือครู

2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองมีดังนี้

2.1 แผนการสอนวิชาภาษาไทย ท 203

1. แผนการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ
2. แผนการสอนตามคู่มือครู

2.2 แบบทดสอบความสามารถในการใช้คำ

2.3 แบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

แผนการสอนวิชาภาษาไทย ท 203

ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนวิชาภาษาไทย ท 203 ขึ้นเพื่อใช้สอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร จุดประสงค์และคำอธิบายรายวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
2. ศึกษาคู่มือครูภาษาไทย หลักภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
3. ศึกษาเนื้อเรื่อง คำและหน้าที่ของคำ จากหนังสือแบบเรียนหลักภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของกรมวิชาการ
4. ศึกษาวิธีสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้และการเรียนแบบร่วมมือ จาก ตำรา เอกสาร วารสารและงานวิจัยต่าง ๆ ตลอดจนการสร้างแผนการสอน
5. วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา ท 203 เกี่ยวกับเรื่อง คำและหน้าที่ของคำแล้ว กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
6. แบ่งเนื้อหาเรื่อง คำและหน้าที่ของคำ สร้างแผนการสอนตามคู่มือครูและแผนการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ ใช้เวลาสอน 16 คาบ คาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 2 คาบ เป็นเวลา 8 สัปดาห์ดังนี้

6.1 แผนการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาเพื่อจัดทำชุดการสอนจำนวน 8 ชุดดังนี้

ชุดการสอนที่ 1	คำนาม	จำนวน 2 คาบ
ชุดการสอนที่ 2	คำสรรพนาม	จำนวน 2 คาบ
ชุดการสอนที่ 3	คำกริยา	จำนวน 2 คาบ
ชุดการสอนที่ 4	คำวิเศษณ์	จำนวน 2 คาบ
ชุดการสอนที่ 5	คำบุพบท	จำนวน 2 คาบ
ชุดการสอนที่ 6	คำสันธาน	จำนวน 2 คาบ
ชุดการสอนที่ 7	หน้าที่ของคำ	จำนวน 2 คาบ
ชุดการสอนที่ 8	คำอุทาน	จำนวน 2 คาบ

6.2 แผนการสอนตามคู่มือครู ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนโดยแบ่งเป็น 8 แผน และใช้เนื้อหาเช่นเดียวกับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ

7. นำแผนการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือและแผนการสอนตามคู่มือครูที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนตรวจสอบเกี่ยวกับเนื้อหา ขั้นตอนการสอนและเวลา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสุม ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรืองลักษณ์ โรจนพันธุ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์จรศรี ขาดิกานนท์ แล้วนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข

8. นำแผนการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและได้แก้ไขแล้วไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เป็นแผนการสอนที่สมบูรณ์และนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

แบบทดสอบความสามารถในการใช้คำ

แบบทดสอบความสามารถในการใช้คำ สร้างขึ้นตามจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาไทย (ท 203) ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรวิชาภาษาไทย รายวิชา ท 203 (หลักภาษาไทย) เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยพิจารณาเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อสร้างแบบทดสอบ

2. ศึกษาหนังสือการเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทยของจันทิมา พรหมโชติกุล (2529 : 1 - 65) และวิธีวิเคราะห์ข้อสอบจากหนังสือเทคนิคการเขียนข้อสอบของ ชวาล แพรัตกุล (2520 : 1 - 407) แล้วสร้างแบบทดสอบความสามารถในการใช้คำ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกคำตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 80 ข้อ โดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา ท 203 เรื่อง คำและหน้าที่ของคำ

3. นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นคือ แบบทดสอบความสามารถในการใช้คำจำนวน 80 ข้อ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คนคือ รองศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ ศลโกสุม ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทิมา พรหมโชติกุลและผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาดิกานนท์ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบแล้วเลือกข้อสอบที่มีค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ 0.5 ไว้จำนวน 50 ข้อ

4. นำแบบทดสอบจำนวน 50 ข้อไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 100 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

5. นำกระดาษคำตอบของนักเรียนจำนวน 100 คนมาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนนส่วนข้อที่ตอบผิด ไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือกในแต่ละข้อคำถามให้ 0 แล้วหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้เทคนิค 27 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำโดยเปิดหาค่าจากตารางสำเร็จรูปของ จุง เตห์ ฟาน (Fan, 1952 : 1 - 32) ได้ข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.21-0.72 ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.24 - 0.80 จำนวน 35 ข้อ

6. นำแบบทดสอบจากข้อที่เลือกไว้ 35 ข้อ ไปหาค่าความเชื่อมั่นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 100 คน โดยใช้สูตร KR - 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วยนสายยศและ อังคณา สายยศ. 2539 : 212 - 217) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.76

แบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบและเขียนนิยามเชิงปฏิบัติการ
2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยแบบ

สถานการณ์ตามพฤติกรรมความรับผิดชอบ จำนวน 30 ข้อ ดังนี้

ความกระตือรือร้น	4 ข้อ
ความมุ่งมั่น	3 ข้อ
ความสนใจ	3 ข้อ
ความขยันหมั่นเพียร	2 ข้อ
การยอมรับข้อบกพร่องแล้วนำไปแก้ไข	3 ข้อ
การควบคุมตนเองได้	4 ข้อ
การยึดมั่นในกฎเกณฑ์	4 ข้อ
การเข้าห้องเรียนและส่งงานตรงเวลา	3 ข้อ
การพยายามศึกษาหาความรู้เมื่อไม่เข้าใจบทเรียน	4 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนจากตัวเลือกที่สร้างขึ้น 3 ตัวเลือกมีระดับคะแนน 3 ระดับคือ 1 2 และ 3 คะแนนดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ในการเรียนวิชาภาษาไทยที่สมมติว่าเกิดขึ้นกับนักเรียนคนใดคนหนึ่งหรือหลาย ๆ คน ขอให้นักเรียนพิจารณาสถานการณ์เหล่านี้ อย่างละเอียดถี่ถ้วน แล้วตัดสินใจว่าถ้านักเรียนเป็นบุคคลในสถานการณ์นั้นๆ นักเรียนจะเลือกปฏิบัติอย่างไรในทางเลือก 3 ทางที่กำหนดให้ โดยเลือกได้สถานการณ์ละ 1 คำตอบ เมื่อเลือกได้ สถานการณ์ใดแล้วให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับคำตอบที่นักเรียนเลือกในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่าง

พี่สาวมารับจำลองและน้องๆ ไปดูภาพยนตร์ซึ่งฉายวันนี้เป็นวันสุดท้าย เขาอยากไปดู ภาพยนตร์เรื่องนี้มาก แต่พรุ่งนี้เป็นวันสอบเขาจึงไม่ไปดูภาพยนตร์ ถ้านักเรียนเป็นจำลองจะ ทำอย่างไร

- ก. ไม่ไปดูภาพยนตร์แล้วรีบอ่านหนังสือเตรียมสอบ
- ข. ไปดูภาพยนตร์แล้วรีบกลับมาอ่านหนังสือต่อทันที
- ค. ไปดูภาพยนตร์แล้วกลับมาอ่านหนังสือต่อตามปกติ

3. นำแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนตรวจสอบได้แก่ รองศาสตราจารย์อรุณศรี กุมุท ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทิมา พรหมโชติกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข รองศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ ศลโกสม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาทิกานนท์ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ .50 ขึ้นไปจำนวน 28 ข้อ

4. นำแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยจำนวน 28 ข้อไปหาค่าอำนาจจำแนกกับนักเรียนโรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 100 คน แล้วแบ่งกลุ่มที่ได้คะแนนสูงออกมา 25 % เป็นกลุ่มสูงและกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำออกมา 25 % เป็นกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 215 – 217)

5. ได้ข้อสอบที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปจำนวน 21 ข้อ โดยผู้วิจัยคัดเลือกไว้ใช้เพียง 20 ข้อซึ่งได้ค่า t ระหว่าง 2.24 – 7.76

6. นำแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยจำนวน 20 ข้อไปหาค่าความเชื่อมั่นกับนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี และโรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคมจำนวน 100 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 แล้วนำคะแนนมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 219 – 220) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.61

3. วิธีดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครู ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest – Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 248 – 249) ซึ่งมีแบบแผนการวิจัยตาม ตาราง

3.1 แบบแผนการทดลอง

ตาราง 2 แบบแผนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
ER	T ₁	X	T ₂
CR	T ₁	~	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

X	แทน	การสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Treatment)
~	แทน	การสอนตามคู่มือครู
E	แทน	กลุ่มทดลอง (Experimental Group)
C	แทน	กลุ่มควบคุม (Control Group)
R	แทน	การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (Random Assignment)
T ₁	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest)
T ₂	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)

3.2 วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มด้วยตนเองคือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมซึ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยใช้เนื้อหาเดียวกันสอนคาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 2 คาบ รวม 16 คาบมีขั้นตอนดังนี้

1. จัดปฐมนิเทศนักเรียนกลุ่มทดลองเกี่ยวกับขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ การจัดกลุ่ม บทบาทของสมาชิกในกลุ่มและการวัดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์

2. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มด้วยแบบทดสอบความสามารถในการใช้คำและแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

3. ดำเนินการสอนโดยผู้วิจัยทั้งสองกลุ่มตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นดังนี้

- 3.1 กลุ่มทดลอง ดำเนินการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ

- 3.2 กลุ่มควบคุม ดำเนินการสอนตามคู่มือครู

4. ทดสอบหลังเรียน (Posttest) กับนักเรียนทั้งสองกลุ่มด้วยแบบทดสอบความสามารถในการใช้คำและแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับการทดสอบก่อนการทดลอง

5. นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนและนำคะแนนมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t – test แบบ Independent Sample

2. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t – test แบบ Dependent Sample

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 73)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูลในกลุ่ม

2. ค่าความแปรปรวน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 78 – 80)

$$S^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ S แทน ความแปรปรวนของคะแนน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน

$$\frac{\sum x^2}{N} \quad \text{แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง}$$

$$N \quad \text{แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม}$$

5.2 สถิติในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแบบทดสอบความสามารถในการใช้คำและแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ใช้สูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 246 – 250)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

$$\frac{\sum R}{N} \quad \text{แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ}$$

$$N \quad \text{แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}$$

2. หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบความสามารถในการใช้คำ โดยใช้เทคนิค 27 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำจากตารางสำเร็จรูปของจุงเตห์ ฟาน (Fan. 1952 : 1-32)

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความสามารถในการใช้คำ คำนวณจากสูตร KR – 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 197-199) ดังนี้

$$\gamma_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ γ_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ

p แทน สัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกในข้อหนึ่งๆ = $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$

q แทน สัดส่วนของผู้ที่ทำผิดในข้อหนึ่งๆ หรือคือ $1 - p$

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบ

4. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้เทคนิค 25 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำแล้วใช้วิธีการแจกแจงที t – distribution) คำนวณจากสูตร t ของเอ็ดวาร์ด (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 215-217) จากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

$\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

S_H^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง

S_L^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

n_H แทน จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง

n_L แทน จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

5. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) คำนวณจากสูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200)

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

S_i^2 แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

n แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

5.3 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน

1. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t – test for Independent Sample (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 100 – 101)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left[\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right] \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าวิกฤติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงแบบที (t – distribution)

$\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม

S_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง

S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม

n_1 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง

n_2 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม

2. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยก่อนและหลังการทดลอง ใช้ t – test for Dependent Sample (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 201 – 205)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาของการแจกแจงแบบที่
	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	n	แทน	จำนวนคู่
	ΣD	แทน	ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกัน
	Σ		เป็น รายนุคคระหว่างคะแนนที่ได้จากการ
			ทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียน
	ΣD^2	แทน	ผลรวมกำลังสองของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายนุคคระหว่างคะแนนที่ได้จากการ
			ทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียน

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนและได้นำผลการวิจัยมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
ΣD	แทน	ผลรวมความต่างของคะแนนแต่ละคู่
ΣD^2	แทน	ผลรวมความต่างของคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาแจกแจงแบบที (T – distribution)
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู
2. เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู
3. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนและหลังการทดลอง
4. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง
5. เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนและหลังการทดลอง
6. เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้ทดสอบหลังเรียนเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แล้วนำผลมาวิเคราะห์โดยใช้ t – test for Independent Samples ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	30	20.06	8.54	2.240*
กลุ่มควบคุม	30	17.96	17.82	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 แสดงว่า ความสามารถในการใช้คำของกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่า ความสามารถในการใช้คำของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกัน

2. เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้ทดสอบหลังเรียนเพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แล้วนำผลมาวิเคราะห์โดยใช้ t -test for Independent Samples ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	30	50.90	9.01	1.775
กลุ่มควบคุม	30	49.43	11.47	

จากตาราง 4 แสดงว่า ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนและหลังการทดลอง

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองแล้วนำผลมาวิเคราะห์โดยใช้ $t - test$ for dependent Samples ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำระหว่างก่อนทดลองและหลังทดลองของกลุ่มทดลอง

ความสามารถในการใช้คำ	N	$\bar{x}$	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	30	12.43			
			229	2135	11.446**
หลังการทดลอง	30	20.06			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 แสดงว่า ความสามารถในการใช้คำของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า ความสามารถในการใช้คำของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลองแล้วนำผลมาวิเคราะห์โดยใช้ t - test for dependent Samples ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำระหว่างก่อนทดลองและหลังทดลองของกลุ่มควบคุม

ความสามารถในการใช้คำ	N	$\bar{x}$	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	30	12.90			
			152	1530	6.492**
หลังการทดลอง	30	17.96			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 แสดงว่า ความสามารถในการใช้คำของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 ที่ว่า ความสามารถในการใช้คำของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

5. เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนและหลังการทดลอง

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองแล้วนำผลมาวิเคราะห์โดยใช้ $t - test$ for dependent Samples บ่งชี้ผลดังแสดงไว้ในตาราง

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างก่อนทดลองและหลังทดลองของกลุ่มทดลอง

ความรับผิดชอบต่อการเรียน วิชาภาษาไทย	N	$\bar{x}$	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	30	46.80	122	984	5.454**
หลังการทดลอง	30	49.43			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 แสดงว่า ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 5 ที่ว่า ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

6. เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลองแล้วนำผลมาวิเคราะห์โดยใช้ t -test for dependent Samples ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างก่อนทดลองและหลังทดลองของกลุ่มควบคุม

ความรับผิดชอบต่อการเรียน วิชาภาษาไทย	N	$\bar{x}$	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	30	46.80	77	729	3.284**
หลังการทดลอง	30	49.43			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 แสดงว่า ความรับผิดชอบของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 6 ที่ว่า ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสามารถในการใช้คำและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนและหลังการทดลอง
4. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง
5. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนและหลังการทดลอง
6. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ความสามารถในการใช้คำของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
2. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน

3. ความสามารถในการใช้คำของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

4. ความสามารถในการใช้คำของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

5. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

6. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 5 ห้องเรียน รวม 168 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน รวม 60 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม แล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังนี้

กลุ่มทดลอง สอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ
กลุ่มควบคุม สอนด้วยการสอนตามคู่มือครู

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 แผนการสอนของกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอนของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขแล้ว จึงนำไปทดลองสอนกับกลุ่มทดลองใช้เวลา 16 คาบ คาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 2 คาบ รวม 8 สัปดาห์

3.2 แผนการสอนของกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอนการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขแล้ว จึงนำไปทดลองสอนกับกลุ่มควบคุมใช้เวลา 16 คาบ คาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 2 คาบ รวม 8 สัปดาห์

3.3 แบบทดสอบความสามารถในการใช้คำ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกคำตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 35 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อสอบที่วัดความเข้าใจและการนำคำไปใช้ตามสถานการณ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน แล้วนำไปหาคุณภาพของแต่ละข้อกับนักเรียน 100 คน ได้ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.21 – 0.72 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.24 – 0.80 และหาค่าความเชื่อมั่นกับนักเรียน 100 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76

3.4 แบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย มีลักษณะเป็นแบบสถานการณ์ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอนของ ลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน แล้วนำไปหาคุณภาพ ได้ค่า t ระหว่าง 2.24 – 7.76 จำนวน 20 ข้อ แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามกับนักเรียนจำนวน 100 คน โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.61

4. วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยสอนคาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 2 คาบ รวม 16 คาบ มีขั้นตอนในการดำเนินการทดลองดังนี้

4.1 จัดปฐมนิเทศนักเรียนกลุ่มทดลองเกี่ยวกับขั้นตอนการเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ การจัดกลุ่ม บทบาทของสมาชิกในกลุ่มและการวัดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์

4.2 ทดสอบก่อนเรียน (Pre – test) โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการใช้คำและแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4.3 ดำเนินการสอนโดยผู้วิจัยสอนทั้งสองกลุ่ม กลุ่มทดลองใช้การสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและกลุ่มควบคุมใช้การสอนตามคู่มือครูกลุ่มละ 16 คาบ

4.4 ทดสอบหลังเรียน (Post - test) กับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการใช้คำและแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียน

4.5 นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนและนำคะแนนมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู โดยใช้ t -test แบบ Independent
2. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t -test แบบ Dependent

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ความสามารถในการใช้คำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู ไม่แตกต่างกัน
3. ความสามารถในการใช้คำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ความสามารถในการใช้คำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ด้านความสามารถในการใช้คำ

ข้อ 1 เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

ข้อ 3 เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนและหลังการทดลอง

จากการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครูพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการใช้คำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 และความสามารถในการใช้คำของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 สาเหตุเพราะการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือนั้นเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม ทุกคนในกลุ่มมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน การจัดกลุ่มความสามารถในการเรียนกลุ่มละ 6 คน ทำหน้าที่ต่างกันไปได้แก่ หัวหน้ากลุ่ม เลขานุการ วิชาการ บริการ ประเมินผล และผู้สังเกตการณ์ สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมโดยทำความเข้าใจบทเรียน อภิปรายและระดมความคิดเห็นในการทำงาน เพื่อให้ได้สิ่งที่ดีและถูกต้องที่สุด สมาชิกทุกคนยอมรับไปปฏิบัติตามมติของกลุ่มและประเมินตนเองด้วยการทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้แต่ละศูนย์และแจ้งให้สมาชิกในกลุ่มทราบ แล้วคนเก่งของกลุ่มช่วยแก้ไขสมาชิกที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ โดยการอธิบายทบทวนบทเรียนและสรุปเรื่อง สมาชิกคนอื่นคอยให้กำลังใจและชมเชยเมื่องานก้าวหน้า ครูใช้รางวัลให้นักเรียนพัฒนา ความสามารถไปสู่เป้าหมายหลักในการเรียน สมาชิกของแต่ละกลุ่มจึงมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนและกลุ่มให้ประสบความสำเร็จ โดยพยายามช่วยเหลือสนับสนุนกันในการแก้ปัญหาให้แก่กลุ่ม นักเรียนในกลุ่มต้องพึ่งพาอาศัยกัน ถ้าคนหนึ่งรู้เรื่องใดคนหนึ่งในกลุ่มก็ต้องรู้ด้วย ถ้าสมาชิกในกลุ่มได้คะแนนสูงคนอื่นในกลุ่มก็ได้คะแนนสูงด้วยเมื่อทำงานสำเร็จตามเป้าหมายก็ได้รับรางวัลเท่ากันทั้งคนเก่ง ปานกลางและอ่อน เพราะการให้รางวัลยี้ดกลุ่มเป็นสำคัญ จึงสามารถสร้างสมาชิกทุกคนให้มีความแข็งแกร่งและปรับตัวเข้าหากันในการทำงานกับคนอื่นที่มีความสามารถต่างกัน ร่วมแรงร่วมใจกันทำงานโดยไม่เกี่ยงกัน เพราะความสามารถของทุกคนมีความสำคัญต่อกลุ่มเท่ากัน สมาชิกใช้ทักษะทางสังคมกระตุ้นให้มีความกระตือรือร้นในการพัฒนางานให้มีคุณภาพสูง ส่วนชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียน ฝึกการทำงานเป็นหมู่คณะ กล้าแสดงออก ได้ปฏิบัติกิจกรรมจากสื่อที่หลากหลาย ได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ครูได้ใกล้ชิดและสังเกตพัฒนาการของนักเรียนได้มากขึ้น ดังนั้นการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้คำสูงขึ้นกว่าการสอนตามคู่มือครูและหลังการทดลองนักเรียนมีความสามารถในการใช้คำเพิ่มขึ้น

ข้อ 4 เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง

จากการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง พบว่า การสอนตามคู่มือครูทำให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้คำก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 โดยนักเรียนมีความสามารถหลังการทดลองมากกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการสอนตามคู่มือครุนั้นครูมีอิสระในการสอนมากกว่า ครูสามารถสอนนักเรียนรวมทั้งชั้นหรือแยกเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลได้ โดยครูใช้แรงจูงใจในการทำงานกลุ่มด้วยการให้รางวัลสำหรับกิจกรรมในการฝึกความสามารถในการใช้คำนั้น นักเรียนได้ปฏิบัติจากการทำใบงาน การทำแบบฝึกหัดบนกระดาน การตอบปากเปล่าแล้วเฉลยคำตอบพร้อมกัน ส่วนนักเรียนที่เรียนอ่อนครูสามารถสอนซ่อมเสริมหรือให้คนเก่งในห้องอธิบายเพิ่มเติมให้ นอกจากนี้นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนเพื่อทบทวนความรู้ที่เรียนอีกด้วย จึงทำให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้คำหลังการทดลองมากขึ้น

ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

ข้อ 2 เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

จากการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครูมีความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 นั้น เพราะผู้วิจัยนำรางวัลมาเป็นแรงจูงใจในการทำงานของทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม สำหรับกลุ่มควบคุมนั้นผู้วิจัยได้จัดสื่อการสอนที่หลากหลาย มีเกมและแบบฝึกให้ทำบนกระดาน จึงทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานและกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้ โดยมีรางวัลเป็นเป้าหมาย สำหรับนักเรียนอ่อนครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้เข้าใจหรือให้คนเก่งของห้องอธิบายแทนครู จึงทำให้นักเรียนเก่งและนักเรียนอ่อนมีความรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น ผู้วิจัยแจ้งผลการเรียนให้นักเรียนทราบทุกครั้งเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิม ส่วนกลุ่มทดลองนั้นเรียนจากชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทำให้นักเรียนรับผิดชอบต่อตนเองและสมาชิกในกลุ่มด้วย ความรับผิดชอบจึงเกิดขึ้นจากการทำงานที่ได้รับมอบหมายและศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองกับกลุ่มเพื่อนทำให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันจนเกิดมิตรภาพที่ดีต่อกัน

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เอาใจใส่ติดตามนักเรียนให้ปฏิบัติตามกิจกรรมอย่างใกล้ชิดสม่ำเสมอ และชมเชยเมื่อทำถูกต้อง นักเรียนจึงสนใจและตั้งใจเรียนจึงส่งผลให้ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยใกล้เคียงกัน

ข้อ 5 เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนและหลังการทดลอง

จากการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 5 นั้น เป็นเพราะสมาชิกทุกคนต้องรับผิดชอบตนเองและสมาชิกในกลุ่ม มีการพึ่งพาอาศัยกันทางบวก โดยเน้นความสำคัญของการปฏิบัติงานรายบุคคล และกลุ่ม สมาชิกได้พัฒนาความสามารถรายบุคคลเพื่อให้งานมีคุณภาพสูง ยอมรับการดำเนินิตีเตียนเพื่อมุ่งแก้ไขอุปสรรคต่างๆ ทุกคนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น งานทุกอย่างต้องได้รับความเห็นชอบจากสมาชิก สมาชิกทุกคนจึงมีอิทธิพลต่อการทำงานและผลงานของกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ ทุกคนยอมรับมติของกลุ่มและรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน จึงทำให้สมาชิกทุกคนร่วมแรงร่วมใจกันทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ด้วยความเต็มใจ มีความมานะอดทน ตั้งใจและช่วยเหลือกันอย่างดี

ข้อ 6 เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลอง

จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 6 เป็นเพราะผู้วิจัยใช้รางวัลเป็นสิ่งสร้างความกระตือรือร้นต่อการเรียน จัดกิจกรรมที่น่าสนใจ มีสื่อประกอบการสอนที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง มีเกมที่สนุกสนานและได้ทบทวนความรู้ต่างๆที่เรียน มีใบงาน และแบบฝึกให้ทำเพิ่มเติม หัวหน้ากลุ่มมีหน้าที่ดูแลสมาชิกให้ตั้งใจเรียนเพื่อให้งานของกลุ่มสำเร็จ นักเรียนสามารถซักถามปัญหาต่าง ๆ แล้วให้ครูอธิบายเพิ่มเติมได้ตามความต้องการ ซึ่งครูเสริมแรงด้วยการให้คำชมเชย สมาชิกทุกคนจึงสนใจเรียนและมีความรับผิดชอบต่อการเรียน

ข้อเสนอแนะ

การใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดี ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้คำสูงขึ้น แต่การเรียนรู้แบบร่วมมือนี้ยังมีอีกหลายวิธีซึ่งน่าจะนำมาใช้ในการวิจัยเพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นและอาจศึกษาตัวแปรอื่นๆ ได้แก่ ความสนใจในการเรียน เจตคติต่อวิชาและความภาคภูมิใจในตนเอง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนก จันทร์ขจร. (2535). คู่มือครูการจัดทำคลังข้อสอบ การวิเคราะห์ข้อสอบ การวิเคราะห์
ผลการสอบ. กรุงเทพฯ : พีเอ็นการพิมพ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2530). หนังสือเรียนภาษาไทย ท 203 ท 204 หลักภาษาไทย เล่ม 2
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2535). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.
2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2536). คู่มือครูภาษาไทย หลักภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2522). ศูนย์การเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์.
- (2522). หลักภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. หน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวง
ศึกษาธิการ, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2538). การประเมินผลการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
(ฉบับ พ.ศ. 2533) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- / กำชัย ทองหล่อ. (2533). หลักภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : บริษัทรวมสาส์น
(1977) จำกัด.
- คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2543). การใช้ภาษาไทย 1.
พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จรรยา เอี่ยมสะอาด. (2527). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบ
ศูนย์การเรียนรู้และโดยวิธีสอนแบบบรรยาย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
ถ่ายเอกสาร.
- จันทิมา พรหมโชติกุล. (2529). การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ : พีเอ็นการพิมพ์.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2537). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์.
- ชูศรี สนิทประชากร. (2534, กรกฎาคม – ธันวาคม). “การเรียนรู้โดยการร่วมมือ,” วารสาร
จันทร์เกษมสาร. 2(4).

- ดวงใจ ไทยอุบุญ. (2543). *ทักษะการเขียนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2530). *นวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). *การพัฒนาการสอน*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ปราณี ปัญจาละ. (2528). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนกับเรียนโดยครูเป็นศูนย์กลาง*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ผาณิต เพชรจำรัส. (2529). *การศึกษาลักษณะสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อวิชาภาษาไทยและความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอนแบบซินดิเคทกับการสอนตามคู่มือครู*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรรณรัตน์ เก้าธรรมสาร. (2533, กุมภาพันธ์). "การเรียนแบบทำงานรับผิดชอบร่วมกัน," *สารพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : อันดับที่ 95.
- พรรณี ช.เจนจิต. (2538). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : บริษัทดันอ้อแกรมมี จำกัด.
- พวงเล็ก อุดระ. (2539). *วิธีสอนวิชาภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์.
- มาลินี จุฑะระพ. (2539). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : บริษัทอักษราพิพัฒน์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2535). *เอกสารการสอนชุดวิชา การพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 1-7*. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- (2535). *เอกสารการสอนชุดวิชา การพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 8-15*. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- (2539). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ชมรมเด็ก.
- วาสนา ไตรวัฒน์งษ์ชัย. (2543) *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สันติ ทองประเสริฐ. (2538). *คู่มือการเขียนแผนการสอน*. นครปฐม : หน่วยงานนิเทศก์
เขตการศึกษา 1 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาหลักสูตรจำกัด.
- . (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : บริษัทพริก
หวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2536). *รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย. (2538). *วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชา จันทรเฒ. (2540). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2538). *หลักการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ฝ่ายเอกสารและตำรา
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2535, ตุลาคม – ธันวาคม). “การสังเกตห้องเรียนที่ใช้วิธีเรียนแบบ
ร่วมมือ,” *สารพัฒนาหลักสูตร*. 12 (112).
- หน่วยงานนิเทศก์. (ม.ป.ป.). *นักเรียนเป็นศูนย์กลาง นั้นอย่างไร*. กรุงเทพฯ :
หน่วยงานนิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- . (2540). *การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อรุณศรี กุมุท และคณะ. (2528). “การสร้างแบบสอบวัดความรับผิดชอบ,” *รายงานการสร้าง
แบบสอบวัดคุณลักษณะในการจัดการ*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและ
จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัมพา อรุณพราหมณ์. (2539). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและ
ความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียน
กับการสอนตามคู่มือครู*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). *หลักการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ตันอ้อ
จำกัด.
- อารี พันธุ์มณี. (2538). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ด้ออ้อ จำกัด.
- อำพวรรณ ทิวไผ่งาม. (2536, มกราคม – มีนาคม). “มาช่วยให้เด็ก เรียนรู้แบบร่วมมือกัน
ดีกว่า,” *สารพัฒนาหลักสูตร*. 12(113).
- อุปกิตศิลปสาร,พระยา. (2535). *หลักภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
จำกัด.

- Adams, Dennis M. (1990). *Cooperative learning : critical thinking and collaboration across the curriculum*. America : Charles C Thomas.
- Fan, Chung Teh. (1952). *Item Analysis Table*. New Jersey : Educational Testing Service ; Princeton.
- Furtwengler, Carol B. (1992, April). "How to Observe Cooperative learning Classroom," *Education Ledership*. 59 - 62.
- Gag'ne, Robert M. (1965). *The Condition of learning*. New York : Holt Rienhart and Winston, Inc.
- Garlech, Vernon S. and Ely, Donald P. (1971). *Teaching and Media : A Systematic Approach*. New Jersey : Prentice – Hall Inc.
- Johnson, David W. (1987). *Learning together : Group theory and group skills*. America : Prentice – Hall, Inc.
- (1994). *Learning together and alone : cooperative, competitive and individualistic learning*. Boston : Allyn and Bacon.
- McClelland, David C. (1953). *The Achievement Motive*. New York : Appleation century croffs Inc.
- Mitton, Bettyl L. and Harris, Dale B. (1962). "The Development of Responsibility in Children," *The child : A book of reading*. 44(1) : 406 - 416.
- Peck, R.F. and Havighurst. (1958). *Child Development and Personality*. New Jersey : John Willey and Sons Inc.
- Slavin, Robert E. (1995). *Cooperative learning : theory, research, and practice*. Boston : Allyn and Bacon.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แผนการสอนของกลุ่มทดลอง
- แผนการสอนของกลุ่มควบคุม
- ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ
- เอกสารประกอบแผนการสอนของกลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 1 ของกลุ่มทดลอง

เรื่อง คำนาม

จำนวน 2 คาบ

วิชา ท 203 (ภาษาไทย)

2 หน่วยการเรียนรู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

1. สาระสำคัญ

คำนามใช้เรียกคน สัตว์ และสิ่งของ ทั้งที่มีตัวตนและไม่มีตัวตน การศึกษาเรื่องคำนามให้เข้าใจและนำไปใช้ให้ถูกต้อง จะทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 จุดประสงค์ปลายทาง ใช้คำนามตามสถานการณ์ได้
- 2.2 จุดประสงค์นำทาง
 1. ระบุด้านนามโนประโยคได้
 2. เติมคำนามในข้อความได้
 3. ยกตัวอย่างคำนามได้

3. เนื้อหา แบ่งออกเป็นศูนย์การเรียนรู้ 5 ศูนย์ ดังนี้

ศูนย์ที่ 1	สามานยนาม
ศูนย์ที่ 2	วิสามานยนาม
ศูนย์ที่ 3	สมุหนาม
ศูนย์ที่ 4	ลักษณนาม
ศูนย์ที่ 5	อาการนาม
ศูนย์สำรอง	แบบฝึกเรื่องคำนาม 5 ชุด

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง คำนาม
2. นักเรียนเล่นเกมปริศนาคำทาย เมื่อทายได้แล้วให้เขียนคำเฉลยบนกระดาน
3. นักเรียนพิจารณาคำที่เขียนบนกระดานว่าเป็นคำชนิดใดและมีคำชนิดใดมากที่สุด โดยครูเป็นผู้ชี้แนะจนสรุปได้ว่าเป็นคำนาม แล้วให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างเพิ่มเติม

ขั้นประกอบกิจกรรม

4. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามที่ครูกำหนดเข้าสู่ศูนย์การเรียนรู้จำนวน 5 ศูนย์ ศูนย์ละ 18 นาทีดังนี้

เนื้อเรื่อง	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์ที่ 1 สามานยนาม	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้ 1. นักเรียนช่วยกันหาคำสามานยนามจากสิ่งที่ต่างกันของภาพ 2 ภาพที่กำหนดให้มา 10 สิ่งลงในใบงานศูนย์ที่ 1 เมื่อทำเสร็จแล้วให้ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยใบงานศูนย์ที่ 1 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 1 แล้วทำกิจกรรมจากใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 โดยเติมคำสามานยนามลงในช่องว่างที่กำหนดให้เหมาะสมแล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 3. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 โดยเติมคำสามานยนามลงในข้อความที่กำหนดให้ แล้วเปลี่ยนกันตรวจจากบัตรเฉลยแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 4. หัวหน้ากลุ่มและสมาชิกสรุปความคิดรวบยอดเรื่อง สามานยนาม	1. บัตรคำสั่ง 2. ใบงานศูนย์ที่ 1 เรื่อง สามานยนาม 3. ใบความรู้ศูนย์ที่ 1 เรื่อง สามานยนาม 4. บัตรเฉลยใบงานศูนย์ที่ 1 5. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 เรื่อง สามานยนาม 6. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 เรื่อง สามานยนาม 7. บัตรเฉลยแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1	1. ระบุคำสามานยนามได้ 7 คำจาก 10 คำ 2. เติมคำสามานยนามได้ 7 จาก 10 คำ 3. ยกตัวอย่างคำสามานยนามได้ถูกต้อง 5 คำ
ศูนย์ที่ 2 วิสามานยนาม	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามดังนี้ 1. นักเรียนยกตัวอย่างคำวิสามานยนามจากคำสามานยนามที่กำหนดให้ข้อละ 3 คำ จำนวน 10 ข้อ จากใบงานศูนย์ที่ 2 โดยศึกษาจากใบความรู้ศูนย์ที่ 2 ประกอบแล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนเล่นเกมโดมิโนคำนามจากใบงานกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 2 โดยจับคู่สมาชิกแล้วแบ่งเป็น 2 ฝ่ายแบ่งบัตรคำจำนวนเท่ากันเพื่อเินาคำประเภทเดียวกันมาต่อกัน ถ้าฝ่ายไหนต่อได้หมดก่อนหรือเหลือน้อยที่สุดจะเป็นผู้ชนะ	1. บัตรคำสั่ง 2. ใบงานศูนย์ที่ 2 เรื่อง วิสามานยนาม 3. ใบความรู้ศูนย์ที่ 2 เรื่อง วิสามานยนาม 4. เกมโดมิโนคำนาม 5. บัตรเฉลยใบงานศูนย์ที่ 2	1. ระบุคำวิสามานยนามได้ 7 คำใน 10 คำ 2. ยกตัวอย่างคำวิสามานยนามได้ 7 จาก 10 คำ

เนื้อเรื่อง	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
	3. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 2 แล้วเปลี่ยนกันตรวจจากบัตรเฉลย 4. หัวหน้ากลุ่มสรุปความคิดรวบยอดเรื่อง คำวิสามานยนาม	6. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 2 เรื่อง วิสามานยนาม 7. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 2 เรื่อง วิสามานยนาม 8. บัตรเฉลยแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 2	
ศูนย์ที่ 3 สมุหนาม	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้ 1. นักเรียนช่วยกันเติมคำสมุหนามลงในข้อความที่กำหนดให้เหมาะสม จากใบงานศูนย์ที่ 3 โดยศึกษาใบความรู้ศูนย์ที่ 3 ประกอบแล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนเติมคำสมุหนามลงในช่องว่างของข้อความ และระบุคำสมุหนามจากข้อความที่กำหนดให้ในใบกิจกรรมศูนย์ที่ 3 แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 3. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 3 โดยเติมคำสมุหนามลงในช่องว่างของข้อความที่กำหนดให้แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. สมาชิกของกลุ่มสรุปความคิดรวบยอดเรื่อง สมุหนาม	1. บัตรคำสั่ง 2. ใบงานศูนย์ที่ 3 เรื่อง สมุหนาม 3. บัตรเฉลยใบงานศูนย์ที่ 3 4. ใบความรู้ศูนย์ที่ 3 เรื่อง สมุหนาม 5. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 3 เรื่อง สมุหนาม 6. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 3 เรื่อง สมุหนาม 7. บัตรเฉลยแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 3	1. เติมคำสมุหนามได้ 7 คำใน 10 คำ 2. ยกตัวอย่างคำสมุหนามได้ถูกต้อง 5 คำ
ศูนย์ที่ 4 ลักษณนาม	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้ 1. นักเรียนเติมคำลักษณนามจากภาพที่กำหนดให้ในใบงานศูนย์ที่ 4 แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยใบงานศูนย์ที่ 4 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 4 เพื่อให้ทราบว่า คำลักษณนามเป็นอย่างไร แล้วช่วยกันโยงภาพให้ตรงกับ	1. บัตรคำสั่ง 2. ใบงานศูนย์ที่ 4 เรื่อง ลักษณนาม 3. บัตรเฉลยใบงานศูนย์ที่ 4 4. ใบความรู้ศูนย์ที่ 4 เรื่อง ลักษณนาม	1. เติมคำลักษณนามได้ 7 จาก 10 คำ 2. ยกตัวอย่างคำลักษณนามได้ถูกต้อง 5 คำ

เนื้อเรื่อง	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
	แล้วช่วยกันโยงภาพให้ตรงกับคำ ลักษณะนามที่ใช้จากใบกิจกรรม เสริมศูนย์ที่ 4 แล้วตรวจคำตอบ จากบัตรเฉลย 3. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ศูนย์ที่ 4 โดยเติมคำลักษณะนาม จากข้อความที่กำหนดให้ แล้ว เปลี่ยนกันตรวจจากบัตรเฉลย 4. หัวหน้ากลุ่มสรุปความคิดรวบยอด เรื่อง ลักษณะนาม	5. ใบกิจกรรมเสริม ศูนย์ที่ 4 เรื่อง ลักษณะนาม 6. บัตรเฉลยกิจ- กรรมเสริมศูนย์ที่ 4 7. แบบทดสอบหลัง เรียนศูนย์ที่ 4 เรื่อง ลักษณะนาม 8. บัตรเฉลย แบบทดสอบหลัง เรียนศูนย์ที่ 4	
ศูนย์ที่ 5 อาการนาม	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้ 1. นักเรียนทำกิจกรรมจากใบงานศูนย์ ที่ 5 โดยพิจารณาว่า คำที่ตามหลัง การ และ ความ เป็นคำชนิดใด (นาม กริยาหรือวิเศษณ์) โดยศึกษา ใบความรู้ศูนย์ที่ 5 ประกอบแล้ว ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนเติมคำอาการนามลงใน ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 5 ให้ เหมาะสม แล้วตรวจคำตอบจาก บัตรเฉลย 3. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ศูนย์ที่ 5 โดยจำแนกอาการนามกับ สามาณยนาม ลงในตารางที่กำหนด ให้ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. หัวหน้ากลุ่มสรุปเรื่อง คำอาการนาม	1. บัตรคำสั่ง 2. ใบงานศูนย์ที่ 5 เรื่อง อาการนาม 3. บัตรเฉลยใบงาน ศูนย์ที่ 5 4. ใบความรู้ ศูนย์ที่ 5 เรื่อง อาการนาม 5. ใบกิจกรรมเสริม ศูนย์ที่ 5 เรื่อง อาการนาม 6. แบบทดสอบหลัง เรียนศูนย์ที่ 5 เรื่อง อาการนาม 7. บัตรเฉลยแบบ ทดสอบหลัง เรียนศูนย์ที่ 5	1. ระบุคำอาการนามได้ 7 จาก 10 ข้อ 2. เติมคำอาการนามได้ 7 จาก 10 ข้อ

เนื้อเรื่อง	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์สารรอง	แบบฝึกเรื่อง คำนาม 5 ชุด แบบฝึกศูนย์สารรองที่ 1 1. หากำสามานยนามที่ปรากฏในคำประพันธ์ 2. ยกตัวอย่างคำสามานยนามที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะที่กำหนดให้มาข้อละ 4 คำ แบบฝึกศูนย์สารรองที่ 2 จำแนกคำสามานยนามและวิสามานยนามจากคำที่กำหนดให้ลงในตาราง แบบฝึกศูนย์สารรองที่ 3 เติมคำสมุหนามลงในข้อความที่กำหนดให้ แบบฝึกศูนย์สารรองที่ 4 เติมคำนามทั่วไปที่ใช้คำลักษณนามที่กำหนดให้ แบบฝึกศูนย์สารรองที่ 5 1. เติม การ และ ความ หน้าคำ ที่กำหนดให้ 10 ข้อ 2. จำแนกคำที่กำหนดให้ว่า คำใดนามาเติมหลังคำว่า การ และ ความ แล้วเป็นคำอาการนาม		

ขั้นสรุปบทเรียน (5 นาที)

5. ตัวแทนนักเรียนทุกกลุ่มสรุปบทเรียนที่เรียนในศูนย์สุดท้าย
6. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนจากหนังสือหลักภาษาไทยเป็นการบ้านมาส่งครู

5. สื่อการสอน

1. ปริศนาคำทาย
2. บัตรคำสั่ง
3. ใบงานศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำนาม
4. บัตรเฉลยใบงานศูนย์ที่ 1 - 5
5. ใบความรู้ศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำนาม
6. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 - 5
7. บัตรเฉลยใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 - 5
8. เกมโดมิโนคำนาม
9. บัตรเฉลยแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 - 5
10. แบบฝึกศูนย์สำรองที่ 1 - 5
11. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่อง คำนาม

6. การวัดและประเมินผล โดยตรวจจากสิ่งต่อไปนี้

1. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 - 5
2. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง คำนาม
3. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 - 5
4. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน
5. แบบประเมินผลคะแนนรายบุคคลและกลุ่ม
6. ใบงานศูนย์ที่ 1 - 5
7. แบบฝึกหัดท้ายบทเรียนเรื่อง คำนาม

หมายเหตุ ถ้านักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนในศูนย์การเรียนรู้ไม่ได้ผ่านเกณฑ์ หัวหน้ากลุ่มและสมาชิกที่ผ่านเกณฑ์ต้องช่วยกันอธิบายให้เข้าใจ เพื่อทำคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนเรื่อง คำนาม ให้ได้คะแนนสูง ซึ่งจะทำให้กลุ่มได้รับรางวัล ถ้ายังมีผู้ไม่ผ่านเกณฑ์ในการทำแบบทดสอบหลังเรียนอีก ครูจะสอนเพิ่มเติมให้แก่ผู้ไม่ผ่านเกณฑ์เหล่านั้น แล้วสอบใหม่จนผ่านเกณฑ์ก่อนขึ้นบทเรียนใหม่

แผนการสอนที่ 2 ของกลุ่มทดลอง

เรื่อง คำสรรพนาม

จำนวน 2 คาบ

วิชา ท 203 (ภาษาไทย)

2 หน่วยการเรียนรู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

1. สาระสำคัญ

การติดต่อสื่อสารจำเป็นต้องใช้คำสรรพนามมาแทนคำนาม เพื่อผู้รับสารจะได้ไม่ต้องฟังคำซ้ำๆ กัน จึงต้องศึกษาคำสรรพนามให้เข้าใจแล้วนำไปใช้ให้ถูกต้อง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง ใช้คำสรรพนามตามสถานการณ์ได้ถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุคำสรรพนามในประโยคได้
2. เติมคำสรรพนามในข้อความได้
3. แต่งประโยคโดยใช้คำสรรพนามได้

3. เนื้อหา แบ่งออกเป็นศูนย์การเรียนรู้ 5 ศูนย์ ดังนี้

ศูนย์ที่ 1	บุรุษสรรพนาม
ศูนย์ที่ 2	ประพันธสรรพนาม
ศูนย์ที่ 3	วิภาคสรรพนาม
ศูนย์ที่ 4	นิยมสรรพนามและอนิยมสรรพนาม
ศูนย์ที่ 5	อนิยมสรรพนามและปฏิเสธสรรพนาม
ศูนย์สำรอง	แบบฝึกเรื่องคำสรรพนาม 5 ชุด

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง คำสรรพนาม
2. นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง สุนัขจิ้งจอกหางด้วน แล้วนำคำที่พิจารณาว่า เป็นคำสรรพนาม มาแยกเป็นสรรพนามแทนผู้พูด ผู้ฟังหรือผู้ที่เรากล่าวถึง
3. นักเรียนช่วยกันพิจารณาคำตอบบนกระดานว่า คำใดถูกต้องหรือไม่ เพราะอะไร

ขั้นประกอบกิจกรรม

4. นักเรียนเข้าศึกษาเป็นกลุ่มจากศูนย์การเรียนรู้ 5 ศูนย์ ศูนย์ละ 18 นาทีดังนี้

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์ที่ 1 บุรุษสรรพนาม	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนอ่านใบงานศูนย์ที่ 1 แล้วนำบัตรคำบุรุษสรรพนามวางบนแผ่นภาพ สรรพนามของใคร ให้ตรงกับผู้พูด ผู้ฟัง และผู้ที่เรากล่าวถึงตามลำดับ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 1 3. นักเรียนอ่านใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 ตอนที่ 1 ให้บอกว่าคำที่มีหมายเลขกำกับอยู่ในประโยคเป็นคำชนิดใด ตอนที่ 2 ให้เติมคำบุรุษสรรพนามที่ระบุในวงเล็บลงในข้อความที่กำหนดให้ แล้วให้ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ศูนย์ที่ 1 โดยบอกว่าคำที่ขีดเส้นใต้ของข้อความที่กำหนดให้เป็นบุรุษสรรพนามที่เท่าใด แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. ใบงานศูนย์ที่ 1 3. ใบความรู้ ศูนย์ที่ 1 เรื่อง บุรุษสรรพนาม 4. แผ่นภาพ สรรพนาม ของใคร 5. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 6. แบบทดสอบ หลังเรียน ศูนย์ที่ 1 7. บัตรเฉลย	1. ระบุคำ บุรุษสรรพนาม ได้ 2. เติมคำ บุรุษสรรพนาม ในประโยคได้
ศูนย์ที่ 2 ประพันธ-สรรพนาม	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนแต่งประโยคที่มีคำประพันธสรรพนามจากภาพที่กำหนดให้ในใบงานศูนย์ที่ 2 จำนวน 5 ข้อ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 2 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 2 โดยแยกประโยคหลักและประโยคย่อย 10 ข้อ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ศูนย์ที่ 2 ว่าข้อความที่กำหนดให้มีหรือไม่มีคำประพันธสรรพนาม	1. บัตรคำสั่ง 2. ใบงานศูนย์ที่ 2 3. ใบความรู้ ศูนย์ที่ 2 เรื่อง ประพันธ-สรรพนาม 4. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 2 5. แบบทดสอบ หลังเรียน ศูนย์ที่ 2 6. บัตรเฉลย	1. ระบุคำ ประพันธ-สรรพนามในข้อความได้ 2. แต่งประโยค โดยใช้คำ ประพันธ-สรรพนามได้

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์ที่ 3 วิชาศรพรพนม	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 3 โดยนำคำ วิชาศรพรพนมมาแต่งประโยคจากภาพ ที่กำหนดให้ แล้วตรวจคำตอบจาก บัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 3 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 3 โดยพิจารณาประโยคที่กำหนดให้ว่ามี คำใดเป็นคำวิชาศรพรพนม แล้วตรวจ คำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ศูนย์ที่ 3 โดยเติมคำวิชาศรพรพนมใน ข้อความที่กำหนดให้ แล้วตรวจคำตอบ จากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. ใบงานศูนย์ที่ 3 3. ใบความรู้ ศูนย์ที่ 3 เรื่อง วิชาศรพรพนม 4. ใบกิจกรรม เสริมศูนย์ที่ 3 5. แบบทดสอบ หลังเรียน ศูนย์ที่ 3 6. บัตรเฉลย	1. ระบุคำ วิชา- ศรพรพนม ในข้อความ ได้ 2. เติมคำ วิชา- ศรพรพนม ในข้อความ ได้ 3. แต่ง ประโยค โดยใช้คำ วิชา- ศรพรพนม ได้
ศูนย์ที่ 4 นิยมศรพรพนม อนิยมศรพรพนม	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 4 ดังนี้ ตอนที่ 1 เติมคำนิยมศรพรพนมลงใน ช่องว่างจากภาพที่ปรากฏให้เหมาะสม ตอนที่ 2 เปลี่ยนประโยคที่กำหนดให้เป็น ประโยคที่มีคำอนิยมศรพรพนม 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 4 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 4 ดังนี้ ตอนที่ 1 แต่งประโยคให้มีคำนิยม- ศรพรพนมจากข้อความที่กำหนดให้ ตอนที่ 2 เติมคำอนิยมศรพรพนมลงใน ข้อความที่กำหนดให้เหมาะสม 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ศูนย์ที่ 4 โดยเติมคำนิยมศรพรพนม หรืออนิยมศรพรพนมลงในช่องว่างของ ประโยคที่กำหนดให้เหมาะสม	1. บัตรคำสั่ง 2. ใบงานศูนย์ที่ 4 3. ใบความรู้ ศูนย์ที่ 4 เรื่อง นิยมศรพรพนม และ อนิยมศรพรพนม 4. ใบกิจกรรมเสริม ศูนย์ที่ 4 5. แบบทดสอบ หลังเรียน ศูนย์ที่ 4 6. บัตรเฉลย	1. ระบุคำนิยม- ศรพรพนม และอนิยม- ศรพรพนม ในประโยค ได้ 2. แต่งประโยค ที่มีคำนิยม- ศรพรพนม และอนิยม- ศรพรพนม ได้

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์ที่ 5 อนิยมสรพนาม ปรุจจาสรพนาม	อ่านบัตร์คำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนอ่านบทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง อนิยมสรพนามและปรุจจาสรพนามแล้วทำใบงานศูนย์ที่ 5 โดยบอกว่า ข้อความที่กำหนดให้เป็นปรุจจาสรพนามหรืออนิยมสรพนาม จำนวน 10 ข้อ แล้วตรวจคำตอบจากบัตร์เฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 5 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 5 ดังนี้ ตอนที่ 1 แต่งประโยคที่มีปรุจจาสรพนามให้ได้คำตอบตามที่กำหนดให้ ตอนที่ 2 แต่งประโยคที่มีคำอนิยมสรพนามจากข้อความที่กำหนดให้เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้วให้ตรวจคำตอบจากบัตร์เฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 5 โดยบอกว่าประโยคกำหนดให้เป็นอนิยมสรพนามหรือปรุจจาสรพนาม แล้วตรวจคำตอบจากบัตร์เฉลย	1. บัตร์คำสั่ง 2. ใบงานศูนย์ที่ 5 3. ใบความรู้ศูนย์ที่ 5 เรื่อง อนิยมสรพนามและปรุจจาสรพนาม 4. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 5 5. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 5 6. บัตร์เฉลย	1. ระบุคำอนิยมสรพนามและปรุจจาสรพนามได้ 2. แต่งประโยคโดยใช้คำอนิยมสรพนามและปรุจจาสรพนามได้

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์สำรวจ	แบบฝึกศูนย์สำรวจที่ 1 นำคำบรรยายสรรพนามจากประโยคที่กำหนดให้มาใส่ในตาราง โดยบอกว่าเป็นสรรพนามบุรุษที่เท่าใด แบบฝึกศูนย์สำรวจที่ 2 เติมประโยคย่อยโดยใช้คำประพันธ์-สรรพนามให้เหมาะสม แบบฝึกศูนย์สำรวจที่ 3 ตอนที่ 1 แต่งประโยคโดยใช้คำวิภาค-สรรพนามที่กำหนดให้ ตอนที่ 2 เติมประโยคให้สมบูรณ์ แบบฝึกศูนย์สำรวจที่ 4 แต่งประโยคจากข้อความที่กำหนดให้ แบบฝึกศูนย์สำรวจที่ 5 โยงเส้นระหว่างข้อความที่เป็นนิย-มสรรพนามและอนิย-มสรรพนามให้ถูกต้อง	แบบฝึกศูนย์สำรวจ 5 ชุด	

ขั้นสรุป (5 นาที)

- นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง คำสรรพนาม
- นักเรียนเล่นเกมบิงโกคำสรรพนาม โดยจับสลากประโยค แล้วระบุว่าเป็นคำสรรพนามชนิดใด
- นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่อง คำสรรพนาม
- นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนจากหนังสือหลักภาษาไทยข้อ 1 และ 2 เป็นการบ้าน

5. สื่อการสอน

1. นิทานเรื่อง สุนัขจิ้งจอกหางด้วน
2. บัตรคำสั่ง
3. ใบความรู้ศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำสรรพนาม
4. ใบงานศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำสรรพนาม
5. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำสรรพนาม
6. บัตรเฉลย
7. แผนภาพ "สรรพนามของใคร"
8. บทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง อนิยมสรรพนามและพจน์สรรพนาม
9. เกมบิงโกคำสรรพนาม

6. การประเมินผล

1. ตรวจแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 - 5
2. ตรวจใบงานศูนย์ที่ 1 - 5
3. ตรวจใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 - 5
4. ตรวจแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
5. ตรวจแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนจากหนังสือหลักภาษาไทย
6. ตรวจแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

หมายเหตุ ผู้ที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ในการทำแบบทดสอบหลังเรียน จะต้องสอบแก้ตัวใหม่ให้ผ่าน

แผนการสอนที่ 3 ของกลุ่มทดลอง

เรื่อง คำกริยา

จำนวน 2 คาบ

วิชา ท 203 (ภาษาไทย)

2 หน่วยการเรียนรู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

1. สาระสำคัญ

คำกริยาคือ คำที่ใช้แสดงอาการของนามหรือสรรพนาม เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ประโยคสมบูรณ์ ได้ความชัดเจนว่า ใคร ทำอะไร จึงควรศึกษาเพื่อให้นำไปใช้ได้ถูกต้อง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 จุดประสงค์ปลายทาง ใช้คำกริยาตามสถานการณ์ได้ถูกต้อง
- 2.2 จุดประสงค์เนื้อหาทาง
 1. ระบุคำกริยาในประโยคได้
 2. เติมคำกริยาในประโยคได้
 3. แต่งประโยคโดยใช้คำกริยาที่กำหนดให้ได้

3. เนื้อหา แบ่งออกเป็นศูนย์การเรียนรู้ 5 ศูนย์ ดังนี้

- ศูนย์ที่ 1 อกรรมกริยา
- ศูนย์ที่ 2 สกรรมกริยา
- ศูนย์ที่ 3 อกรรมกริยาและสกรรมกริยา
- ศูนย์ที่ 4 วิกตรกริยา
- ศูนย์ที่ 5 กริยานุเคราะห์
- ศูนย์สำรอง แบบฝึกเรื่องคำกริยา 5 ชุด

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง คำกริยา
2. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่มแล้วส่งตัวแทนออกมาจับสลากเลือกพยัญชนะต้นในการแข่งขันหาคำกริยาของแต่ละกลุ่มดังนี้
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มหาคำกริยาที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะที่จับสลากได้ต่อไปนี้ น บ ป พ ก

ตัวอย่าง จงหาคำกริยาที่ขึ้นต้นด้วย บ มาให้มากที่สุดภายในเวลา 2 นาที

ขอ เขียน ชุด ขาด เข็น ขาย ชัด ชั่ง ขอด ขบ ขู่ ขด ขบ เขี่ย ชิด ข้าง เข้า ขับ ขัน
ขับ ขั ขวิด ชุด ขัน ขอด ขิน แข่ง

ขั้นประกอบกิจกรรม

4. นักเรียนเข้าศึกษาเป็นกลุ่มตามศูนย์การเรียนรู้ 5 ศูนย์ ศูนย์ละ 18 นาที ดังนี้

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์ที่ 1 อกรรมกริยา	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนอ่านใบงานศูนย์ที่ 1 แล้วแยกประโยคที่มีคำกริยาไม่ต้องการกรรมลงในกระดานคำตอบใบงานของกลุ่ม จากนั้นให้ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 1 เรื่อง อกรรมกริยา 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 โดยเติมคำกริยาที่ไม่ต้องการกรรมลงในข้อความที่กำหนดให้ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 โดยบอกว่า ประโยคที่กำหนดให้เป็นประโยคที่มีคำกริยาต้องการกรรมหรือไม่ต้องการกรรม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. ใบงานศูนย์ที่ 1 4. ใบความรู้ศูนย์ที่ 1 เรื่อง อกรรมกริยา 5. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 6. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1	1. เติมคำกริยาในข้อความได้ 2. ระบุคำกริยาในประโยคได้
ศูนย์ที่ 2 สกรรมกริยา	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 2 โดยเติมคำกริยามีกรรมจากภาพที่กำหนดในข้อความ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 2 เรื่อง สกรรมกริยา 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 2 โดยบอกว่า คำกริยาคือคำที่มีหมายเลขใดกำกับจากประโยคที่กำหนดให้ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. ทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 2 โดยบอกว่า ประโยคที่กำหนดให้มีคำกริยาต้องการกรรมหรือไม่ต้องการกรรม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. ใบงานศูนย์ที่ 2 4. แถบประโยค 5. ใบความรู้ศูนย์ที่ 2 เรื่อง สกรรมกริยา 6. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 2 7. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 2	1. ระบุคำกริยาในประโยคได้ 2. เติมคำกริยาในข้อความได้

เนื้อหา	กิจกรรมการสอน	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์ที่ 3 อกรรมกริยา สกรรมกริยา	นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 3 โดยเลือกแถบประโยคที่มีคำกริยาต้องการกรรมและไม่ต้องการกรรมมาอย่างละ 5 ประโยค แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 3 เรื่อง อกรรมกริยาและสกรรมกริยา 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 3 โดยช่วยกันแต่งประโยคที่มีคำกริยาต้องการกรรมและไม่ต้องการกรรมมาอย่างละ 5 ประโยคจากภาพที่กำหนดให้ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 3 โดยบอกว่า คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อความที่กำหนดมีกริยาที่ต้องการกรรมหรือไม่ต้องการกรรม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. ใบงานศูนย์ที่ 3 4. ใบความรู้ศูนย์ที่ 3 เรื่อง อกรรมกริยาและสกรรมกริยา 5. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 3 6. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 3	1. ระบุคำกริยาจากประโยคที่กำหนดให้ได้ 2. แต่งประโยคโดยใช้คำกริยาที่กำหนดให้ได้
ศูนย์ที่ 4 วิกตรรถกริยา	นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 4 โดยนำบัตรคำวิกตรรถกริยาที่จัดให้มาวางในช่องว่างของแผ่นข้อความที่กำหนดให้เหมาะสม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 4 เรื่อง วิกตรรถกริยา 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 4 โดยแต่งประโยคจากคำกริยาที่กำหนดให้มาคำละ 2 ประโยค แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 4 โดยเติมคำวิกตรรถกริยาลงในข้อความให้เหมาะสม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. ใบงานศูนย์ที่ 4 4. ใบความรู้ศูนย์ที่ 4 เรื่อง วิกตรรถกริยา 5. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 4 6. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 4 7. แผ่นข้อความวิกตรรถกริยา	1. เติมคำกริยาในข้อความที่กำหนดให้ได้ 2. แต่งประโยคโดยใช้คำกริยาที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์ที่ 5 กริยา- นุเคราะห์	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 5 โดยเติมคำกริยานุเคราะห์จากประโยคที่กำหนดให้ได้เหมาะสม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 5 เรื่องกริยานุเคราะห์ 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 5 โดยระบุคำกริยาช่วยจากประโยคที่กำหนดให้ได้ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 5 โดยเลือกคำกริยาช่วยที่กำหนดให้เติมลงในข้อความให้เหมาะสม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. ใบงานศูนย์ที่ 5 4. ใบความรู้ศูนย์ที่ 5 เรื่องกริยา- นุเคราะห์ 5. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 5 6. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 5	1. เติมคำกริยาในข้อความให้ได้ 2. ระบุคำกริยาในประโยคที่กำหนดให้ได้
ศูนย์สำรอง	ศูนย์สำรองที่ 1 ให้นักเรียนแต่งประโยคที่มีคำกริยาต้องการกรรมให้คล้องจองกันวรรคละ 2 คำต่อจากประโยคที่กำหนดให้มา 10 ประโยค ศูนย์สำรองที่ 2 จงหาจำนวนที่มีคำกริยาต้องการกรรมมา 10 จำนวน โดยศึกษาจากตัวอย่างที่กำหนดให้ ศูนย์สำรองที่ 3 ให้นักเรียนหาจำนวนที่มีคำกริยาต้องการกรรมและไม่ต้องการกรรมมาอย่างละ 5 ประโยค ศูนย์สำรองที่ 4 จงแต่งประโยคโดยใช้คำกริยาที่กำหนดให้ ศูนย์สำรองที่ 5 จงกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่มีกริยานุเคราะห์และ × หน้าข้อความที่ไม่มีกริยานุเคราะห์	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย	1. แต่งประโยคโดยใช้คำกริยาที่กำหนดให้ได้ 2. ระบุคำกริยาที่พบในข้อความได้

ขั้นสรุป (5 นาที)

5. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มแยกแยะประโยคตามชนิดของคำกริยา 4 ชนิดบนกระดาน แล้วให้ทุกคนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
- ตัวอย่างประโยค

๑) สุนัขเป็นเลขานุการ	(วิเศษณ์กริยา)
๒) ลิงขึ้นต้นไม้	(กรรมกริยา)
๓) ลมทะเลพัดแรง	(กรรมกริยา)
๔) เด็กคนนี้ฉลาดไว	(กรรมกริยา)
๕) สมรคล้ายถวิลมาก	(วิเศษณ์กริยา)
๖) กมลจะไปโรงเรียน	(กริยานุเคราะห์)
๗) สมพิศต้องอ่านหนังสือ	(กริยานุเคราะห์)
๘) นักการเก็บขยะ	(กรรมกริยา)

6. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง คำกริยา
7. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่อง คำกริยา
8. นักเรียนนำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนในหนังสือหลักภาษาไทยทำเป็นกรบ้าน

5. สื่อการสอน

- บัตรคำสั่ง
- บัตรเฉลย
- ใบงานศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำกริยา
- ใบความรู้ศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำกริยา
- ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำกริยา
- แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำกริยา
- แบบฝึกจากศูนย์สำรอง 5 ชุด
- แถบประโยคที่มีคำกริยาต้องการกรรมและไม่ต้องการกรรม
- แผ่นข้อความเติมคำวิเศษณ์กริยา

6. การวัดและประเมินผล

- ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่อง คำกริยา
- ตรวจใบงานศูนย์ที่ 1 - 5
- ตรวจใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 - 5
- ตรวจแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 - 5
- ตรวจแบบฝึกหัดการบ้าน
- ตรวจแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของกลุ่ม

หมายเหตุ สำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน จะต้องสอบซ่อมใหม่ให้ผ่าน

แผนการสอนที่ 4 ของกลุ่มทดลอง

เรื่อง คำวิเศษณ์

จำนวน 2 คาบ

วิชา ท 203 (ภาษาไทย)

2 หน่วยการเรียนรู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

1. สาระสำคัญ

คำวิเศษณ์เป็นคำที่ใช้ขยายคำนาม สรรพนาม กริยาหรือคำวิเศษณ์ด้วยกัน การเลือกใช้คำวิเศษณ์ให้เหมาะสม จะช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจข้อความต่างๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง ใช้คำวิเศษณ์ตามสถานการณ์ได้ถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุคำวิเศษณ์ในประโยคได้
2. เติมคำวิเศษณ์ในประโยคได้
3. แต่งประโยคโดยใช้คำวิเศษณ์ได้

3. เนื้อหา แบ่งออกเป็นศูนย์การเรียนรู้ 5 ศูนย์ดังนี้

ศูนย์ที่ 1	วิเศษณ์บอกลักษณะ
ศูนย์ที่ 2	วิเศษณ์บอกเวลา บอกปริมาณและบอกสถานที่
ศูนย์ที่ 3	วิเศษณ์แสดงคำขานรับและปฏิเสธ
ศูนย์ที่ 4	วิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะและไม่ชี้เฉพาะ
ศูนย์ที่ 5	วิเศษณ์แสดงคำถามและวิเศษณ์ไม่ชี้เฉพาะ
ศูนย์สำรอง	แบบฝึกเรื่อง คำวิเศษณ์ 5 ชุด

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง คำวิเศษณ์
2. ตัวแทนนักเรียน 2 ฝ่ายเล่นเกม “คำวิเศษณ์ตรงกันข้ามอยู่ไหน” ฝ่ายใดตอบเสร็จก่อนและถูกต้องหมด จะเป็นฝ่ายชนะ

เฉลย	1. สูง	- เตี้ย	2. ดำ	- ขาว	3. ช้า	- เร็ว	4. ก่อน	- หลัง
	5. สวย	- ขี้เหร่	6. แก่	- สาว	7. หอม	-เหม็น	8. เข้า	- เย็น
	9. ใหญ่	- เล็ก	10. เหนือ	- ใต้	11. ยาว	- สั้น	12. มาก	- น้อย

3. นักเรียนสังเกตคำวิเศษณ์ที่พบแล้วบอกว่า คำวิเศษณ์ ที่เห็นมีลักษณะอย่างไร มักอยู่ในตำแหน่งใดของประโยค แล้วช่วยกันหาคำวิเศษณ์เพิ่มบนกระดาน

ขั้นสอน

4. นักเรียนแบ่งกลุ่มเข้าเรียนในศูนย์การเรียนรู้ 5 ศูนย์ ศูนย์ละ 18 นาทีดังนี้

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์ที่ 1 วิเศษณ์ บอกลักษณะ	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 1 โดยเล่นเกม "ปิดบังอำพราง" เพื่อหาว่า คำใดเป็นคำวิเศษณ์บอกลักษณะจากข้อความที่กำหนดให้ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 1 เรื่อง วิเศษณ์บอกลักษณะ 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 โดยบอกว่า คำที่ขีดเส้นใต้หมายเลขใดเป็น คำวิเศษณ์ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 โดยเติมคำวิเศษณ์บอกลักษณะลงในช่องว่างของข้อความให้ถูกต้อง แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. ใบงาน ศูนย์ที่ 1 4. เกมปิดบังอำพราง 5. ใบความรู้ ศูนย์ที่ 1 เรื่อง วิเศษณ์บอกลักษณะ 6. ใบกิจกรรมเสริม ศูนย์ที่ 1 7. แบบทดสอบ หลังเรียน ศูนย์ที่ 1	1. ระบุคำวิเศษณ์ในประโยคได้ 2. เติมคำวิเศษณ์ในประโยคได้
ศูนย์ที่ 2 วิเศษณ์ บอกเวลา บอกปริมาณ และบอกสถานที่	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 2 โดยเติมคำวิเศษณ์บอกเวลา บอกปริมาณและบอกสถานที่จากคำวิเศษณ์ที่กำหนดให้ลงในช่องว่างของข้อความให้เหมาะสม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 2 เรื่อง วิเศษณ์บอกเวลา บอกปริมาณและบอกสถานที่ 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 2 โดยโยงข้อความที่มีคำวิเศษณ์บอกเวลา บอกปริมาณหรือบอกสถานที่ให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันจากข้อความที่กำหนดให้ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยใบกิจกรรมเสริม ศูนย์ที่ 2 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 2 โดยบอกว่า ข้อใดมีคำวิเศษณ์บอกเวลา บอกปริมาณหรือบอกสถานที่ พร้อมทั้งยกคำวิเศษณ์นั้นเขียนในกระดาษคำตอบ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. ใบงาน ศูนย์ที่ 2 4. ใบความรู้ ศูนย์ที่ 2 เรื่อง วิเศษณ์บอกเวลา บอกปริมาณและบอกสถานที่ 5. ใบกิจกรรมเสริม ศูนย์ที่ 2 6. แบบทดสอบ หลังเรียน ศูนย์ที่ 2	1. ระบุคำวิเศษณ์ในประโยคได้ 2. เติมคำวิเศษณ์ในประโยคได้

เนื้อหา	กิจกรรมการสอน	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์ที่ 3 วิเศษณ์แสดง คำานรับ วิเศษณ์ บอกปฏิเสธ	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 3 โดยเติมคำวิเศษณ์แสดงคำานรับหรือวิเศษณ์บอกปฏิเสธลงในช่องว่างของข้อความให้เหมาะสม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 3 เรื่อง วิเศษณ์แสดงคำานรับและวิเศษณ์บอกปฏิเสธ 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 3 โดยโยงประโยคที่มีคำวิเศษณ์แสดงคำานรับและวิเศษณ์บอกปฏิเสธให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 3 โดยบอกว่า ข้อความใดมีคำวิเศษณ์แสดงคำานรับหรือบอกปฏิเสธ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. ใบงานศูนย์ที่ 3 4. ใบความรู้ศูนย์ที่ 3 เรื่อง วิเศษณ์แสดงคำานรับและวิเศษณ์บอกปฏิเสธ 5. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 3 6. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 3	1. เติมคำวิเศษณ์ลงในข้อความได้ 2. ระบุคำวิเศษณ์จากประโยคที่กำหนดได้
ศูนย์ที่ 4 วิเศษณ์บอก ความชี้เฉพาะ และวิเศษณ์ บอกความไม่ชี้เฉพาะ	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 4 โดยกาเครื่องหมาย ✓ หน้าประโยคที่มีวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะ และ × หน้าข้อความที่ไม่มีคำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ พร้อมทั้งขีดเส้นใต้คำวิเศษณ์ชนิดนั้นไว้ด้วย แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 4 เรื่อง วิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะและวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 4 โดยเติมคำวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะหรือไม่ชี้เฉพาะจากที่กำหนดให้ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 4 โดยบอกว่าข้อใดมีคำวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะหรือบอกความไม่ชี้เฉพาะ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. ใบงานศูนย์ที่ 4 4. ใบความรู้ศูนย์ที่ 4 เรื่อง วิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะและวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ 5. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 4 6. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 4	1. ระบุคำวิเศษณ์จากประโยคที่กำหนดให้ได้ 2. เติมคำวิเศษณ์จากข้อความที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์ที่ 5 วิเศษณ์บอก คำถามและ วิเศษณ์บอก ความไม่ชี้ เฉพาะ	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 5 โดยศึกษาตัวอย่างประโยคที่มีคำวิเศษณ์แสดงคำถามและวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ แล้วบอกว่าข้อความใดมีคำวิเศษณ์แสดงคำถามและวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 5 เรื่อง วิเศษณ์บอกคำถาม และวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 5 ดังนี้ ตอนที่ 1 จงแต่งประโยคโดยใช้คำวิเศษณ์แสดงคำถามมา 5 ประโยค (ขีดเส้นใต้คำวิเศษณ์ด้วย) ตอนที่ 2 จงแต่งประโยคที่มีคำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะมา 5 ประโยค (ขีดเส้นใต้คำวิเศษณ์ด้วย) แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 5 โดยกา ✓ หน้าประโยคที่มีคำวิเศษณ์แสดงคำถาม และ x หน้าประโยคใดมีคำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. ใบงานศูนย์ที่ 5 4. ใบความรู้ศูนย์ที่ 5 เรื่อง วิเศษณ์บอกคำถามและวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ 5. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 5 6. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 5	1. เต็มคำวิเศษณ์ในประโยคได้ 2. แต่งประโยคโดยใช้คำวิเศษณ์ที่กำหนดให้ได้
ศูนย์สำรอง	ศูนย์สำรองที่ 1 จงเติมคำวิเศษณ์ที่กำหนดให้ลงในข้อความให้เหมาะสม ศูนย์สำรองที่ 2 จงเติมคำวิเศษณ์บอกเวลา บอกปริมาณและบอกสถานที่ในช่องว่างของข้อความให้เหมาะสม ศูนย์สำรองที่ 3 จงเติมคำวิเศษณ์แสดงจำนวนรับและบอกปฏิเสธลงในช่องว่างของข้อความให้เหมาะสม ศูนย์สำรองที่ 4 จงเติมคำวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะและบอกความไม่ชี้เฉพาะลงในข้อความ ศูนย์สำรองที่ 5 จงเติมคำวิเศษณ์แสดงคำถามหรือบอกความไม่ชี้เฉพาะในประโยคให้เหมาะสม เมื่อทำเสร็จแล้วให้ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยในแต่ละศูนย์สำรอง	แบบฝึกจากศูนย์สำรอง 5 ชุด	1. เต็มคำวิเศษณ์ในข้อความได้เหมาะสม

ขั้นสรุป (5 นาที)

5. ตัวแทนนักเรียน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน เข้าแถวเล่นเกมแบ่งเติมคำวิเศษณ์หน้าชั้น กลุ่มใดเติมเสร็จก่อนและถูกต้องจะเป็นฝ่ายชนะ
6. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง คำวิเศษณ์
7. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่อง คำวิเศษณ์
8. นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนในหนังสือหลักภาษาเป็นการบ้าน

5. สื่อการสอน

1. บัตรคำสั่ง
2. ใบงานศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำวิเศษณ์
3. บัตรเฉลยใบงานศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำวิเศษณ์
4. ใบความรู้ศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำวิเศษณ์
5. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 - 5 เรื่อง คำวิเศษณ์
6. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำวิเศษณ์
7. แบบฝึกจากศูนย์สำรอง 5 ชุด เรื่อง คำวิเศษณ์
8. เกม "คำวิเศษณ์ตรงข้ามอยู่ไหน"
9. เกม "แบ่งปันเติมคำวิเศษณ์"

6. การวัดและประเมินผล

1. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง คำวิเศษณ์
2. แบบบันทึกใบงานศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำวิเศษณ์
3. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำวิเศษณ์
3. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำวิเศษณ์
4. แบบฝึกหัดท้ายแบบเรียนหลักภาษา
5. แบบสังเกตพฤติกรรมในการเรียนเป็นกลุ่ม

หมายเหตุ สำหรับผู้ไม่ผ่านเกณฑ์จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน นักเรียนจะต้องสอบซ่อมใหม่ให้ผ่าน

แผนการสอนที่ 5 ของกลุ่มทดลอง

เรื่อง คำบุพบท

จำนวน 2 คาบ

วิชา ท 203 (ภาษาไทย)

2 หน่วยการเรียนรู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

1. สาระสำคัญ

การใช้คำบุพบทนำหน้าคำนาม สรรพนาม กริยาและวิเศษณ์ เพื่อบอกลักษณะ บอกปริมาณ บอกเวลา บอกความเป็นเจ้าของ บอกสถานที่ต้นทางหรือเหตุต้นเค้า จะทำให้การเรียงประโยคชัดเจนขึ้น ผู้รับสารจึงจะเข้าใจแล้วตอบสนองได้ถูกต้อง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง ใช้คำบุพบทตามสถานการณ์ได้ถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุคำบุพบทที่พบในประโยคได้
2. เติมคำบุพบทในประโยคได้
3. แต่งประโยคโดยใช้คำบุพบทที่กำหนดให้ได้

3. เนื้อหา แบ่งออกเป็นศูนย์การเรียนรู้ 5 ศูนย์ดังนี้

ศูนย์ที่ 1	บุพบทนำหน้าคำบอกลักษณะ
ศูนย์ที่ 2	บุพบทนำหน้าคำบอกเวลา
ศูนย์ที่ 3	บุพบทนำหน้าคำบอกสถานที่
ศูนย์ที่ 4	บุพบทนำหน้าคำบอกประมาณ
ศูนย์ที่ 5	บุพบทนำหน้าคำบอกความเป็นเจ้าของ
ศูนย์สำรอง	แบบฝึกเรื่อง คำบุพบท 5 ชุด

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง คำบุพบท
2. ตัวแทนนักเรียนบอกชนิดของคำที่พบจากบัตรคำบนกระดาน ดังนี้
 - 1) คนเดินบนถนน คน (นาม) เดิน (กริยา) บน (?) ถนน (นาม)
 - 2) นกอยู่ในรัง นก (นาม) อยู่ (กริยา) ใน (?) รัง (นาม)
 - 3) เขาตื่นแต่เช้า เขา (สรรพนาม) ตื่น (กริยา) แต่ (?) เช้า (วิเศษณ์)
3. นักเรียนรวบรวมคำว่า บน ใน แต่ ซึ่งไม่ทราบว่าเป็นคำชนิดใดติดกระเป๋ามานั่ง แล้วครูชี้แนะให้นักเรียนตอบได้ว่า คำบุพบท

ขั้นสอน

4. นักเรียนแบ่งกลุ่มเข้าเรียนในศูนย์การเรียนรู้ 5 ศูนย์ ศูนย์ละ 18 นาทีดังนี้

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์ที่ 1 บุพพทนำหน้า คำบอกลักษณะ	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 1 โดยเติมคำบุพพทที่กำหนดให้ลงในข้อความให้เหมาะสม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 1 เรื่อง บุพพทนำหน้าคำบอกลักษณะ 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 โดยเติมคำบุพพทลงในช่องว่างของข้อความให้ถูกต้อง แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 โดยเลือกคำบุพพทด้านซ้ายมาเติมในช่องว่างด้านขวาให้ถูกต้อง แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. ใบงานศูนย์ที่ 1 4. ใบความรู้ศูนย์ที่ 1 เรื่อง บุพพทนำหน้าคำบอกลักษณะ 5. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 6. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1	1. เติมคำบุพพทในประโยคที่กำหนดได้ 2. จำแนกคำบุพพทในประโยคได้
ศูนย์ที่ 2 บุพพทนำหน้า คำบอกเวลา	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 2 ดังนี้ ตอนที่ 1 ระบุคำบุพพทนำหน้าคำบอกเวลาจากประโยค ตอนที่ 2 เติมคำบุพพทบอกเวลาในประโยคให้เหมาะสม 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 2 เรื่อง บุพพทนำหน้าคำบอกเวลา 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 2 โดยนำคำบุพพทที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างให้เหมาะสม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 2 โดยเติมคำบุพพทที่กำหนดให้ลงในข้อความ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. ใบงานศูนย์ที่ 2 4. ใบความรู้ศูนย์ที่ 2 เรื่อง บุพพทนำหน้าคำบอกเวลา 5. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 2 6. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 2	1. เติมคำบุพพทในประโยคที่กำหนดให้ได้ 2. ระบุคำบุพพทในประโยคได้

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์ที่ 3 บุพพทนำ หน้าคำ บอก สถานที่	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 3 โดยระบุคำบุพพทที่พบจากข้อความ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 3 เรื่อง บุพพทนำหน้าคำบอกสถานที่ 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 3 โดยเติมคำบุพพทบอกสถานที่ลงในข้อความให้เหมาะสม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 3 โดยเลือกคำบุพพทด้านซ้ายมือมาเติมด้านขวามือให้ถูกต้อง แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. ใบงานศูนย์ที่ 3 4. ใบความรู้ศูนย์ที่ 3 เรื่อง บุพพทนำหน้าคำบอกสถานที่ 5. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 3 6. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 3	1. ระบุคำบุพพทในประโยคได้ 2. เติมคำบุพพทในข้อความได้ 3. จำแนกคำบุพพทในประโยคได้
ศูนย์ที่ 4 บุพพทนำ หน้าคำ บอก ปริมาณ	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 4 โดยเติมคำบุพพทที่กำหนดให้ลงในข้อความ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 4 เรื่อง บุพพทนำหน้าคำบอกปริมาณ 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 4 โดยนำคำบุพพทบอกปริมาณที่กำหนดให้แต่งประโยค แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 4 โดยเติมคำบุพพทบอกปริมาณลงในข้อความ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. ใบงานศูนย์ที่ 4 4. ใบความรู้ศูนย์ที่ 4 เรื่อง บุพพทนำหน้าคำบอกปริมาณ 5. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 4 6. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 4	1. เติมคำบุพพทในประโยคได้ 2. ระบุคำบุพพทในประโยคได้ 3. แต่งประโยคโดยใช้คำบุพพทที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์ที่ 5 บุพบทบอก ความเป็น เจ้าของ การละคำ บุพบท	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 1 ดังนี้ ตอนที่ 1 เดิมคำบุพบทบอกความเป็นเจ้าของลงในช่องว่าง ตอนที่ 2 จงบอกว่าข้อความที่กำหนดให้ละคำบุพบทคำใด แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 5 เรื่อง บุพบทบอก ความเป็นเจ้าของและการละคำบุพบท 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 5 โดยบอกว่า คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำบุพบทหรือไม่ 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 5 ดังนี้ ตอนที่ 1 จงเติมคำบุพบทบอกความเป็นเจ้าของให้ถูกต้อง จากข้อ 1 ถึง 5 ตอนที่ 2 จงระบุคำบุพบทที่ละในข้อความ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. ใบงาน ศูนย์ที่ 5 4. ใบความรู้ ศูนย์ที่ 5 เรื่อง บุพบท บอกความ เป็นเจ้าของ 5. ใบกิจกรรม เสริม ศูนย์ที่ 5 6. แบบทดสอบ หลังเรียน ศูนย์ที่ 5	1. เดิมคำ บุพบทใน ประโยคได้ 2. ระบุคำ บุพบทใน ประโยคได้
ศูนย์สำรวจ	แบบฝึกเรื่อง คำบุพบท 5 ชุด ศูนย์สำรวจที่ 1 แต่งประโยคโดยใช้คำที่กำหนดให้ได้ ศูนย์สำรวจที่ 2 เดิมคำบุพบทบอกเวลาในช่องว่างให้ถูกต้อง ศูนย์สำรวจที่ 3 จงบอกว่าคำที่ขีดเส้นใต้หมายเลขใดเป็นคำบุพบท ศูนย์สำรวจที่ 4 ระบุคำบุพบทบอกประมาณที่พบในข้อความ ศูนย์สำรวจที่ 5 ตอนที่ 1 แต่งประโยคโดยใช้คำที่กำหนดให้ ตอนที่ 2 เดิมคำบุพบทที่ละลงในข้อความให้ ถูกต้อง	แบบฝึกจาก ศูนย์สำรวจ 5 ชุด	1. แต่ง ประโยค โดยใช้คำ บุพบทที่ กำหนดให้ ได้ 2. เดิมคำ บุพบทใน ประโยคที่ กำหนดได้ 3. ระบุคำ บุพบทใน ประโยค ที่กำหนด ให้ได้

ขั้นสรุป (5 นาที)

5. นักเรียนเล่นเกม ทายปัญหาสำคะแนน
6. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง คำบุพบท
7. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่อง คำบุพบท
8. นักเรียนนำแบบฝึกหัดเรื่อง คำบุพบท จากหนังสือหลักภาษาไปทำเป็นการบ้าน

5. สื่อการสอน

1. บัตรคำสั่ง
2. ใบงานศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำบุพบท
3. บัตรเฉลยใบงานศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำบุพบท
4. ใบความรู้ศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำบุพบท
5. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำบุพบท
6. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำบุพบท
7. แบบฝึกจากศูนย์สำรอง 5 ชุด เรื่อง คำบุพบท
8. บัตรคำเรียงประโยค
9. เกมทายปัญหาสำคะแนน
10. กระเป๋ามณี

6. การวัดและประเมินผล

1. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง คำบุพบท
2. แบบบันทึกใบงานศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำบุพบท
3. แบบบันทึกใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำบุพบท
4. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำบุพบท
5. แบบฝึกหัดท้ายแบบเรียนหลักภาษา
6. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

หมายเหตุ สำหรับผู้ไม่ผ่านเกณฑ์จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน นักเรียนจะต้องสอบซ่อมใหม่ให้ผ่าน โดยครูหรือเพื่อนจะเป็นผู้อธิบายทบทวนให้นักเรียนเข้าใจก่อนสอบซ่อม

แผนการสอนที่ 6 ของกลุ่มทดลอง

เรื่อง คำสันธาน

จำนวน 2 คาบ

วิชา ท 203 (ภาษาไทย)

2 หน่วยการเรียนรู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

1. สาระสำคัญ

การใช้คำสันธานเชื่อมคำ ประโยคและข้อความ เพื่อให้มีใจความต่อเนื่องหรือคล้ายตามกัน บัดแย้ง เลือกอย่างใดอย่างหนึ่งหรือเป็นเหตุเป็นผลนั้น จะทำให้ข้อความกระชับรัดและชัดเจน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง ใช้คำสันธานตามสถานการณ์ได้ถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุคำสันธานในข้อความได้
2. เติมคำสันธานในข้อความได้
3. แต่งประโยคโดยใช้คำสันธานได้

3. เนื้อหา แบ่งออกเป็นศูนย์การเรียนรู้ 5 ศูนย์ดังนี้

ศูนย์ที่ 1	สันธานเชื่อมความคล้ายตามหรือต่อเนื่องกัน
ศูนย์ที่ 2	สันธานเชื่อมความขัดแย้งกัน
ศูนย์ที่ 3	สันธานเชื่อมความให้เลือก
ศูนย์ที่ 4	สันธานเชื่อมความเป็นเหตุเป็นผล
ศูนย์ที่ 5	สันธานเชื่อมความขยายใจความหลักและเชื่อมประโยคย่อยที่เป็นกรรม
ศูนย์สำรอง	แบบฝึกเรื่อง คำสันธาน 5 ชุด

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง คำสันธาน
2. นักเรียนรวมประโยคความเดียว 2 ประโยคให้ติดต่อกัน โดยหาคำมาเชื่อมให้เหมาะสม
 - 1) เขามาโรงเรียน ผงตก (เมื่อ)
 - 2) แม่ทำอาหาร ลูกซักผ้า (แต่)
 - 3) สุระเป็นไข้ สุระตากฝน (เพราะ)
 - 4) พี่ตูน พี่ตกลา (หรือ)
3. นักเรียนพิจารณาคำที่ใช้เชื่อมประโยคดังกล่าว ได้แก่คำว่า เมื่อ แต่ เพราะ หรือ และใจความที่ตามมาว่า มีลักษณะเป็นใจความคล้ายตาม ขัดแย้ง ให้เลือก หรือเป็นเหตุเป็นผล ซึ่งคำเชื่อมเหล่านี้จะทำให้ข้อความกระชับรัดขึ้น เราเรียกคำเชื่อมเหล่านี้ว่า คำสันธาน

ขั้นสอน

4. นักเรียนแบ่งกลุ่มเข้าเรียนในศูนย์การเรียนรู้ 5 ศูนย์ ศูนย์ละ 18 นาทีดังนี้

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์ที่ 1 สันฐาน เชื่อมความ คล้อยตาม หรือ ต่อเนื่องกัน	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 1 โดยเลือกคำที่กำหนดมาเชื่อมประโยคให้เหมาะสม 2. ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยใบงานศูนย์ที่ 1 3. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 1 เรื่อง คำสันฐาน เชื่อมความคล้อยตามหรือต่อเนื่องกัน 4. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 โดยระบุคำสันฐานในประโยคที่กำหนดให้ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 5. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 โดยเติมคำสันฐานลงในข้อความให้เหมาะสม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1	1. บัตรคำสั่ง 2. ใบงานศูนย์ที่ 1 3. ใบความรู้ศูนย์ที่ 1 เรื่อง สันฐาน เชื่อมความคล้อยตามหรือต่อเนื่องกัน 4. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 5. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 6. บัตรเฉลย	1. ระบุคำสันฐานในข้อความได้ 2. เติมคำสันฐานในข้อความได้
ศูนย์ที่ 2 สันฐาน เชื่อมความ ขัดแย้งกัน	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 2 โดยเลือกคำที่กำหนดให้มาเชื่อมประโยคความเดียว 2 ประโยคให้เหมาะสม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 2 เรื่อง สันฐาน เชื่อมความขัดแย้งกัน 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 2 ดังนี้ ตอนที่ 1 จงระบุว่าคำหมายเลขใดเป็นคำสันฐาน ตอนที่ 2 จงระบุคำสันฐานในประโยค แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 2 โดยเติมคำสันฐานลงในช่องว่างให้เหมาะสม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. ใบงานศูนย์ที่ 2 3. ใบความรู้ศูนย์ที่ 2 เรื่อง สันฐาน เชื่อมความขัดแย้งกัน 4. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 2 5. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 2 6. บัตรเฉลย	1. ระบุคำสันฐานในข้อความได้ 2. เติมคำสันฐานในข้อความได้

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์ที่ 3 สันฐาน เชื่อมความ ให้เลือก	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 3 โดยบอกว่าคำสันฐานใดใช้เชื่อมประโยคความเดียว 2 ประโยคที่กำหนดให้เป็นประโยคความรวมที่มีใจความให้เลือก แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 3 เรื่อง สันฐานเชื่อมความให้เลือก 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 3 โดยกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ใช้สันฐานถูกต้องและ × หน้าข้อความที่ใช้คำสันฐานผิด แล้วนำไปให้ถูกต้อง จากนั้นให้ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 3 โดยเติมคำสันฐานเชื่อมความให้เหมาะสม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 3	1. บัตรคำสั่ง 2. ใบงานศูนย์ที่ 3 3. ใบความรู้ศูนย์ที่ 3 เรื่อง สันฐานเชื่อมความให้เลือก 4. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 3 5. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 3 6. บัตรเฉลย	1. ระบุคำสันฐานในข้อความได้ 2. เติมคำสันฐานในข้อความได้
ศูนย์ที่ 4 สันฐาน เชื่อมความ เป็นเหตุ เป็นผล	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 4 โดยเลือกคำสันฐานที่กำหนดเชื่อมประโยคให้เหมาะสม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 4 เรื่อง สันฐานเชื่อมความเป็นเหตุเป็นผลกัน 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 4 โดยเติมคำสันฐานลงในช่องว่างของข้อความให้เหมาะสม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 4 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 4 โดยเติมคำสันฐานลงในช่องว่างของข้อความให้เหมาะสม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 4	1. บัตรคำสั่ง 2. ใบงานศูนย์ที่ 4 3. ใบความรู้ศูนย์ที่ 4 เรื่อง สันฐานเชื่อมความเป็นเหตุเป็นผลกัน 4. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 4 5. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 4 6. บัตรเฉลย	1. ระบุคำสันฐานในข้อความได้ 2. เติมคำสันฐานในประโยคได้

เนื้อหา	กิจกรรมการสอน	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์ที่ 5 สันฐานเชื่อม ความขยายใจ ความหลักและ เชื่อมประโยค ย่อยที่เป็นกรรม	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 5 โดยระบุว่าคำใดเป็นคำสันฐานในข้อความ 2. นักเรียนตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยใบงานศูนย์ที่ 5 3. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 5 เรื่อง สันฐานเชื่อม ความขยายใจความหลักและเชื่อมประโยคย่อยที่เป็นกรรม 4. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 5 โดยบอกว่าคำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำชนิดใด แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 5. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 5 โดยเติมคำสันฐานในช่องว่างให้เหมาะสม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. ใบงาน ศูนย์ที่ 5 3. ใบความรู้ ศูนย์ที่ 5 เรื่อง สันฐาน เชื่อม ความ ขยายใจ ความหลัก และเชื่อม ประโยค ย่อยที่เป็น กรรม 4. ใบกิจกรรม เสริม ศูนย์ที่ 5 5. แบบ ทดสอบ หลังเรียน ศูนย์ที่ 5 6. บัตรเฉลย	1. ระบุคำ สันฐาน ใน ข้อความ ได้ 2. เติมคำ สันฐาน ใน ประโยค ได้
ศูนย์สำรอง	ศูนย์ที่ 1 จงบอกว่าคำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำชนิดใดในประโยค (วิเศษณ์ บุพบท หรือสันฐาน) ศูนย์ที่ 2 จงบอกว่าคำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำชนิดใดในประโยค (กริยา วิเศษณ์ บุพบทหรือสันฐาน) ศูนย์ที่ 3 ตอนที่ 1 จงบอกว่าประโยคใดมีหรือไม่มีคำสันฐาน ตอนที่ 2 จงกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ใช้คำสันฐานถูกต้อง และ ✕ หน้าข้อที่ใช้คำสันฐานไม่ถูกต้อง (ข้อใดผิด ให้แก้คำถูกไว้ในวงเล็บ)	แบบฝึกจาก ศูนย์สำรอง 5 ชุด	1. ระบุคำ สันฐาน ใน ประโยค ได้

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์สำรอง (ต่อ)	ศูนย์ที่ 4 จงหา $\sqrt{\quad}$ หน้าข้อที่มีคำสันธานและ $\times$ หน้าข้อที่ไม่มีคำสันธาน ศูนย์ที่ 5 จงบอกว่าคำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำบุพบทหรือสันธาน เมื่อทำแต่ละศูนย์เสร็จแล้วให้ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย		

ขั้นสรุป (5 นาที)

- นักเรียนแบ่งกลุ่ม 2 กลุ่มส่งตัวแทนเล่นเกม “เชื่อมประโยคที่มีรางวัล” โดยหาคำสันธานเชื่อมประโยคที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง ถ้าทั้งสองฝ่ายตอบถูกเหมือนกันจะได้จับสลากคะแนน เมื่อตอบครบทุกข้อแล้วรวมคะแนน ฝ่ายใดมีคะแนนรวมมากที่สุดเป็นฝ่ายชนะและได้รับรางวัล
- ตัวแทนนักเรียนทุกกลุ่มสรุปทบทวนเรื่อง คำสันธาน
- นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่อง คำสันธาน
- นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนเรื่อง คำสันธานในหนังสือหลักภาษาไทยเป็นการบ้าน

5. สื่อการสอน

- บัตรคำสั่ง
- ใบงานศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำสันธาน
- ใบความรู้ศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำสันธาน
- ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำสันธาน
- แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำสันธาน
- แบบฝึกจากศูนย์สำรอง 5 ชุด เรื่อง คำสันธาน
- บัตรเฉลย
- แถบประโยคความเดียว
- เกม “เชื่อมประโยคที่มีรางวัล”

6. การวัดและประเมินผล

1. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง คำสันธาน
2. แบบบันทึกใบงานศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่องคำสันธาน
3. แบบบันทึกกิจกรรมจากศูนย์สำรวจ 5 ศูนย์
4. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง คำสันธาน
5. แบบฝึกหัดท้ายแบบเรียนหนังสือหลักภาษา
6. แบบบันทึกใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 - 5
7. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานของกลุ่ม

หมายเหตุ สำหรับนักเรียนที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน จะต้องสอบซ่อมใหม่ให้ผ่าน

แผนการสอนที่ 7 ของกลุ่มทดลอง

เรื่อง หน้าที่ของคำ

จำนวน 2 คาบ

วิชา ท 203 (ภาษาไทย

2 หน่วยการเรียนรู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

1. สาระสำคัญ

การใช้คำให้ถูกต้องตามชนิดและหน้าที่เป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับผู้สื่อสารที่จะต้องรู้และเข้าใจ เพื่อให้นำไปใช้ในการเรียบเรียงข้อความในการสื่อสารได้ถูกต้อง กระทั่งจัดชัดเจนและเหมาะสม

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง ใช้คำตามหน้าที่ในประโยคได้ถูกต้อง

2.2 จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุน้ำที่ของคำในประโยคได้
2. เติมคำตามหน้าที่ในประโยคได้
3. แต่งประโยคโดยใช้คำได้
4. ใช้คำตามหน้าที่ได้

3. เนื้อหา

แบ่งออกเป็นศูนย์การเรียนรู้ 5 ศูนย์ดังนี้

ศูนย์ที่ 1	หน้าที่ของคำนาม
ศูนย์ที่ 2	หน้าที่ของคำสรรพนาม
ศูนย์ที่ 3	หน้าที่ของคำกริยา
ศูนย์ที่ 4	หน้าที่ของคำวิเศษณ์
ศูนย์ที่ 5	หน้าที่ของคำบุพบทและสันธาน
ศูนย์สำรอง	แบบฝึกเรื่อง หน้าที่ของคำ 5 ชุด

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง หน้าที่ของคำ
2. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่มแล้วให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมาเรียงบัตรคำให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์

กลุ่มที่ 1	แม่	เก็บ	อาหาร	เย็น	ใน	ครัว
กลุ่มที่ 2	ฉัน	และ	เพื่อน	อยู่	ใต้	ต้นไม้
กลุ่มที่ 3	ก้านั้น	ดี	กลอง	เพื่อ	เรียก	ชาวบ้าน
กลุ่มที่ 4	ข้าง	ลาก	ซุง	จน	มีด	
กลุ่มที่ 5	เธอ	เห็น	เอมอร	ตั้งแต่	ไป	โรงเรียน
3. นักเรียนช่วยกันสรุปตำแหน่งและหน้าที่ของคำที่พบในประโยคโดยครูช่วยเสริม แล้วนำเข้าสู่เรื่อง หน้าที่ของคำ

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์ที่ 1 หน้าที่ของ คำนาม	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง หน้าที่ของคำนาม แล้วทำใบงานศูนย์ที่ 1 โดยระบุว่าคำที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่ใดในประโยค จากนั้นให้ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 1 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 ดังนี้ ตอนที่ 1 แต่งประโยคโดยใช้คำนามตามหน้าที่ที่กำหนดให้ 5 ข้อ ตอนที่ 2 เติมคำนามตามหน้าที่ที่กำหนดให้เหมาะสม 5 ข้อ 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 โดยระบุว่าคำนามที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่ใดในประโยค แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. ใบงานศูนย์ที่ 1 4. บทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง หน้าที่ของคำนาม 5. ใบความรู้ศูนย์ที่ 1 เรื่อง หน้าที่ของคำนาม 6. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 7. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1	1. ระบุหน้าที่ของคำนามได้ 2. เติมคำนามตามหน้าที่ที่กำหนดได้ 3. แต่งประโยคโดยใช้คำนามตามหน้าที่ได้
ศูนย์ที่ 2 หน้าที่ของ คำสรรพนาม	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 2 โดยเติมคำสรรพนามลงในช่องว่าง แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 2 เรื่อง หน้าที่ของคำสรรพนาม 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 2 โดยแต่งประโยคจากคำสรรพนามตามหน้าที่ที่กำหนดให้ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 2 โดยบอกว่า คำสรรพนามที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่ใดในประโยค แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. ใบงานศูนย์ที่ 2 4. ใบความรู้ศูนย์ที่ 2 เรื่อง หน้าที่ของคำสรรพนาม 5. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 2 6. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 2	1. เติมคำสรรพนามในข้อความได้ 2. แต่งประโยคโดยใช้คำสรรพนามที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์ที่ 3 หน้าที่ของ คำกริยา	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 3 โดยระบุว่าคำกริยา ที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่ใดในประโยค แล้วตรวจ คำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 3 เรื่อง หน้าที่ ของคำกริยา 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 3 โดยเติม คำกริยาตามหน้าที่ที่กำหนดให้ แล้วตรวจ คำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 3 โดยระบุคำกริยาที่ขีดเส้นใต้ว่า ทำหน้าที่ใดใน ประโยค แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. ใบงาน ศูนย์ที่ 3 4. ใบความรู้ ศูนย์ที่ 3 เรื่อง หน้าที่ ของคำกริยา 5. ใบกิจกรรม เสริมศูนย์ที่ 3 6. แบบทดสอบ หลังเรียน ศูนย์ที่ 3	1. ระบุหน้าที่ ของคำ กริยาตาม หน้าที่ที่ กำหนดได้ 2. เติมคำ กริยาตาม หน้าที่ที่ กำหนดได้
ศูนย์ที่ 4 หน้าที่ของ คำวิเศษณ์	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 4 โดยระบุว่า คำวิเศษณ์ที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่ขยายคำใดใน ประโยค แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 4 เรื่อง หน้าที่ ของคำวิเศษณ์ 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 4 โดยหา คำวิเศษณ์จากประโยคแล้วยกคำออกมาเขียนว่า ทำหน้าที่ขยายคำใด แล้วตรวจคำตอบจาก บัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 4 โดยระบุว่า คำวิเศษณ์ที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่ใด ในประโยค แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. ใบงาน ศูนย์ที่ 4 4. ใบความรู้ ศูนย์ที่ 4 เรื่อง หน้าที่ ของคำวิเศษณ์ 5. ใบกิจกรรม เสริมศูนย์ที่ 4 6. แบบทดสอบ หลังเรียน ศูนย์ที่ 4	1. ระบุหน้าที่ ของคำ วิเศษณ์ใน ประโยคได้

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์ที่ 5 หน้าที่ของคำบุพบทและคำสันธาน	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 5 โดยระบุประโยคที่มีคำบุพบทหรือคำสันธาน แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 5 เรื่อง หน้าที่ของคำบุพบทและคำสันธาน 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 5 โดยเล่นเกม "สันธานปริศนา" แล้วตรวจคำตอบจากด้านหลังของแถบข้อความ 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 5 โดยเติมคำบุพบทหรือคำสันธานลงในข้อความให้เหมาะสม พร้อมทั้งบอกด้วยว่าเป็นชนิดใด แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. ใบงานศูนย์ที่ 5 4. ใบความรู้ศูนย์ที่ 5 เรื่อง หน้าที่ของคำบุพบทและคำสันธาน 5. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 5 6. เกมสันธานปริศนา 7. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 5	1. ระบุหน้าที่ของคำบุพบทและคำสันธานได้ 2. เติมคำบุพบทและคำสันธานในข้อความตามหน้าที่ได้
ศูนย์สำรอง	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ ศูนย์สำรองที่ 1 แต่งประโยคโดยใช้คำนามตามหน้าที่ที่กำหนดได้ พร้อมทั้งขีดเส้นใต้คำนามด้วย ศูนย์สำรองที่ 2 ระบุว่าคำสรรพนามที่ขีดเส้นใต้เป็นคำสรรพนามชนิดใดและทำหน้าที่ใดในประโยค ศูนย์สำรองที่ 3 แต่งประโยคโดยใช้คำกริยาที่กำหนดให้ตามหน้าที่ ศูนย์สำรองที่ 4 เติมคำวิเศษณ์ในช่องว่างในตารางให้ถูกต้อง. ศูนย์สำรองที่ 5 แต่งประโยคโดยใช้คำบุพบทและคำสันธานตามที่กำหนด	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเฉลย 3. แบบฝึก 5 ชุด	1. ระบุคำตามหน้าที่ได้ 2. แต่งประโยคโดยใช้คำที่กำหนดได้ 3. เติมคำตามหน้าที่ที่กำหนดได้

ขั้นสรุป (5 นาที)

- นักเรียนเล่นเกม “แต่งประโยคปาเป้า” โดยสมาชิกทุกคน กลุ่มละ 6 คนออกมาแต่งประโยค จากคำที่กำหนดให้พร้อมระบุหน้าที่ในประโยคด้วย กลุ่มใดแต่งประโยคถูกต้องจะได้ปาเป้าเก็บคะแนน เมื่อตอบครบทุกข้อแล้วให้รวมคะแนนทั้งหมดเพื่อหาทีมที่ชนะ

คำที่ใช้แต่งประโยค

(1) นก	(นาม)
(2) ทำน	(สรรพนาม)
(3) ให้	(กริยา)
(4) เก่ง	(วิเศษณ์)
(5) เพราะ	(บุพบท)
(6) เพื่อ	(สันธาน)

- นักเรียนสรุปเรื่อง หน้าที่ของคำ
- นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่อง หน้าที่ของคำ

5. สื่อการสอน

- บัตรคำเรียงประโยค
- บัตรคำสั่ง
- ใบงานศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง หน้าที่ของคำ
- บทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง หน้าที่ของคำนาม
- ใบความรู้ศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง หน้าที่ของคำ
- ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง หน้าที่ของคำ
- แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 - 5 เรื่อง หน้าที่ของคำ
- เกม “สันธานปริศนา”
- เกม “แต่งประโยคปาเป้า”

6. การประเมินผล

- ตรวจใบงานศูนย์ที่ 1 - 5
- ตรวจใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 - 5
- ตรวจแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 - 5
- ตรวจแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนศูนย์ที่ 1 - 5
- ตรวจแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของสมาชิกในกลุ่ม

หมายเหตุ สำหรับนักเรียนที่ทำแบบทดสอบหลังเรียนไม่ผ่าน ต้องสอบแก้ตัวให้ผ่านก่อนขึ้นบทเรียนใหม่

แผนการสอนที่ 8 ของกลุ่มทดลอง

เรื่อง คำอุทาน

จำนวน 2 คาบ

วิชา ท 203 (ภาษาไทย)

2 หน่วยการเรียนรู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

1. สาระสำคัญ

คำอุทานเป็นคำที่ไม่มีความหมายในตัวเอง จึงไม่จัดเข้าเป็นส่วนหนึ่งของประโยคในภาษา เรานำคำอุทานมาใช้ในภาษาที่ไม่เป็นทางการ เพื่อเสริมข้อความที่แสดงอารมณ์และความรู้สึกของผู้พูดให้ชัดเจนขึ้น

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง จำแนกคำอุทานในข้อความได้

2.2 จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุคำอุทานที่พบในข้อความได้
2. เติมคำอุทานในข้อความได้
3. แต่งประโยคโดยใช้คำอุทานได้

3. เนื้อหา แบ่งออกเป็นศูนย์การเรียนรู้ 5 ศูนย์ดังนี้

ศูนย์ที่ 1	อุทานบอกอาการ	แบ่งเป็น 3 กลุ่ม
ศูนย์ที่ 2	อุทานเสริมบท	แบ่งเป็น 3 กลุ่ม

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง คำอุทาน
 2. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนักเรียนออกมาแข่งกันอ่านแถบประโยคที่มีคำอุทานบอกอาการ กลุ่มไหนอ่านออกเสียงแสดงอารมณ์ได้ดีที่สุดจะชนะ
- ตัวอย่างประโยค

- ๑) ไซโย! ฉันถูกสลากออมสินรางวัลที่หนึ่ง
- ๒) แหม! ใส่ผ้าหอมเสียหอมฟุ้งไปหมดเชียวนะ
- ๓) อ้าว! สมุดหายไปไหนหมด
- ๔) เออ! หน้าตาเธอก็พอไปวัดไปวาได้สบายมาก
- ๕) เอ้อ! ของมันหายไปแล้ว อย่าไปเสียตมเสียค่ายเลย

3. นักเรียนเขียนคำอุทานที่พบบนกระดาน ครูนำเข้าสู่บทเรียนเรื่อง คำอุทานว่ามี 2 ชนิดคือ อุทานบอกอาการและอุทานเสริมบท

ขั้นสอน

4. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม โดยกลุ่มที่ 1 ถึงกลุ่มที่ 3 จะได้เรียนเรื่องอุทานบอกอาการ ส่วนกลุ่มที่ 4 และกลุ่มที่ 5 เรียนเรื่องคำอุทานเสริมบท ใช้เวลาเรียนศูนย์ละ 18 นาที เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้วให้สลับเรื่องกันเรียน

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน	การวัดผล
ศูนย์ที่ 1 อุทกานบอกอาการ	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 1 โดยระบุคำอุทกานบอกอาการที่พบในข้อความ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 1 เรื่อง อุทกานบอกอาการ 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 โดยแต่งประโยคให้มีคำอุทกานบอกอาการให้เหมาะสมจากภาพที่กำหนด แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 โดยเติมคำอุทกานบอกอาการในข้อความให้เหมาะสม แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. ใบงาน ศูนย์ที่ 1 3. ใบความรู้ ศูนย์ที่ 1 เรื่อง อุทกานบอกอาการ 4. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 5. แบบทดสอบหลังเรียน ศูนย์ที่ 1	1. ระบุคำอุทกานในข้อความได้ 2. เติมคำอุทกานในข้อความได้ 3. แต่งประโยคโดยใช้คำอุทกานได้
ศูนย์ที่ 2 อุทกานเสริมบท	อ่านบัตรคำสั่งแล้วปฏิบัติดังนี้ 1. นักเรียนทำใบงานศูนย์ที่ 2 ดังนี้ ตอนที่ 1 จงระบุคำอุทกานที่พบในคำประพันธ์ ตอนที่ 2 จงระบุคำอุทกานที่พบในข้อความ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 2. นักเรียนอ่านใบความรู้ศูนย์ที่ 2 เรื่อง อุทกานเสริมบท 3. นักเรียนทำใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 2 โดยแต่งประโยคจากคำอุทกานให้มีคำอุทกานเสริมบท แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย 4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ศูนย์ที่ 2 โดยเติมคำอุทกานเสริมบทลงในข้อความ แล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง 2. ใบงาน ศูนย์ที่ 2 3. ใบความรู้ ศูนย์ที่ 2 เรื่อง อุทกานบอกอาการ 4. ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 2 5. แบบทดสอบหลังเรียน ศูนย์ที่ 2 6. บัตรเฉลย	1. ระบุคำอุทกานในข้อความได้ 2. เติมคำอุทกานในประโยคได้ 3. แต่งประโยคโดยใช้คำอุทกานได้

ขั้นสรุป (5 นาที)

5. นักเรียนสรุปเรื่อง คำอุทาน
6. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่อง คำอุทาน
7. นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนในหนังสือหลักภาษาเรื่อง คำอุทานเป็นการบ้าน

5. สื่อการสอน

1. บัตรคำสั่ง
2. ใบงานศูนย์ที่ 1 – 2 เรื่อง คำอุทาน
3. บัตรเฉลยใบงานศูนย์ที่ 1 – 2 เรื่อง คำอุทาน
4. ใบความรู้ศูนย์ที่ 1 – 2 เรื่อง คำอุทาน
5. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 – 2 เรื่อง คำอุทาน
6. บัตรเฉลยแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 – 2 เรื่อง คำอุทาน

6. การวัดและประเมินผล

1. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง คำอุทาน
2. แบบบันทึกใบงานศูนย์ที่ 1 - 2 คำอุทาน
3. แบบใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ 1 - 2
4. แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ 1 - 2 เรื่อง คำอุทาน
5. แบบฝึกหัดท้ายแบบเรียนหนังสือหลักภาษาเรื่อง คำอุทาน
6. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

หมายเหตุ สำหรับผู้ไม่ผ่านเกณฑ์จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน นักเรียนจะต้องสอบแก้ตัวใหม่ให้ผ่าน

แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง คำนาม

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดไม่ใช่คำอาการนาม

- ก. การคว่ำ
- ข. การคร่ำ
- ค. การคลุก
- ง. การเคี้ยว

๒. “ฝ่ายสุวรรณมาลีศรีสุวรรณ

อยู่พร้อมกันที่ลำกำปั่นใหญ่

ฟังสำเนียงเสียงปี่พระอภัย

ก็จำได้ด้วยเคยฟังแต่หลังมา”

คำประพันธ์ข้างต้นมีวิสามานยนาม กี่คำ

- ก. ๑ คำ
- ข. ๒ คำ
- ค. ๓ คำ
- ง. ๔ คำ

๓. ข้อความใดไม่มีคำสมุหนาม

- ก. กองละร้อยคอยรบทบทัพ
- ข. เหล่าโยธีศรีสุวรรณกับสินสมุทร
- ค. ทุกข์ภัยกำลังจะเกิดแต่ฝูงวานร
- ง. เร่งเตรียมเรือสามสิบลำประจำการ

๔. คำว่า “ขัน” ข้อใดเป็นคำนาม

- ก. นกเขาขันเพราะมาก
- ข. นายดำขันเชือกจนแน่น
- ค. แม่ซื้อขันมาให้เราอาบน้ำ
- ง. เขาพูดขันให้เพื่อนหัวเราะทุกวัน

๕. ข้อใดมีคำนามน้อยที่สุด

- ก. วานรได้แก้ว
- ข. เรือล่มเมื่อจอด
- ค. คลื่นกระทบฝั่ง
- ง. เข็นครกขึ้นเขา

๖. ข้อใดใช้ลักษณะนามต่างกัน

- ก. พรหม ผ้าห่ม
- ข. แสตมปี ตะเกียง
- ค. กรรไกร แวนตา
- ง. หน้าต่าง กระฉก

๗. “พ่อชื่อนาฬิกา.....นั้นให้พี่” ควรใช้คำใดเติมในช่องว่าง

- ก. อัน
- ข. ชัน
- ค. เรือน
- ง. เครื่อง

๘. ข้อใดใช้เติมในช่องว่างของข้อความต่อไปนี้ไม่ได้ “กบตัวหนึ่งเห็น.....ว่ากินหญ้าอยู่ที่ชายป่า”

- ก. ฝูง
- ข. หมู่
- ค. เหล่า
- ง. ไชลง

๙. ข้อความใดใช้คำนามเติมได้

- ก. ฝนจะ.....ตอนเย็นทุกวัน
- ข. จะครตลกช่วย.....เราคลายเครียด
- ค. นักเรียนต้อง.....อาหารก่อนมาโรงเรียน
- ง. คนมี.....ย่อมช่วยเหลือคนยากจนเสมอ

๑๐. ข้อความใดใช้คำนามเติมไม่ได้

- ก. เราชอบ.....หนังสือเกร็ดความรู้ยามว่าง
- ข. พระอาจารย์เป็น.....ของคนโดยแม่ย่าน้า
- ค. ศรีสุวรรณหลงเข้าไปในเมือง.....
- ง. เขาอาศัย.....กลัวท้องไปวันหนึ่งๆเท่านั้น

เฉลยแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
เรื่อง คำนาม

๑. ข
๒. ก
๓. ข
๔. ก
๕. ข
๖. ก
๗. ก
๘. ข
๙. ง
๑๐. ก

แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง คำสรรพนาม

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

๑. ข้อความใดไม่มีคำสรรพนาม

- ก. รูปลักษณะพักตร์เจ้าเผ่าผู้ตี
- ข. ท่านเจ้าข้าพ่อแม่รังแกฉัน
- ค. ข้ามาหาพระร่วงผู้เป็นใหญ่
- ง. ประทานโทษโปรดด้วยเกิดเจ้าข้า

๒. คำว่า "ท่าน" ในข้อความใด

- เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ ๓
- ก. แหว่นี่ท่านได้แต่โงม
- ข. ชุคของท่านอยู่ในรถกระบะ
- ค. เราจะไปเยี่ยมท่านกันเมื่อไร
- ง. เชิญท่านรับประทานอาหารค่ะ

๓. ข้อความใดมีสรรพนามใช้ถาม

- ก. ใครว่านายแก้วลงพง
- ข. ใครเชื่อเขาก็แยะเต็มทีแล้ว
- ค. ใครทำดีย่อมได้ผลดีตอบแทน
- ง. ใครทำตามมตินี้ฉันก็ทำตามด้วย

๔. ข้อความใดมีคำสรรพนามไม่เจาะจง

- ก. เธอได้อะไรเป็นรางวัล
- ข. ตำรวจเห็นใครอยู่ในห้อง
- ค. คุณต้องการอะไรจึงบอกมา
- ง. เขาจะบอกใครก็ตามใจเขาเถอะ

๕. คำว่า "ที่" ในข้อความใดเป็นคำสรรพนาม

- ก. เขาไม่มีที่จะซุกหัวนอน
- ข. รถของสมบัติมีที่ว่างมาก
- ค. ผมจะไปรอคุณที่รถตู้คันนั้น
- ง. เรามองคนที่ยืนตรงประตูบ้าน

๖. ข้อความใดไม่มีคำสรรพนามชี้เฉพาะ

- ก. นี่คือวิธีเขียนที่ดีที่สุด
- ข. นี่ฉันทำการบ้านอยู่นะ
- ค. นี่เป็นคำบอกเล่าของเขา
- ง. นี่เป็นเรียงความที่อ่านง่าย

๗. ข้อความใดมีคำวิภาคสรรพนาม

- ก. ฐานะของเขาต่างจากเธอมาก
- ข. นักเรียนในห้องมีนิสัยต่างกัน
- ค. ปลาฉลามต่างว่ายไปที่ก้อนหิน
- ง. เขาชอบเที่ยวไปในที่ต่างๆ เสมอ

๘. ข้อความใดใช้คำสรรพนาม "ที่" เชื่อมไม่ได้

- ก. พ่อค้าขายผลไม้ แม่ค้าขายผัก
- ข. เด็กตกปลา ปลาอยู่ในสวนของฉัน
- ค. ทหารยกย่องแม่ทัพ แม่ทัพมีความกล้าหาญ
- ง. นักเรียนไปเที่ยวหมู่บ้าน หมู่บ้านอยู่ใกล้ทะเล

๙. ข้อความใดใช้คำสรรพนามเติมไม่ได้

- ก. ผู้.....ทำความดีไว้แก่โลกมีใครบ้าง
- ข. ท่านไปหา.....ที่โรงพยาบาลเมื่อวานนี้
- ค. เราต้อง.....ความรอบคอบและความขยัน
- ง.จะประมาทก็ช่างเขาเราอย่าประมาท

๑๐. ข้อความใดใช้คำสรรพนามเติมได้

- ก. เสือดำ.....กวางอยู่ในลำธาร
- ข. เด็กยืน.....ให้ช้างในสวนสัตว์
- ค. เขาเห็น.....ชั้นอยู่บนต้นไม้ใหญ่
- ง. ผู้หญิง.....สวมชุดสีฟ้าเป็นครูของพี่

เฉลยแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
เรื่อง คำสรรพนาม

๑. ง
๒. ก
๓. ก
๔. ง
๕. ง
๖. ข
๗. ก
๘. ก
๙. ก
๑๐. ง

แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง คำกริยา

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดมีคำกริยามากที่สุด

- ก. หากกุศลหนุนหลังเราทั้งสอง
- ข. สงสารองค์พระอภัยวิไลโฉม
- ค. ศรีสุวรรณกับพระพี่มีคำตอบ
- ง. ไชยสุหร่ายปรายละอองมาต้ององค์

๒. ข้อใดมีคำกริยาที่ไม่ต้องการกรรม

- ก. ฝนตกหนักมาก
- ข. คุณแม่กวาดพื้น
- ค. เลือะตะครุบกวาง
- ง. ชวานาปลุกข้าว

๓. ข้อใดมีคำกริยาที่ต้องการกรรม

- ก. นักบินสูงลิบ
- ข. เพื่อนหัวเราะเก่ง
- ค. น้องร้องไห้บ่อยมาก
- ง. พี่สาวเขียนจดหมาย

๔. ข้อใดไม่มีกริยาช่วย

- ก. ฝนอาจตกหนัก
- ข. เขาควรมาที่นี่
- ค. ลมต้องยอดสน
- ง. ครูเคยเตือนเขา

๕. ข้อใดคำกริยาต้องอาศัยส่วนเติมเต็ม

- ก. พ่อให้เงินแก่บุตร
- ข. สุรทินเป็นตำรวจ
- ค. นักเรียนปลูกต้นไม้
- ง. แม่ครัวไปจ่ายตลาด

๖. คำว่า "ได้" ในข้อใดเป็นกริยาช่วย

- ก. บุตรเศรษฐีแต่งงานเพราะชินแส
- ข. บุตรเศรษฐีได้ฝึกงานกับชินแส
- ค. บุตรเศรษฐีได้ครูที่เห็นแก่ค่าจ้าง
- ง. บุตรเศรษฐีได้เงินจากการทำงาน

๗. คำว่า "ถูก" ในข้อใดเป็นคำกริยาแท้

- ก. หลานถูกมีดบาด
- ข. สมพรซื้อของถูก
- ค. คุณแม่ถูกตัวตารา
- ง. นักเรียนทำเลขถูก

๘. ข้อใดไม่มีคำกริยา

- ก. ประโยชน์ของต้นตาล
- ข. ลูกตาลอ่อนรับประทานได้
- ค. ประชาชนช่วยกันปลูกตาล
- ง. นักเรียนเห็นคุณค่าของต้นตาล

๙. คำว่า "ขึ้น" ในข้อใดเป็นคำกริยาที่ไม่ต้องการกรรม

- ก. ต้นตาลขึ้นง่าย
- ข. นักเรียนขึ้นรถเมล์
- ค. ร้านอาหารขึ้นราคา
- ง. รัฐบาลขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ

๑๐. ข้อใดเป็นประโยคที่กริยาไม่มีคำนามมารับข้างท้าย

- ก. หน้าบึ้งแผดเสียงเยี่ยงกุ่มกัณฑ์
- ข. ความโกรธนั้นมันเหมือนทะเลบ้า
- ค. เราควรคุมใจไว้ให้เหมือนทะเลสงบ
- ง. หากเธอไม่รู้จักระงับโกรธโทษร้ายจริง

เฉลยแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
เรื่อง คำกริยา

๑. ง
๒. ก
๓. ง
๔. ก
๕. ข
๖. ข
๗. ก
๘. ก
๙. ก
๑๐. ง

แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง คำวิเศษณ์

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดมีคำวิเศษณ์
 - ก. แดงซั๊กผ้า
 - ข. ฝนตกหนัก
 - ค. ป้าอัมหลาน
 - ง. พ่อหมუნนาพิกา
๒. ข้อความต่อไปนี้มีคำวิเศษณ์กี่คำ
 "จ้อยมีสติปัญญาดี เรียนหนังสือเก่ง มีความประพฤติเรียบร้อยและความเพียรอดเยี่ยม"
 - ก. ๓ คำ
 - ข. ๔ คำ
 - ค. ๕ คำ
 - ง. ๖ คำ
๓. ข้อใดมีคำวิเศษณ์มากที่สุด
 - ก. น้ำทะเลไหล
 - ข. ดอกไม้หอม
 - ค. พริกมีรสเผ็ด
 - ง. ของดีมีน้อย
๔. คำว่า "เพราะ" ในข้อใดเป็นคำวิเศษณ์
 - ก. ไฟลุกเพราะลม
 - ข. ยุงชุมเพราะฝนตก
 - ค. นกเขาขันเพราะจริง
 - ง. ปลาตายเพราะน้ำเน่า
๕. "คนขยันพูดน้อยแต่ทำงานมาก"
 ข้อความนี้ข้อใดไม่ใช่คำวิเศษณ์
 - ก. ขยัน
 - ข. น้อย
 - ค. แต่
 - ง. มาก
๖. คำว่า "อะไร" ในข้อใดไม่ใช่คำวิเศษณ์
 - ก. ขนมะไรอร่อยดี
 - ข. เธอทำอะไรในห้อง
 - ค. ปลาอะไรกินคนเป็นอาหาร
 - ง. พระอภัยมณีเลือกเรียนวิชาอะไร
๗. คำว่า "ดี" ในข้อใดเป็นคำวิเศษณ์
 - ก. เขาดีต่อฉัน
 - ข. คนดีเดินมา
 - ค. เขาทิ้งดีไปแล้ว
 - ง. เธอทำดีแข่งกัน
๘. "นกยูงรำแพนหางสวยงาม" จากข้อความนี้ข้อใดเป็นคำวิเศษณ์
 - ก. หาง
 - ข. นกยูง
 - ค. รำแพน
 - ง. สวยมาก
๙. ข้อใดไม่มีคำวิเศษณ์
 - ก. ต้นไม้ขึ้นบนภูเขา
 - ข. ดำเล่นปิงปองเก่ง
 - ค. พระร่วงมีปัญญาหลักแหลม
 - ง. มะม่วงสุกนารับประทานมาก
๑๐. ข้อใดเติมคำวิเศษณ์ไม่ได้
 - ก. สมุด.....หายไปแล้ว
 - ข. ใคร.....ถูกลาบมาให้ครู
 - ค. คุณครู.....ผมขอลาหยุด
 - ง. โรงหนัง.....เพิ่งสร้างใหม่

เฉลยแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
เรื่อง คำวิเศษณ์

๑. ข

๒. ข

๓. ง

๔. ก

๕. ก

๖. ข

๗. ข

๘. ง

๙. ก

๑๐. ข

แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง คำบุพบท

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

๑. ข้อความใดไม่มีคำบุพบท

- ก. นัยน์ตากลมคมฆ่าดูคำขลับ
- ข. พอแว่วเสียงอยู่บนต้นมะยม
- ค. เมื่อเรือแตกแหลกไปในคงคา
- ง. ท่านขรัวครูดูพ่อของออพลาย.

๒. คำว่า "ของ" ในข้อความใดเป็นคำบุพบท

- ก. น้องหวงของมาก
- ข. เธอเก็บของเข้าที่
- ค. ฉันช่วยแม่ถือของ
- ง. สวนนี้เป็นสมบัติของเรา

๓. ข้อความใดละคำบุพบทได้

- ก. เขาปลูกบ้านริมลำธาร
- ข. เธอควรหัดคิดเลขในใจ
- ค. วันหยุดเธอมักอยู่ที่บ้าน
- ง. อาหารว่างวางอยู่บนโต๊ะ

๔. ข้อความใดมีบุพบทบอกเวลา

- ก. เสื้อผ้าในตู้เป็นของแม่
- ข. ชาวบ้านเดินทางถึงตัวเมือง
- ค. เธอชอบปลูกผักสำหรับครอบครัว
- ง. พวกเราเริ่มทำงานที่ได้รับจนสว่าง

๕. คำว่า "ตาม" ในข้อความใดเป็นคำบุพบท

- ก. เศรษฐีตามครุมาสอนลูกชายที่บ้าน
- ข. พลายประกายมาศตามหาควาญช้าง
- ค. ลูกเศรษฐีกำลังเดินขอกทานตามถนน
- ง. เขาจะเป็นอย่างไรก็ตามเขาคือเพื่อน

๖. คำว่า "ที่" ในข้อความใดเป็นคำบุพบท

- ก. เธอกินอาหารที่สนาม
- ข. คนที่ทำดีย่อมไม่มีทุกข์
- ค. เขายกย่องคนที่ทำความดี
- ง. พี่กินอาหารที่ขายอยู่หน้าแฟลต

๗. ข้อความใดมีคำบุพบทมากที่สุด

- ก. พ่อให้รางวัลแก่ฉัน
- ข. อนงค์ทอผ้าในบ้าน
- ค. ยายเก็บกระถินข้างรั้ว
- ง. แม่ของฉันยื่นเรื่องต่อครู

๘. คำว่า "เพราะ" ในข้อความใดไม่ใช่คำบุพบท

- ก. เขามีเงินเพราะขยันทำงาน
- ข. เขาขยันทำงานเพราะความยากจน
- ค. ลูกโดยอมให้เสียกินเพราะความกตัญญู
- ง. นายแก้วนกลีปเป็นคนดีได้เพราะนายเสริม

๙. ข้อความใดใช้คำบุพบทผิด

- ก. นักเรียนตีเส้นด้วยไม้บรรทัด
- ข. วันเกิดของเธอตรงกับวันครู
- ค. ชินแสสอนงานเพื่อลูกเศรษฐี
- ง. เขาเริ่มงานนี้ตั้งแต่สัปดาห์ก่อน

๑๐. ข้อความใดใช้คำบุพบทเต็มในช่องว่างไม่ได้

- ก. บุหรี่ให้โทษ.....ร่างกาย
- ข. พืชและสัตว์.....สิ่งมีชีวิต
- ค. จำเลยให้การ.....พนักงานสอบสวน
- ง. ท่านกรุณาฝากของ.....ผู้ถือจดหมาย

เฉลยแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
เรื่อง คำบุพบท

๑. ก

๒. ง

๓. ก

๔. ง

๕. ก

๖. ก

๗. ง

๘. ก

๙. ก

๑๐. ข

แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง คำสันธาน

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

๑. ข้อความใดไม่มีคำสันธาน

- ก. ดอกไม้เชิงเขาบานสะพรั่ง
- ข. พอลมเย็นพัดมาฉันทก็จามทันที
- ค. สัตว์ป่ามีชีวิตเพราะอาศัยต้นไม้
- ง. ทั้งโขนและละครเป็นนาฏศิลป์ของไทย

๒. ข้อความใดไม่มีคำสันธานเชื่อมความต่อเนื่องกัน

- ก. น้ำไหลแรงจึงทำให้ตลิ่งพัง
- ข. สว่างปลูกต้นไม้เมื่อฝนจะตก
- ค. เขากินข้าวแล้วก็ทำการบ้าน
- ข. เธอเป็นคนขยันและอดทนมาก

๓. ข้อความใดมีคำสันธานเชื่อมความขัดแย้ง

- ก. เธอจะกินไก่หรือขนมจีน
- ข. แจ่มจะฟังเพลงแต่จิมจะดูหนัง
- ค. เขาชอบอ่านหนังสือและฟังเพลง
- ง. ถ้าเขากินยาสามี่เสมอก็คงหายแล้ว

๔. "จ้อยเป็นเด็กมีสติปัญญาดี.....เรียนหนังสือเก่งกว่าเด็กคนอื่นๆ"

- ก. จึง
- ข. เมื่อ
- ค. แต่
- ง. เพราะ

๕. คำว่า "เพราะ" ในข้อความใดไม่ใช่คำสันธาน

- ก. เรื่องนี้เกิดขึ้นเพราะขุนช้าง
- ข. คลื่นสูงมากเพราะลมพายุพัด
- ค. เขาชนะกันเพราะใช้การนิ่ง
- ง. พ่อแม่เสียใจเพราะลูกทำชั่ว

๑ ๒ ๓ ๔

๖. "พ่อมาแต่บ้านแต่เธอมาแต่โรงเรียนแต่เช้า"

คำหมายเลขใดเป็นคำสันธาน

- ก. คำหมายเลข ๑
- ข. คำหมายเลข ๒
- ค. คำหมายเลข ๓
- ง. คำหมายเลข ๔

๗. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อความใดไม่ใช่คำสันธาน

- ก. นันทิกาต้องตื่นแต่เช้าทุกวัน
- ข. เธอดูโทรทัศน์แต่เขานั่งรอเพื่อน
- ค. เขาไม่ได้ไปเที่ยวเพราะไม่กล้าขออนุญาต
- ง. เธอรีบอ่านหนังสือเพราะจะไปทัศนศึกษา

๘. ข้อความใดใช้คำสันธานไม่เหมาะสม

- ก. ครูสั่งงานให้นักเรียนทำที่บ้าน
- ข. เมื่อสมิงพระรามได้ฟังก็ไม่ตกใจ
- ค. ต้นตาลมีประโยชน์มากเมื่อคนปลูกน้อย
- ง. เขาเป็นขอรานเพราะใช้จ่ายเงินเกินตัวมาก

๙. ข้อความใดใช้คำว่า "พอ.....ก็" เติมในช่องว่างไม่ได้

- ก.เธอใส่แว่นตาเขา.....สวมขอบ
- ข.เธอไปดูภาพยนตร์ฉัน.....จะไปด้วย
- ค.เมฆตั้งเค้าแม่.....รีบกลับบ้าน
- ง.เขาจะเก็บงานหัวหน้า.....เข้ามาหา

๑๐. ข้อความใดใช้คำสันธานเติมไม่ได้

- ก. หนูชอบอาหารไว้.....โพรงไม้
- ข. พลายประกายมาศทำร้ายฝ่ายพม่า.....ตัวเองบาดเจ็บ
- ค. เขาไม่สบายมาก.....ต้องรีบกลับบ้านก่อนงานเลิก
- ง. นักเรียนอธิบายเหตุผลของการไปทัศนศึกษา.....ผู้ปกครองอนุญาต

เฉลยแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
เรื่อง คำสันธาน

๑. ก

๒. ก

๓. ข

๔. ก

๕. ก

๖. ข

๗. ก

๘. ค

๙. ข

๑๐. ก

แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง หน้าที่ของคำ

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

๑. ข้อความใดคำนามไม่ได้ทำหน้าที่กรรม

- ก. นกขมิ้นนกไข
- ข. นกนางเขนกินแมลง
- ค. นกเป็นสัตว์ชนิดหนึ่ง
- ง. นกคู้้นช่วยกันสร้างรัง

๒. ข้อความใดมีคำนามขยายคำนามข้างหน้า

- ก. สุนทรภู่มีภรรยาหลายคน
- ข. สุนทรภู่เป็นชาวเมืองระยอง
- ค. สุนทรภู่แต่งเรื่องพระอภัยมณี
- ง. สุนทรภู่กวีเอกแห่งกลอนสุภาพ

๓. ข้อความใดคำสรรพนามทำหน้าที่เป็นประธาน

- ก. เขาถูกสุนัขกระโจนใส่
- ข. คนร้ายถูกตำรวจจับแล้ว
- ค. ผมจะไปต่างจังหวัดพรุ่งนี้
- ง. นักเรียนชอบคุณผู้อำนวยการ

๔. ข้อความใดคำสรรพนามทำหน้าที่ส่วนเติมเต็ม

- ก. ฉันได้รับรางวัล
- ข. แจ่มไปขายของ
- ค. จุ่มขอบใส่ชุดสีชมพู
- ง. คนทำงานดีที่สุดคือเขา

๕. ข้อความใดคำกริยาทำหน้าที่เป็นคำนาม

- ก. วันนี้เป็นวันสงกรานต์
- ข. แม่ซื้อขนมมาเลี้ยงเพื่อน
- ค. วิทยาการพูดเร็วจนฉันฟังไม่ทัน
- ง. ประหยัดวันนี้เป็นเศรษฐกิจวันหน้า

๖. ข้อความใดคำวิเศษณ์ทำหน้าที่ขยายคำสรรพนาม

- ก. ปีนี้นกน้อย
- ข. พระคัมภีร์คนดี
- ค. แม่ซื้อเสื้อสีเขียวให้พ่อ
- ง. ฉันเองเป็นคนทำรายงาน

๗. ข้อความใดมีคำวิเศษณ์ขยายคำวิเศษณ์

- ก. สุวรรณมอญนก
- ข. สุนัขกินข้าวจุกมาก
- ค. ก้อยชอบใส่เสื้อแดง
- ง. นกเขาจิกหนอนตัวใหญ่

๘. ข้อความใดใช้คำบุพบทผิด

- ก. บ้านของเธออยู่ใกล้
- ข. พ่อให้รางวัลต่อฉัน
- ค. ยายเก็บกระถินข้างรั้ว
- ง. แม่ครัวจัดอาหารสำหรับท่าน

๙. ข้อความใดคำว่า "ให้" ทำหน้าที่เป็นคำสันธาน

- ก. เธอทำงานให้แม่ทุกวัน
- ข. เกให้หนังสือแก่เด็กยากจน
- ค. แม่จะฝากของไปให้ป้อมด้วย
- ง. จอยทำทุกอย่างให้แจ่มเห็นใจ

๑๐. ข้อความใดใช้คำสันธานผิด

- ก. เธอทำงานด้วยจิตใจจดจ่อ
- ข. ศรีสุวรรณพูดให้อุสเรนแค้นใจ
- ค. ปีทำงานเสร็จแล้วจึงกลับบ้าน
- ง. ตูย์ไม่ตั้งใจเรียนเพราะสอบตก

เฉลยแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
เรื่อง หน้าที่ของคำ

๑. กิ

๒. ง

๓. กิ

๔. ง

๕. ง

๖. ง

๗. ข

๘. ข

๙. ง

๑๐. ง

แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง คำอุทาน

จงเลือกคำตอบที่ถูกเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อความใดมีคำอุทาน ก. มาถึงแต่เมื่อไร ข. ดีใจด้วยที่สอบผ่าน ค. อ้าวทำไมมาช้าจริง ง. เพราะเธอคนเดียวแน่ๆ ๒. ข้อความใดมีคำอุทานบอกอาการ ก. โธ่เอ๋ยนึกว่าอะไร ข. เธอได้ดิบได้ดีไปแล้ว ค. พระคุณเจ้าช่วยลูกด้วย ง. คุณอะไรมันเหมาะเจาะไปหมด ๓. ข้อความใดมีคำอุทานเสริมบท ก. เอ้ออากาศร้อนจริง ข. โอ้ไอ้ชื่อของมากจัง ค. เออวันนี้ใครไปจ่ายตลาด ง. เด็กนี้มีมือไม้ไม่อยู่สุขเสียเลย ๔. ข้อความใดมีคำอุทานเสริมบทในคำประพันธ์ ก. จากมามาแล้วล้ำ ลำปาง ข. ไตโตในโลกล้วน อนิจจัง ค. เหตุไฉนไทยรุ่นนี้ จึงหลง ง. ชังกันแปลเหลียว ตาต่อ กันนา ๕. ข้อความใดใช้อุทานแสดงอาการไม่เหมาะสม ก. อ้าว! สนุขสวยจังเลย ข. อู๊ย! ใครทำเงินหล่น ค. โอ๊ย! หนูลืมของอีกแล้ว ง. อื้อฮือ! ชุดนี้สวยถูกใจฉัน	๖. ข้อความใดไม่มีคำอุทานเสริมบท ก. วันนี้รกราวังน้อยจัง ข. เสื้อผ้าฉันเปียกปอนหมด ค. ผู้ชายพายเรือเรือไม่ได้เลย ง. ขยันท่านหนังสือหนังสือดีมาก ๗. ข้อความใดใช้คำว่า "แหม" ไม่เหมาะสม ก.! เจ็บใจจริง ข.! เขาป่วยหรือ ค.! พุดแค่นี้ต้องโกรธด้วย ง.! เธอทಾಯใจฉันแม่นมาก ๘. ข้อความใดใช้คำว่า "โถ" เหมาะสม ก.เชยนั่งตามสบาย ข.ทำไมไม่เห็นใจกัน ค.ยิ่งเลาก็ยิ่งซ้าระกำใจ ง.คนอย่างฉันไม่เคยกลัวใคร ๙. "คุณจะเลือกใครเป็นหัวหน้า" ".....! ผมก็ต้องเลือกประภาสิครับ" ข้อความข้างต้นควรใช้คำอุทานข้อใด ก. เอ ข. โอ้ ค. อ้อ ง. เอื้อ ๑๐. ข้อความใดใช้คำอุทานต่างจากข้ออื่น ก.กลิ่นน้ำหอมตลบเขียวชะ ข.สุกสอได้ทีหนึ่งจริงๆด้วย ค.เธอใส่ชุดนี้สวยเหมือนนางฟ้า ง.ไม่น่าจากไปเร็วนักยังเด็กแท้ๆ

เฉลยแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
เรื่อง คำอุทาน

๑. ก

๒. ก

๓. ง

๔. ง

๕. ก

๖. ก

๗. ข

๘. ข

๙. ก

๑๐. ง

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ
เรื่อง คำนาม

ปริศนาคำทาย

๑. สูงเยี่ยมเทียมฟ้า ต่ำกว่าหญ้านิดเดียว (ภูเขา)
๒. ดำแล้วขาว ยาวแล้วสั้น มันแล้วคลอน (ผม ตา ฟัน)
๓. ไปไม่กลับ หลับไม่ตื่น ฟันไม่มี หนีไม่พ้น (ตาย)
๔. กลางวันเก็บใส่กระจาด กลางคืนดาดดาเซเต็มท้องฟ้า (ดาว)
๕. สีอะไรที่พระรามชอบ (สีดำ)
๖. ดันเท่าลำหวาย ไบกระจายเต็มแม่น้ำ (แห)
๗. หายอยู่เสมอ แต่ไม่หมด (หายใจ)
๘. ตาแป๊ะหลังโกง ลงน้ำไม่ขุ่น (เบ็ด)

ปัญหาสำรอง

๑. เดินวันยังค่ำ ประจำอยู่กับที่ (นาฬิกา)
๒. หางมุดหัว ตัวมุดหาง กลางมุดหู (เข็มขัด)

กระดาษคำตอบใบงานเรื่อง.....กลุ่มที่.....

ศูนย์ที่ ๑

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

๖.

๗.

๘.

๙.

๑๐.

ศูนย์ที่ ๒

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

๖.

๗.

๘.

๙.

๑๐.

ศูนย์ที่ ๓

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

๖.

๗.

๘.

๙.

๑๐.

ศูนย์ที่ ๔

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

๖.

๗.

๘.

๙.

๑๐.

ศูนย์ที่ ๕

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

๖.

๗.

๘.

๙.

๑๐.

กระดาษคำตอบใบกิจกรรมเสริมเรื่อง.....กลุ่มที่.....

ศูนย์ที่ ๑

๑.
 ๓.
 ๕.
 ๗.
 ๙.

๒.
 ๔.
 ๖.
 ๘.
 ๑๐.

ศูนย์ที่ ๒

๑.
 ๓.
 ๕.
 ๗.
 ๙.

๒.
 ๔.
 ๖.
 ๘.
 ๑๐.

ศูนย์ที่ ๓

๑.
 ๓.
 ๕.
 ๗.
 ๙.

๒.
 ๔.
 ๖.
 ๘.
 ๑๐.

ศูนย์ที่ ๔

๑.
 ๓.
 ๕.
 ๗.
 ๙.

๒.
 ๔.
 ๖.
 ๘.
 ๑๐.

ศูนย์ที่ ๕

๑.
 ๓.
 ๕.
 ๗.
 ๙.

๒.
 ๔.
 ๖.
 ๘.
 ๑๐.

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียนศูนย์การเรียนรู้เรื่อง.....
 ชื่อ.....เลขที่.....กลุ่ม.....

ศูนย์ที่ ๑

๑.
 ๓.
 ๕.
 ๗.
 ๙.

๒.
 ๔.
 ๖.
 ๘.
 ๑๐.

ศูนย์ที่ ๒

๑.
 ๓.
 ๕.
 ๗.
 ๙.

๒.
 ๔.
 ๖.
 ๘.
 ๑๐.

ศูนย์ที่ ๓

๑.
 ๓.
 ๕.
 ๗.
 ๙.

๒.
 ๔.
 ๖.
 ๘.
 ๑๐.

ศูนย์ที่ ๔

๑.
 ๓.
 ๕.
 ๗.
 ๙.

๒.
 ๔.
 ๖.
 ๘.
 ๑๐.

ศูนย์ที่ ๕

๑.
 ๓.
 ๕.
 ๗.
 ๙.

๒.
 ๔.
 ๖.
 ๘.
 ๑๐.

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

เรื่อง.....กลุ่มที่.....

ชื่อ - สกุล	ความร่วมมือ ๕ คะแนน	ความตั้งใจ ๕ คะแนน	ผลงานที่ทำ ๕ คะแนน	มารยาท ๕ คะแนน	รวม ๒๐ คะแนน
๑.					
๒.					
๓.					
๔.					
๕.					
๖.					
รวม					

ลงชื่อหัวหน้ากลุ่ม.....

(.....)

แบบบันทึกผลคะแนนรายบุคคลของกลุ่มที่.....

เรื่อง.....

ชื่อ-สกุล	ศูนย์ที่ ๑ 10 คะแนน	ศูนย์ที่ ๒ 10 คะแนน	ศูนย์ที่ ๓ 10 คะแนน	ศูนย์ที่ ๔ 10 คะแนน	ศูนย์ที่ ๕ 10 คะแนน	รวม 50 คะแนน
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
รวมคะแนน						

ลงชื่อ.....

(.....)

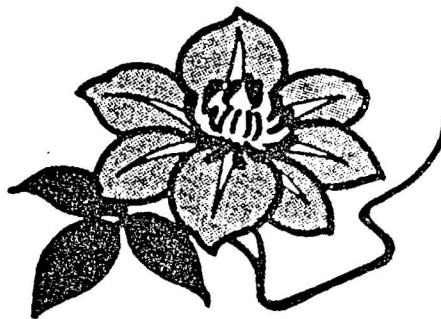
หัวหน้ากลุ่ม

ห้อง ม. 2/.....

คู่มือครู

คู่มือครูประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

๑. คำแนะนำในการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ
๒. แผนผังการจัดชั้นเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้
๓. แผนการสอน
๔. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
๕. เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
๖. แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมจากศูนย์การเรียนรู้ทั้งของกลุ่มและรายบุคคล
๗. รายละเอียดของศูนย์การเรียนรู้แต่ละศูนย์พร้อมเฉลย

คำแนะนำในการใช้ชุดการสอน

บทบาทของครู

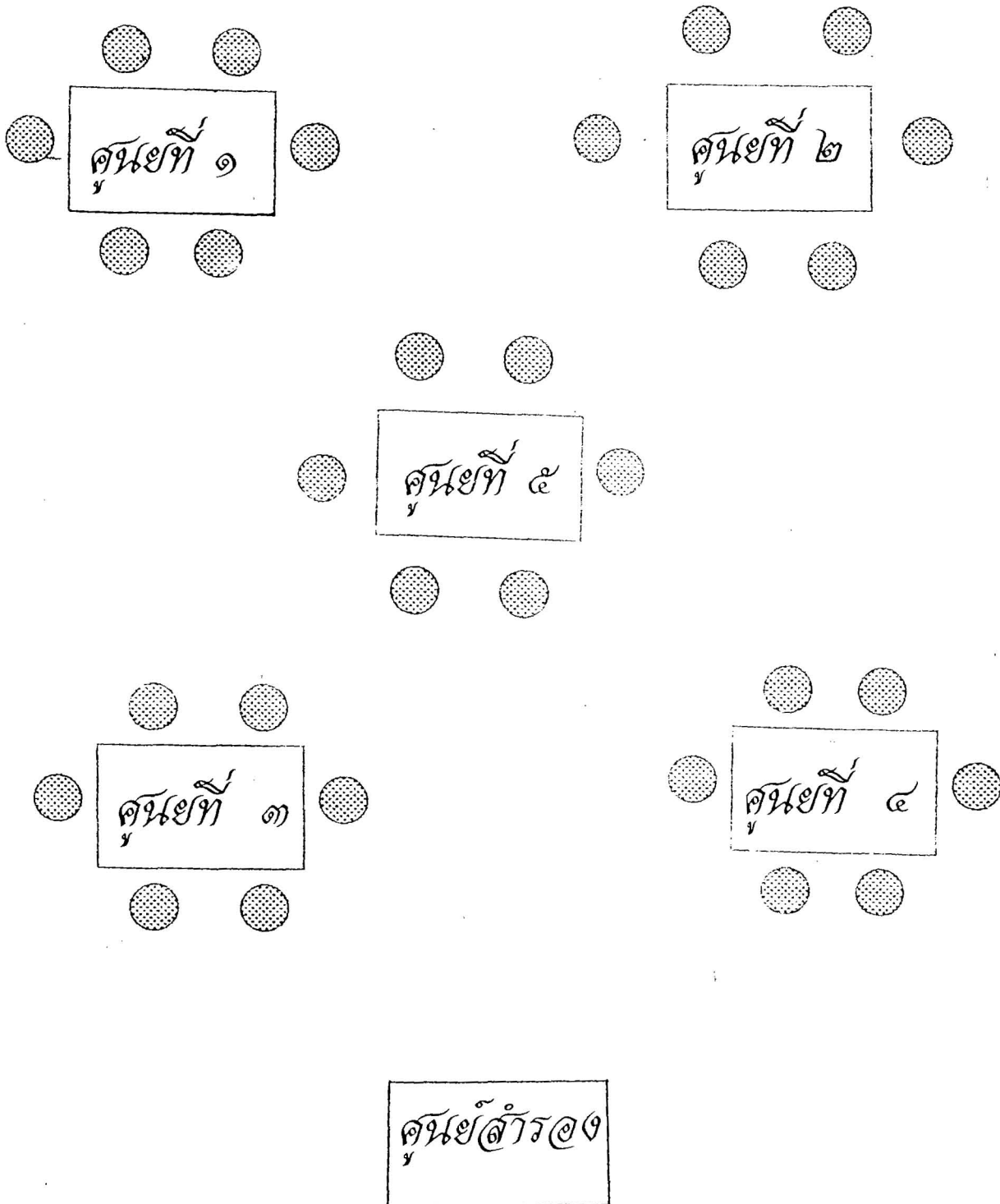
1. จัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ตามเอกสาร
2. ศึกษาเนื้อเรื่องที่สอนและวิธีใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ โดยการใช้การเรียนแบบร่วมมือให้ละเอียด
3. วางชุดการสอนไว้บนโต๊ะประจำกลุ่มให้เรียบร้อยก่อนสอน
4. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนก่อนแล้วจึงนำเข้าสู่บทเรียน
5. ชี้แจงให้นักเรียนรู้บทบาทของตนเองในการเรียนอย่างละเอียดก่อนถึงคาบสอน เพื่อให้มีเวลาสอนเพียงพอ
6. แจกแบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมให้นักเรียนทั้งรายบุคคลและกลุ่ม โดยกำชับให้นักเรียนตอบคำถาม และทำงานตามคำสั่งทุกอย่างลงในแบบบันทึกการปฏิบัติของตน ซึ่งต้องนำติดตัวไปด้วยทุกศูนย์
7. อธิบายย้ำเน้นถึงการร่วมมือกันในการทำงานกลุ่ม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการคือ กลุ่มที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้จนมีผลการเรียนสูงสุดจะได้รับรางวัล
8. ไม่พูดเสียงดังจนเกินไป โดยพูดเฉพาะบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
9. ขณะที่นักเรียนทุกกลุ่มประกอบกิจกรรม ครูต้องดูงานของนักเรียนอย่างใกล้ชิด หากนักเรียนคนใดมีปัญหา ครูจะได้ช่วยเหลือทันที
10. หากนักเรียนคนใดหรือกลุ่มใดทำงานเสร็จแล้ว ครูให้ทำกิจกรรมที่ศูนย์สำรอง
11. เก็บบัตรเฉลยไว้ หัวหน้ากลุ่มจะมารับหลังจากทำแบบทดสอบเสร็จแล้ว
12. พูดย้ำให้นักเรียนเก็บชุดการสอนของตนให้เรียบร้อย ก่อนให้นักเรียนเปลี่ยนกลุ่มโดยไม่ทำอะไรติดไปด้วย ยกเว้นชุดฝึกปฏิบัติของนักเรียนและให้เปลี่ยนกลุ่มอย่างมีระเบียบ
13. สรุปบทเรียนเป็นกิจกรรมร่วมของนักเรียนทุกกลุ่มหรือตัวแทนของกลุ่มร่วมกัน
14. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน และให้นักเรียนนำแบบฝึกปฏิบัติมาส่งครู
15. หากนักเรียนคนใดขาดเรียน ให้ผู้นั้นเรียนเป็นรายบุคคลจากชุดการสอนที่เตรียมไว้ โดยครูอาจแยกชุดการสอนจากศูนย์การเรียนรู้มาอย่างชุดสำหรับนักเรียนคนนั้น
16. หลังจากเรียนครบทุกศูนย์แล้ว ครูบันทึกผลคะแนนของนักเรียนไว้ เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความก้าวหน้าของนักเรียนในการเรียน
17. ครูติดประกาศผลคะแนนรวมของนักเรียนแต่ละกลุ่มพร้อมคำชมเชย แล้วมอบรางวัลสำหรับกลุ่มที่มีความร่วมมือในการเรียนจึงทำให้มีคะแนนสูงสุด

บทบาทของนักเรียน

1. เขียนชื่อในแบบบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองและกลุ่มให้เรียบร้อย
2. กำหนดหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม
3. แจกเอกสารในของศูนย์การเรียนรู้แก่สมาชิกให้ครบ
4. อ่านบัตรคำสั่งก่อนแล้วจึงทำตามขั้นตอนตามลำดับที่ละข้อ
5. พยายามทำแบบฝึกปฏิบัติประจำศูนย์ ตอบคำถาม และอภิปราย
เต็มความสามารถ (คำถามในชุดการสอนไม่ใช่ข้อสอบ แต่เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้)
6. ตั้งใจทำกิจกรรมอย่างจริงจัง ไม่ชวนเพื่อนพูดคุยนอกเรื่อง
7. ต้องร่วมมือกันในกลุ่ม โดยช่วยกันแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม ร่วมมือกันแก้ไข
ปัญหาต่างๆ ของกลุ่ม ช่วยเหลือกลุ่มอย่างเต็มความสามารถ ตลอดจนให้กำลังใจแก่สมาชิกที่
ต้องการความช่วยเหลือ เพื่อให้กลุ่มบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ นั่นคือ รางวัลที่กลุ่มจะได้รับ
หากปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมาย
8. ก่อนที่จะเปลี่ยนศูนย์กิจกรรมต้องจัดบัตรต่างๆ และเก็บสื่อการสอนเข้าที่ให้
เรียบร้อย
9. ต้องใช้ชุดการสอนด้วยความระมัดระวัง
10. ต้องทำกิจกรรมแต่ละศูนย์ตามบัตรคำสั่งอย่างเคร่งครัด

แผนผังการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน

ศูนย์การเรียนรู้ที่ ๑

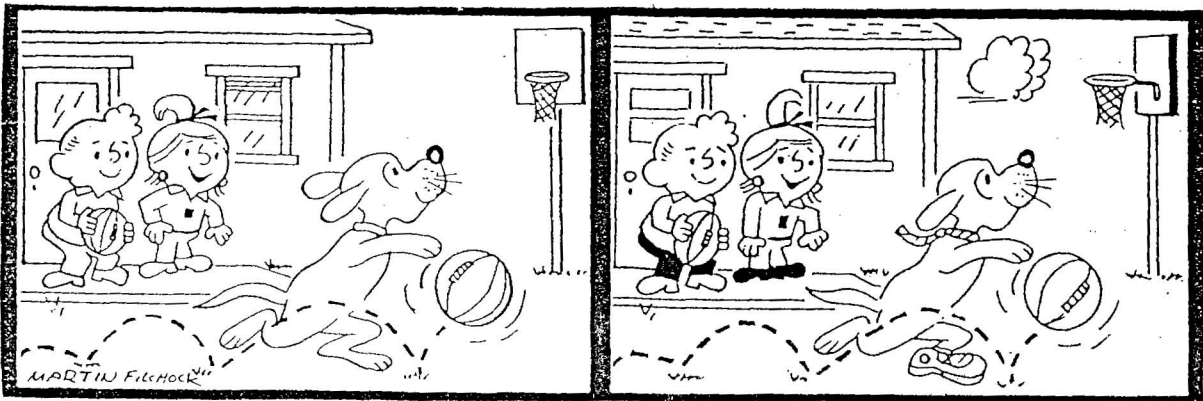
ใบงานศูนย์ที่ ๑

คำมานยนาม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนช่วยกันหาคำมานยนามจากสิ่งต่างกันของภาพ ๒ ภาพที่กำหนดให้

มา ๑๐ สิ่ง

ภาพซ้ายและขวามองดูคล้ายกัน แต่ดูให้ดีจะเห็นความแตกต่างไม่ต่ำกว่า ๑๐ แห่ง

คำนาม

๑๑ ตัว
๖๖ ก้อน

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

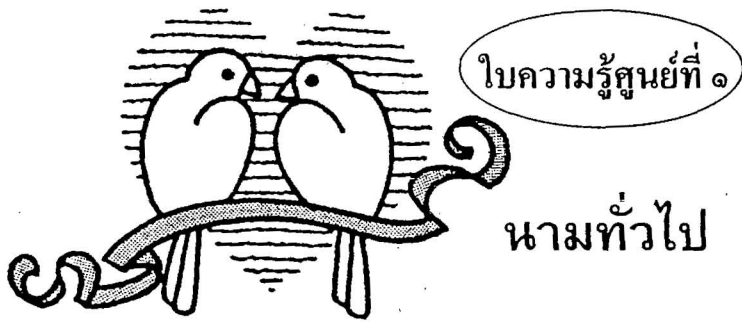
๖.

๗.

๘.

๙.

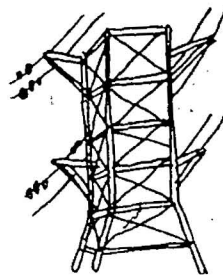
๑๐.

นามทั่วไป (นามานุกรม) หมายถึง คำที่ใช้เรียกคน สัตว์ สิ่งของหรือสถานที่ทั้งที่มีตัวตนและไม่มีตัวตนทั่วไป โดยไม่เจาะจงว่าเป็นคนใด สัตว์ใด ของใด หรือสถานที่ใด

บุคคล	พ่อ	ครู	แพทย์	ชาวนา
สัตว์	งู	นก	ปลา	เสือ
สิ่งของ	หมวก	รูป	เงิน	ปฏิทิน
สถานที่	วัด	บ้าน	ถนน	สวน
นามธรรม	อายุ	บาป	อำนาจ	โทษ

ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ ๑

คำขวัญนาม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเติมคำนามทั่วไปลงในช่องว่างที่กำหนดให้เหมาะสม

๑. คนไทยยอมสละ ____ เพื่อชาติได้เมื่อศัตรูมารุกราน

๒. นักเรียนเก็บ ____ ไว้ในธนาคาร

๓. มะม่วงในสวนออก ____ ตลอดปี

๔. ชาวนาปลูก ____ ให้เรากิน

๕. บ้านของย่าตั้งอยู่ริม ____

๖. สมศรีชอบช่วย ____ ทำความสะอาดห้องเรียนเสมอ

๗. คุณยายบริจาคที่ดินให้แก่ ____

๘. เด็กชื่อขนมปังมาโยนให้ ____ ในแม่น้ำ

๙. ตำรวจนำ ____ ที่นักเรียนลืมไว้มาคืน

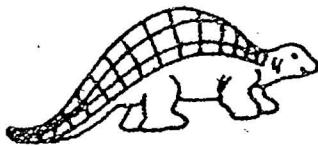
๑๐. ชาวบ้านซื้อ ____ มาปลูกต้นไม้

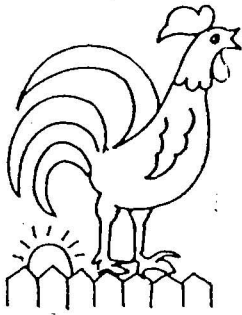
แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ ๑

จงเติมคำนามทั่วไปลงในข้อความต่อไปนี้

๑. นักเรียนสามารถหาความรู้ต่าง ๆ ได้ที่.....
๒. บ้านของครูมี.....ทวายเป็นผลตลอดปี
๓. ฟุตบอลเป็น.....ที่คนทั่วโลกสนใจมากที่สุด
๔. เด็ก ๆ ต้องไปเรียนหนังสือที่.....
๕. พ่อแม่ไปทำบุญตักบาตรที่.....ในวันพระ
๖.เรือนนี้เดินตรงเวลาดีมาก
๗. ชาวประมงออกเรือไปจับปลาใน.....
๘. แม่ชอบปลูก.....เป็นงานอดิเรก
๙. ประชาชนนิยมส่ง.....ให้แก่นักในวันขึ้นปีใหม่
๑๐. นักเรียนรีบกลับ.....เมื่อโรงเรียนเลิก

ศูนย์การเรียนรู้ที่ ๒

ใบงานศูนย์ที่ ๒

คำวิสามานยนาม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนคำวิสามานยนามจากคำสามานยนามที่กำหนดให้ข้อละ

๓ คำโดยศึกษาจากตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

สวน

ลุมพินี ชนบุรีรัมย์ จตุจักร อัมพร

๑. บ้าน

.....

๒. อำเภอ

.....

๓. วัด

.....

๔. เพลง

.....

๕. น้ำตก

.....

๖. ทะเล

.....

๗. ดอย

.....

๘. สะพาน

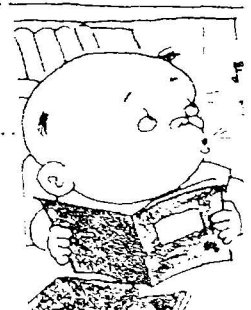
.....

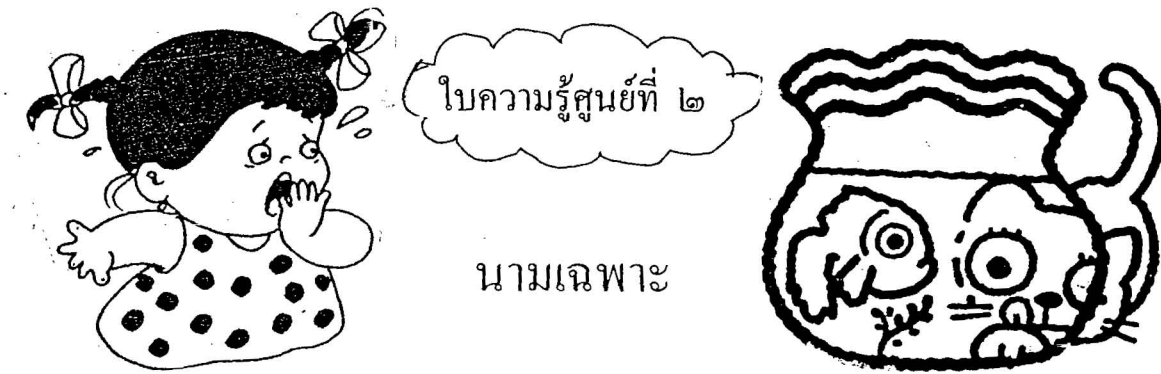
๙. ดาว

.....

๑๐. อ่าว

.....

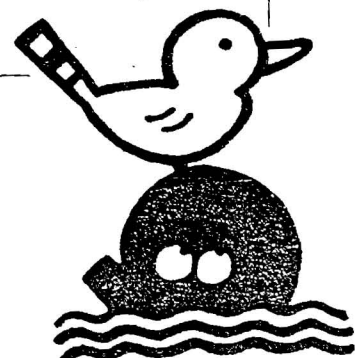
นามเฉพาะ (วิสามานยนาม) หมายถึง คำที่ใช้เรียกเฉพาะเจาะจงของคนคนหนึ่ง
สัตว์ตัวหนึ่ง ของสิ่งหนึ่งหรือสถานที่แห่งหนึ่ง เช่น

คน	กามนิด	สินสมุทร	ทนมาน
สัตว์	นิมังกร	สีหมอก	ประกายมาศ
สิ่งของ	ฟ้าพืชน์	สุวรรณหงส์	ศิลาจารึก
สถานที่	สุขุมวิท	พญา	เตรียมอุดมศึกษา

ตัวอย่างคำสามัญนามและวิสามานยนาม

นามทั่วไป	นามเฉพาะ
ประเทศ	ไทย จีน
แม่น้ำ	เจ้าพระยา ปิง
คน	สุนทรภู่ พระอภัยมณี
วรรณคดี	สามก๊ก อิเหนา
ถนน	แจ้งวัฒนะ เจริญกรุง
จังหวัด	กรุงเทพมหานคร นนทบุรี

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ ๒

วิสามานยนาม

เกมโดมิโนคำนาม

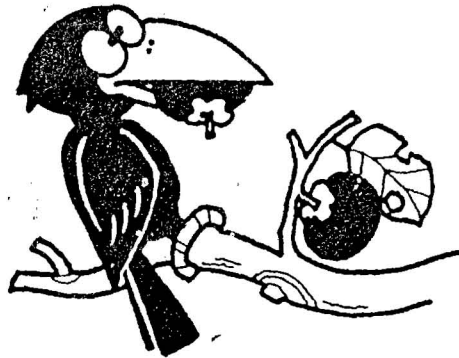
คำชี้แจง

ให้นักเรียนเล่นเกมโดมิโนเกี่ยวกับคำสามานยนามและวิสามานยนามดังนี้

๑. แบ่งสมาชิกในกลุ่มออกเป็น ๒ ทีม
๒. หัวหน้าทีมแจกบัตรเกมทีมละ ๑๒ บัตร (มีทั้งหมด ๒๔ บัตร) ที่เหลืออีก ๑ บัตรให้วางหงายบัตรไว้กลางวง แล้วตกลงกันว่าจะให้ฝ่ายใดเล่นก่อน
๓. ผู้เล่นนำบัตรคำที่ตนเลือกกว่า เป็นคำชนิดเดียวกันกับบัตรที่วางกลางวงมาต่อกัน ๑ บัตร แล้วให้อีกฝ่ายได้เล่นบ้าง โดยสลับกันไปมา
๔. ฝ่ายตรงข้ามจะต้องตรวจสอบว่า เขาต่อถูกหรือไม่ ถ้าต่อถูกเราจึงจะต่อบัตรคำต่อไป ถ้าต่อไม่ถูกจะต้องเก็บบัตรคำไว้ก่อน
๕. ฝ่ายใดมีบัตรคำเหลือน้อยที่สุดหรือหมดก่อนเป็นผู้ชนะ

ตัวอย่าง

รูปภาพ	พลาญงาม
--------	---------

นำบัตรคำว่า ชูชกมาต่อตรงคำว่าพลาญงาม หรือ นำบัตรคำว่า นาฬิกา มาต่อตรงคำว่า รูปภาพ ถือว่า ถูกต้อง

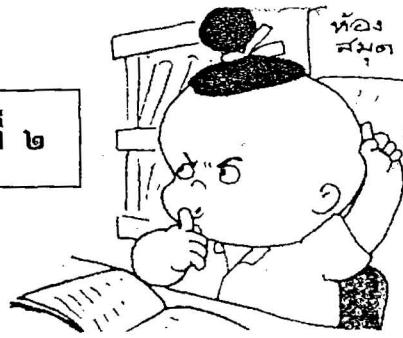
ชูชก	นาฬิกา
------	--------

บัตรคำเกมโดมิโนคำนาม

	เบญจพร	สายสมร	ทองฟ้า
แม่น้ำ	รุ่งเรืองวิทยา	อภिरดี	ภูเขา
ต้นไม้	แปซิฟิก	สุทธีวราราม	ทะเล
หนังสือ	อากาศพร	บุรีรัมย์	ปากกา
สมุด	บางระจัน	อเมริกา	ประเทศ
รองเท้า	พญาไท	ราชวิถี	จังหวัด
ประชาชน	ญี่ปุ่น	สงขลา	ประตู
สะพาน	รามาริบดี	มาเลเชีย	ตลาด

กระเป๋	ตุลาคม	หนุ่มาน	ไม้กวาด
มหาสมุทร	ปทุมวัน	สีดา	พัดลม
อินเดีย	ราชวินิต	ปากเกร็ด	ศิริราช
ลำธาร	เตา	อาชีพ	ชะลอม
กระถาง			

แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ ๒

จงเติมคำวิสามานยนามลงในข้อความให้เหมาะสม

๑. โรงเรียนของนักเรียนชื่อ.....
๒. นักเรียนชอบไปเที่ยวจังหวัด.....มากที่สุด
๓. เพื่อนสนิทของนักเรียนชื่อ.....
๔. ธรรมชาติที่สวยงามที่นักเรียนชอบอยู่ในประเทศ.....
๕. นางสาวไทยที่นักเรียนชอบได้แก่.....
๖. พระเอกในวรรณคดีที่นักเรียนชอบคือ.....
๗. นักเรียนคิดว่าวัดที่สวยงามที่สุดคือวัด.....
๘. นักเรียนชอบดูภาพยนตร์เรื่อง.....
๙. นักกีฬาที่นักเรียนชื่นชอบคือ.....
๑๐. นักเรียนชอบฟังเพลง.....บ่อยที่สุด

ศูนย์การเรียนรู้ที่ ๓

ใบงานศูนย์ที่ ๓

สมุดนาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูตัวอย่างแล้วช่วยกันเติมคำนามบอกหมวดหมู่ลงในข้อความที่กำหนดให้

ตัวอย่าง	ผืนกำลังดูดน้ำหวานจากเกสรดอกไม้
	กรรมการจัดงานกำลังประชุมที่ห้องสมุด
ตอบ	ฝูง ผึ้ง คณะ กรรมการ

จงเติมคำนามบอกหมวดหมู่ลงในช่องว่างของข้อความที่กำหนดให้

๑.วัวควายกินหญ้าที่ทุ่งนา
๒.ช่างป่ากำลังทำลายไร่ข้าวโพด
๓.เรือรบลอยลำอยู่กลางทะเล
๔.ลูกเสือของเราจะไปเข้าค่าย
๕.รัฐมนตรีลงมติเป็นเอกฉันท์
๖.คนงานเรียกร้องขอความเป็นธรรมต่อนายจ้าง
๗. นกนางแอ่นบินไปที่.....ไผ่ในสวน
๘.แม่บ้านช่วยกันผลิตสินค้าในท้องถิ่น
๙. ยามสนธยา.....นกกาบินกลับรัง
๑๐.ครูจะไปทัศนศึกษาที่จังหวัดชลบุรี

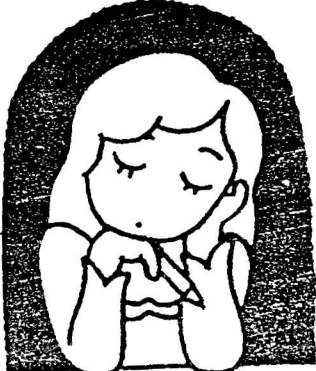
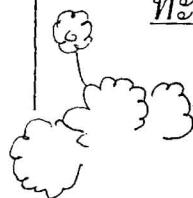

ใบความรู้ตอนที่ ๓

นามบอกหมวดหมู่

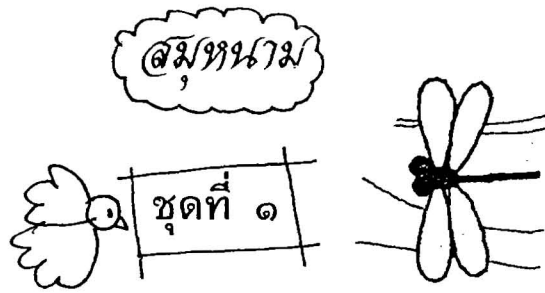
นามบอกหมวดหมู่ (สมุหนาม) หมายถึง คำนามที่แสดงหมวดหมู่ของคน สัตว์ และ
สิ่งของ โดยจะอยู่หน้านามทั่วไปเสมอ

ตัวอย่าง

		
ฝูงปลา		ฝูงผึ้ง
หมูนก		หมู่เรือบ
กองทหาร		กองลูกเสือ
โหลงช้าง		ช่อดอกไม้
เหล่านักเรียน		เหล่านักวิ่ง
คณะกรรมการ		คณะรัฐมนตรี
ทะลายมะพร้าว		ทะลายหมาก
		

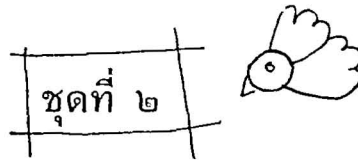
ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ ๓

จงเติมคำสมหมายในข้อความต่อไปนี้ให้เหมาะสม

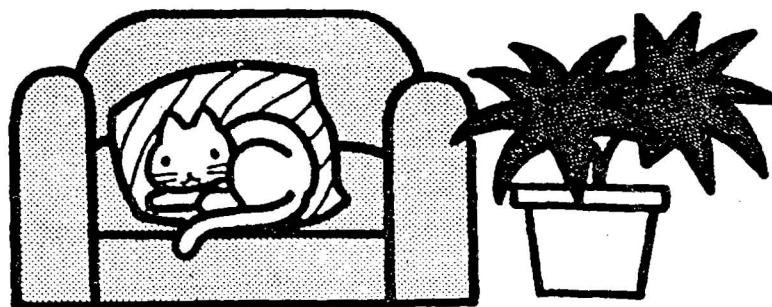
แม่โยนขนมปังให้...(๑).....ปลาตะเพียนที่อยู่หน้าบ้านแล้วจึงเดินไปที่
หลังบ้าน

ชาวไร่เห็น...(๒).....ช้างป่าเข้ามาทำลายพืชในไร่จึงรีบไปตาม.....
.....(๓)....ชาวบ้านออกมาช่วย

จงระบุคำสมหมายที่ปรากฏในข้อความต่อไปนี้

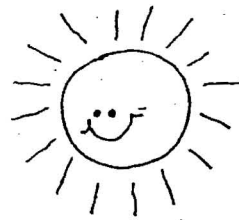
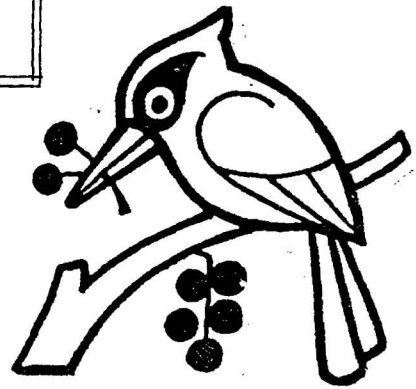
๔. เหล่าอาสาอาสาออกช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม
๕. เขาเดินไปยังกองผ้าที่วางทิ้งไว้
๖. เวลาเย็นพวกพนักงานลงปรี้อตาข่าย
๗. คณะสงฆ์ออกเดินทางไปต่างประเทศ
๘. พลายงามเห็นฝูงหมาป่าวิ่งอยู่ตามเนินเขา
๙. เหล่าลูกเสือของธีรราช ทะนองอาจสืบชาติเชื้อวงศ์พันธุ์
๑๐. หมู่เนตรนารีรับผิดชอบหน้าที่ของตนทุกอย่าง

แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ ๓

จงเติมคำสมุหนามลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

๑.ช่างกำลังข้ามลำธาร
๒.แม่บ้านสี่เหล้าทัพเพการกุศล
๓.กาบินวนอยู่เหนือไร่นาของฉัน
๔.อาจารย์กำลังประชุมกันอย่างเคร่งเครียด
๕.อาสาอาสาออกช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม
๖. น้ำใสมากจนมองเห็น.....ปลา
๗.ทหารมอญแตกหนีกระจัดกระจาย
๘.ลูกเสือและเนตรนารีกำลังทำพิธีถวายราชสดุดี
๙.ลูกค้าเข้ามาติดต่อซื้อของตลอดเวลา
๑๐. ชาวบ้านพบ.....ทหารไม่ปรากฏสัญชาติที่ชายป่า

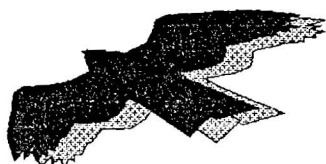
ศูนย์การเรียนรู้ที่ ๔

ใบงานศูนย์ที่ ๔

♠ ลักษณะนาม ♠

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกลักษณะนามจากภาพที่กำหนดให้

ตัวอย่าง

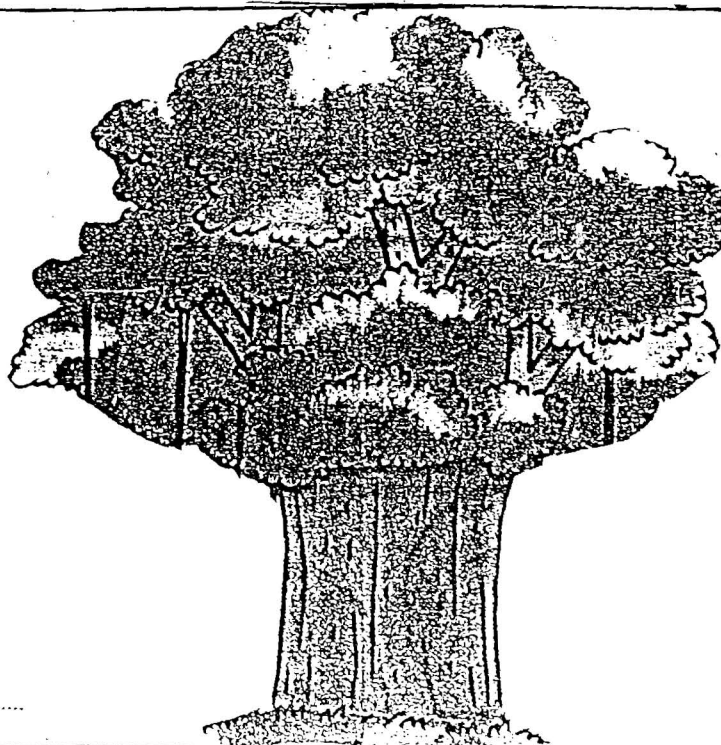
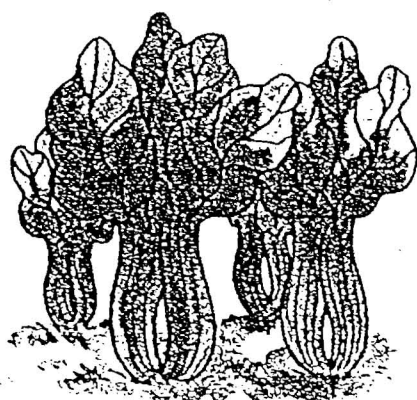

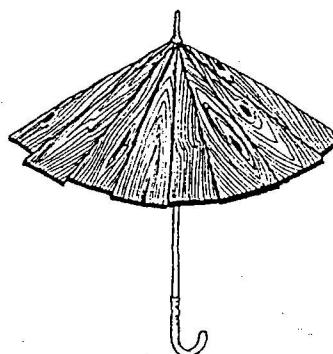
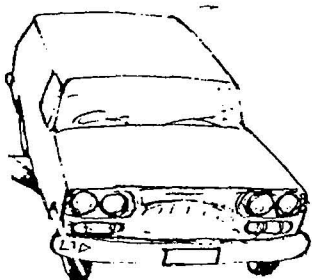
นก ใช้ลักษณะนามว่า ตัว เช่น นก ๑ ตัว

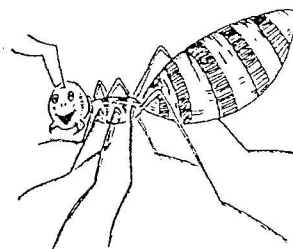
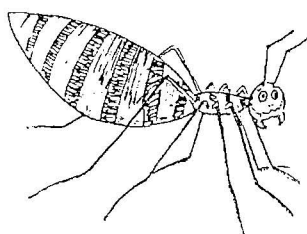
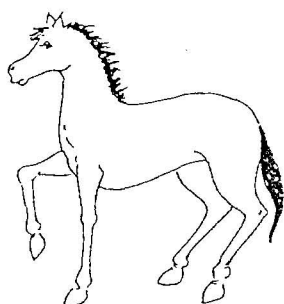
หลอดไฟ ใช้ลักษณะนามว่า ดวง เช่น หลอดไฟ ๑ ดวง

จงเติมลักษณะนามจากภาพที่กำหนดให้

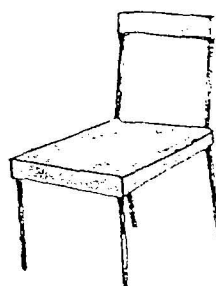
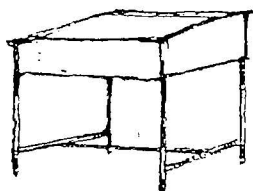

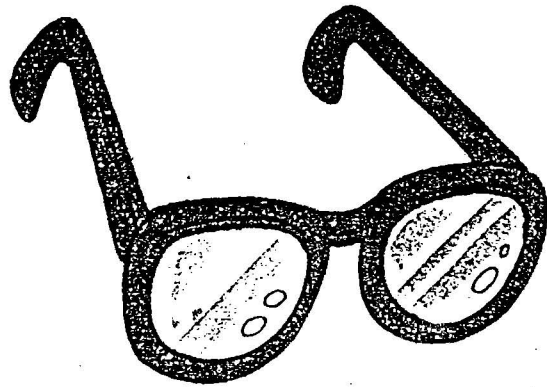
67.

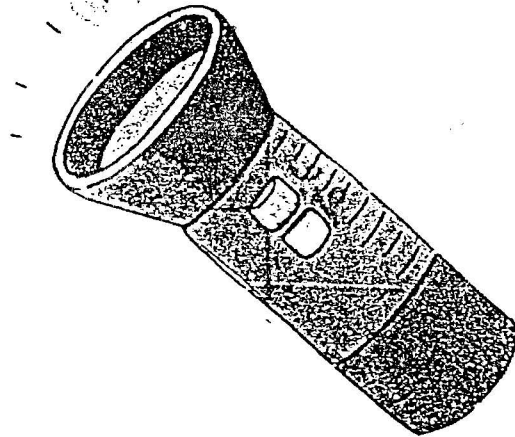
68.

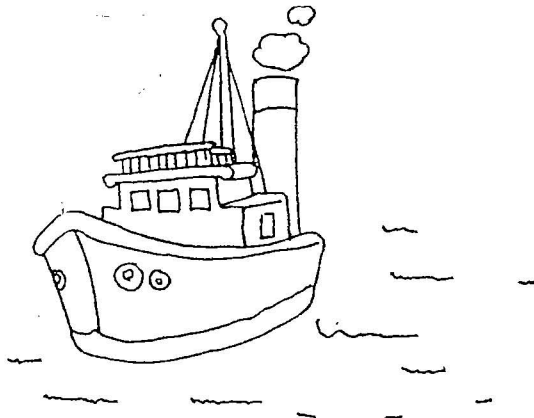
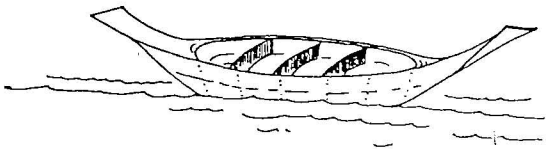
69.

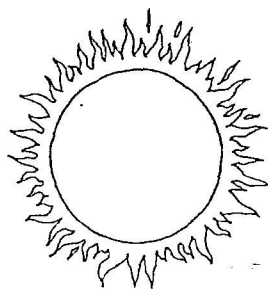
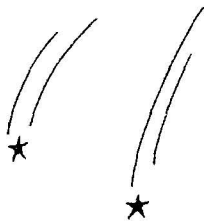
୧.

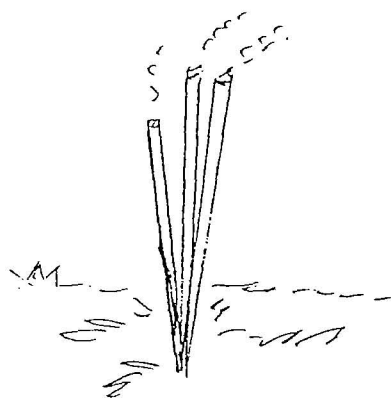
୨.

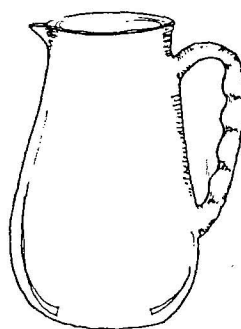
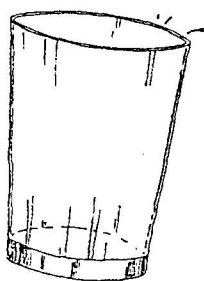
୩.

6.

7.

8.

ใบความรู้ตอนที่ ๔

◆ ◆ นามบอกลักษณะ ◆ ◆

นามบอกลักษณะ (ลักษณนาม) หมายถึง นามที่บอกลักษณะของคน สัตว์ และสิ่งของ จะอยู่
หลังคำบอกจำนวนหรือหลังนามทั่วไป เช่น

เรือ ๓ ลำ

บ้าน ๒ หลัง

▲ นามบอกลักษณะอาจอยู่หน้าคำบอกจำนวนนับได้แค่หนึ่งเท่านั้น เช่น นกหนึ่งตัว
เป็น นกตัวหนึ่ง

ตัวอย่าง

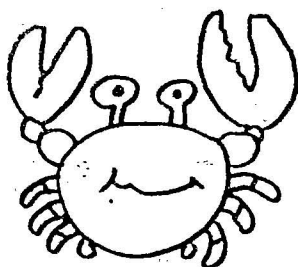
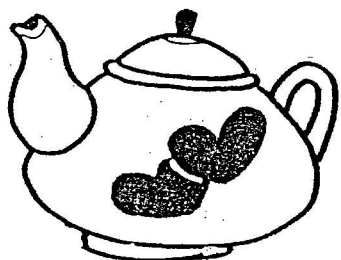
นามทั่วไป	นามบอกลักษณะ
๑. ภิกษุ สามเณร นักบวช	รูป
๒. ช้างบ้าน	เชือก
๓. นาฬิกา	เรือน
๔. รองเท้า ถุงเท้า ตะเกียบ	คู่
๕. หนังสือ สมุด เทียนไข เทียนไข เข็ม สิว กรรไกร	เล่ม
๖. ของที่มีรูปเป็นหลังคา เช่น เรือน ตึก ประทุน เก๋ง	หลัง
๗. ของที่แบนราบยาวๆ เช่น ตะกั่ว ดินสอ	แท่ง
๘. ของที่มีส่วนถือหรือลากรูปยาว เช่น ร่ม ฉัตร ธนู แร้ว ไถ รถ	คัน
๙. ของแผ่นที่มีกรอบ เช่น กระเจี๊ยบ กรอบรูป ประติมากรรม หน้าต่าง	บาน
๑๐. ของแบนๆ เช่น กระดาน อิฐ กระเบื้อง	แผ่น
๑๑. ของแบน กว้างใหญ่ เช่น ผ้า เสื้อ พรม หนังสือ	ผืน
๑๒. ของกลมยาวกลวง เช่น ขี้ผึ้ง หลอด พลุ ปืน	กระบอก
๑๓. ของที่เป็นทางยาว เช่น แม่น้ำ ถนน วัว	สาย
๑๔. ของที่มีปากกว้าง เช่น แห อวน สวิง โพงพาง	ปาก
๑๕. ของเป็นดวงกลุ่มๆ เช่น ดาว ไฟ ครา วิญญาน	ดวง

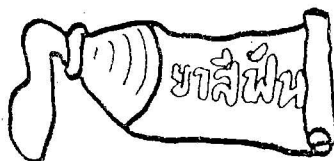
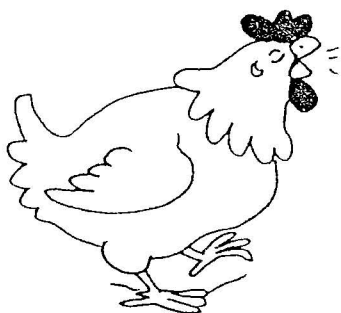
ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ ๔

ลักษณะนาม

จงโยงภาพให้ตรงกับคำลักษณนามที่ใช้ให้เหมาะสม

เครื่อง

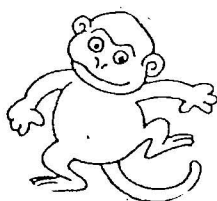
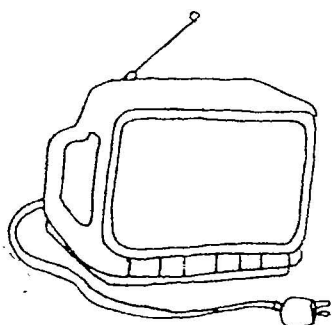

ตัว

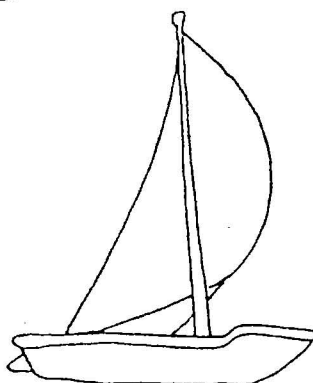
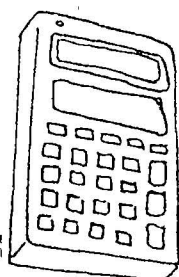
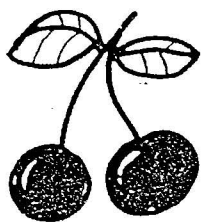
ลำ

หลอด

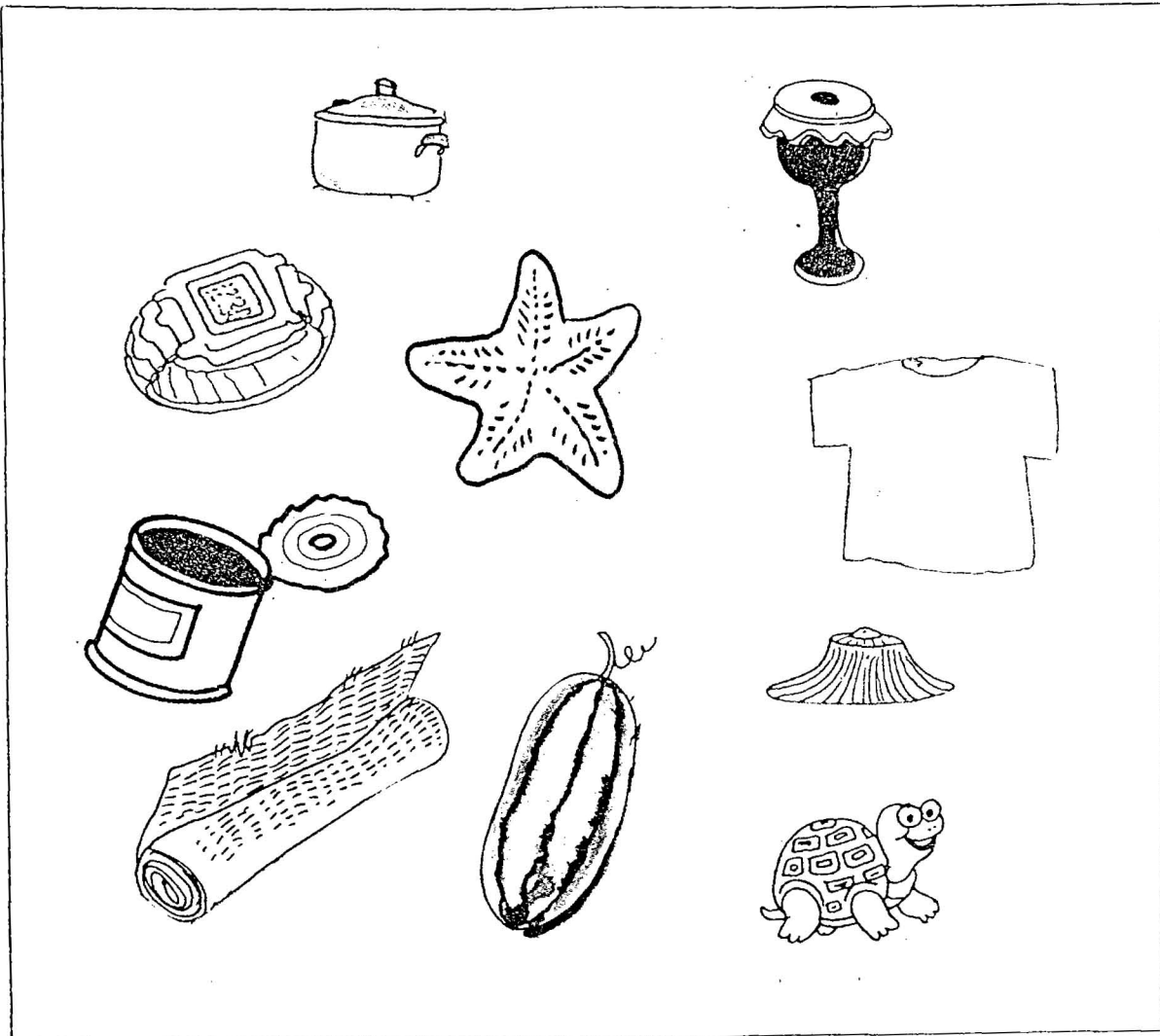
อัน

ใบ

แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ ๔

จงบอกลักษณนามจากภาพต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ลักษณนาม	ภาพ

ศูนย์การเรียนรู้ที่ ๕

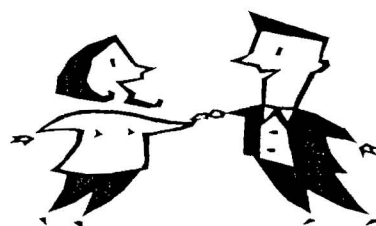
ใบงานศูนย์ที่ ๕

* อาการนาม *

จงบอกคำที่ตามหลัง “การ” และ “ความ” ต่อไปนี้เป็นคำชนิดใด
(นาม กริยาหรือวิเศษณ์)

ตัวอย่าง	ความดี	ดี	เป็นคำวิเศษณ์
	การกิน	กิน	เป็นคำกริยา
	การบ้าน	บ้าน	เป็นคำนาม

๑. การค้า
๒. ความเย็น
๓. การเงิน
๔. การพูด
๕. ความสุข
๖. ความรู้
๗. การไหว้
๘. ความคิด
๙. การกระโดด
๑๐. การเมือง

ใบความรู้ศูนย์ที่ ๕

♥ ♣ นามบอกอาการ ♥ ♣

นามบอกอาการ (อาการนาม) หมายถึง นามที่บอกอาการหรือความเป็นอยู่
ซึ่งเกิดจากการใช้คำว่า **การและความ** นำหน้าคำกริยาหรือวิเศษณ์

หลักการใช้คำว่า การ และ ความ

การ ใช้หน้ากริยาที่มองเห็นได้ เช่น การวิ่ง การเดิน
การกิน การนอน การกราบ การมอง เป็นต้น

ใช้นำหน้ากริยาที่มองไม่เห็น เช่น การคิด การฝัน
การรัก การคิดถึง การตั้งใจ เป็นต้น

ความ ใช้นำหน้าคำกริยาที่มองไม่เห็น เช่น ความคิด ความฝัน
ความรัก เป็นต้น

ใช้นำหน้าคำวิเศษณ์ เช่น ความงาม ความสวย
ความดี ความเลว ความเร็ว ความเพียร ความยาก ความง่าย
เป็นต้น

ข้อสังเกต

คำว่า **การ** และ **ความ** นำหน้านามทั่วไป ถือว่าเป็นนามทั่วไป (सामानยนาม) ไม่ใช่
นามบอกอาการหรืออาการนาม เช่น การประปา การเมือง การเรือน การคลัง
การธนาคาร การงาน เป็นต้น

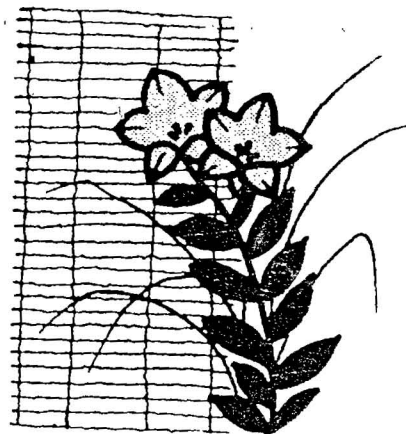
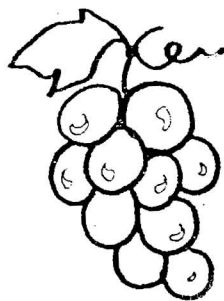

ใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ ๕

อาการนาม

จงเติมคำอาการนามในข้อความต่อไปนี้ให้เหมาะสม

๑.ของหมู่คณะจะช่วยให้งานสำเร็จ
๒. ทุกหน่วยงานต้องการพนักงานที่มี.....
๓. ชีวิตมนุษย์มีทั้ง..... และความทุกข์สลับกันไป
๔. นักเรียนต้องช่วยกันรักษา.....ของห้องเรียนเสมอ
๕. อุบัติเหตุครั้งนี้เกิดขึ้นเพราะ.....
๖.คือการพักผ่อนที่ดีที่สุด
๗. มนุษย์หาความรู้ได้ตลอดชีวิตด้วย.....หนังสือ
๘. ผู้ใหญ่บ้านไม่ได้รับผลจาก.....ของนายประชุมเลย
๙.ทำให้คนขาดสติและอาจทำความชั่วได้
๑๐.ในวันนี้จะเป็นเศรษฐกิจในวันหน้า

แบบทดสอบหลังเรียนศูนย์ที่ ๕

จงจำแนกสำนวนนามกับอาการนามลงในช่องว่าง

การกิน	การวิ่ง	การบ้าน	การเงิน
ความเร็ว	ความรัก	การเมือง	ความพอใจ
การธนาคาร	ความดี	การประปา	ความกตัญญู
ความเพียร	ความทุกข์	การเรียน	

อาการนาม

.....

.....

.....

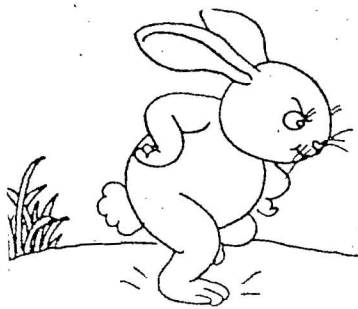
.....

สำนวนนาม

.....

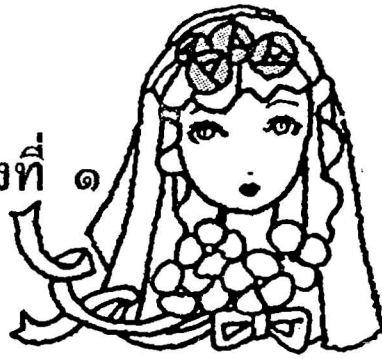
.....

.....

ศูนย์สำรอง

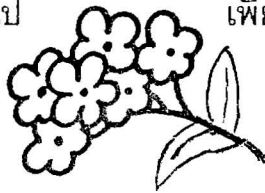
ศูนย์สำรองที่ ๑

ตอนที่ ๑

จงหาคำสามัญนามที่ปรากฏในคำประพันธ์ ต่อไปนี้ (นับคำซ้ำด้วย)

“ห้องเอ๋ยห้องสมุด
มีหนังสือเป็นมิตรจิตเบิกบาน
ได้ท่องเที่ยวถิ่นไกลในพิภพ
ได้รับทราบเหตุการณ์ที่ผ่านไป

นำมนุษย์ไปยบกับไฟศาล
ก่อเกิดจินตนาการรื่นรมย์ใจ
ได้ประสบบุคคลพันสมัย
เพียงนั่งในห้องสมุดสุดเพลินเอย”
(จะปะนี๋ นาคกรทรรพ)

สามัญนาม

.....

.....

.....

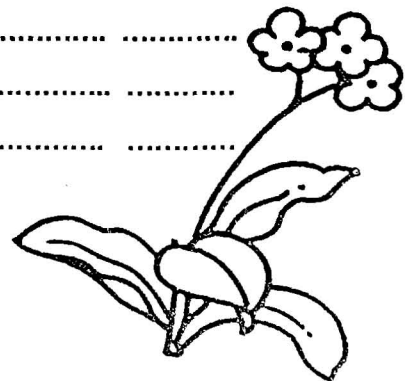
ตอนที่ ๒

จงยกตัวอย่างคำนามทั่วไปที่ขึ้นต้นด้วยอักษรที่กำหนดให้มาข้อละ ๕ คำ

ตัวอย่าง

คำนามทั่วไปที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ห เช่น เหว หิ้ง หิน เห็ด หาง

๑. คำที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ก
๒. คำที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ข
๓. คำที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ค
๔. คำที่ขึ้นต้นด้วยอักษร ม
๕. คำที่ขึ้นต้นด้วยอักษร อ

ศูนย์สำรองที่ ๒

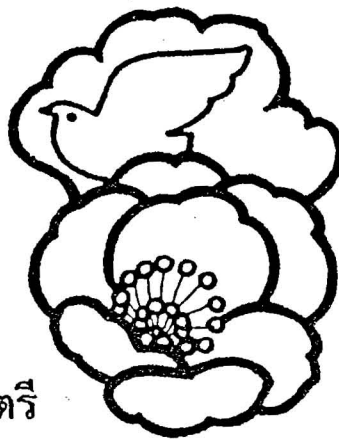
จงจำแนกคำต่อไปนี้ลงในตาราง

หนังสือพิมพ์	เพชรบูรณ์	รามเกียรติ์	โรงงาน
นวนิยาย	คูเวต	พฤษภดี	แม่น้ำ
อนันตนาคราช	ปทุมวัน	เอราวัณ	สมุด
วิหาร	กระดาศ	ทำน้ำ	ตำบล
ศรีสุวรรณ	เทพศิรินทร์	บวรนิเวศน์	สหรัฐ

สามัญนาม	วิสามัญนาม

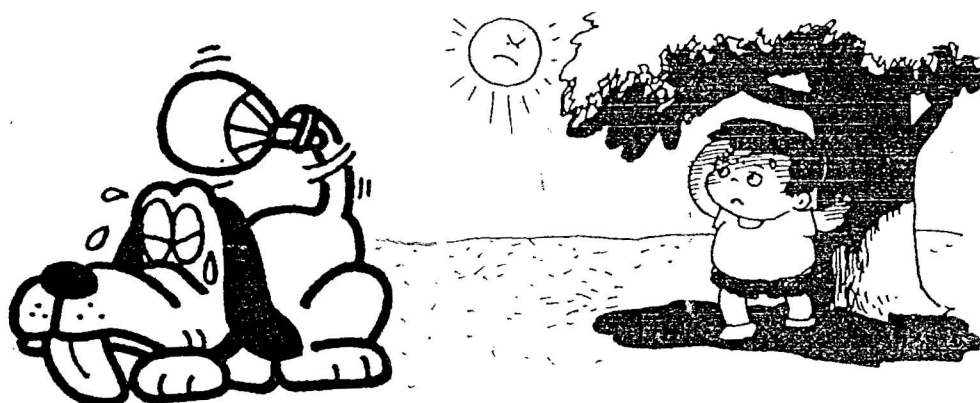

ศูนย์สำรองที่ ๓

จงเติมคำสมุหนามในช่องว่างให้เหมาะสม

๑.นายทหารยื่นต้อนรับนายกรัฐมนตรี
๒.สัตว์ป่าต่างมากินน้ำที่ลำธารแห่งนี้
๓.นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เข้าพบผู้อำนวยการ
๔.ชาวบ้านกำลังตากปลาเค็ม
๕.ทหารพม่าพ่ายหนีกระจัดกระจาย
๖. ชาวนาเห็น.....นกกระจาบกำลังบินไปที่ทุ่งนา
๗. แม่จ่ายค่าจ้างให้แก่.....คนงานที่มาตัดหญ้า
๘. จระเข้.....นั้นกำลังอดอยาก
๙. ชาวบ้านชุด.....ตะไคร้เอาไปขายที่ตลาด
๑๐. นักทัศนอาหรนำ.....กล้วยไม้มาปักแจกัน

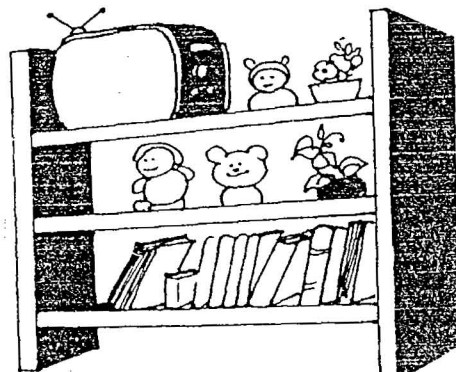

ศูนย์สำรองที่ ๔

จงระบุคำนามที่ใช้คำลักษณนามต่อไปนี้

๑. หลัง
๒. แท่ง
๓. แผ่น
๔. ฉบับ
๕. เครื่อง
๖. ตัว
๗. บาน
๘. เล่ม
๙. ใบ
๑๐. อัน

ศูนย์สำรองที่ ๕

ตอนที่ ๑ จงเติมการหรือความหน้าคำต่อไปนี้

๑.ขอร้อง	๒.วิริยะอุตสาหะ
๓.ปรับปรุงแก้ไข	๔.ถนอมอาหาร
๕.ยื้มแย้มแจ่มใส	๖.มูมานะ
๗.ปากเพียร	๘.บำเพ็ญทาน
๙.แสดงความคิดเห็น	๑๐.ชอบธรรม

ตอนที่ ๒

จงระบุว่าคำใดเติม การ หรือ ความนำหน้าแล้วเป็นคำอาการนาม

๑. ละคร	๒. ยื้ม	๓. เกียจคร้าน
๔. ขอโทษ	๕. สวดมนต์	๖. ช่าง
๗. ทูต	๘. แพทย์	๙. ห่วงใย
๑๐. อาหาร	๑๑. พัฒนา	๑๒. พัสดุ
๑๓. เกษตร	๑๔. ทหาร	๑๕. พยายาม
๑๖. อาหาร	๑๗. ประดิษฐ์	๑๘. กีฬา
๑๙. อดออม	๒๐. ประมาท	

บัตรเฉลยใบงานศูนย์ที่ ๑

๑. ชื่อคน	๒. หน้าต่าง	๓. รองเท้าส้น
๔. สีรองเท้า	๕. สีกางเกง	๖. คอเสื้อ
๗. หูเสื้อ	๘. เมฆ	๙. ลูกบอล
๑๐. หลังคา	๑๑. แป้นบาส	๑๒. ผมผู้หญิง
๑๓. ประตู		

บัตรเฉลยใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ ๑

๑. ชีพ	๒. เงิน	๓. ผล
๔. ข้าว	๕. ถนน หน้า	๖. ครู เพื่อน
๗. ห้องสมุด	๘. ปลา	๙. กระเป๋า
๑๐. กระจก		

บัตรเฉลยแบบทดสอบศูนย์ที่ ๑

๑. ห้องสมุด	๒. มะม่วง	๓. กีฬา
๔. โรงเรียน	๕. วัด	๖. นาฬิกา
๗. ทะเล	๘. ต้นไม้	๙. ส.ค.ส.
๑๐. บ้าน		

บัตรเฉลยใบงานศูนย์ที่ ๒

ถ้านักเรียนตอบเป็นชื่อเฉพาะสิ่งที่กำหนดให้ ถือว่าถูกต้อง
หากมีข้อสงสัยให้ถามครู

บัตรเฉลยใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ ๒

นักเรียนสามารถตรวจคำตอบได้จากเพื่อนที่เล่นเกมด้วย
หากมีข้อสงสัยให้ถามครู

บัตรเฉลยแบบทดสอบศูนย์ที่ ๒

๑. เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี	๒. ตอบชื่อจังหวัด
๓. ตอบชื่อเพื่อน	๔. ตอบชื่อสถานที่
๕. ตอบชื่อ	๖. ตอบชื่อ
๗. ตอบชื่อวัด	๘. ตอบชื่อ
๙. ตอบชื่อ	๑๐. ตอบชื่อเพลง

บัตรเฉลยใบงานศูนย์ที่ ๓

๑. ฝูง	๒. ไชลอง	๓. หมู่
๔. กอง หมู่	๕. คณะ	๖. กลุ่ม
๗. กอง	๘. คณะ พวก	๙. เหล่า พวก ฝูง
๑๐. คณะ		

บัตรเฉลยใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ ๓

๑. ฝูง	๒. ไชลอง	๓. พวก
๔. เหล่า	๕. กอง	๖. พวก
๗. คณะ	๘. ฝูง	๙. เหล่า
๑๐. หมู่		

บัตรเฉลยแบบทดสอบศูนย์ที่ ๓

๑. ไชลอง	๒. คณะ	๓. ฝูง
๔. คณะ	๕. เหล่า	๖. ฝูง
๗. พวก	๘. กอง	๙. พวก
๑๐. กอง พวก		

บัตรเฉลยใบงานศูนย์ที่ ๔

๑. ตั๋น	๒. คั๋น	๓. ตั้ว
๔. ตั้ว	๕. อั๋น	๖. กระบอก
๗. ลำ	๘. ดวง	๙. ดอก
๑๐. ใบ		

บัตรเฉลยใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ ๔

เครื่อง	โทรทัศน์ เครื่องคิดเลข
ตั้ว	สิง ไก่ ปู
ลำ	เรือใบ
อั๋น	-
ใบ	ผลไม้ จาน กาน้ำ
หลอด	ยาสีฟัน

บัตรเฉลยแบบทดสอบศูนย์ที่ ๔

ตั้ว	ปลา ดาว เต่า เสือ
ใบ	แตงโม หม้อข้าว กลอง กระป๋อง งอบ
เรือน	นาฬิกา
ผืน	เสื่อ

บัตรเฉลยใบงานศูนย์ที่ ๕

๑. กริยา	๒. วิเศษณ์	๓. นาม
๔. กริยา	๕. วิเศษณ์	๖. กริยา
๗. กริยา	๘. กริยา	๙. กริยา
๑๐. นาม		

บัตรเฉลยใบกิจกรรมเสริมศูนย์ที่ ๕

๑. ความสามัคคี	๒. ความซื่อสัตย์	๓. ความสุข
๔. ความสะอาด	๕. ความประมาท	๖. การนอน
๗. การอ่าน	๘. การกระทำ	๙. ความโกรธ
๑๐. การประหยัด		

บัตรเฉลยแบบทดสอบศูนย์ที่ ๕

อาการนาม การกิน การวิ่ง ความเร็ว ความรัก การเมือง
 ความพอใจ ความดี ความกตัญญู ความเพียร
 ความทุกข์ การเรียน

सामान्यนาม การบ้าน การเงิน การธนาคาร การประปา

บัตรเฉลยศูนย์สำรองที่ ๑

ตอนที่ ๑

ห้องสมุด มนุษย์ ถิ่น หนังสือ มิตร จิต จินตนาการ ใจ
ถิ่น พิกพ บุคคล สมัย เหตุการณ์ ห้องสมุด

ตอนที่ ๒

ถ้าตอบเป็นคำถามทั่วไปถือว่า ถูกต้อง

บัตรเฉลยศูนย์สำรองที่ ๒

สามานยนาม หนังสือพิมพ์ โรงงาน นวนิยาย แม่น้ำ สมุด วิหาร
กระดาศ ทำน้ำ ตำบล

วิสามานยนาม เพชรบูรณ์ รามเกียรติ์ ภูเขา พฤษภดี อนันตนาคราช
ปทุมวัน เอราวัน ศรีสุวรรณ เทพศิรินทร์ บวรนิเวศ สหรัฐ

บัตรเฉลยศูนย์สำรองที่ ๓

๑. คณะ

๒. ผูก

๓. คณะ

๔. พวก

๕. กอง

๖. ผูก

๗. พวก

๘. ผูก

๙. กอง

๑๐. ข้อ

บัตรเฉลยศูนย์สำรองที่ ๔

ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันพิจารณา หากสงสัยให้ถามครู

บัตรเฉลยศูนย์สำรองที่ ๕

ตอนที่ ๑

๑. การ	๒. ความ	๓. การ	๔. การ	๕. การ
๖. ความ	๗. ความ	๘. การ	๙. การ	๑๐. ความ

ตอนที่ ๒

๑. การยิ้ม	๒. ความเกียจคร้าน	๓. การขบโทษ	๔. การสวดมนต์
๕. ความหวังโย	๖. การพัฒนา	๗. ความพยายาม	๘. การประดิษฐ์
๙. การอดออม	๑๐. ความประมาท		

แผนการสอนตามคู่มือครู 1

เรื่อง คำนาม

จำนวน 2 คาบ

วิชา ท 203 (ภาษาไทย)

2 หน่วยการเรียนรู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

1. สาระสำคัญ

คำนามใช้เรียกคน สัตว์และสิ่งของทั้งที่มีตัวตนและไม่มีตัวตน การศึกษาเรื่องคำนามให้เข้าใจ จะทำให้นำไปใช้ได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง ใช้คำนามตามสถานการณ์ได้

2.2 จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุคำนามในประโยคได้
2. เติมคำนามในข้อความได้
3. แต่งประโยคโดยใช้คำนามได้

3. เนื้อหา

1. सामान्यनाम
2. विसामान्यनाम
3. स्मูहनาม
4. लक्षणनाम
5. आकारनाम

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. สร้างความสนใจ

นักเรียนเล่นเกม "ปริศนาคำทาย" ถ้าใครตอบได้ให้เขียนคำตอบไว้บนกระดาน

2. แจ้งจุดประสงค์ของบทเรียน

นักเรียนรับทราบจุดประสงค์การเรียนรู้เรื่อง คำนาม เพื่อกำหนดแนวทางในการเรียน

3. ทบทวนความรู้เดิม

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง คำนาม
2. นักเรียนสังเกตคำบนกระดานแล้วช่วยกันหาคำนามเพิ่มอีกคนละ 1 คำ

4. นำเสนอบทเรียน

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่มทำใบงานที่ 1 โดยระบุคำนามและเติมคำนามในข้อความ
2. นักเรียนตรวจคำตอบที่ถูกต้องโดยครูเป็นผู้เฉลย
3. นักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะของคำนามแต่ละชนิดบนกระดาน

5. ชี้แนะและให้แนวทางในการเรียนรู้

1. นักเรียนอ่านใบความรู้ที่ 1 เรื่อง คำนาม แล้วช่วยกันบอกลักษณะของคำนามแต่ละชนิด
2. นักเรียนฟังครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำนามชนิดต่างๆ

6. ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่มแล้วทำใบงานที่ 2 โดยแต่งประโยคจากคำนามตามชนิดที่เรียน
2. นักเรียนตรวจคำตอบการเฉลยของครู

7. ติดตามผลการปฏิบัติ

1. สังเกตการทำงานกลุ่ม
2. ชักถามขณะสอนหรือปฏิบัติงาน

8. ประเมินผลการปฏิบัติ

1. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่อง คำนาม
2. นักเรียนทำใบงานเรื่อง คำนาม
3. นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง คำนาม

9. ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโยงการเรียนรู้

1. นักเรียนเล่นเกมโดมิโนคำนาม
2. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง คำนาม
3. นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนเรื่อง คำนาม เป็นการบ้าน

5. สื่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้เรื่อง คำนาม
2. ใบงานที่ 1 เรื่อง คำนาม
3. ใบงานที่ 2 เรื่อง คำนาม
4. ปริศนาคำทาย
5. เกมโดมิโนคำนาม

6. การวัดผลและประเมินผล

1. ประเมินจากแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ประเมินจากใบงานเรื่อง คำนาม
3. ประเมินจากการทำแบบฝึกหัดเรื่อง คำนาม
4. ประเมินจากแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง คำนาม

แผนการสอนตามคู่มือครู 2

เรื่อง คำสรรพนาม

จำนวน 2 คาบ

วิชา ท 203 (ภาษาไทย)

2 หน่วยการเรียนรู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

1. สาระสำคัญ

การติดต่อสื่อสารจำเป็นต้องใช้คำสรรพนามมาแทนคำนาม เพื่อผู้รับสารจะได้ไม่ต้องฟัง คำซ้ำ ๆ กัน จึงต้องศึกษาเรื่อง คำสรรพนาม ให้เข้าใจแล้วนำไปใช้ให้ถูกต้อง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง ใช้คำสรรพนามตามสถานการณ์ได้

2.2 จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุคำสรรพนามในประโยคได้
2. เติมคำสรรพนามในข้อความได้
3. แต่งประโยคโดยใช้คำสรรพนามได้

3. เนื้อหา

1. บุรุษสรรพนาม
2. นิยมสรรพนาม
3. อนิยมสรรพนาม
4. ปฤจฉาสรรพนาม
5. วิภาคสรรพนาม
6. ประพันธสรรพนาม

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. สร้างความสนใจ

นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง สุนัขจิ้งจอกหางด้วน แล้วหาคำแทนนามจากข้อความเขียนบน กระดาน

2. แจ้งจุดประสงค์ของบทเรียน

นักเรียนรับทราบจุดประสงค์การเรียนรู้เรื่อง คำสรรพนาม เพื่อกำหนดแนวทางในการเรียน

3. ทบทวนความรู้เดิม

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง คำสรรพนาม
2. นักเรียนสังเกตคำสรรพนามที่เขียนบนกระดานแล้วครูซักถามความรู้เดิม

4. นำเสนอบทเรียน

1. นักเรียนช่วยกันคิดบัตรคำบุรุษสรรพนามจากภาพที่เป็นผู้พูด ผู้ฟังและผู้ที่ถูกกล่าวถึง แล้วช่วยกันตรวจความถูกต้อง
2. นักเรียนช่วยกันหาคำเพิ่มเติมบนกระดาน
3. นักเรียนอ่านใบความรู้เรื่อง คำสรรพนาม แล้วช่วยกันบอกชนิดของคำสรรพนาม

5. ชี้แนะและให้แนวทางในการเรียนรู้

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม ทำใบงานที่ 1 เรื่อง คำสรรพนาม โดยระบุคำสรรพนามหรือเติมคำสรรพนามในข้อความให้ถูกต้อง
2. นักเรียนตรวจคำตอบจากครูเฉลย
3. นักเรียนฟังครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อสังเกตของคำสรรพนามชนิดต่างๆที่พบ

6. ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม ทำใบงานที่ 2 เรื่อง คำสรรพนาม โดยเติมคำสรรพนามในข้อความและแต่งประโยคโดยใช้คำสรรพนามที่กำหนดให้
2. นักเรียนตรวจคำตอบจากครูเฉลย

7. ติดตามผลการปฏิบัติ

1. สังเกตจากพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ซักถามนักเรียนเกี่ยวกับคำสรรพนาม

8. ประเมินผลการปฏิบัติ

1. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่อง คำสรรพนาม
2. นักเรียนทำใบงานเรื่อง คำสรรพนาม
3. นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง คำสรรพนาม

9. ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโยงการเรียนรู้

1. นักเรียนเล่นเกมบิงโกคำสรรพนาม
2. นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนเป็นการบ้าน

5. สื่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้เรื่อง คำสรรพนาม
2. ใบงานที่ 1 เรื่อง คำสรรพนาม
3. ใบงานที่ 2 เรื่อง คำสรรพนาม
4. บัตรคำสรรพนาม
5. เกม "บิงโกคำสรรพนาม"
6. นิทานเรื่อง สุนัขจิ้งจอกหางด้วน
7. แผนภาพสรรพนามของใคร

6. การวัดและประเมินผล

1. ประเมินจากแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ประเมินจากใบงานเรื่อง คำสรรพนาม
3. ประเมินจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่อง คำสรรพนาม
4. ประเมินจากแบบฝึกหัดเรื่อง คำสรรพนาม

แผนการสอนตามคู่มือครู 3

เรื่อง คำกริยา
วิชา ท 203 (ภาษาไทย)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

จำนวน 2 คาบ
2 หน่วยการเรียนรู้
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

1. สาระสำคัญ

คำกริยาเป็นคำที่ใช้แสดงอาการของนามหรือสรรพนาม เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ประโยคสมบูรณ์ ได้ใจความชัดเจนว่า ใคร ทำอะไร จึงควรศึกษาเพื่อให้นำไปใช้ได้ถูกต้อง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง ใช้คำกริยาตามสถานการณ์ได้

2.2 จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุคำกริยาในประโยคได้
2. เติมคำกริยาในประโยคได้
3. แต่งประโยคโดยใช้คำกริยาที่กำหนดให้ได้

3. เนื้อหา

1. อกรรมกริยา
2. สกรรมกริยา
3. วิกตรรกกริยา
4. กริยานุเคราะห์

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. สร้างความสนใจ

นักเรียนเล่นเกมบอกใบ้ทายสำนวนไทยโดยใช้ท่าทางประกอบ แล้วขีดคำที่แสดงอาการจากสำนวนที่เขียนไว้บนกระดานดำ ซึ่งคำที่แสดงอาการหรือท่าทางนี้เราเรียกว่า คำกริยา

สำนวนที่ใช้ในการเล่น

ปอกกล้วยเข้าปาก ลูบหน้าปะจมูก วัตรอยเท้า เงยหน้าอ้าปาก หน้าไหว้หลังหลอก

2. แจ้งจุดประสงค์ของบทเรียน

นักเรียนรับทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อกำหนดแนวทางในการเรียน

3. ทบทวนความรู้เดิม

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง คำกริยา
2. นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะของคำกริยา โดยครูช่วยชี้แนะ

4. นำเสนอบทเรียน

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่มทำใบงานที่ 1 โดยช่วยกันระบุคำกริยาจากประโยคที่กำหนด
2. นักเรียนตรวจคำตอบจากการเฉลยของครู แล้วครูอธิบายโดยให้นักเรียนศึกษาไปความรู้

เรื่อง คำกริยา ประกอบ

5. ชี้แนะและให้แนวทางในการเรียนรู้

- นักเรียนช่วยกันระบุคำกริยาที่พบจากแถบประโยคต่อไปนี้ ว่าเป็นคำกริยาชนิดใด

ม้าลายวิ่ง	ชาวสวนปลูกต้นไม้
คุณยายนอนหลับ	แม่ซักผ้า
เขาเป็นตำรวจ	ช้างเตะฟุตบอล
สมหญิงต้องอ่านหนังสือ	อนุชาอาจมาก่อนเวลา
- นักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะของคำกริยาแต่ละชนิดโดยครูอธิบายเพิ่มเติม

6. ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง

- นักเรียนแบ่งกลุ่มทำใบงานที่ 2 เรื่อง คำกริยา โดยเติมคำกริยาโดยดูจากภาพที่กำหนด และช่วยกันแต่งประโยคตามชนิดของคำกริยา
- นักเรียนตรวจคำตอบจากการเฉลยของครู

7. ติดตามผลการปฏิบัติ

- นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่อง คำกริยา
- สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม
- ซักถามขณะสอนหรือปฏิบัติงาน

8. ประเมินผลการปฏิบัติ

- นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่อง คำกริยา
- นักเรียนทำใบงานเรื่อง คำกริยา
- นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง คำกริยา

9. ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโยงการเรียนรู้

- นักเรียนเล่นเกม หาคำคล้องจอง โดยให้มีคำสัมผัสที่เป็นคำกริยาปรากฏอยู่ข้างหน้าหรือหลังคำก็ได้ เช่น เมินหน้า ปาง ดูปลา กว้าบน แวบนวม เป็นต้น หากกลุ่มใดต่อคำถูกต้องและเสร็จเร็วที่สุดจะเป็นฝ่ายที่ชนะ
- นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนเรื่อง คำกริยา เป็นการบ้าน

5. สื่อการเรียนการสอน

- ใบความรู้เรื่อง คำกริยา
- ใบงานที่ 1 เรื่อง คำกริยา
- ใบงานที่ 2 เรื่อง คำกริยา
- แถบประโยค
- เกมต่อคำคล้องจอง

6. การวัดผลและประเมินผล

- ประเมินจากใบงานเรื่อง คำกริยา
- ประเมินจากแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่อง คำกริยา
- ตรวจแบบฝึกหัดเรื่อง คำกริยา

แผนการสอนตามคู่มือครู 4

เรื่อง คำวิเศษณ์

วิชา ท 203 (ภาษาไทย)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

จำนวน 2 คาบ

2 หน่วยการเรียนรู้

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

1. สาระสำคัญ

คำวิเศษณ์ใช้ขยายคำนาม สรรพนาม กริยาและวิเศษณ์ด้วยกัน เพื่อให้ข้อความละเอียดและชัดเจนยิ่งขึ้น

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง ใช้คำวิเศษณ์ตามสถานการณ์ได้

2.2 จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุคำวิเศษณ์ในข้อความได้
2. เติมคำวิเศษณ์ในข้อความได้
3. แต่งประโยคโดยใช้คำวิเศษณ์ที่กำหนดให้ได้

3. เนื้อหา

1. วิเศษณ์บอกลักษณะ	6. วิเศษณ์บอกความถี่เฉพาะ
2. วิเศษณ์บอกเวลา	7. วิเศษณ์บอกความไม่ถี่เฉพาะ
3. วิเศษณ์บอกสถานที่	8. วิเศษณ์แสดงคำถาม
4. วิเศษณ์บอกปฏิเสธ	9. วิเศษณ์บอกปริมาณ
5. วิเศษณ์แสดงคำบารับ	

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. สร้างความสนใจ

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 2 กลุ่มโดยใช้ตัวแทนกลุ่มละ 10 คนสำหรับเล่นเกม "คำวิเศษณ์ตรงข้ามอยู่ไหน"

2. นักเรียนช่วยกันหาคำวิเศษณ์เพิ่มจากที่มีบนกระดาน

2. แจ้งจุดประสงค์ของบทเรียน

นักเรียนรับทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อกำหนดแนวทางในการเรียน

3. ทบทวนความรู้เดิม

1. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่อง คำวิเศษณ์
2. นักเรียนช่วยกันจัดคำวิเศษณ์บนกระดานให้เป็นกลุ่มๆ ตามชนิดเท่าที่นักเรียนเข้าใจ
3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่มทำใบงานที่ 1 เรื่อง คำวิเศษณ์ โดยระบุคำวิเศษณ์จากข้อความที่กำหนดให้ เหมาะสม
4. นักเรียนตรวจคำตอบจากคำเฉลยของครู

4. นำเสนอบทเรียน

1. นักเรียนอ่านใบความรู้เรื่อง คำวิเศษณ์
2. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่มสรุปเรื่อง คำวิเศษณ์แต่ละชนิดนำมารายงานหน้าชั้น โดยให้กลุ่มที่ 1 สรุปเรื่อง คำวิเศษณ์บอกลักษณะ ส่วนกลุ่มที่เหลือให้สรุปกลุ่มละ 2 ชนิดหน้าชั้น

5. ชี้แนะและให้แนวทางในการเรียนรู้

1. นักเรียนช่วยกันหาตัวอย่างคำวิเศษณ์เพิ่มเติมจากใบความรู้ที่ครูหาไว้แล้วบนกระดาน
2. นักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะของคำวิเศษณ์ทั้ง 9 ชนิด

6. ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง

1. นักเรียนกลุ่มเดิมทำใบงานที่ 2 เรื่อง คำวิเศษณ์ โดยเติมคำวิเศษณ์ในข้อความและแต่งประโยคโดยใช้คำวิเศษณ์ที่กำหนดให้
2. นักเรียนตรวจผลงานจากคำเฉลยของครู

7. ติดตามผลการปฏิบัติ

1. สังเกตการทำงานกลุ่ม
2. ชักถามขณะสอนหรือปฏิบัติกิจกรรม

8. ประเมินผลการปฏิบัติ

1. นักเรียนทำกิจกรรมจากใบงานเรื่อง คำวิเศษณ์
2. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง คำวิเศษณ์
3. นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง คำวิเศษณ์

9. ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโยงการเรียนรู้

1. นักเรียนแบ่ง 2 กลุ่มกลุ่มละ 10 คนเพื่อเล่นเกม “เติมคำวิเศษณ์กันดีกว่า” กลุ่มใดตอบเสร็จก่อนและถูกต้องเป็นฝ่ายชนะ
2. นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนเรื่อง คำวิเศษณ์ เป็นการบ้าน

5. สื่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้เรื่อง คำวิเศษณ์
2. ใบงานที่ 1 เรื่อง คำวิเศษณ์
3. ใบงานที่ 2 เรื่อง คำวิเศษณ์
4. เกม “คำวิเศษณ์ตรงข้ามอยู่ไหน”
5. เกม “เติมคำวิเศษณ์กันดีกว่า”

6. การวัดผลและประเมินผล

1. ประเมินจากแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ประเมินจากการทำใบงาน
3. ประเมินจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
4. ประเมินจากการทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนตามคู่มือครู 5

เรื่อง คำบุพบท

จำนวน 2 คาบ

วิชา ท 203 (ภาษาไทย)

2 หน่วยการเรียนรู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

1. สาระสำคัญ

การใช้คำบุพบทนำหน้าคำนาม สรรพนาม กริยาและวิเศษณ์ เพื่อบอกลักษณะ บอกปริมาณ บอกเวลา บอกความเป็นเจ้าของ บอกสถานที่ต้นทางหรือเหตุต้นเค้า จะทำให้ประโยคชัดเจนขึ้น ผู้รับสาร จึงต้องศึกษาให้เข้าใจเพื่อให้นำไปใช้ได้ถูกต้อง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง ใช้คำบุพบทตามสถานการณ์ได้

2.2 จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุคำบุพบทในข้อความได้
2. เติมคำบุพบทในข้อความได้
3. แต่งประโยคโดยใช้คำบุพบทที่กำหนดได้

3. เนื้อหา

1. บุปพบทบอกลักษณะ
2. บุปพบทบอกเวลา
3. บุปพบทบอกสถานที่
4. บุปพบทบอกความเป็นเจ้าของ
5. บุปพบทบอกปริมาณหรือจำนวน

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

1. สร้างความสนใจ

ตัวแทนนักเรียน 3 คนแข่งกันเขียนประโยคบอกตำแหน่งสิ่งของจากภาพที่กำหนดให้ ใครเขียนได้ถูกต้องและเร็วที่สุดเป็นผู้ชนะ

2. แจ้งจุดประสงค์ของบทเรียน

นักเรียนรับทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ เรื่อง คำบุพบท เพื่อกำหนดแนวทางในการเรียน

3. ทบทวนความรู้เดิม

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง คำบุพบท
2. นักเรียนนำแถบประโยคต่อไปนี้ออกมาระบุว่า คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำชนิดใด
 - ก. เขาเดินมาที่โรงเรียน
 - ข. นายพลมาซื้อที่ตรงนั้น
 - ค. เธอเป็นนักเรียนที่ตั้งใจเรียนหนังสือ

4. นำเสนอบทเรียน

1. นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่องคำบุพบทโดยระบุคำบุพบทและเติมคำบุพบทในข้อความที่กำหนดให้
2. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง คำบุพบทเพิ่มเติม
3. นักเรียนตรวจคำตอบจากคำเฉลยจากครู

5. ชี้แนะและให้แนวทางในการเรียนรู้

1. นักเรียนฟังคำอธิบายเพิ่มเติมเรื่อง คำบุพบทจากครู
2. นักเรียนยกตัวอย่างประโยคที่มีคำบุพบทบนกระดานแล้วช่วยกันสรุปลักษณะคำบุพบท

6. ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงานที่ 2 เรื่อง คำบุพบท โดยเติมคำบุพบทในข้อความและนำคำที่กำหนดให้มาแต่งประโยคพร้อมขีดเส้นใต้คำบุพบท
2. นักเรียนตรวจคำตอบจากการเฉลยของครู

7. ติดตามผลการปฏิบัติ

1. สังเกตจากพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ชักถามขณะสอนหรือปฏิบัติงาน

8. ประเมินผลการปฏิบัติ

1. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่อง คำบุพบท
2. นักเรียนทำใบงานเรื่อง คำบุพบท
3. นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง คำบุพบท

9. ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโยงการเรียนรู้

1. ตัวแทนแต่ละแถวแต่งประโยคโดยใช้บัตรคำบุพบทที่ครูกำหนดให้และเติมคำบุพบทในแถบประโยคให้ถูกต้อง
2. นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนเป็นภาระบ้าน

5. สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ใบความรู้เรื่อง คำบุพบท
2. ใบงานที่ 1 เรื่อง คำบุพบท
3. ใบงานที่ 2 เรื่อง คำบุพบท
4. รูปภาพแต่งประโยคที่มีคำบุพบท
5. บัตรคำ
6. แถบประโยค

6. การวัดผลและประเมินผล

1. ประเมินจากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
2. ประเมินจากการทำกิจกรรมตามใบงาน
3. ประเมินจากการทำแบบฝึกหัด
4. ประเมินจากแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

แผนการสอนตามคู่มือครู 6

เรื่อง คำสันธาน

จำนวน 2 คาบ

วิชา ท 203 (ภาษาไทย)

2 หน่วยการเรียนรู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

1. สาระสำคัญ

คำสันธานเป็นคำที่ใช้เชื่อมคำกับคำ ประโยคกับประโยคและความกับความ เพื่อให้เนื้อความต่อเนื่อง คล้อยตามกัน ขัดแย้งกัน ให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่งหรือเป็นเหตุเป็นผลกัน นอกจากนี้ยังทำให้ข้อความกระชับรัดกุมด้วย

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง ใช้คำสันธานตามสถานการณ์ได้

2.2 จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุคำสันธานในข้อความได้
2. เติมคำสันธานในข้อความได้
3. แต่งประโยคโดยใช้คำสันธานได้

3. เนื้อหา

1. สันธานเชื่อมความคล้อยตามหรือต่อเนื่องกัน
2. สันธานเชื่อมความขัดแย้งกัน
3. สันธานเชื่อมความให้เลือก
4. สันธานเชื่อมความเป็นเหตุเป็นผลกัน

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

1. สร้างความสนใจ

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มแข่งขันกันหาคำมาเชื่อมประโยคความเดียว 2 ประโยคให้เนื้อความรวมกันจำนวน 5 ตัวอย่างดังนี้

1) พ่อทำงาน	แม่ทำอาหาร	(แต่)
2) เขาเป็นไข้	เขาถูกฝน	(เพราะ)
3) เธอจะอ่านหนังสือ	เธอจะทำการบ้าน	(หรือ)
4) ฉันรับประทานอาหาร	ฉันดูโทรทัศน์	(แล้วจึง)
5) นักเรียนอยู่ในห้องสมุด	ครูอยู่ในห้องสมุด	(และ)

2. นักเรียนสังเกตคำที่ใช้เชื่อมประโยคแล้วบอกว่าเป็นคำใด โดยครูช่วยชี้แนะ

2. แจ้งจุดประสงค์ของบทเรียน

นักเรียนรับทราบจุดประสงค์การเรียนรู้เรื่อง คำสันธาน เพื่อกำหนดแนวทางในการเรียนรู้

3. ทบทวนความรู้เดิม

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง คำสันธาน
2. นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะของคำสันธานที่เคยเรียนมาแล้ว

4. นำเสนอบทเรียน

1. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง คำสันธาน
2. นักเรียนแบ่งกลุ่มทำใบงานที่ 1 เรื่อง คำสันธาน โดยระบุคำสันธานและเติมคำสันธานจากประโยคที่กำหนดให้

3. นักเรียนตรวจคำตอบจากคำตอบของครู

5. ชี้แนะและให้แนวทางในการเรียนรู้

1. นักเรียนช่วยกันอธิบายลักษณะของคำสันธานเท่าที่นักเรียนทราบให้ครูฟัง
2. นักเรียนฟังครูอธิบายเกี่ยวกับลักษณะของคำสันธานเพิ่มเติม

6. ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่มทำใบงานที่ 2 เรื่อง คำสันธาน โดยช่วยกันแต่งประโยคจากคำสันธานที่กำหนดให้ แล้วส่งครู
2. นักเรียนและครูช่วยกันตรวจคำตอบ

7. ติดตามผลการปฏิบัติ

1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานของนักเรียน
2. ชักถามนักเรียนขณะเรียน
3. ตรวจผลงาน

8. ประเมินผลการปฏิบัติ

1. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่อง คำสันธาน
2. นักเรียนทำใบงานเรื่อง คำสันธาน
3. นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนเรื่อง คำสันธาน

9. ส่งเสริมความมั่นใจและการถ่ายโยงการเรียนรู้

1. นักเรียนเล่นเกม ปาเป้าเชื่อมโยงประโยค
2. นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนเรื่อง คำสันธาน เป็นการบ้าน

5. สื่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้เรื่อง คำสันธาน
2. ใบงานที่ 1 เรื่อง คำสันธาน
3. ใบงานที่ 2 เรื่อง คำสันธาน
4. เกมปาเป้าเชื่อมโยงประโยค
5. แถบประโยคความเดียว 10 ประโยค
6. บัตรคำสันธาน

6. การวัดผลและประเมินผล

1. ประเมินจากแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ประเมินจากใบงานเรื่อง คำสันธาน
3. ประเมินจากการทำแบบฝึกหัดเรื่อง คำสันธาน
4. ประเมินจากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง คำสันธาน

แผนการสอนตามคู่มือครู 7

เรื่อง หน้าที่ของคำ

จำนวน 2 คาบ

วิชา ท 203 (ภาษาไทย)

2 หน่วยการเรียนรู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

1. สาระสำคัญ

การนำคำในภาษาไทยไปใช้ในการเรียงเข้าประโยคตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามชนิดและหน้าที่ช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจความหมายได้ชัดเจนตรงจุดประสงค์

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

ใช้คำตามสถานการณ์ได้

2.2 จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุน้ำที่ของคำในประโยคได้
2. เติมคำตามหน้าที่ในประโยคได้
3. แต่งประโยคตามหน้าที่ของคำได้
4. ใช้คำตามสถานการณ์ได้

3. เนื้อหา

1. หน้าที่ของคำนามและสรรพนาม
2. หน้าที่ของคำกริยา
3. หน้าที่ของคำวิเศษณ์
4. หน้าที่ของคำบุพบท
5. หน้าที่ของคำสันธาน

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. สร้างความสนใจ

1. ตัวแทนนักเรียน 2 กลุ่มออกมาเรียนบัตรคำให้เป็นประโยคความเดียว ดังตัวอย่าง

นก จิก แมลง

น้อง ตาม พี่

อรุณี เป็น คน ได้

แมว หอน ได้ โต๊ะ

สุนิย์ ตาม แม่ ไป ที่ วัด

2. นักเรียนตรวจคำตอบจากการเฉลยของครูบนกระดาน
3. นักเรียนช่วยกันบอกชนิดของคำเหล่านี้บนกระดานดังนี้

นก	(นาม)	จิก	(กริยา)	แมลง	(นาม)		
ฝน	(นาม)	ตก	(กริยา)	หนัก	(วิเศษณ์)		
น้อง	(นาม)	คาม	(กริยา)	พี่	(นาม)		
อรุณี	(นาม)	เป็น	(กริยา)	คน	(นาม)	ได้	(วิเศษณ์)
แมว	(นาม)	นอน	(กริยา)	ได้	(บุพบท)	โต๊ะ	(นาม)

2. แฉ่งจุดประสงค์ของบทเรียน

นักเรียนรับทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียนเพื่อกำหนดแนวทางในการเรียนรู้

3. ทบทวนความรู้เดิม

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง หน้าที่ของคำ
2. นักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะของคำนาม สรรพนาม กริยา วิเศษณ์ บุพบท และสันธานจากที่เคยเรียนมาแล้ว

4. นำเสนอบทเรียน

1. นักเรียนช่วยกันบอกส่วนประกอบของประโยคความเดียวที่เรียนมาแล้วในชั้น ม. 1 ว่าประกอบด้วยส่วนประกอบอะไรบ้าง โดยครูอธิบายเพิ่มเติม
2. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง ส่วนประกอบของประโยค

5. ชี้แนะและให้แนวทางในการเรียนรู้

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มทำงานจากใบงานที่ 1 เรื่อง หน้าที่ของคำ โดยระบุหน้าที่ของคำที่ขีดเส้นใต้ในประโยคและเติมคำตามหน้าที่ที่กำหนดให้
2. นักเรียนช่วยกันตอบคำถามจากคำเฉลยของครู
3. นักเรียนฟังคำอธิบายจากครูเพิ่มเติม

6. ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่มทำใบงานที่ 2 เรื่อง หน้าที่ของคำ โดยช่วยกันเติมคำตามหน้าที่ในช่องว่างและแต่งประโยคตามหน้าที่ของคำที่กำหนดให้
2. นักเรียนและครูช่วยกันตรวจคำตอบ พร้อมทั้งช่วยกันสรุปข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข

7. ติดตามผลการปฏิบัติ

1. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
2. ชักถามขณะสอนหรือปฏิบัติงาน

8. ประเมินผลการปฏิบัติ

1. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่อง หน้าที่ของคำ
2. นักเรียนทำใบงานเรื่อง หน้าที่ของคำ
3. นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง หน้าที่ของคำ

9. ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโยงการเรียนรู้

1. นักเรียนเล่นเกม ปิงปองเสียงโชค
2. นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนเป็นการบ้าน

5. สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ใบความรู้เรื่อง ส่วนประกอบของประโยค
2. ใบความรู้เรื่อง หน้าที่ของคำ
3. ใบงานที่ 1 เรื่อง หน้าที่ของคำ
4. ใบงานที่ 2 เรื่อง หน้าที่ของคำ
5. บัตรคำ
6. เกมป้องกันเสียงไซค

6. การวัดผลและประเมินผล

1. ประเมินจากแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ประเมินจากใบงานเรื่อง หน้าที่ของคำ
3. ประเมินจากการทำแบบฝึกหัดเรื่อง หน้าที่ของคำ
4. ประเมินจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่อง หน้าที่ของคำ

แผนการสอนตามคู่มือครู 8

เรื่อง คำอุทาน

จำนวน 2 คาบ

วิชา ท 203 (ภาษาไทย)

2 หน่วยการเรียนรู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

1. สาระสำคัญ

คำอุทานเป็นคำที่ไม่มีความหมายในตัวเอง จึงไม่จัดเป็นส่วนหนึ่งของประโยคในภาษา เรานำคำอุทานมาใช้ในภาษาที่ไม่เป็นทางการ เพื่อเสริมข้อความที่แสดงอารมณ์และความรู้สึกของผู้พูดให้ชัดเจนขึ้น

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง จำแนกคำอุทานในข้อความได้

2.2 จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุคำอุทานที่พบในข้อความได้
2. เติมคำอุทานในข้อความได้
3. แต่งประโยคโดยใช้คำอุทานได้

3. เนื้อหา

1. อุทานบอกอาการ
2. อุทานเสริมบท

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. สร้างความสนใจ

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่มร้องเพลงจุดได้คำต่อ ตามเนื้อเพลงที่ครูแจกให้ โดยให้ฟังจากแถบบันทึกเสียงก่อนแล้วจึงร้องเอง
2. นักเรียนช่วยกันหาคำที่แสดงอารมณ์ในเนื้อเพลง แล้วนำมาเขียนไว้บนกระดาน โดยครูเป็นผู้คอยชี้แนะ

2. แจ้งจุดประสงค์ของบทเรียน

นักเรียนรับทราบจุดประสงค์การเรียนรู้เรื่อง คำอุทาน เพื่อกำหนดแนวทางในการเรียน

3. ทบทวนความรู้เดิม

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง คำอุทาน
2. นักเรียนช่วยกันอธิบายลักษณะคำอุทานที่เคยรู้จักว่ามีลักษณะอย่างไร

4. นำเสนอบทเรียน

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่มทำใบงานที่ 1 เรื่อง คำอุทาน โดยระบุคำอุทานที่ปรากฏในข้อความ
2. นักเรียนตรวจคำตอบจากการเฉลยของครู

5. ให้แนวทางในการเรียนรู้

1. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง คำอุทาน
2. นักเรียนช่วยกันหาตัวอย่างเพิ่มเติม

6. ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ

1. นักเรียนกลุ่มเดิมทำใบงานที่ 2 ให้เติมคำอุทานและแต่งประโยคจากคำหรือข้อความที่กำหนดให้

2. นักเรียนตรวจคำตอบจากคำเฉลยของครู
3. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปลักษณะของคำอุทาน

7. ติดตามผลการปฏิบัติ

1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน
2. ชักถามขณะสอนหรือปฏิบัติกิจกรรม

8. ประเมินผลการปฏิบัติ

1. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่อง คำอุทาน
2. นักเรียนทำใบงานที่ 1 และ 2 เรื่อง คำอุทาน
3. นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง คำอุทาน

9. ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโยงการเรียนรู้

1. นักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะของคำอุทาน
2. นักเรียนอ่านบทร้อยกรองช่วยจำ เรื่อง ชนิดของคำ เพื่อทบทวนบทเรียนทั้งหมด
3. นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง คำอุทาน เป็นการบ้าน

5. สื่อการเรียนการสอน

1. แถบบันทึบเสียงเพลง จุดได้คำต่อ
2. เนื้อเพลง จุดได้คำต่อ
3. ใบความรู้เรื่อง คำอุทาน
4. ใบงานที่ 1 เรื่อง คำอุทาน
5. ใบงานที่ 2 เรื่อง คำอุทาน
6. บทร้อยกรองช่วยจำเรื่อง ชนิดของคำ

6. การวัดผลและประเมินผล

1. ประเมินจากพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ประเมินจากการทำใบงานเรื่อง คำอุทาน
3. ประเมินจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่อง คำอุทาน
4. ประเมินจากการทำแบบฝึกหัด

ปริศนาคำทาย

๑. สูงเยียมเทียมฟ้า ต่ำกว่าหญ้านิดเดียว (ภูเขา)
๒. ดำแล้วขาว ยาวแล้วสั้น มั่นแล้วคลอน (ผม ตา พัน)
๓. ไปไม่กลับ กลับไม่ตื่น ฟั่นไม่มี หั่นไม่พัน (ตาย)
๔. กลางวันเก็บใส่กระจาด กลางคืนดาดดาเซเต็มท้องฟ้า (ดาว)
๕. สีอะไรที่พระรามชอบ (สีดำ)
๖. ดันเท่าลำหวาย ไบกระจายเต็มแม่น้ำ (แห)
๗. หายอยู่เสมอ แต่ไม่หมด (หายใจ)
๘. ตาแป๊ะหลังโกง ลงน้ำไม่ชุ่ม (เบ็ด)

ปัญหาสำรอง

๑. เดินวันยังค่ำ ประจำอยู่กับที่ (นาฬิกา)
๒. หางมุดหัว ตัวมุดหาง กลางมุดหู (เข็มขัด)

ใบความรู้ที่ ๑

เรื่อง คำนาม

คำนามคือ คำที่ใช้เรียกคน สัตว์ สิ่งของ อาการ สภาพและลักษณะ รวมทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม แบ่งออกเป็น ๕ ชนิดได้แก่

๑. **นามทั่วไป** (सामानยนาม) หมายถึง คำที่ใช้เรียกทั่วไปของบุคคล สัตว์ สิ่งของ สถานที่ ได้แก่ ช้าง รถ ถนน คลอง ฯลฯ

๒. **นามเฉพาะ** (วิสามานยนาม) หมายถึง คำเรียกชื่อเฉพาะของบุคคลหรือสถานที่ ได้แก่ นนทบุรี สุขุมวิท สุวรรณ ญีปุ่น ฯลฯ

๓. **นามบอกหมวดหมู่** (สมุหนาม) หมายถึง คำที่ใช้เรียกกลุ่มหรือคณะ ได้แก่ ไชยง หมู่ กอง ฝูง ฯลฯ

๔. **นามบอกอาการ** (อาการนาม) หมายถึง คำกริยาที่เกสียงที่เป็นนามธรรม ได้แก่ ความสามัคคี ความชั่ว การกิน การเดิน ฯลฯ

การและความนำหน้านามทั่วไปถือเป็นนามทั่วไปไม่ใช่อาการนาม ตัวอย่างเช่น การ + คลัง (นามทั่วไป) ถือเป็นคำนามทั่วไป

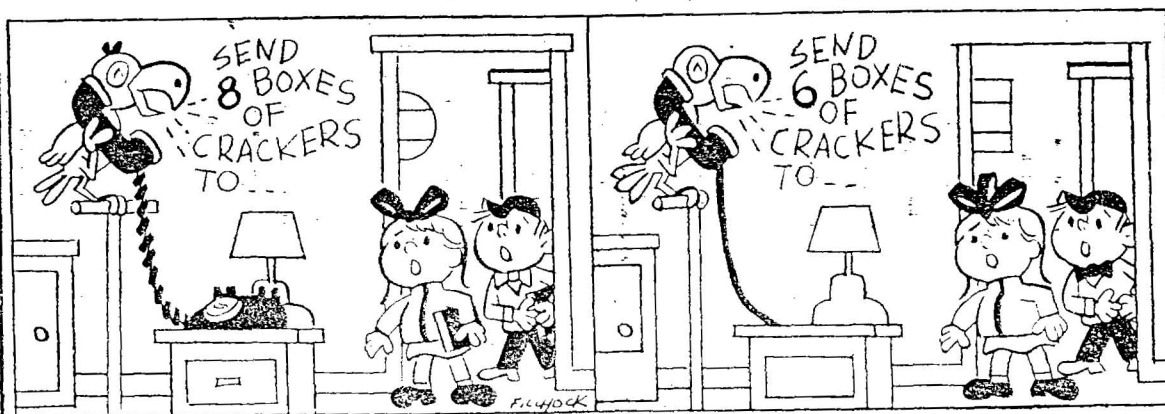
๕. **นามบอกลักษณะ** (ลักษณะนาม) หมายถึง คำที่ใช้ตามหลังเลขบอกจำนวนของคำนามข้างหน้า ได้แก่ ม้า ๒ ตัว หนังสือ ๓ เล่ม ผ้า ๓ ผืน ไฟฉาย ๑ กระบอก เป็นต้น

ใบงานที่ 1 เรื่อง คำนาม

๑. จงระบุคำนามทั่วไปมา ๑๐ คำ โดยสังเกตสิ่งที่แตกต่างกันจากภาพ

๐๐ ตัวใจ เน้นก่อน

ในภาพทั้ง ๒ นี้มีที่แตกต่างกันอย่างน้อย ๑๔ แห่ง

๑.	๒.
๓.	๔.
๕.	๖.
๗.	๘.
๙.	๑๐.

๒. จงบอกชื่อนามเฉพาะมา ๒ ชื่อจากคำนามทั่วไปที่ระบุให้

๑) ชื่อจังหวัด		
๒) ชื่อประเทศ		
๓) ชื่อคน		
๔) ชื่อถนน		
๕) ชื่อสถานที่สำคัญ		

๓. จงเติมนามบอกหมวดหมู่ในช่องว่างต่อไปนี้

๑) ช้างป่า.....นั้นมี ๑๐ ตัว

๒)นกฟิราบเกาะอยู่บนหลังควา

๓)นายทหารเข้าเฝ้าสมเด็จพระสังฆราช

๔)ลูกเสือของโรงเรียนไปเข้าค่าย

๕)เนตรนารีของเรามีสมาชิก ๘ คน

๔. จงระบุว่าคำใดเป็นนามบอกอาการหรือนามทั่วไป

๑) การค้า

๒) การบ้าน

๓) การพูด

๔) การแนะนำ

๕) การอภิปราย

๖) การเดิน

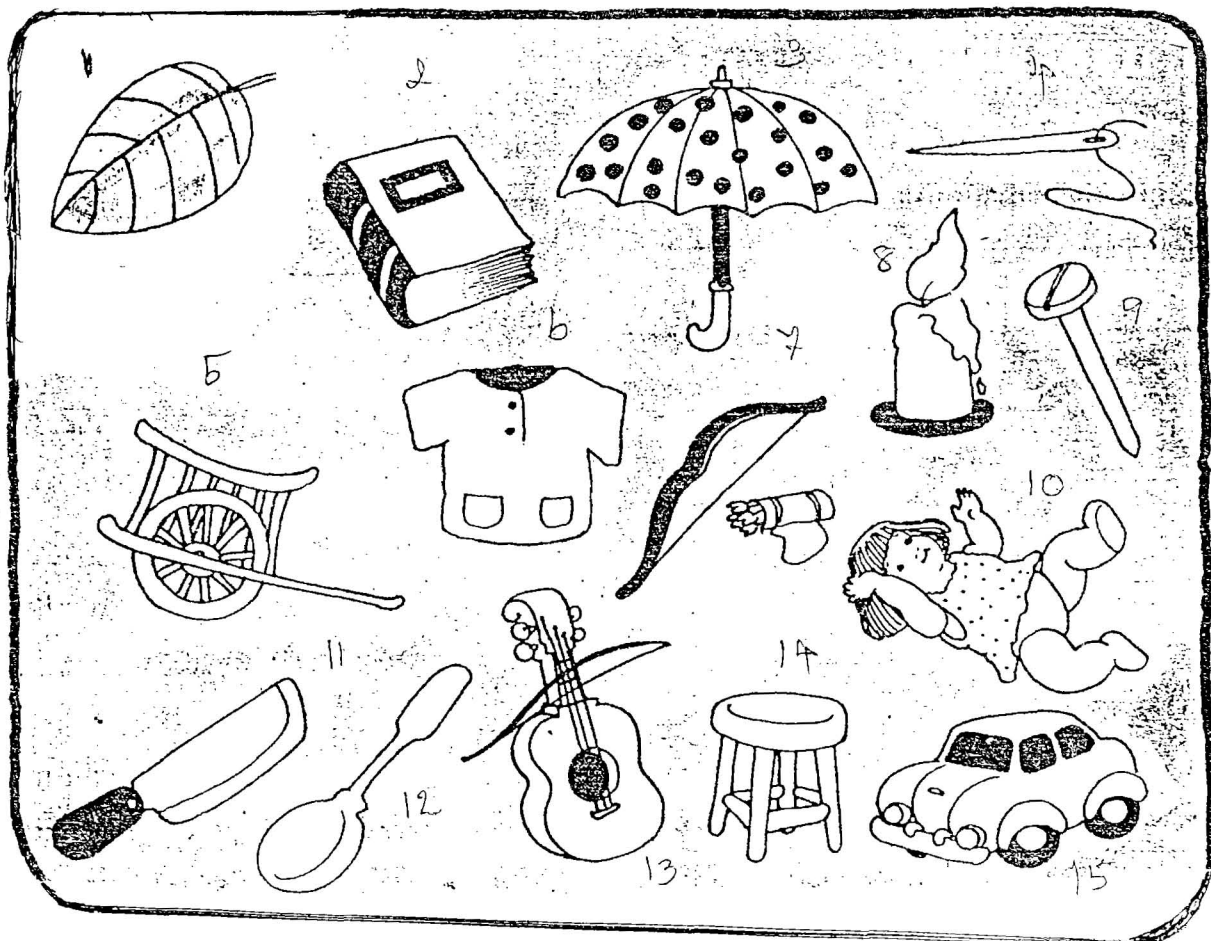
๗) การดูแล

๘) การถัก

๙) การไฟฟ้า

๑๐) การสนทนา

๕. จงบอกว่าภาพที่กำหนดใช้คำนามบอกลักษณะว่าอย่างไร

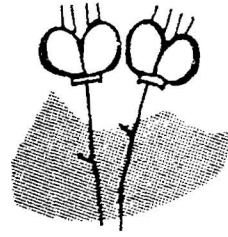

ใบงานที่ ๒ เรื่อง คำนาม

ตอนที่ ๑

จงเติมคำนามลงในช่องว่างให้เหมาะสม

๑. นักเรียนต้องไปค้นคว้างานที่.....
๒. บ้านของฉันมี.....หลายพันธุ์เช่น อกร่อง เขียวเสวย ฯลฯ
๓. ฉันเห็น.....นกบินอยู่บนท้องฟ้า
๔. เด็ก ๆ ต้องไปศึกษาหาความรู้ที่
๕. คนไทยไปทำบุญที่.....
๖.ข้างกำลังวิ่งมาทางนี้
๗.จะช่วยให้เศรษฐกิจไทยดีขึ้น
๘.มีหน้าที่อบรมนักเรียนให้เป็นคนดี
๙. พวกเขาเห็น.....ส่องแสงระยิบระยับยามค่ำคืน
๑๐.กำลังปลูกข้าวในนา

ตอนที่ ๒

จงแต่งประโยคโดยใช้คำนามที่กำหนดให้

๑. นายกรัฐมนตรี
๒. ความสามัคคี
๓. ผู้จัดการ
๔. อาจารย์
๕. ประชาชน

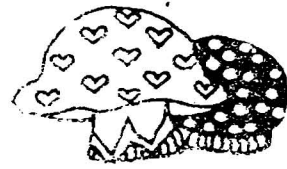
บัตรคำเกมโดมิโนคำนาม

	เบญจพร	สายสมร	ทองฟ้า
แม่น้ำ	รุ่งเรืองวิทยา	อภिरดี	ภูเขา
ต้นไม้	แปซิฟิก	สุทธิวรราม	ทะเล
หนังสือ	อาภาพร	บุรีรัมย์	ปากกา
สมุด	บางระจัน	อเมริกา	ประเทศ
รองเท้า	พญาไท	ราชวิถี	จังหวัด
ประชาชน	ญี่ปุ่น	สงขลา	ประตู
สะพาน	รามาริบดี	มาเลเซีย	ตลาด

กระเป๋	ตุลาคม	หนุมาน	ไม้กวาด
มหาสมุทร	ปทุมวัน	สีดา	พัคลม
อินเดีย	ราชวินิต	ปากเกร็ด	ศิริราช
ลำธาร	เตา	อาชีพ	ชะลอม
กระถาง			

ใบความรู้ที่ ๒

เรื่อง คำสรรพนาม

คำสรรพนาม คือ คำที่ทำหน้าที่แทนนาม ซึ่งจำแนกย่อยได้ ๖ ชนิด

๑. สรรพนามที่ใช้แทนการพูด (บุรุษสรรพนาม) ใช้แทนผู้พูด (บุรุษที่ ๑) แทนผู้ฟัง (บุรุษที่ ๒) แทนผู้ที่ถูกกล่าวถึง (บุรุษที่ ๓) ได้แก่ ฉัน เรา ท่าน ผม กระผม ดิฉัน คุณ เธอ เขา มัน หล่อน เป็นต้น ตัวอย่าง

- ฉันชอบต้นไม้ประดับที่สุด (บุรุษที่ ๑)
- ท่านจะไปไหนคะ (บุรุษที่ ๒)
- เขาไม่เล่นกับตัวแล้ว (บุรุษที่ ๑ และบุรุษที่ ๓)
- เราจะไปต่างจังหวัด (บุรุษที่ ๑)

๒. สรรพนามใช้ชี้ระยะ (นิยมสรรพนาม) เช่น

- นี่สมุดของฉัน - นั่นโรงเรียน - โน่นตลาด

๓. สรรพนามใช้ถาม (ปฤจฉาสรรพนาม) เช่น

- ใครพูด - ไหนของเธอชื่อ
- เธอทราบอะไรมาบ้าง - ทำไมจึงไม่ไป

๔. สรรพนามบอกความไม่เจาะจง (อนิยมสรรพนาม) เช่น

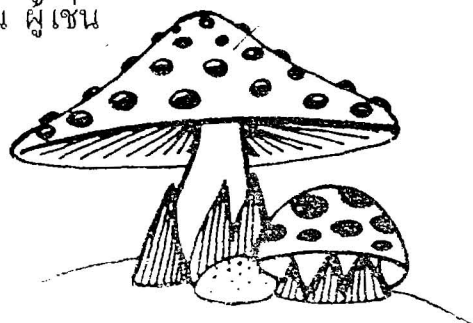
- อะไร ๆ ก็กินได้ - ฉันไม่เห็นใครเลย
- ใด ๆ ในโลกล้วนอนิจจัง

๕. สรรพนามใช้ชี้ชี้ หรือแบ่ง หรือรวมคำนามในประโยค (วิภาคสรรพนาม)

- เขาต่างก็คุยกัน - นักเรียนบ้างก็ว่ายน้ำบ้างก็คุยกัน

๖. สรรพนามเชื่อม (ประพันธสรรพนาม) มีคุณสมบัติใช้แทนคำนามคำใดคำหนึ่ง นำประโยคย่อยที่บอกลักษณะหรือขยายคำนามนั้น ๆ เชื่อมประโยคย่อยกับประโยคหลัก ให้กลายเป็นประโยคความซ้อนมักใช้เชื่อมด้วยคำว่า ที่ ซึ่ง อัน ผู้ เช่น

- ฉันชอบน้ำที่มีลวดลายสีขาวน้ำตาล
- นักบวชที่เคร่งในวินัยควรน่านับถือ

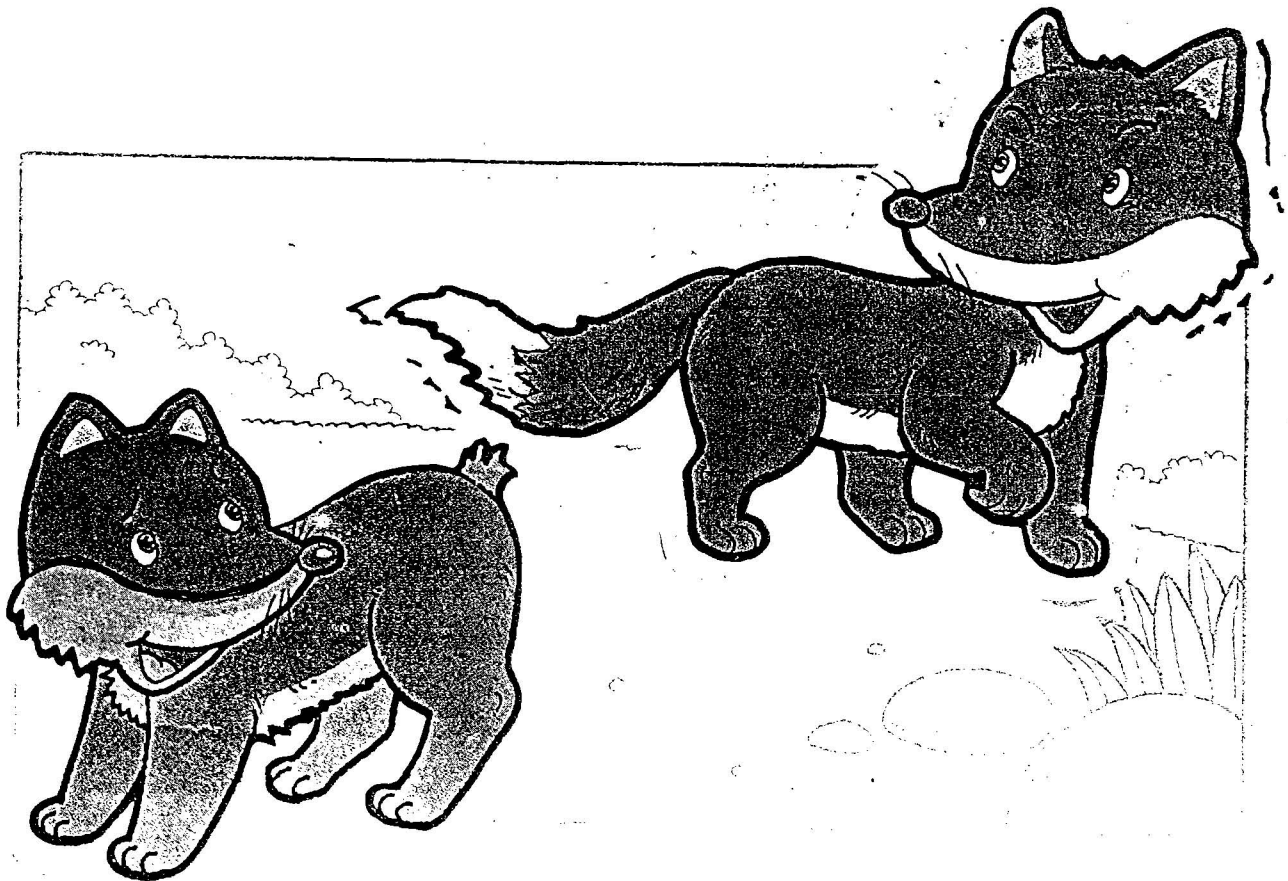
สุนัขจิ้งจอกหางด้วน

วันหนึ่ง สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งไปติดกับดักสัตว์เข้า มันพยายามดึงหางที่ติดอยู่กับกับให้หลุดออก ในที่สุดมันก็ดิ้นหลุดจากกับดักออกมาได้ แต่หางของมันขาดติดอยู่ที่กับดักนั้น มันไม่สบายใจเมื่อมองเห็นว่า หางของมันด้วนกุด ดังนั้นมันจึงเที่ยวบอกกับสุนัขจิ้งจอกตัวอื่นๆ ด้วยกันว่า

“พวกท่านจะดูกระฉับกระเฉงทีเดียวถ้าไม่มีหาง แล้วอ้ายหางนี้ก็ใช้อะไรไม่ได้เลยจริงไหม คุณันชี วีนได้เร็วมาก เพราะว่าไม่มีหาง”

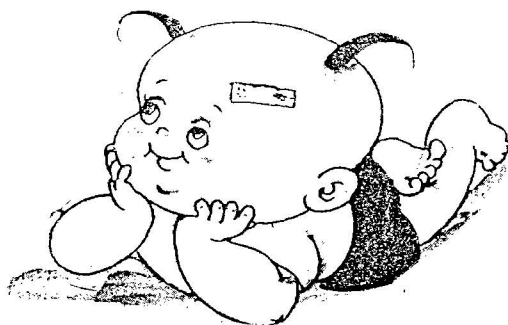
แต่สุนัขจิ้งจอกสูงอายุดัวหนึ่งแย้งว่า

“เจ้าว่าเช่นนั้น ก็เพราะมีเจ้าตัวเดียวที่หางด้วน เจ้าก็เลยไม่อยากจะให้พวกเรามีหาง แต่พวกเรารักหางของเรา แล้วเราก็คะรักษาหางของเราไว้ให้ดีขอบใจนะ”

บัตรเฉลย

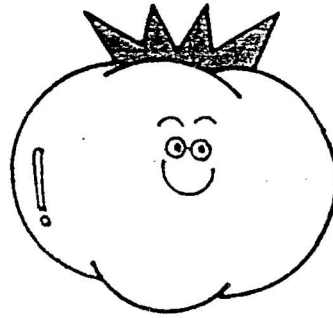
1. เจ้า ท่าน เป็นสรรพนามบุรุษที่ 2
 เรา ฉัน เป็นสรรพนามบุรุษที่ 1
 มัน เป็นสรรพนามบุรุษที่ 3
2. ที่ เป็นประพันธสรรพนาม
3. อะไร เป็นอนิยมสรรพนาม

ใบงานที่ ๑

เรื่อง คำสรรพนาม

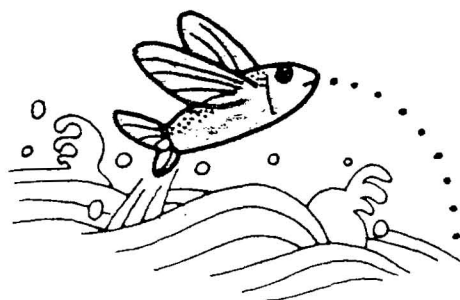
จงระบุคำสรรพนามจากข้อความต่อไปนี้

๑. ท่านช่วยนกที่ติดตาข่าย
๒. สมพรเลือกโรงเรียนที่ตนคิดว่าดี
๓. นักกีฬาต่างทำหน้าที่ของตนเต็มความสามารถ
๔. แม่ครัวบ้างก็ตักแกงบ้างก็ตำน้ำพริก
๕. นั่นคือโรงเรียนของฉัน
๖. อะไรอยู่ในตู้
๗. เธอมองหาใคร
๘. ฉันไม่เห็นอะไรเลย
๙. นักมวยชกกัน
๑๐. เขาทำอะไรก็ดูดีไปหมด

จงเติมคำสรรพนามลงในช่องว่างให้เหมาะสม

๑. ถ้า.....อยากได้น้ำแข็งก็เอาแก้วมา
๒. เราต้องพิจารณาตนเองก่อนจะโทษ.....
๓. นักร้อง.....ร้องประสานเสียงกันอย่างเต็มที่
๔.เป็นมารดาของเด็กชายวิทวัสค่ะ
๕.เป็นเครื่องเล่นวิดีโอใหม่ของเขา

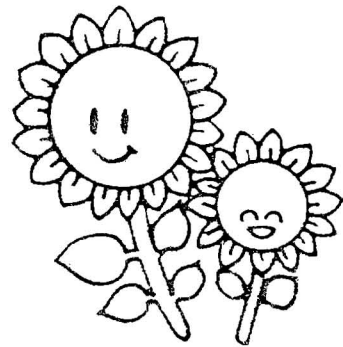

ใบงานที่ ๒

เรื่อง คำสรรพนาม

จงเติมคำสรรพนามลงในข้อความให้เหมาะสม

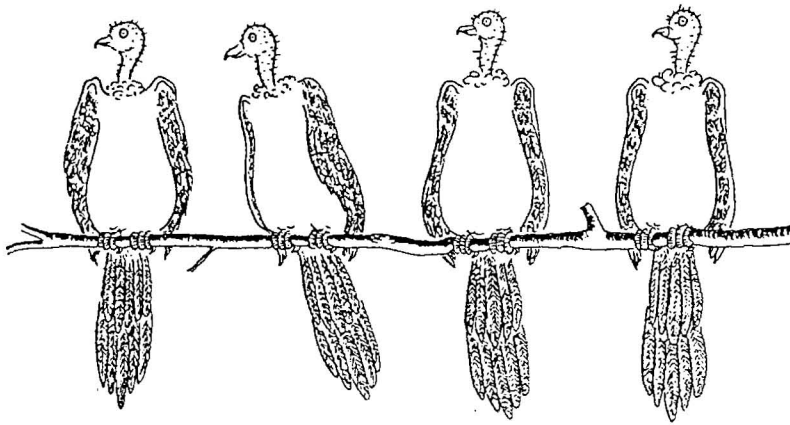
๑.ฟังปาฐกถาคราวนี้ไม่ค่อยรู้เรื่องครับ
๒.ต้องมาให้ตรงเวลาและกลับหลังเวลาเรียน
๓. สุนัขเห่า.....อยู่หลังบ้าน
๔. ฉันไม่เคยบอก.....แก่เขาทั้งสิ้น
๕. รองเท้า.....ซื้อใหม่อยู่ได้ตุ้

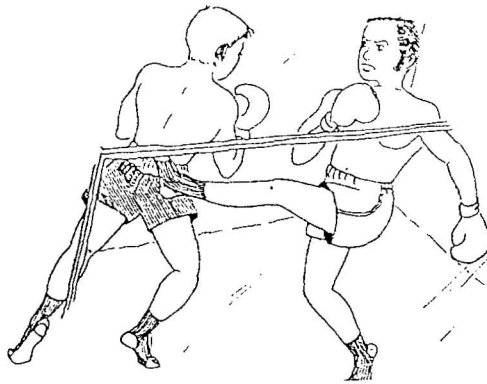
จงแต่งประโยคจากคำสรรพนามต่อไปนี้

๑. ท่าน (บุรุษสรรพนาม)
๒. ที่ (ประพันธสรรพนาม)
๓. นี่ (นิยมสรรพนาม)
๔. อะไร (อนิยมสรรพนาม)
๕. อะไร (พจน์สรรพนาม)

จงแต่งประโยคที่มีคำวิภาคสรรพนามจากภาพที่กำหนดให้ต่อไปนี้

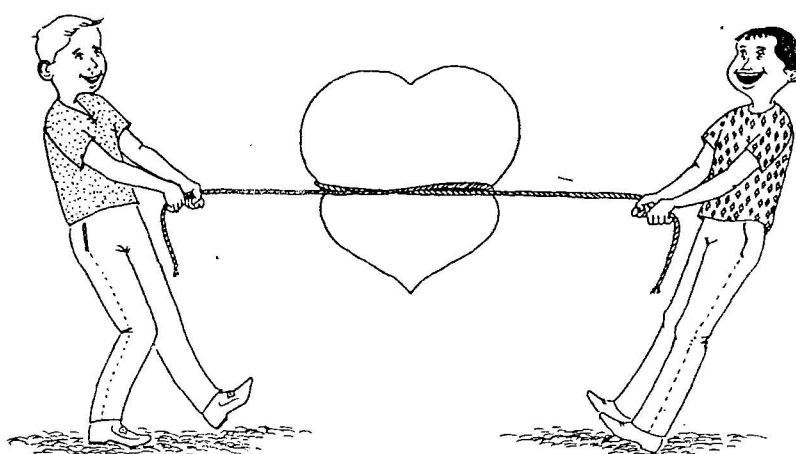
๑. นก.....

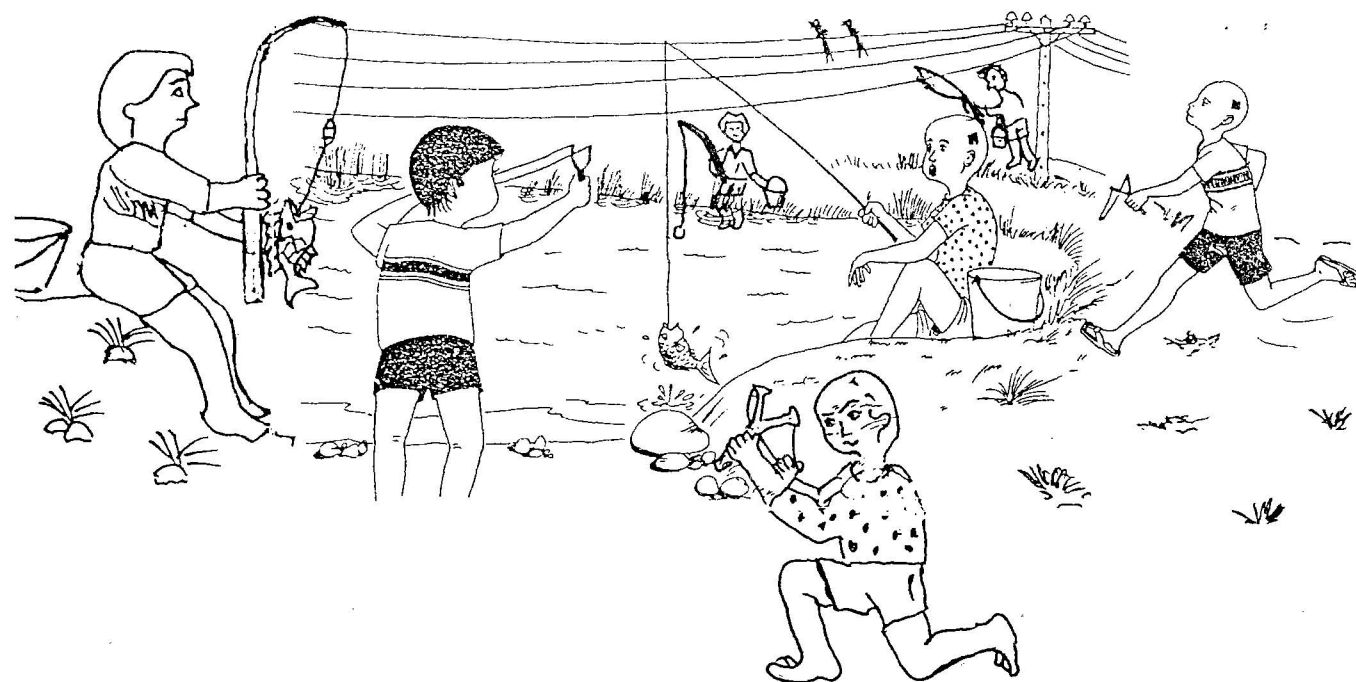
๒. นักมวย.....

๓. นก.....

๔. เขา.....

๕. เด็กผู้ชาย.....

ใบความรู้ที่ ๓

เรื่อง คำกริยา

คำกริยา คือ คำที่แสดงความหมายว่า กระทำ มีอาการ หรืออยู่ในสภาพ เช่น เด็กร้องไห้ (กระทำ) เขาป่วย (อาการ) ต้นไม้ล้มเสียแล้ว (สภาพ)

กริยาแบ่งเป็นชนิดย่อยดังนี้

๑. กริยามีกรรม (สกรรมกริยา)

๑.๑ เป็นกริยาต้องมีกรรมมารับการกระทำส่วนใหญ่ เช่น

- ไปจิก
- สมัยเขียนจดหมาย

กริยาที่เป็นกรรม บางทีทำให้ไม่มีกรรมก็ได้ เช่น

- ฉันเดิน (ไม่มีกรรม)
- ฉันเดินหมากรุก (มีกรรม)

๑.๒ กริยามีกรรมตรงและกรรมรอง เช่น

- เด็ก ๆ ถวายรูปเทียนแด่พระภิกษุ
- ครูแจกขนมให้แก่ลูกศิษย์

๒. กริยาไม่ต้องมีกรรม (อกรรมกริยา) คือ กริยาที่ไม่ต้องมีกรรมมารับ เช่น

- ดอกมะลิหอม
- น้ำขึ้น
- ใบไม้ร่วง
- เดือนตก

๓. กริยาอาศัยส่วนเติมเต็ม (วิกตรกริยา) คือ กริยาที่มีความหมายไม่เต็มต้องอาศัย

คำที่ตามมาข้างหลัง เช่น

- เขาเหมือนแม่
- ตุ๊กตาเป็นนักเรียน

กริยาชนิดนี้มีไม่มากได้แก่ คือ เหมือน เท่า แปลว่า ดูจว่า เป็น กลายเป็น

๔. คำช่วยกริยา (กริยานุเคราะห์) คือ กริยาที่ช่วยกริยาแท้ให้มีความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น

ได้แก่คำว่า ต้อง จะ ซิ นะ หรือก เอะนะ น่าจะ คงต้อง จง โปรด อย่า ช่วย แล้ว

ควร ได้.....แล้ว เคย.....แล้ว ฯลฯ เช่น

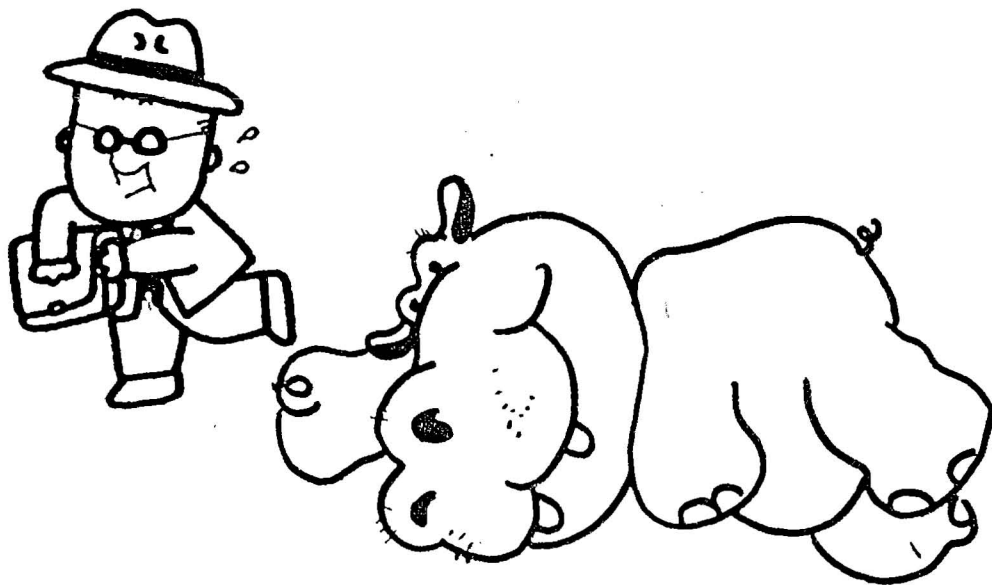
- เขาต้องมาถึงวันนี้แน่ ๆ
- เธอช่วยหยิบกระเป๋าใบนั้นส่งให้หน่อย
- ฉันได้พบกับเขา
- ฉันไม่ชอบหรือ

ใบงานที่ ๑

เรื่อง คำกริยา

จงระบุคำกริยาในประโยค

๑. ลมพัดแรงมาก
๒. ฝนตกชุกทุกวัน
๓. ม้าวิ่งเร็วจริง
๔. นกบินสูง
๕. น้ำไหลแรง
๖. ปีนี้น้ำต้องท่วมมาก
๗. เขาอาจติดธุระเย็นนี้
๘. เด็กควรรนอนแต่หัวค่ำ
๙. นักเรียนคงถึงบ้านเร็ว
๑๐. นอนให้เต็มที่ทำให้ร่างกายแข็งแรง

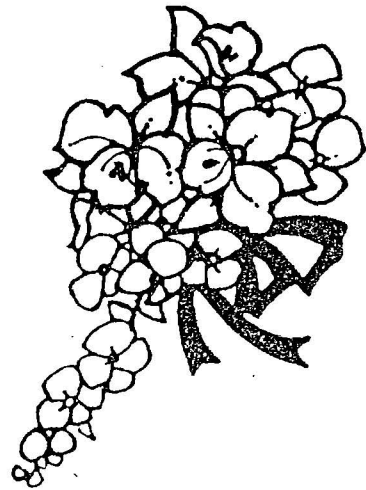

ใบงานที่ ๒

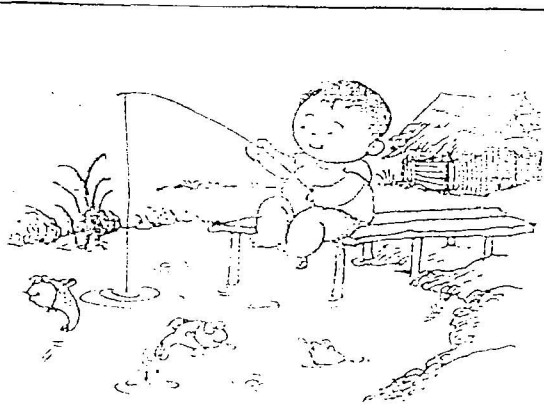
เรื่อง คำกริยา

ตอนที่ ๑ จงเติมคำกริยาให้เหมาะสม

๑. นายแก้ว.....ดาราภาพยนตร์
๒. ฉัน.....แม่
๓. เขา.....ขึ้นต้นมะพร้าว
๔. ฝน.....ตอนเย็นทุกวัน
๕. ข้าพเจ้า.....นักเขียน

ตอนที่ ๒ จงเติมคำกริยาลงในช่องว่างจากภาพให้เหมาะสม

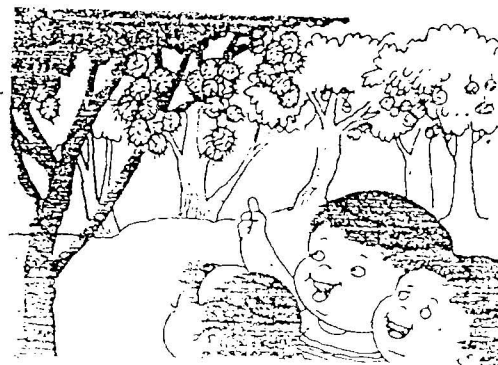
๑. เด็ก.....ปลา

๒. เด็กหญิง.....กระทง

๓. พี่สาว.....บ้าน

๔. เด็ก ๆ.....ลูกเงาะ

ใบความรู้ที่ ๔

เรื่อง คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ คือ คำที่แสดงความหมาย บอกลักษณะต่าง ๆ เช่น

๑. คำวิเศษณ์บอกลักษณะ ตัวอย่าง

- คนแก่ - กลิ่นหอม - น้ำร้อน - ช้างพลาย - เสื้อแดง - คนสวย

๒. คำวิเศษณ์บอกเวลา ตัวอย่าง

- เขามาสาย - เขาเป็นคนโบราณ - เวลาเช้า - นอนตื่นสาย

๓. คำวิเศษณ์บอกสถานที่ ตัวอย่าง

- เขาอยู่ใกล้ - นั่งข้างบน - เมืองเหนือ

๔. คำวิเศษณ์บอกปริมาณหรือจำนวน ตัวอย่าง

- แมว ๑ ตัว - ลูกคนที่หนึ่ง - คนมาก
- น้อยคน - คนทั้งหมด - บางคน

๕. คำวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะ ตัวอย่าง

- เด็กคนนั้น - ภูเขาเบื้องหน้าโน้น
- เขาแหละเป็นตัวการ - เขาทำเช่นนั้น

๖. คำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ ตัวอย่าง

- คนอื่นเขาค้นแล้ว - ใช้หมวกอะไรก็ได้
- คนพวกอื่นจะเข้ามาบ้าง

๗. คำวิเศษณ์แสดงคำถาม ตัวอย่าง

- เขามาเมื่อไร - ทำไมหัวเราะ - คนไหนพูด - ของนี้ราคาเท่าไร

๘. คำวิเศษณ์แสดงคำขานและรับ ตัวอย่าง

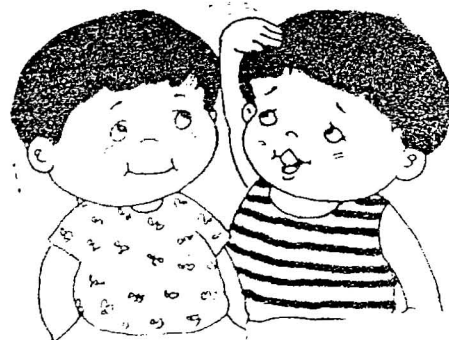
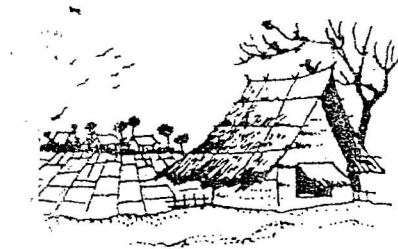
- เชิญซิคะ - สวัสดีจ๊ะ - มาแล้วขอรับ - คุณพ่อขา

๙. คำวิเศษณ์แสดงปฏิเสธ ตัวอย่าง

- ฉันไม่ไป - สิ่งนี้ไม่ใช่ของฉัน
- ฉันจะไปกับเขาก็ไม่ใช่ - เธออย่าไปกับเขานะ

เกมคำวิเศษณ์ตรงข้ามอยู่ไหน

จงหาคำที่ตรงกันข้ามกับคำที่กำหนดให้

ตัวอย่าง 	อ้วน $\neq$ ผอม
๑. สูง $\neq$	๗. หอม $\neq$
๒. ดำ $\neq$	๘. เข้า $\neq$
๓. ช้า $\neq$	๙. ใหญ่ $\neq$
๔. ก่อน $\neq$	๑๐. เหนือ $\neq$
๕. สวย $\neq$	๑๑. ยาว $\neq$
๖. แก้ $\neq$	๑๒. มาก $\neq$

เกมเติมคำวิเศษณ์กันดีกว่า

จงเติมคำวิเศษณ์ที่กำหนดให้ลงในข้อความให้เหมาะสม

๑. หมา.....เห่า (วิเศษณ์บอกลักษณะ)
๒. คนโง่.....ชอบเรียนมาก (วิเศษณ์บอกปฏิเสธ)
๓. สิ่ง.....หล่น (วิเศษณ์บอกคำถาม)
๔. หนังสือดีมีค่า.....(วิเศษณ์บอกปริมาณ)
๕. คุณหน้า.....เสื่อเปื้อนคะ (วิเศษณ์แสดงคำขานรับ)
๖. คนรุ่น.....ปลูกตาลให้เป็นมรดกแก่เรา (วิเศษณ์บอกเวลา)
๗. เขาเดินไปทางทิศ..... (วิเศษณ์บอกสถานที่)
๘. ดึกหลัง.....ทาสีสวยมาก (วิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะ)
๙. เธอจะฝากของร้าน.....ก็ได้ (วิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ)
๑๐. บ้าน..... ราคาแพงกว่าบ้านเล็ก (วิเศษณ์บอกลักษณะ)

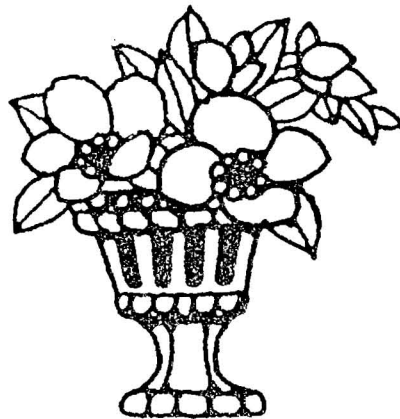

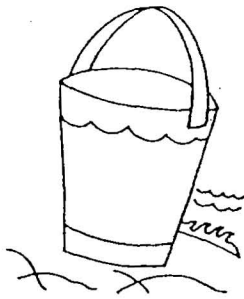
ใบงานที่ ๑

เรื่อง คำวิเศษณ์

จงระบุคำวิเศษณ์จากข้อความต่อไปนี้

๑. เขาเป็นคนดี
๒. สุนัขของฉันเห่าเก่ง
๓. สุชาดาร้องเพลงเพราะ
๔. คนแก่ข้ามถนน
๕. ดาวส่องแสงระยิบระยับ
๖. ฉันซื้อสมุดเล่มนี้
๗. เขาจับสัตว์น้ำ
๘. เด็กๆชนมาก
๙. ทุกคนเรียนหนังสือ
๑๐. เขาเป็นคนเหนือ
๑๑. ยายจำ หนูหิวน้ำ
๑๒. ฉันอยู่บ้านนอก
๑๓. เธอไม่พูดกับฉัน
๑๔. มรดกทั้งหมดเป็นของเธอ
๑๕. ท่านดื่มน้ำอุ่น

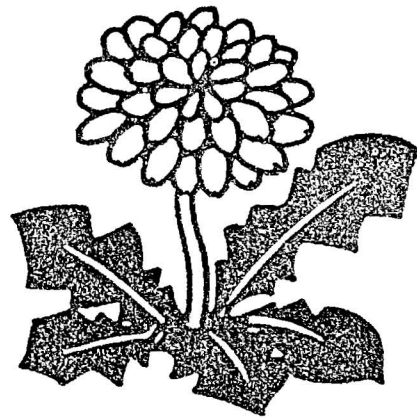

ใบงานที่ ๒

เรื่องคำวิเศษณ์

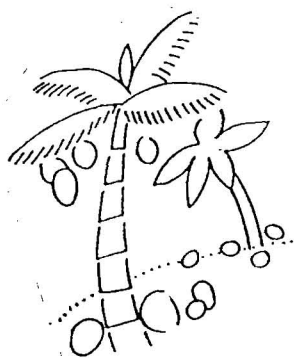
ตอนที่ ๑ จงเติมคำวิเศษณ์ลงในข้อความให้เหมาะสม

๑. เขา.....ยอมดูโทรทัศน์ในช่วงสอบ
๒. อาจารย์.....สมุดของหนูหายค่ะ
๓. คน.....เดินช้ากว่าหนุ่มสาว
๔. ครู.....เห็นเขาเลย
๕. หนู.....เข้าแถวตามลำดับนะ
๖. เด็ก.....วิ่งหนีไปแล้ว
๗. เธอชอบเรียนวิชา.....มากที่สุด
๘. งาน.....ฉันก็ทำได้ทั้งนั้น
๙. ขนมหัสน.....ฉันให้เธอ
๑๐. คน.....เรียนเก่งก็ดีแล้ว

ตอนที่ ๒ จงแต่งประโยคโดยใช้คำวิเศษณ์ต่อไปนี้

๑. น้อย
๒. เย็น
๓. คร่ำบ
๔. สาย
๕. ใด
๖. ไม่
๗. เพราะ
๘. นั่น
๙. หนึ่ง
๑๐. จุ

ใบความรู้ที่ ๕

เรื่อง คำบุพบท

คำบุพบท คือ คำที่ใช้หน้าคำนาม คำสรรพนาม คำกริยาและคำวิเศษณ์ เพื่อแสดงความหมายข้างต้น เช่น

- เเขานั่งอยู่ข้างเสา (อยู่หน้าคำนาม)
- สมุดเล่มนี้เป็นของเขา (อยู่หน้าคำสรรพนาม)
- เขาเป็นคนเห็นแก่ได้ (อยู่หน้าคำกริยา)
- ขอให้คุณจงจากไปด้วยดี (อยู่หน้าคำวิเศษณ์)

คำบุพบทมีข้อสังเกตดังนี้

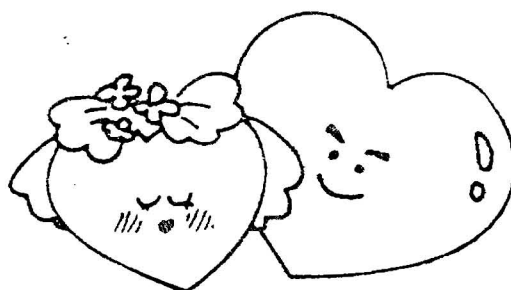
๑. คำบุพบทในประโยคแสดงความหมายต่าง ๆ

บอกสถานที่ เช่น นักกีฬาผู้ชนะยืนบนแท่น

บอกเวลา เช่น เพื่อน ๆ คอยเขาคำ

บอกสาเหตุ เช่น เขาเห็นแก่ชื่อเสียง

บอกเจ้าของ เช่น เลือดตัวนี้เป็นของฉัน

๒. คำบุพบทบางคำมีความหมายไม่แน่นอน จะขึ้นอยู่กับบริบท (คำแวดล้อม) เช่น
บุพบท “ใน” ตัวอย่าง

- ที่ทำงานของเขายู่ในตัวจังหวัด (บอกสถานที่)
- เขาจะย้ายบ้านในเดือนต่อไป (บอกเวลา)

บุพบท “ด้วย” ตัวอย่าง

- เขาตัดเค้กด้วยมีด (บอกการใช้เครื่องมือ)
- เขาเตือนน้องด้วยความหวังดี (บอกสาเหตุการกระทำ)

๓. ในประโยคภาษาไทยบางทีละบุพบท ความก็ไม่เปลี่ยนแปลง เช่น

- เขาอยู่ที่บ้านในซอย เป็น เขาอยู่บ้านในซอย (ละที่)

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

จงแต่งประโยคโดยบอกสถานที่จากสิ่งที่กำหนดตามหมายเลขให้เร็วที่สุด
บนกระดาน

ใบงานที่ ๑

เรื่อง คำบุพบท

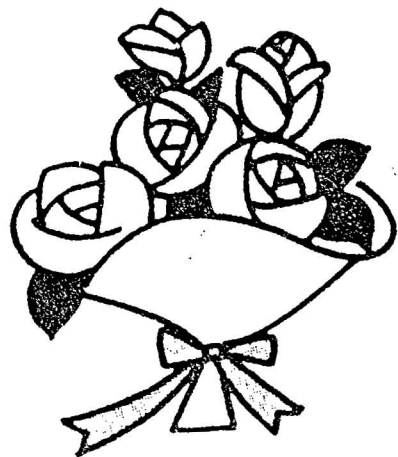
๑. จงระบุคำบุพบทจากข้อความต่อไปนี้

๑. เขาเป็นคนซื่อตรงต่อหน้าที่
๒. ฉันขอมอบภาพนี้แก่เธอ
๓. นักเรียนตั้งใจเรียนเพื่ออนาคต
๔. ประชาชนถวายพระพรแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๕. เจ้าหน้าที่มาทำงานแต่เช้า
๖. พ่อทำงานจนดึก
๗. ต้นมะม่วงอยู่นอกรั้ว
๘. ฝนตกหนักเมื่อเย็นนี้
๙. เขาถูกหลอกเพราะความซื่อ
๑๐. พวกเขามาจากเชียงใหม่

๒. จงเติมคำบุพบทในช่องว่างของข้อความให้เหมาะสม

๑. สมหญิงทำงาน.....โรงเรียน
๒. เขายอมจากไป.....ดี
๓. ฉันทำงาน.....หน้าที่
๔. นักเรียนมีความเมตตา.....สัตว์
๕. พวกเขาทำงาน.....ส่วนรวม
๖. บ้าน.....ฉันอยู่.....ตลาด
๗. แม่ค้าจอดเรือ.....ตลิ่ง
๘. เขาทำงาน.....ความซื่อสัตย์
๙. คนงานนอน.....สะพาน
๑๐. แม่เก็บเสื้อไว้.....ตู้

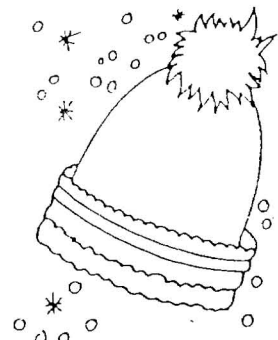

ใบงานที่ ๒

เรื่อง คำบุพบท

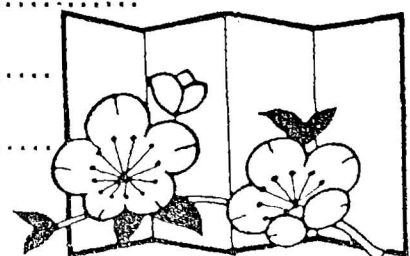
๑. จงเติมคำบุพบทลงในช่องว่างให้เหมาะสม

๑. ช่างไม้ป็นหลังคา.....ความระมัดระวัง
๒. หอพักนี้รับ.....สตรีเท่านั้น
๓. อุทัยมอบของขวัญปีใหม่.....คุณพ่อคุณแม่
๔. ตำรวจเป็นมิตร.....ประชาชน
๕. เขาสร้างรั้ว.....ไม้
๖. นักเรียนเป็นลูกที่ดี.....คุณพ่อคุณแม่
๗. เธอไปอ่านหนังสือ.....ห้องสมุด
๘. ครูตรวจงาน.....ปากกาหมึกแดง
๙. เด็กเล็กๆควรนอน.....หัวค่ำ
๑๐. เพื่อน.....ฉันเป็นคนมีน้ำใจ

๒. จงแต่งประโยคโดยใช้คำบุพบทที่กำหนดให้

๑. ได้
๒. ต่อ
๓. ข้าง
๔. เพื่อ
๕. แก่
๖. แต่
๗. จน
๘. สำหรับ
๙. แห่ง
๑๐. ตาม

เกมทายปัญหาล่าคะแนน

อุปกรณ์

๑. ปัญหาเกี่ยวกับคำบุพบทที่ใช้ทาย ๗ ปัญหาและสำรองอีก ๓ ปัญหา
๒. แผ่นตารางคะแนน ๑ ๒ หรือ ๓ ติดกระจายกันไป แล้วนำกระดาษที่มีรูปภาพผลไม้มาปิดคะแนนไว้

วิธีเล่น

๑. ให้นักเรียนทายปัญหาเกี่ยวกับคำบุพบท
๒. เมื่อนักเรียนตอบปัญหาได้แล้วให้เลือกภาพที่ปิดคะแนนไว้ว่า นักเรียนจะได้คะแนนเท่าไร
๓. จดคะแนนของแต่ละกลุ่มไว้บนกระดานดำ
๔. เมื่อตอบปัญหาครบแล้วให้รวมคะแนนเพื่อหาผู้ชนะ

ปัญหาที่ใช้ทาย

๑. พระสอนเราให้อาชนะความชั่ว.....ความดี (ด้วย)
๒. ประชาชนชอบซื้อของ.....ห้างสรรพสินค้า (ใน)
๓. ผู้อำนวยการให้พร.....นักเรียน (แก่)
๔. เขาสะดวก.....ความอยู่รอด (เพื่อ)
๕. กรรมการวัดนำข้าพเจ้าไป.....ห้องทำงาน (ที่)
๖. ธงไชยเฉลิมพล หมายถึง ธงที่จะนำชัยชนะมา.....กองทัพ (สู่)
๗. เกาะนี้ยาว.....๒๕๐ ไมล์ (ประมาณ เกือบ)

ปัญหาสำรอง

๑. เกาะแห่งนี้ได้รับอิทธิพล.....ลมมรสุม (จาก)
๒. โรคติดต่อเป็นอันตราย.....ชุมชน (ต่อ)
๓. ฝนจะตก.....เดือนพฤษภาคมของทุกปี (ราว)

ใบความรู้ที่ ๖

เรื่อง คำสันธาน

คำสันธาน คือ คำที่ใช้เชื่อมถ้อยคำให้ต่อเนื่องกันเป็นเรื่องเดียวกัน อาจจะเชื่อมคำเชื่อมประโยค และเชื่อมข้อความให้มีความสละสลวยยิ่งขึ้น ได้แก่

๑. สันธานเชื่อมประโยคความรวม ได้แก่

๑.๑ เพื่อเชื่อมความให้คล้ายคลึงกัน มีคำสันธาน ได้แก่ ก็ กับ และ แล้ว จึง ครั้น....ก็ ถ้า....ก็ ครั้น....จึง เมื่อ....ก็ พอ....ก็ ทั้ง.....ก็ ทั้ง....ก็ดี ก็ได้ เช่น

- น้องกับพี่ไปโรงเรียน

๑.๒ เพื่อเชื่อมความขัดแย้งกัน มีคำสันธาน ได้แก่ แต่ แต่ว่า แต่...ก็ แม้....ก็ กว่า....ก็ แม้....ก็ ถึงแม้....ก็ เช่น เขาอยากสอบได้แต่เขาไม่อ่านหนังสือ

๑.๓ เพื่อเชื่อมความแสดงเหตุและผล มีคำสันธาน ได้แก่ เพราะ ด้วย จึง ฉะนั้น ฉะนั้น เพราะว่า เหตุเพราะ เหตุว่า ฉะนั้น.....จึง เพราะฉะนั้น เหตุฉะนี้ เช่น

- เพราะเขาทำสวน เขาจึงมีผลไม้รับประทาน

๑.๔ เพื่อเชื่อมความที่เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่งมีคำสันธาน ได้แก่ หรือ ไม่ก็ ไม่เช่นนั้น มิฉะนั้น หรือมิฉะนั้น เช่น ฉันต้องขยันทำงานมิฉะนั้นฉันจะถูกแม่ดุ

๒. สันธานเชื่อมประโยคความซ้อน ได้แก่

๒.๑ เพื่อเชื่อมความที่บอกการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ใช้คำ “ให้” กับ “ว่า” เช่น

- พ่อบอกให้ลูกไปโรงเรียน - ครูพูดว่านักเรียนต้องขยันเรียน

๒.๒ เพื่อเชื่อมความแสดงเวลา เช่น เขากลับมาเมื่อมาฬิกาบอกเวลาตีหนึ่ง

๒.๓ เพื่อเชื่อมความบอกเหตุ เช่น น้ำท่วมเพราะป่าไม้ถูกทำลาย

๒.๔ เพื่อเชื่อมความบอกผล เช่น ลมแรงมากจนต้นไม้ในสวนล้ม

๒.๕ เพื่อเชื่อมความแสดงเปรียบเทียบ เช่น รถไฟฟ้าแล่นเร็วกว่ารถพายุพัด

๓. สันธานเชื่อมเนื้อความต่อกัน ได้แก่

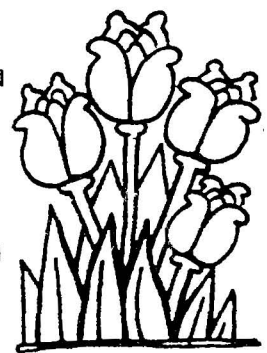
๓.๑ เพื่อให้ความประสานกัน มีคำสันธาน ได้แก่ อนึ่ง ฝ่าย ส่วน เช่น

นายป๋วยกับนายปวยเป็นพี่น้องกัน นายป๋วยผู้พี่ไปทำไร่อยู่ต่างจังหวัด ส่วนนายปวยผู้น้อง

รับราชการอยู่ในกรุงเทพมหานคร

๓.๒ เพื่อเชื่อมความให้สละสลวย ได้แก่ อัน อันว่า อย่างไรก็ดี ตาม อย่างไรก็ดี ก็ ถึงกระนั้น.....ก็ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สุดแล้ว่ว่า ลักแล้ว่ว่า ทำไมกัน เช่น

นายบุญเป็นคนขี้เมา สุดแล้ว่ว่าใครพูดกรอกหูเขาก็เห็นตามไปหมด

ใบงานที่ ๑

เรื่อง คำสันธาน

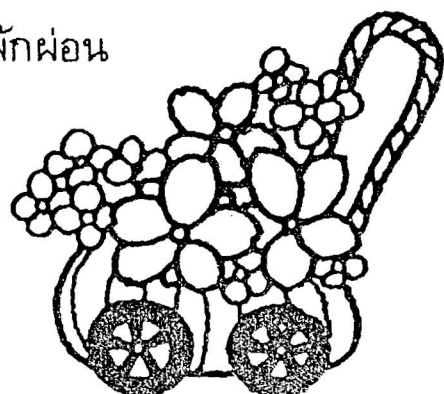
๑. จงระบุคำสันธานจากข้อความต่อไปนี้

๑. พรหมณ์สงสัยว่าวิชาปีของพระอภัยมณีดีอย่างไร
๒. พอไปดื่มน้ำก็เข้านอน
๓. เขาอาบน้ำแล้วจึงกินข้าว
๔. วีระปลูกต้นไม้ที่แม่ซื้อมาจากตลาด
๕. เธอต้องกินยา มิฉะนั้นจะเป็นไข้
๖. ทั้งสุดาและสุดีเป็นลูกศิษย์ของฉัน
๗. ผมชอบเป็นทนายแต่เขาชอบเป็นครู
๘. เธอเดินตากฝนจึงเป็นหวัด
๙. กว่าพี่จะทำงานเสร็จฉันก็ไปโรงเรียนแล้ว
๑๐. เขาขยันทำงานจนมีฐานะดี

๒. จงเติมคำสันธานลงในช่องว่างของข้อความให้เหมาะสม

๑. เขาเป็นคนขยันมาก.....ได้คะแนนดีกว่าฉัน
๒.ผมแข็งแรงอย่างนี้ผม.....จะมาเที่ยวที่นี่ทุกปี
๓. เขาพูดออกไป.....เขาไม่รู้สีกตัว
๔. เธอเป็นนักเรียน.....เรียนเก่งมาก
๕. เขาอ่อนเพลียมาก.....เขาต้องพักผ่อน

ใบงานที่ ๒

เรื่อง คำสันธาน

๑. จงเชื่อมประโยคต่อไปนี้โดยใช้คำสันธาน

๑. ก. เธออ่านหนังสือ	ข. เธอทำการบ้าน
๒. ก. ฝนตกหนัก	ข. น้ำท่วมถนน
๓. ก. เขาพูดเร็ว	ข. ฉันฟังไม่ทัน
๔. ก. จราจรเป็นปัญหาสำคัญ	ข. รัฐบาลพยายามแก้ไข
๕. ก. เขาขยันซ้อมกีฬา	ข. เขาได้รับเหรียญทอง

๒. จงแต่งประโยคโดยใช้คำสันธานต่อไปนี้

๑. โดย	
๒. จน	
๓. เพื่อ	
๔. ที่	
๕. เพราะ	
๖. ซึ่ง	
๗. ว่า	
๘. แต่	
๙. มิฉะนั้น	
๑๐. หรือ	

เกมเชื่อมประโยคดีมีรางวัล

อุปกรณ์

๑. คำถาม ๕ ข้อจำนวน ๒ ชุด
๒. สลากคะแนน ๑ ถึง ๕ จำนวน ๒ ชุด
๓. กล่องใส่สลากคะแนน ๑ กล่อง

วิธีเล่น

๑. แบ่งนักเรียนเป็นสองฝ่าย แล้วให้ส่งตัวแทนฝ่ายละ ๕ คนเข้าแถวเรียงกันตามลำดับ
๒. ครูให้สัญญาณเริ่มแข่ง ตัวแทนแต่ละฝ่ายเดิมคำถามประโยคทีละคนจนครบ ๕ ข้อ
๓. นักเรียนและครูช่วยกันตรวจคำตอบที่ถูกต้อง ถ้าฝ่ายใดตอบถูกหรือตอบถูกทั้ง ๒ ฝ่ายจะได้จับสลากคะแนนทีละข้อ
๔. เมื่อครบทุกข้อแล้วรวมคะแนนหาฝ่ายชนะเพื่อรับรางวัล

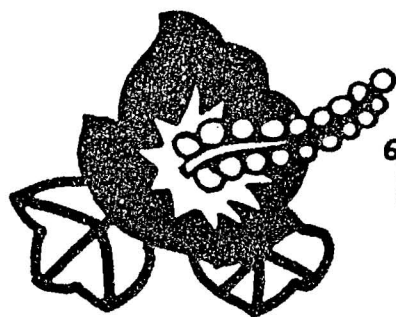

เกมเชื่อมประโยคดีมีรางวัล

จงเชื่อมประโยคโดยใช้สันธานให้ถูกต้อง

๑. พี่เตี้ย.....น้องสูง
๒. เขาดีดกีตาร์มาก.....สายหย่อน
๓. เราจะต้องตั้งเป้าหมาย.....ทิศทางชีวิตที่แน่นอน
๔. ชาวบ้านชุดคลอง.....แก้ปัญหาอุทกภัย
๕. โบราณท่านสอน..... “ก่อนที่จะว่าคนอื่น ให้ดูตัวเองเสียก่อน”

ใบความรู้ที่ ๗

เรื่อง หน้าทีของคำ

หน้าทีของคำนามในประโยค มีดังนี้

๑. เป็นประธาน

ตัวอย่าง ความคดโกงนำไปสู่ความพินาศ กระต่ายกินหญ้าอ่อน

๒. เป็นกรรม

ตัวอย่าง งูเหลิมรัดต้นไม้ นกเอี้ยงเกาะหลังควาย
แม่ให้เงินนักเรียน (เงิน เป็น กรรมตรง นักเรียน เป็นกรรมรอง)

๓. เป็นคำขยายคำนามอื่น

ตัวอย่าง นกกลางคืนสายตาดี นายทองนักการกลับบ้านแล้ว

๔. เป็นส่วนเติมเต็มให้กริยา

ตัวอย่าง นายสมเป็นพระเอก เธอคือนักเรียน
สร้อยคล้ายสิริ ความสูงเขาเท่าอึ้งค์

หน้าทีของคำสรรพนามในประโยค (ทำหน้าที่เหมือนนาม) ดังนี้

๑. เป็นประธาน ตัวอย่าง ฉันกินข้าว เราจะไปโรงเรียน

๒. เป็นกรรม ตัวอย่าง สุดาดีเธอ วิภาสะกิดเขา

๓. เป็นส่วนเติมเต็ม ตัวอย่าง คนขยันของห้องคือเขา

หน้าทีของคำกริยา

๑. เป็นตัวแสดงในประโยค ตัวอย่าง แม่กัดหนู
๒. ขยายคำนาม ตัวอย่าง แม่เปิดตู้เก็บของ
๓. เป็นกริยาช่วย ตัวอย่าง เธอได้พบเพื่อนเก่า
๔. ทำหน้าที่เหมือนคำนาม ตัวอย่าง ฉันชอบเดินเร็ว ๆ

หน้าทีของคำวิเศษณ์

๑. ขยายคำนาม ตัวอย่าง ข้าวสวยอยู่ในหม้อ
๒. ขยายคำสรรพนาม ตัวอย่าง ใครหนอรักเราเท่าชีวิต
๓. ขยายคำกริยา ตัวอย่าง เธอทำขนมอร่อย
๔. ขยายคำวิเศษณ์ ตัวอย่าง เธอร้องเพลงเพราะจริง

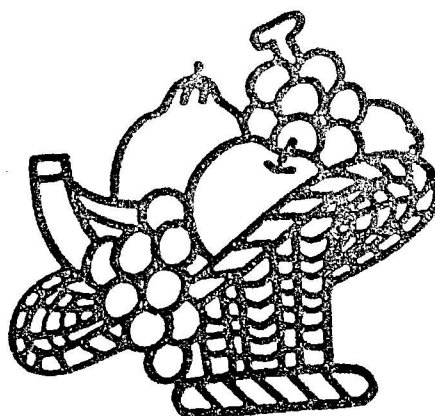
หน้าที่ของคำบุพบท

๑. นำหน้าคำนาม	ตัวอย่าง	พ่อ <u>ยืน</u> ข้าง <u>รั้ว</u>
๒. นำหน้าคำสรรพนาม	ตัวอย่าง	คุณทำงาน <u>เพื่อ</u> ใคร
๓. นำหน้าคำกริยา	ตัวอย่าง	เราต้องกิน <u>เพื่อ</u> อยู่

หน้าที่ของคำสันธาน

๑. ใช้เชื่อมคำกับคำ	ตัวอย่าง	ดำ <u>และ</u> แดง
๒. ใช้เชื่อมประโยคกับประโยค	ตัวอย่าง	ฝนตก <u>แต่</u> ชาวนา <u>ก็</u> ยังเกี่ยวข้าว

.....

ใบงานที่ ๑

เรื่อง หน้าทีของคำ

๑. คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำชนิดใดและทำหน้าที่ใดในประโยค

๑. เขาทำความดี
๒. สมานออกไปแล้ว
๓. แม่ต้องตื่นแต่เช้า
๔. เด็กวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า
๕. ผู้ชายที่ยืนหน้าประตูเป็นลุงของฉัน
๖. น้ำเย็นอยู่ในกระติก
๗. เทียวกกลางคืนมีอันตราย
๘. นกเขาขันเพราะ
๙. นกเขาขันเพราะมันหาคู่
๑๐. ยายเปิดตู้เย็น

๒. จงเติมคำตามหน้าที่ที่กำหนดให้เหมาะสม

๑.เอาวิทยุมาวางในห้องของฉัน (สรรพนาม ประธาน)
๒. งูใหญ่เลื้อย..... (วิเศษณ์ขยายกริยา)
๓. พี่ตื่นเช้า.....น้องตื่นสาย (สันธานขัดแย้ง)
๔. สุนัข.....คนแปลกหน้า (กริยา ตัวแสดงสำคัญ)
๕. เขายื่นคำร้อง.....เจ้าหน้าที่ (บุพบท)

ใบงานที่ ๒

เรื่อง หน้าที่ของคำ

๑. จงเติมคำในช่องว่างให้เหมาะสมตามหน้าที่ที่กำหนด

๑.ทำงานเสร็จแล้ว (สรรพนาม ทำหน้าประธาน)
๒. แม่กินมะพร้าว.....(วิเศษณ์ ขยายกรรม)
๓. สมุนไพโร.....คุณช่วยคนมามาก (บุพบท)
๔. เขาอ่านหนังสือหนัก.....อยากเรียนต่อ (สันธาน)
๕. ไก่ตัวนั้น.....เพราะดี (กริยาสำคัญ)

๒. จงแต่งประโยคตามหน้าที่ของคำที่กำหนดให้

๑. บ้าน (กรรม)
๒. อะไร (สรรพนาม ประธาน)
๓. ชาวนา (นาม ส่วนเติมเต็ม)
๔. สวย (วิเศษณ์ขยายนาม)
๕. มาก (วิเศษณ์ขยายวิเศษณ์)
๖. ต้อง (กริยาช่วย)
๗. จน (สันธาน)
๘. เพื่อ (บุพบท)
๙. ของ (บุพบท)
๑๐. ขึ้น (นาม กรรม)

เฉลย

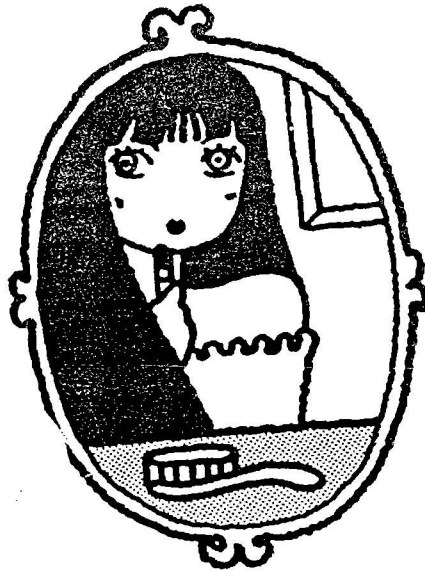
๑. แต่

๒. จน

๓. และ

๔. เพื่อ

๕. ว่า

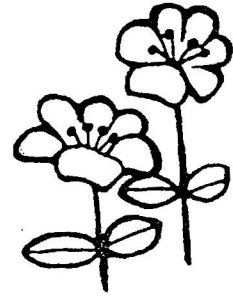
ใบความรู้ที่ ๘

เรื่อง คำอุทาน

คำอุทานคือ คำที่เปล่งออกมาด้วยอารมณ์สะเทือนใจ แสดงความรู้สึก เช่น ดีใจ เสียใจ โกรธ เป็นต้น แบ่งเป็นชนิดย่อย คือ

๑. อุทานบอกอาการ มักใช้ในเวลาพูดกัน เช่น

- ทักหรือเรียก เช่น เฮ้ย! เฮ้! เนอะ! นี่เนอะ!
- แสดงความไม่พอใจ เช่น ชะ! หนอยแน่! ฮึ่ม!
- แสดงความแปลกใจ เช่น เอ๊ะ! อ้าว! เอ้อเฮอ! แม่เจ้าโว้ย!
- แสดงความเห็นใจหรือสงสาร เช่น พุทโธ! โธ! อนิจจา!
- แสดงว่าเข้าใจหรือเห็นด้วย เช่น อ้อ! อ้อ! เออ! จริงแฮะ!

๒. อุทานเสริมบท ใช้กล่าวเวลาที่ต้องการให้เกิดความเพ่งเล็งแก่คำใดคำหนึ่งมากกว่า

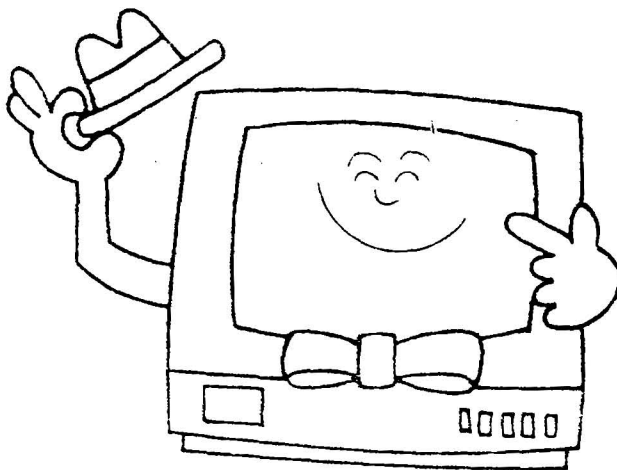
คำอื่น บางคำไม่มีความหมายแจ่มชัด เช่น

- เธออาบน้ำอาบท่าแล้วหรือยัง
- ฉันคอยเตรียมอาหารไว้ให้ลูก ๆ ก่อน

บางคำมีความหมายอยู่ในคำนั่นเอง เช่น เขาดูท่าทางเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ดี

คำที่ไม่ใช่คำไทยเราก็ให้มีอุทานเสริมบทได้ เช่น รถฝั่งรถฟอร์คอะไรก็ได้

คำสร้อยในโคลงนับเป็นอุทานเสริมบทด้วยเช่น เสียงลือเสียงเล่าอ้าง อันใดพิเศย

ใบงานที่ ๑

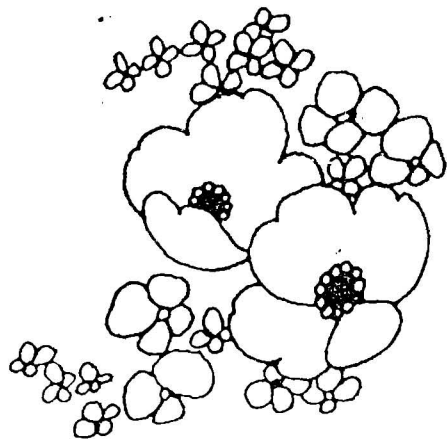
เรื่อง คำอุทาน

ตอนที่ ๑ จงระบุคำอุทานจากข้อความต่อไปนี้

๑. โอ๊ย ยิ่งเล่ายิ่งซ้ำระกำเหลือ
๒. ภิกษุเสปฬสังวร ศรีสุข ไชยธนา
๓. ชะ อ้ายขอมดำดิน
๔. ถ้าจะข้ามถนนต้องระวังรถราให้ดี
๕. แหมวันนี้อากาศร้อนจริง
๖. เอ้อ ผมเองครับท่าน
๗. เดี่ยวนี้สับสนต่างคำหายาก ต้องประหยัดกันหน่อย
๘. ฮ้า เธอทำได้จริงๆหรือ
๙. ไชโย ฉันวิ่งชนะแล้ว
๑๐. จึกกลิ้งครกขึ้นคีรี สุดแต่ ใจนา

ตอนที่ ๒ จงเติมคำอุทานลงในข้อความต่อไปนี้

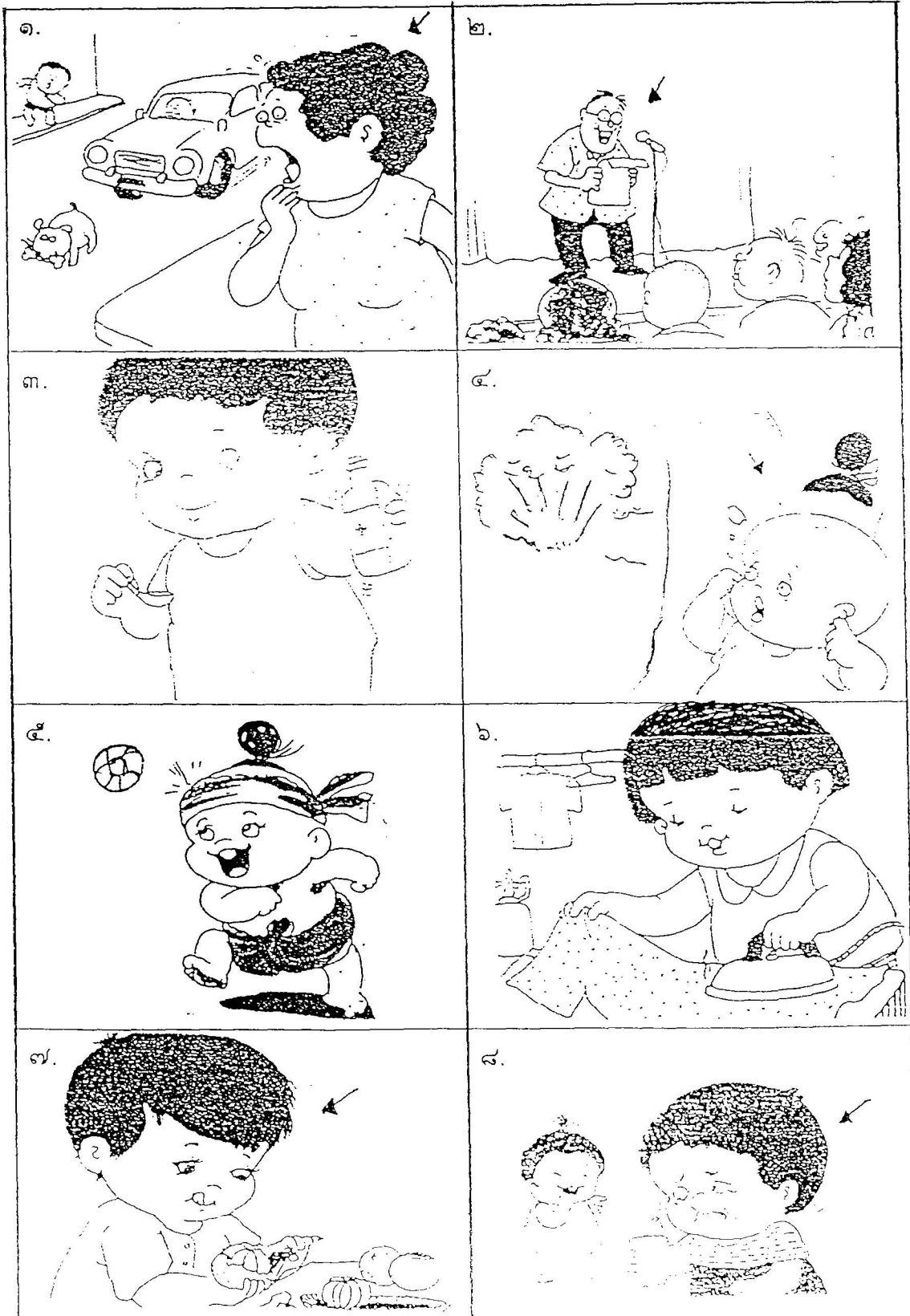
๑.อาจารย์กำลังเข้ามาสอนแล้ว
๒.เลขข้อนี้ไม่ยากหรอก
๓.ผมขอเวลาตัดสินใจสักนิด
๔.ฉันสอบได้ที่หนึ่งแน่หรือ
๕.อรุณแด่มะเร็งเรื้อรัง
๖.ทำไมเธอไม่อดทนบ้าง
๗.ตกลงมาให้หน้าซุ่มซ่ามหน่อยเถอะ
๘. หมอให้.....ยามาหลายขนาน
๙. ฟังอวยโอวาทไว้ในตน ก่อน.....
๑๐. แยกมาบ้านต้องหาน้ำ.....มาเลี้ยงด้วย

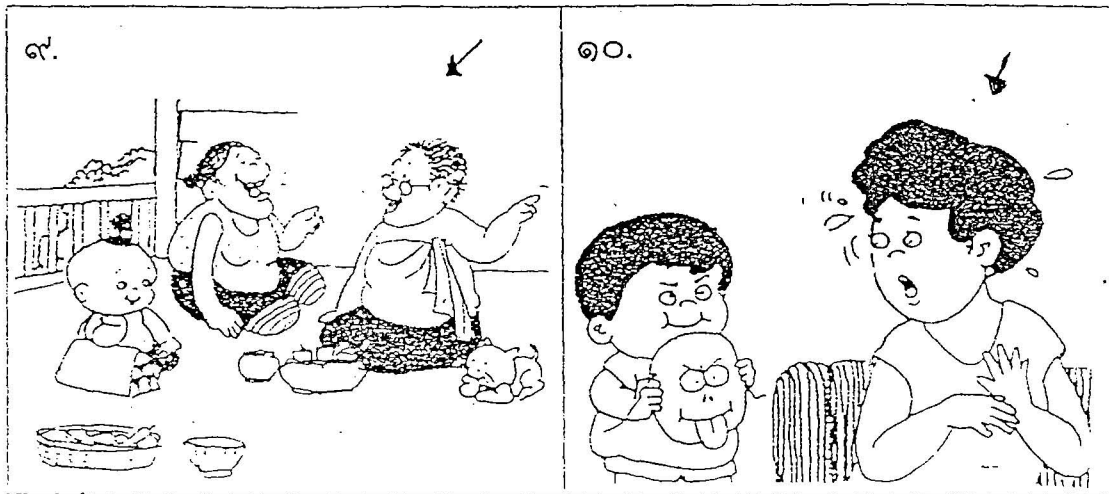

ใบงานที่ ๒

เรื่อง คำอุทาน

ตอนที่ ๑ จงแต่งประโยคที่มีคำอุทานจากภาพที่กำหนดให้

ตอนที่ ๒

จงแต่งประโยคให้มีคำอุทานเสริมบท

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.

บทร้อยกรองช่วยจำ เรื่อง ชนิดของคำ

คำไทยมีเจ็ดคำ
 คำนามคือคำที่
 เช่น บ้าน หนู หมู หมา
 ภูเขา ห้วย ลำคลอง
 หน้าที่ของนามนะ
 เล่าเล่าพอให้จำ

คำสอง สรรพนาม
 เช่น เรา เขา เธอ ใคร
 คำสาม คือ กริยา
 เช่น เดิน นอน นั่ง ถาม
 วิเศษณ์ คือคำที่
 ประกอบนาม วิเศษณ์ไซ้
 เช่น ชั่ว ดี เลว แป้น
 เหม็น จุก เปรี๊ยะ เค็ม จำ
 บุพบท นำหน้านาม
 ดูก่อน ใน ยัง แต่
 สันธาน เชื่อมถ้อยคำ
 เชื่อมประโยคให้งดงาม
 อุทาน การออกเสียง
 แสดงอารมณ์นา
 เช่น เหม่! ฮี! หือ! ห่า!
 เรือแพ ขอบการ

ที่ต้องจำไว้ให้ดี
 ใช้เรียกคน สัตว์ สิ่งของ
 ไฟ ปากกา ปลา เงิน ทอง
 เมืองระนอง นายทองคำ
 เป็นประธานและเป็นกรรม
 จงหมั่นเพียรเล่าเรียนไป
 แทนคำนามจำใส่ใจ
 หน้าที่คล้ายกับคำนาม
 บอกอาการนาม สรรพนาม
 กิน วิ่ง พุด ยิ้ม ร้อง ให้
 ให้มีเนื้อความแปลกไป
 สรรพนามและกริยา
 เขียว ดั่ง แบน หอม หวาน ช้า
 เหนือ หมด ไค ไหน ดี แน่
 สรรพนามตัวอย่าง แต่
 แห่ง ของ ด้วย บน โดย ตาม
 คำต่อคำ ความต่อความ
 เช่น กับ เพราะ และ เพื่อ ว่า
 ผิดสำเนียงธรรมดา
 ความรู้สึกผู้อูทาน
 เฮ้ย! ไฮ้! ฮ้า! สะพงสะพาน
 เล่าให้อ่านจำไว้เอย

ภาคผนวก ข

- แบบทดสอบความสามารถในการใช้คำ
- แบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้คำ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้ต้องการวัดความสามารถในการใช้คำ มีคำถามทั้งหมด ๓๕ ข้อ
2. คำถามทั้งหมดเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบทั้งสิ้น คำถามแต่ละข้อจะให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดยเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ให้ตรงกับตัวเลือกในข้อนั้นๆ ในกระดาษคำตอบ ดังตัวอย่างการตอบข้อ ก ดังนี้

	ก	ข	ค	ง
1	☒	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐

3. นักเรียนตอบได้เพียงคำตอบเดียวเท่านั้น ถ้าข้อใดมีเกิน 1 คำตอบ จะถือว่าข้อนั้นผิด
4. ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ให้ขีดทับตัวเลือกที่ไม่ต้องการเสียก่อน แล้วจึงเลือกคำตอบใหม่ ดังตัวอย่างการเปลี่ยนคำตอบจากข้อ ก เป็นข้อ ค ดังนี้

	ก	ข	ค	ง
1	☒	☐	☒	☐
2	☐	☐	☐	☐

5. จงระวัง ขีดคำตอบให้ตรงกับข้อคำถามเสมอ
6. อย่าขีดหรือเขียนเครื่องหมายใดๆ ลงในแบบทดสอบและนักเรียนจะต้องส่งกระดาษคำตอบ พร้อมแบบทดสอบคืนแก่กรรมการคุมสอบด้วย

๑. "เขาบอกว่าเขาไปเที่ยวเขาที่เขาชอบมาก"
คำว่า "เขา" หมายถึงใดเป็นคำนาม
ก. ๑
ข. ๒
ค. ๓
ง. ๔
๒. คำว่า "ที่" ในข้อความใดไม่ใช่คำสรรพนาม
ก. เขาซื้อที่ให้ลูกทุกคน
ข. แม่อุ้มลูกที่มีขนปุย
ค. เราชอบเพื่อนที่เรียนเก่ง
ง. นักเรียนที่ขยันต้องสอบได้
๓. ข้อใดมีคำบุพบทมากที่สุด
ก. ลูกนั่งนอนบนแกสามมี
ข. ขึ้นบนบันไดเข้าในหอ
ค. ข้าราชการแต่แม่สุพรรณมาลี
ง. ตกจากจากเมืองสุพรรณไป
๔. คำว่า "แต่" ในข้อความใดเป็นคำสันธาน
ก. พ่อสอนแต่แม่ทำครัว
ข. พี่ออกจากบ้านแต่เช้ามีด
ค. เธอมาแต่จังหวัดเชียงใหม่
ง. เขายอมรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว
๕. ข้อใดมีคำนามทำหน้าที่ขยายคำนามอื่น
ก. มารศรีเล่นกีฬาทุกวัน
ข. แก้วศิษย์ของครูเรียนเก่ง
ค. อนงค์ต้อนรับนักท่องเที่ยว
ง. สุดาจะมาพบผู้อำนวยการพรุ่งนี้
๖. ข้อใดคำนามไม่ได้เป็นผู้กระทำ
ก. น้ำไหลแรง
ข. ฝนตกหนัก
ค. คนร้ายถูกจับ
ง. แมวนอนหลับ
๗. คำว่า "ท่าน" ในข้อความใดทำหน้าที่เป็นกรรม
ก. น้ำใจท่านดีจริง
ข. เราไหว้ท่านทุกวัน
ค. สมภารท่านไปบิณฑบาต
ง. อาจารย์ทุกท่านกำลังประชุม

๘. ข้อใดคำกริยาทำหน้าที่เหมือนคำนาม
ก. บินดลล่องลอยตามลม
ข. เคล้าแข่งเคล้าขานาเอ็นดู
ค. หัวเหวหัวไปในไพรกว้าง
ง. ออกกำลังกายทำให้สุขภาพดี
๙. คำว่า "แก่" ในข้อความใดทำหน้าที่เป็นคำบุพบท
ก. คนแก่เดินช้ากว่าเด็ก
ข. เขาเก็บมะม่วงแก่ไปขาย
ค. ยายซื้อผ้าสีเขียวแก่หลายผืน
ง. ผู้อำนวยการมอบทุนแก่เด็กยากจน
๑๐. คำว่า "หรือ" ในข้อความใดทำหน้าที่เป็นคำสันธาน
ก. เธอหรือคือเพื่อนที่ดี
ข. เธอจะคุยกันเองหรือจะ
ค. เธออ่านหนังสือหรือฟังเพลง
ง. เธอเองหรือที่เขาลือว่าเก่งมาก
๑๑. ข้อความใดใช้คำนามเต็มได้
ก. บ้านเล็ก.....เขาน่าอยู่มาก
ข. แมวขาว.....ในตะกร้า
ค. เงินของใครหายมารับได้ที่.....
ง. เขาเดินทางไปต่างจังหวัด.....ครอบครัว
๑๒. "... (๑)...จับ... (๒)...ใน... (๓)...ไปขาย..... (๔)...ตลาด" หมายถึงใดใช้คำเต็มในช่องว่างต่างชนิดกันกับคำเต็มอื่น
ก. ๑
ข. ๒
ค. ๓
ง. ๔
๑๓. คำใดใช้เต็มข้อความต่อไปนี้ได้เหมาะสม
"ข้าพเจ้ามีความจำเป็นต้องต่อผู้กับ.....ในชีวิตซึ่งต่างจากคนอื่น กล่าวคือ ถ้าข้าพเจ้าไม่ต่อผู้ด้วยกำลังลำแขนของข้าพเจ้าเองก็ต้องอดตายไปนานแล้ว"
ก. ตักรู
ข. สงคราม
ค. ความยากจน
ง. โรคภัยไข้เจ็บ

๑๔. ข้อความใดใช้คำสรรพนามไม่ถูกต้อง
 ก. สมุดบันทึกอันสวยงามเป็นของสมพร
 ข. บริษัทรับคนงานซึ่งผ่านการเกณฑ์ทหารแล้ว
 ค. นักเรียนผู้เป็นตัวแทนของโรงเรียนออกไปรับรางวัล
 ง. ประชาชนต่างบริจาคโลหิตเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล

๑๕. ข้อความใดใช้คำเติมในช่องว่างต่างชนิดกันกับคำเติมอื่น
 ก. มนุษย์จะดำรงชีวิตได้.....การต่อสู้เท่านั้น
 ข. ผู้.....จะทำอะไรสำเร็จต้องมีลักษณะเป็นคนทำจริง
 ค. นายอำเภอ.....เป็นคนเอาการเอางานจับผู้ร้ายเก่ง
 ง. ผู้ยิ่งใหญ่.....ใช้อำนาจมากย่อมต้องรับผิดชอบมากเช่นกัน

๑๖. คำว่า "กัน" ใช้เติมในข้อความใดไม่ใช้คำสรรพนาม
 ก. พ่อไปดูวัวชน.....พี่ชายฟุ้ง
 ข. ตำรวจ.....ผมออกจากกลุ่มนักข่าว
 ค. เพื่อนๆพาอาจารย์ของ.....ไปดูภาพยนตร์
 ง. พี่สาวกับ.....ชอบกินสลัดกับน้ำส้มตอนเช้า

๑๗. ข้อความใดใช้คำกริยาเติมได้น้อยที่สุด
 ก. พ่อ.....หน้าต่างให้แสงอาทิตย์.....
 ข. สุนัข.....เมื่อ.....คนแปลกหน้า
 ค. แมว.....ปลาย่าง.....เตาไฟ
 ง. แม่.....ผ้าเสร็จแล้วจึงนำไป.....

๑๘. ข้อความใดใช้คำกริยาเติมไม่ได้
 ก. แม่กา.....ไข่ของนกกาเหว่า
 ข. นกยูง.....หางอยู่ในกรงทอง
 ค. นักเรียน.....รถประจำทางจนค่ำ
 ง. ห้างยูง.....เหลือชอบกินเลือด

๑๙. ข้อความใดใช้คำเติมในช่องว่างต่างชนิดกันกับคำเติมอื่น
 ก. เขาชอบ.....น้ำก่อนนอน
 ข. แม่จะ.....แหวนเพชรหลายวง
 ค. ท่านตื่น.....เข้าเพราะต้องรีบไปทำงาน
 ง. กุ้งต้อง.....ศัตรูเข้าไปอยู่ในขอนไม้ใหญ่

๒๐. ข้อความใดใช้คำวิเศษณ์เติมได้น้อยที่สุด
 ก. คน.....หัวเราะ.....
 ข. ม้า.....วิ่ง.....
 ค. ลม.....จนใบไม้.....
 ง. หมา.....เห็น.....

๒๑. ข้อความใดใช้คำวิเศษณ์เติมไม่ได้
 ก. เราอ่านหนังสือ.....ทุกวัน
 ข. บ้านหลัง.....เป็นของญาติฉันเอง
 ค. คุณครู.....ผมนำการบ้านมาส่ง
 ง. ขอมอบของขวัญชิ้นนี้.....พวกคุณ

๒๒. ข้อความใดใช้คำวิเศษณ์เติมได้
 ก. ดอกไม้.....ในสวนมีมาก
 ข. แม่.....แก้มหลานสาว
 ค. สมใจ.....กล้วยหลายใบ
 ง. พ่อ.....สุนัขไว้เฝ้าบ้าน

๒๓. ข้อความใดใช้คำเติมในช่องว่างต่างชนิดกันกับคำเติมอื่น
 ก. วันเสาร์นี้จะเป็นการชกมวยนัด.....ของ
 ข. แม่ของฉันชื่อ.....มาเลี้ยงเพื่อนๆเมื่อวานนี้
 ค. ดาวส่องประกาย.....อยู่บนท้องฟ้าในคืนเดือนหงาย
 ง. ปกติเธอจะเป็นคน.....แต่กับคนคุ้นเคยเธอจะคุยจ้อที่เดียว

๒๔. ข้อความใดใช้คำบุพบทผิด
 ก. คุณไม่ต้องเห็นแก่หน้าใคร
 ข. สุวดีเสนอรายงานต่อหัวหน้า
 ค. พ่อแม่ยอมทำงานหนักเพื่อลูกเสมอ
 ง. ศิษย์ขอมอบดอกไม้ช่อนี้กับอาจารย์ค่ะ

๒๕. ข้อความใดใช้คำบุพบทผิด

- ก. คุณก็รู้อยู่กับใจแต่ไรมา
- ข. แหวนนี้เจ้าเอามาแต่ผู้ใด
- ค. กระโดดโผนโจนลงในกองคา
- ง. ช่วยบอกความตามแต่แม่ของเจ้า

๒๖. ข้อความใดใช้คำบุพบทเดิมไม่ได้

- ก. เธอคิดเลข.....วิธีนี้จึงไม่ถูกต้อง
- ข. เขาทำงานให้เรา.....ความตั้งใจ
- ค. นักท่องเที่ยวไปเกาะเสม็ด.....เรือประมง
- ง. ตำรวจต่อสู้กับโจร.....ความกล้าหาญจึงได้เลื่อนยศ

๒๗. ข้อความใดใช้คำสันธานเดิมต่างชนิดกันกับคำเดิมอื่น

- ก. เขาต้องไปถึงหัวหินพรุ่งนี้.....จะไม่ได้ทำงาน
- ข. เธอต้องไปงานคืนนี้.....จะไม่ได้รับรางวัล
- ค. ท่านเห็นแก่บุญคุณของเธอ....จะวางตัวเป็นกลาง
- ง. คุณควรรับสมัครตามวันที่กำหนด....จะต้องรอไปคราวหน้า

๒๘. คำว่า "จน" ใช้เชื่อมความใดได้เหมาะสมที่สุด

- ก. น้ำในบ่อเน่าจนยุงชุมมาก
- ข. เขาสอบได้ที่หนึ่งจนได้รับรางวัล
- ค. เขาพูดเกลี้ยกล่อมจนคนร้ายยอมมอบตัว
- ง. มังรายกะยอจะวามีความประมาทจนเสียที่แกม่อน

๒๙. คำสันธานใดใช้เชื่อมความไม่ถูกต้อง

- ก. เราชอบทั้งสมุดและกระเป๋
- ข. เขาอยู่ในห้องถึงซึ่งขาดแคลนน้ำ
- ค. บ้านของฉันมีบรรยากาศดีกว่าใคร เพราะอยู่ริมน้ำ
- ง. พอเขาเดินทางไปถึงที่หมายก็ต้องใช้เวลาหลายวัน

๓๐. คำสันธานใดเชื่อมความผิด

- ก. กว่าหมอมะมาถึงคนไข้ก็หายป่วยแล้ว
- ข. เมื่อคุณไม่อยู่มีโทรศัพท์มาหาคุณหลายครั้ง
- ค. ถึงแม้เขาจะเป็นคนยากจนแต่เขาก็มีความขยันหมั่นเพียร
- ง. เพราะเธอไม่เข้ามาขัดจังหวะเสียก่อนเราก็คงได้รู้ความจริง

๓๑. ข้อความใดใช้คำเชื่อมความเหมาะสม

- ก. เขาเห็นกับตาว่ายายไม่อยู่บนบ้าน
- ข. ท่านไม่เห็นด้วยหรือเธอทำแบบนี้
- ค. อย่างที่ขยะบนถนนดังนั้นจะถูกจับ
- ง. เธออยากไปเที่ยวมากจนไม่กล้าขออนุญาตคุณพ่อ

๓๒. ข้อใดใช้คำเชื่อมประโยคต่อไปนี้ได้

- เหมาะสมที่สุด
- "เธอต้องตั้งใจเรียน.....จะเรียนไม่จบ"
- ก. ดังนั้น
- ข. มิฉะนั้น
- ค. แม้กระนั้น
- ง. เพราะฉะนั้น

๓๓. ข้อใดใช้คำสันธานเชื่อมประโยค

- ไม่เหมาะสม
- ก. พระอภัยมณีวางตัวเป็นกลางเพราะมีความกตัญญู
- ข. สินสมุทรดำน้ำไปหาพระอภัยเมื่อได้ยินเสียงปี่
- ค. นางสุวรรณมาลีรักพระอภัยมณีจึงไม่ยอมไปกับอุศเรน
- ง. นางสุวรรณมาลีจะอยู่กับพระอภัยมณีแต่จะไปกับอุศเรนก็ได้

๓๔. ข้อความใดใช้คำสันธานไม่เหมาะสม

- ก. เด็กทำผิดเพราะขาดความยับยั้งชั่งใจ
- ข. เมื่อเราช่วยตัวเองได้แล้วก็ต้องช่วยผู้อื่นบ้าง
- ค. คุณไม่อยากเห็นหน้าเขาจึงไม่มีทางหลีกเลี่ยง
- ง. พ่อแม่ยอมอดอยากเพื่อให้ลูกได้มีกินมีใช้ในร่างกาย

๓๔. ข้อความใดใช้คำเชื่อมความเหมาะสมที่สุด
- ก. ถึงแม้ชอบเขาก็อย่าเข้าไปพัวพัน
 - ข. ถ้าหากว่าเราพบคนพาลเราควรจะสู้แล้ว
เลียงหนี
 - ค. เราเชื่อว่า ธรรมชาติต้องการให้มนุษย์
และสัตว์เป็นนักต่อสู้
 - ง. ความอ่อนแอไม่ได้ทำให้ใครสงสารและ
ความมานะเข้มแข็งเรียกร้อง
ความสงสารได้

เฉลย
แบบทดสอบความสามารถในการใช้คำ

๑. กิ	๑๙. กิ
๒. กิ	๒๐. กิ
๓. ฏ	๒๑. ง
๔. กิ	๒๒. กิ
๕. ฏ	๒๓. ฏ
๖. กิ	๒๔. ง
๗. ฏ	๒๕. กิ
๘. ง	๒๖. กิ
๙. ง	๒๗. กิ
๑๐. กิ	๒๘. กิ
๑๑. กิ	๒๙. ง
๑๒. ง	๓๐. ง
๑๓. กิ	๓๑. ฏ
๑๔. กิ	๓๒. ฏ
๑๕. กิ	๓๓. ง
๑๖. ฏ	๓๔. กิ
๑๗. กิ	๓๕. กิ
๑๘. ง	

แบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ในการเรียนวิชาภาษาไทยที่สมมุติว่าเกิดขึ้นกับคนใดคนหนึ่งหรือหลายๆ คน ขอให้นักเรียนพิจารณาสถานการณ์เหล่านั้นอย่างละเอียดถี่ถ้วน แล้วตัดสินใจว่า ถ้านักเรียนเป็นบุคคลในสถานการณ์นั้นๆ นักเรียนจะเลือกปฏิบัติอย่างไร ในทางเลือก 3 ทางที่กำหนดให้ โดยเลือกได้สถานการณ์ละ 1 คำตอบ

เมื่อเลือกได้สถานการณ์ใดแล้วให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับคำตอบที่นักเรียนเลือกในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่าง พี่สาวมารับจ้างลงและน้องๆ ไปดูภาพยนตร์ซึ่งฉายวันอาทิตย์นี้เป็นวันสุดท้าย เขาอยากไปดูภาพยนตร์ เรื่องนี้มาก แต่พรุ่งนี้เป็นวันสอบและเขาอ่านหนังสือยังไม่จบ ถ้านักเรียนเป็นจ้างลงจะตัดสินใจทำอย่างไร

- ก. ไม่ไปดูภาพยนตร์แล้วตั้งใจอ่านหนังสือเตรียมสอบต่อจนจบ
- ข. ไปดูภาพยนตร์แล้วรีบกลับมาอ่านหนังสือต่อให้ทันสอบ
- ค. ไปดูภาพยนตร์แล้วค่อยกลับมาอ่านหนังสือเตรียมสอบต่อ

ตัวอย่างการตอบข้อ 1 เมื่อนักเรียนเลือกตัวเลือกข้อ ก

ข้อ	ก	ข	ค
1	X		
2			

ตัวอย่างการตอบข้อ 1 ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนตัวเลือกข้อ ก มาเป็นตัวเลือกข้อ ข

ข้อ	ก	ข	ค
1	X	X	
2			

แบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

๑. วิมลเป็นหัวหน้ากลุ่มทำงานในวิชาภาษาไทย เขาแบ่งงานให้สมาชิกทุกคนรับผิดชอบคนละส่วน เมื่อรวบรวมงานไปส่งครู ปรากฏว่าผลงานของจตุพรซึ่งเป็นสมาชิกคนหนึ่งมีข้อบกพร่อง จึงทำให้กลุ่มถูกตำหนิ ถ้านักเรียนเป็นจตุพรจะทำอย่างไร
 - ก. ขอแก้ไขโดยตนเองและเพื่อนในกลุ่มช่วยกันทำ
 - ข. นำงานมาขอร้องให้เพื่อนสนิทในกลุ่มช่วยแก้ไข
 - ค. ยอมรับข้อบกพร่องแล้วนำงานมาปรับปรุงแก้ไขเอง
๒. หมวดวิชาภาษาไทยจัดนิทรรศการเกี่ยวกับภาษาไทยเนื่องในวันสุนทรภู่ โดยขอความร่วมมือจากนักเรียนให้เข้าแข่งขันตอบปัญหาหลายรายการ บรรเจิดเป็นสมาชิกที่เรียนวิชาภาษาไทย ถ้านักเรียนเป็นบรรเจิดจะทำอย่างไร
 - ก. ขอเป็นผู้ชมการแข่งขันตอบปัญหาบางรายการ
 - ข. ขอช่วยงานด้านอื่นของหมวดภาษาไทยถ้ามีเวลา
 - ค. สมัครแข่งขันตอบปัญหาที่เหมาะสมกับความสามารถของตนสัก ๑ รายการ
๓. ครูมอบหมายให้นักเรียนทำรายงานวิชาภาษาไทย โดยกำหนดว่า หากพบคำผิดในรายงานจะถูกหักคะแนนที่ละ ๑ คะแนน ประทินทำรายงานวิชาภาษาไทยส่งครู แต่ก่อนส่งเขาต้องตรวจทานงานอย่างละเอียดอยู่หลายครั้ง เมื่อพบข้อบกพร่องจะแก้ไขทันทีจนไม่พบคำผิดเลย เพื่อนๆจึงตั้งฉายาเขาว่า "คุณละเอียด" ถ้านักเรียนเป็นประทินจะทำอย่างไร
 - ก. พยายามลดความละเอียดลงบ้างเพื่อกันเพื่อนว่า
 - ข. ตั้งใจทำงานให้ละเอียดเช่นเดิมโดยไม่สนใจคำพูดของเพื่อน
 - ค. ทำงานให้ละเอียดยิ่งขึ้นโดยถือว่าฉายา "คุณละเอียด" ที่เพื่อนตั้งให้เป็นคำชม
๔. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดในชั่วโมงภาษาไทยจำนวน ๑๐ ข้อ โดยบอกว่าเป็นแบบทดสอบที่คล้ายกับแบบทดสอบเก็บคะแนนในคราวหน้า เฉลิมทำแบบฝึกหัดดังกล่าวส่งครูผิดไป ๕ ข้อเมื่อครูส่งงานคืนมา ถ้านักเรียนเป็นเฉลิมจะทำอย่างไร
 - ก. ศึกษาด้วยตนเองว่าผิดอย่างไรแล้วลงมือแก้ไข
 - ข. ขอลอคำตอบที่ถูกของเพื่อนเพื่อความแน่ใจ
 - ค. ให้เพื่อนอธิบายข้อผิดให้เข้าใจแล้วลงมือแก้ไข
๕. ครูให้สมพรทำแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทยมาส่งเป็นการบ้าน เมื่อกลับบ้านเผอิญมีรายการโทรทัศน์ที่เขาชอบมาก ถ้านักเรียนเป็นสมพรจะทำอย่างไร
 - ก. ทำแบบฝึกหัดให้เสร็จก่อนจึงดูรายการโทรทัศน์ที่ชอบ
 - ข. ทำแบบฝึกหัดและดูรายการโทรทัศน์พร้อมกันไปเรื่อยๆจนกว่าจะเสร็จ
 - ค. ดูรายการโทรทัศน์ที่ชอบแล้วแถมด้วยรายการอื่นๆอีกจึงค่อยทำการบ้าน
๖. สมสุขมาโรงเรียนสายจึงทำให้เข้าเรียนวิชาภาษาไทยในคาบแรกไม่ทัน ถ้านักเรียนเป็นสมสุขจะทำอย่างไร
 - ก. ขออภัยของเพื่อนมาจกระหว่างเรียนในคาบต่อไป
 - ข. สอบถามเพื่อนเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนแล้วขออภัยไปจดให้เสร็จ
 - ค. ขออภัยของเพื่อนมาศึกษาให้เข้าใจแล้วจดจนเสร็จในเวลาพัก

๗. ระบุที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนของห้องไปแข่งขันตอบปัญหาภาษาไทย โดยมีสมประสงค์ซึ่งเคยชนะเลิศการตอบปัญหามาแล้วเป็นคู่แข่ง ถ้านักเรียนเป็นระพีจะทำอย่างไร
- ฝึกฝนกับปัญหาทุกชนิดอย่างเต็มที่
 - ใช้ความสามารถของตนเท่าที่มีอยู่ให้เต็มที่
 - พยายามทลายใจผู้ถามปัญหาแล้วฝึกตอบด้วยตนเอง
๘. ขณะที่ครูกำลังสอนวิชาภาษาไทยอยู่นั้น ทองคำตั้งใจฟังคำอธิบายตลอดเวลา แต่ทว่าเพื่อนของเธอซึ่งนั่งอยู่โต๊ะข้างๆชวนเธอคุย ถ้านักเรียนเป็นทองคำจะทำอย่างไร
- ทำเป็นไม่ได้ยินแล้วตั้งใจฟังคำอธิบายของครูต่อไป
 - หันไปบอกด้วยท่าทางว่าไม่ให้พูดแล้วฟังคำอธิบายของครูต่อไป
 - หันไปคุยตอบเพื่อนบ้างเป็นบางขณะแล้วฟังคำอธิบายของครูต่อไป
๙. เจนเป็นหัวหน้ากลุ่มดูแลอุปกรณ์ของห้องภาษาไทย เมื่อเห็นเพื่อนๆ ใช้อุปกรณ์แล้วไม่เก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย ถ้านักเรียนเป็นเจนจะทำอย่างไร
- เก็บเฉพาะส่วนที่ตัวเองใช้
 - เก็บทั้งหมดเพราะเป็นกฎเกณฑ์
 - ไม่เก็บเพราะจะมีผู้มาใช้อุปกรณ์ต่อในชั่วโมงถัดไป
๑๐. สมหวังเรียนภาษาไทยเก่งมาก จึงได้รับเลือกเป็นหัวหน้ากลุ่มวิชาภาษาไทย ขณะทำงานกลุ่มด้วยกัน อุทัยซึ่งเป็นเพื่อนสนิทและเป็นสมาชิกของกลุ่มเรียนไม่เข้าใจ และทำงานที่ครูมอบหมายไม่ได้ ถ้านักเรียนเป็นสมหวังจะทำอย่างไร
- จะดูแลเมื่ออุทัยขอความช่วยเหลือหรือขอร้อง
 - ปล่อยให้อุทัยได้แก้ปัญหาด้วยตนเองไปก่อนจึงช่วย
 - อธิบายงานที่อุทัยทำไม่ได้หรือยังไม่เข้าใจให้ทำได้ด้วยตนเอง
๑๑. ครูกำหนดให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทยส่งตามเวลาจำนวน ๑๐ ครั้ง และคะแนนในการผ่านของภาคเรียนนี้จะต้องได้ ๘ คะแนน นักเรียนเคยมีพฤติกรรมการส่งงานเหมือนหรือใกล้เคียงมากที่สุดกับพฤติกรรมข้อใด
- ทำแบบฝึกหัดส่งตรงเวลาทุกครั้ง
 - ทำแบบฝึกหัดส่งครบทุกครั้งแต่ไม่ตรงเวลา
 - ทำแบบฝึกหัดส่งตรงเวลา ๘ ครั้งตามเกณฑ์
๑๒. อำนาจจะสอบวิชาภาษาไทย เขาต้องการจะทำข้อสอบวิชาภาษาไทยให้ได้คะแนนดีที่สุดใน
- ถ้านักเรียนเป็นอำนาจจะปฏิบัติอย่างไร
- อ่านหนังสือเมื่อใกล้สอบเพื่อกันลืม
 - อ่านหนังสือไปเรื่อยๆ จนกว่าจะสอบ
 - อ่านหนังสือตามตารางที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด
๑๓. เพื่อนๆ เลือกสมหมายเป็นหัวหน้ากลุ่มวิชาภาษาไทย ทำให้เขาวิตกกังวลมากเพราะเกรงว่าจะทำหน้าที่ได้ไม่ดีพอ ถ้านักเรียนเป็นสมหมายจะทำอย่างไร
- ศึกษางานในหน้าที่ทั้งหมดแล้วทำให้ดีที่สุด
 - ศึกษางานที่ตนถนัดแล้วทำงานให้ดีที่สุด
 - แบ่งงานแล้วมอบหมายให้สมาชิกคนอื่นๆในกลุ่มทำ

๑๔. สารินหยุดโรงเรียนไป ๒ วัน เพราะป่วยเป็นไข้หวัด เมื่อหายป่วยแล้วจึงมาโรงเรียน เพื่อนบอกเขาว่า ครูให้ทำการบ้านวิชาภาษาไทย ๕ ข้อส่งวันนี้ ถ้านักเรียนเป็นสารินจะทำอย่างไร

- ก. นำการบ้านมาขอส่งภายหลัง
- ข. ขอเลื่อนกำหนดส่งการบ้านกับครูเป็นวันรุ่งขึ้น
- ค. ศึกษาการบ้านแล้วลงมือทำให้เสร็จและส่งภายในวันนั้น

๑๕. โรงเรียนจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวิชาภาษาไทยในวันเสาร์ใกล้สอบ โดยมอบหมายให้นักเรียนชมนิทรรศการ แล้วเขียนรายงานส่งอาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนในวันจันทร์ เพื่อเก็บคะแนน ถ้านักเรียนเป็นสมบุรณ์จะปฏิบัติตนในวันไปชมนิทรรศการอย่างไร

- ก. ชมนิทรรศการเฉพาะที่ตนสนใจแล้วนำมาเขียนรายงานส่ง
- ข. เดินชมนิทรรศการจนทั่วแล้วนำข้อมูลมาเขียนรายงานส่งตามกำหนด
- ค. แบ่งงานให้เพื่อนช่วยกันไปชมคนละกิจกรรมแล้วมาแชร์กันเพื่อส่งอาจารย์

๑๖. ครูให้นักเรียนทำรายงานวิชาภาษาไทยชิ้นหนึ่งมีสมาชิกกลุ่มละ ๕ คน จำรัสเป็นหัวหน้ากลุ่มบอกให้สมาชิกมาช่วยทำงานในเช้าวันเสาร์ ประเทืองเป็นสมาชิกในกลุ่มซึ่งบ้านอยู่ไกลกว่าคนอื่น ๆ สำหรับการทำงานวันแรกประเทืองมาสายกว่าเวลานัด ถ้านักเรียนเป็นประเทืองจะทำอย่างไร

- ก. ขอโทษเพื่อนแล้วไม่เคยมาสายอีก
- ข. ขอโทษเพื่อนแล้วบอกว่าบ้านไกลจึงทำให้มาสาย
- ค. ขอโทษเพื่อนแล้วสัญญาว่าจะพยายามมาให้ทันในคราวหน้า

๑๗. สุรัตน์เป็นหัวหน้ากลุ่มสังเกตเห็นจำเริญซึ่งเป็นสมาชิก มักหลีกเลี่ยงการช่วยเหลืองานในกลุ่มวิชาภาษาไทยเสมอๆ ในฐานะที่ท่านเป็นสมาชิกของกลุ่ม ท่านเคยปฏิบัติคล้ายกับผู้ใด

- ก. สุชาทำงานเฉพาะส่วนของตนให้ดีที่สุด
- ข. สมบุรณ์ทำงานทั่วไปตามที่ตนสามารถช่วยได้
- ค. กมลทำงานในส่วนของตนเองและกลุ่มให้ดีที่สุด

๑๘. ครูมอบอุปกรณ์ให้ลิรีศึกษาเป็นกลุ่มในวิชาภาษาไทย กลุ่มของลิรีได้รับอุปกรณ์ 1 ถุงซึ่งมีอุปกรณ์หลายชิ้น เมื่อเขาปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้วจะมีกลุ่มอื่นมาเรียนต่ออีก ถ้านักเรียนเป็นลิรีจะทำอย่างไร

- ก. ช่วยเพื่อนๆ จัดเรียงอุปกรณ์เก็บเข้าที่เดิมให้เรียบร้อย
- ข. คอยสำรวจว่า เพื่อนๆ ช่วยกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่เรียบร้อยหรือยัง
- ค. วางอุปกรณ์ทั้งหมดไว้บนโต๊ะเรียนเพื่อให้กลุ่มอื่นมาใช้ต่อได้ทันที

๑๙. ครูมอบหมายให้นักเรียนทุกกลุ่มจัดทำอุปกรณ์ทบทวนบทเรียนวิชาภาษาไทย สมาชิกในกลุ่มที่สายัณฑ์เป็นหัวหน้าได้ช่วยกันทำอุปกรณ์ชิ้นใช้หลายชิ้น แต่อมรซึ่งเป็นสมาชิกคนหนึ่งใช้อุปกรณ์แล้วทำชำรุดเสมอ ถ้านักเรียนเป็นอมรจะทำอย่างไร

- ก. จัดการซ่อมอุปกรณ์ที่ทำชำรุดทุกชิ้น
- ข. ขอให้สมาชิกมาช่วยกันซ่อมอุปกรณ์ที่ชำรุด
- ค. ใช้อุปกรณ์ด้วยความระมัดระวังให้มากยิ่งขึ้น

๒๐. ครูมอบหมายให้นักเรียนทำรายงานเรื่องที่ตนเองสนใจมาส่งภายใน ๑ สัปดาห์ นักเรียนเคยมีพฤติกรรมในการทำรายงานเหมือนสมาชิกคนใดในห้องนี้มากที่สุด

- ก. บุญเทียมพยายามศึกษาค้นคว้าแล้วทำรายงานส่งอย่างดีที่สุด
- ข. จำรัสทำสิ่งที่ตนชอบก่อนแล้วทำรายงานให้เสร็จเมื่อถึงกำหนดส่ง
- ค. สมบุรณ์รีบทำรายงานให้เสร็จก่อนเพื่อนเพื่อจะได้มีเวลาไปหาเพื่อน

ภาคผนวก ค

- คุณภาพของแบบทดสอบความสามารถในการใช้คำ
- คุณภาพของแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย
- คะแนนความสามารถในการใช้คำของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
- คะแนนความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

คุณภาพของแบบทดสอบความสามารถในการใช้คำ

ตาราง 9 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบความสามารถในการใช้คำ จำนวน 35 ข้อ ตามลำดับดังนี้

ข้อที่	P _H	P _L	p	r	ข้อที่	P _H	P _L	p	r
1	.59	.15	.36	.47	19	.89	.26	.59	.64
2	.74	.19	.46	.55	20	.63	.37	.50	.26
3	.44	.22	.33	.25	21	.63	.30	.46	.34
4	.70	.15	.41	.56	22	.33	.11	.21	.31
5	.52	.07	.27	.55	23	.81	.19	.50	.61
6	.93	.19	.59	.73	24	.48	.26	.37	.24
7	.74	.04	.34	.74	25	.48	.19	.33	.32
8	.41	.19	.29	.26	26	.44	.22	.33	.25
9	.89	.23	.58	.66	27	.70	.37	.54	.34
10	.93	.15	.56	.76	28	.70	.11	.38	.61
11	.78	.15	.46	.62	29	.37	.11	.23	.35
12	.74	.19	.46	.55	30	.48	.19	.33	.32
13	1.00	.30	.72	.80	31	.52	.19	.35	.36
14	.30	.15	.32	.41	32	.93	.30	.65	.66
15	.52	.11	.30	.48	33	.63	.33	.48	.30
16	.59	.15	.36	.47	34	.67	.30	.48	.37
17	.48	.22	.35	.29	35	.63	.37	.50	.26
18	.56	.22	.38	.36					

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้คำเท่ากับ 0.76
(ทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นกับนักเรียน 100 คน)

คุณภาพของแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย จำนวน 20 ข้อ ตามลำดับดังนี้

ข้อที่	X_H	S_H	X_L	S_L	T
1	3.00	0.00	2.80	0.17	2.50
2	2.88	0.11	2.44	0.67	2.44
3	2.60	0.25	2.00	0.42	3.75
4	2.80	0.17	2.20	0.42	4.00
5	2.88	0.11	2.32	0.89	2.80
6	2.84	0.14	2.36	0.57	2.82
7	2.16	0.81	1.68	0.56	2.09
8	2.52	0.34	2.00	0.58	2.74
9	3.00	0.00	2.60	0.33	3.64
10	3.00	0.00	2.16	0.64	5.25
11	2.20	0.92	1.64	0.66	2.24
12	2.56	0.29	1.92	0.58	3.37
13	2.48	0.68	1.64	0.66	3.65
14	2.84	0.31	2.32	0.48	2.89
15	2.92	0.61	1.60	0.58	7.76
16	2.36	0.41	1.72	0.54	3.37
17	2.72	0.38	2.16	0.81	2.55
18	2.68	0.48	2.00	0.67	3.24
19	2.60	0.11	1.96	0.64	3.76
20	2.88	0.11	2.16	0.64	4.24

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยเท่ากับ 0.61
(หาความเชื่อมั่นกับนักเรียน 100 คน)

ตาราง 11 แสดงคะแนนความสามารถในการใช้คำของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เลขที่	กลุ่มทดลอง			เลขที่	กลุ่มควบคุม		
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	แตกต่าง		ก่อนเรียน	หลังเรียน	แตกต่าง
1	12	20	8	1	18	22	4
2	14	18	4	2	13	26	13
3	16	23	7	3	17	23	6
4	12	16	4	4	14	11	-3
5	12	24	12	5	14	18	4
6	10	23	13	6	14	22	8
7	13	18	5	7	11	18	7
8	11	17	6	8	12	15	3
9	17	23	6	9	12	19	7
10	10	23	13	10	19	20	1
11	10	18	8	11	14	16	2
12	12	15	3	12	10	18	8
13	15	19	4	13	14	12	-2
14	15	20	5	14	14	15	1
15	17	20	3	15	15	16	1
16	10	19	9	16	10	13	3
17	12	25	13	17	12	24	12
18	15	18	3	18	11	11	0
19	13	26	13	19	10	14	4
20	9	17	8	20	12	16	4
21	12	20	8	21	12	20	8
22	10	18	8	22	10	16	6
23	6	20	14	23	12	14	2
24	11	24	13	24	14	26	12
25	18	21	3	25	11	17	6

ตาราง 11 (ต่อ)

เลขที่	กลุ่มทดลอง			เลขที่	กลุ่มควบคุม		
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	แตกต่าง		ก่อนเรียน	หลังเรียน	แตกต่าง
26	15	22	7	26	13	14	1
27	11	18	7	27	11	23	12
28	14	18	4	28	13	18	5
29	11	23	12	29	10	22	12
30	10	16	6	30	15	20	5
รวม	373	602	229		387	539	152
X	12.433	20.066			12.900	17.966	
S ²	7.42	8.54			5.47	17.82	

ตาราง 12 แสดงคะแนนความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เลขที่	กลุ่มทดลอง			เลขที่	กลุ่มควบคุม		
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	แตกต่าง		ก่อนเรียน	หลังเรียน	แตกต่าง
1	51	55	4	1	44	49	5
2	45	53	8	2	44	50	6
3	50	50	0	3	48	45	-3
4	51	54	3	4	48	48	0
5	44	57	13	5	44	50	6
6	43	54	11	6	50	57	7
7	46	51	5	7	44	51	7
8	48	54	6	8	47	46	-1
9	46	52	6	9	47	43	-4
10	50	55	5	10	50	49	-1
11	43	49	6	11	48	52	4
12	39	45	6	12	44	53	9
13	51	52	1	13	50	50	0
14	44	54	10	14	49	55	6
15	51	52	1	15	50	47	-3
16	42	48	6	16	48	52	4
17	44	51	7	17	44	45	-1
18	48	47	-1	18	44	48	4
19	50	56	6	19	38	50	12
20	43	47	4	20	44	48	4
21	47	45	-2	21	51	49	-2
22	49	52	3	22	52	50	-2
23	49	50	1	23	48	46	-2
24	44	53	9	24	49	51	2
25	45	48	3	25	43	50	7

ตาราง 12 (ต่อ)

เลขที่	กลุ่มทดลอง			เลขที่	กลุ่มควบคุม		
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	แตกต่าง		ก่อนเรียน	หลังเรียน	แตกต่าง
26	47	50	3	26	49	50	1
27	48	46	-2	27	46	47	1
28	51	52	1	28	43	53	10
29	49	45	-4	29	49	48	-1
30	49	50	1	30	49	51	2
รวม	1407	1527	120	รวม	1404	1483	77
X	46.900	50.00			46.800	49.433	
S ²	9.88	9.01			10.64	11.47	

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนการสอน

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ ศลโกสุม สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เริงลักษณ์ ไรจนพันธ์ุ ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาดิกานนท์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบทดสอบความสามารถในการใช้คำ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ ศลโกสุม สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทิมา พรหมโชติกุล สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาดิกานนท์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ ศลโกสุม สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทิมา พรหมโชติกุล สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาดิกานนท์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข ภาควิชาจิตวิทยาและแนะแนวการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
5. รองศาสตราจารย์อรุณศรี กุมุท สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวพัชรา สุนทรนนท์
วันเดือนปีเกิด	23 พฤศจิกายน 2499
สถานที่เกิด	อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	1 หมู่ 4 ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120 โทร. 5845193
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120 โทร. 5837373
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ 3 ระดับ 8
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2509	ป. 4 จากโรงเรียน บ.บ.ท. วิทยาลัย ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2511	ป. 7 จากโรงเรียนวัดปรมย์ยิกาวาส (แสนสวัสดิ์วิทยาการ) อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2514	ม.ศ. 3 จากโรงเรียนปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2516	ป.กศ. จากวิทยาลัยครูสวนดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2519	ป.กศ. สูง วิชาเอกภาษาไทย วิชาโท สังคมศึกษา คหกรรมจากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา เขตดุสิต กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2522	กศ.บ. วิชาเอกภาษาไทย วิชาโท โภชนาการ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน จังหวัดชลบุรี
พ.ศ. 2544	กศ.ม. วิชาเอกการมัธยมศึกษา (การสอนภาษาไทย) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร